

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Qualitat organitzativa en les regates del Circuit Català de Vela Lleugera:

Estudi per a la millora contínua

Jordi Palatzi Fernández

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

Qualitat organitzativa en les regates del Circuit Català de Vela Lleugera

Estudi per a la millora contínua

Tesi doctoral
Jordi Palatzi Fernández
Barcelona, Abril de 2017

Qualitat organitzativa en les regates del Circuit Català de Vela Lleugera:

Estudi per a la millora contínua

Tesi doctoral presentada per:

Jordi Palatzi Fernández

Dirigida per:

Dr. Jordi Renom-Pinsach

Dr. Joan Fuster i Matute

Tutora:

Dra. Mercè Mateu Serra

Per optar al títol de:

Doctor per la Universitat de Barcelona

Barcelona 2017

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat d'Educació

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Centre de Barcelona

**Programa
de Doctorat**

Activitat Física,
Educació Física
i Esport

*Per al Ricard i la Mª Teresa,
que van veure l'inici però no
han pogut veure el final d'aquest treball.
Sempre heu estat i seguieu sent part de mi.*

Agraïments

En els darrers cinc anys, molts han estat els cops en que he visualitzat el moment d'escriure aquestes paraules. Com aquell regatista qui imagina, durant els diferent trams de la prova, trobar-se a poques eslores de la línia d'arribada, sense oponents i amb la victòria a tocar de les mans. Serà en aquells instants quan per la ment de l'esportista, passaran els noms i les cares de tots aquells que, d'alguna manera o d'una altra, han contribuït en fer-ho possible. Sens dubte, un no arriba sol al final d'un procés així.

Aquest repte, neix d'una sèrie de circumstàncies i motivacions personals, però també dels consells i paraules encoratjadores de persones properes. No ha estat fàcil compaginar la vida personal, la feina i les responsabilitats amb la necessària constància que requereix una Tesi Doctoral. Aquesta constància tampoc seria possible sense el suport, ajuda, comprensió, consells i ànims d'una sèrie de persones. És per això que vull dedicar, a totes elles, aquestes línies d'agraïment:

En primer lloc, als meus pares. No hi ha espai suficient en aquest document per descriure tots els motius de la meva gratitud cap a ells. Però especialment els vull agrair fer-me qui sóc, el seu suport incondicional, els seus consells, la seva paciència, la seva dedicació i el seu amor. Ells són els principals "culpables" que hagi arribat a la línia d'arribada d'aquesta llarga "regata", sense perill de retirar-me.

També vull agrair a la Dora per ser tant pacient i comprensiva. Per acceptar amb esportivitat que dediquéss a la Tesi, les hores i els dies que haguéssim pogut compartir. Gràcies per donar-me tants moments de felicitat.

Gràcies al Dr. Jordi Renom, per la quantitat d'hores dedicades. Per confiar en mi i per les seves orientacions, correccions i aportacions, des de l'inici. Per la seva paciència en les meves intermitències. I per la llum dels seus coneixements que m'han guiat quan no es veia la següent balisa.

Gràcies al Dr. Joan Fuster, per les seves orientacions, aportacions i dedicació. Per la seva bona predisposició sempre que li he demanat consell. Per ser un inqüestionable bon exemple com a professor, en els meus anys d'estudiant a l'INEFC Lleida, i en la relació personal posterior.

A la Dra. Maria Francisca Fernández Duelo, per les constants aportacions, bons consells i sessions de reflexió conjunta.

Al Manel Palatzi, per les seves correccions literàries al llarg de tot el procés. I per la seva assistència "multidisciplinària".

Al Dr. Saturnino Gimeno, Dr. Pere Blanco, Dra. M. Carme Jové i Dr. Jordi Carbonell, per provocar en mi l'interès i la motivació necessària per iniciar aquest camí.

Al Dr. Joan Riera i la Dra. Mercè Mateu, que van dedicar el seu temps en revisar i fer valuoses aportacions i correccions en el document del Projecte de Tesi. Per la seva bona predisposició en ajudar.

Al Dr. Juan-Miguel Fernández-Balboa, per les seves orientacions, col·laboracions i afecte. Per ser un referent i compartir els seus consells.

Amb un afectuós record per en Juan Cano Bocanegra, per fer emmudir un bulliciós carrer del centre de la Ciutat de Mèxic, per a que jo pogués seguir treballant. A la Maria Prado i al Roberto Cano, per posar-me totes les facilitats possibles, cuidar-me i col·laborar en la meva concentració, cada cop que m'acollien a casa seva.

A tota la meva família, especialment al meu germà, amb qui he compartit tantes coses. Ell ha contribuït indiscutiblement en el meu esperit crític, la capacitat de reflexió i la sensibilitat per l'estètica. Acompanyant en la vida i amic inseparable.

A en Jordi Huguet, per tenir la paciència i dedicació en corregir el document final. Però també per les llargues hores compartides a bord del Comitè de Regates (el *Salou I*), per acompanyar-me en l'aprenentatge, convivint en els bons moments i en els difícils. Per ser un exemple i sobretot per la seva amistat.

A en Juan Ramos pels dissenys del document, les llargues xerrades i reflexions sobre les regates, pels seus consells i la seva bona disposició a ajudar. A la Valeria Russo, per la maquetació, dissenys i implicació.

Gràcies també per la seva ajuda i/o suport al Dr. Enric Brull, a en Francesc Reig, a la Teresa M. Figuerola, a l'Aleix Ballester, a l'Èva Bòria i tots aquells qui en algun moment han aportat el seu gra de sorra.

En la meva vida professional en el món de la vela, tres han estat els clubs que m'han vist créixer professionalment: el Club Marítim Torredembarra, el Club Nàutic Port d'Aro i el Club Nàutic Salou. Les persones amb qui he pogut compartir hores de feina, també han aportat d'alguna manera el seu gra de sorra en la meva formació com a Director i Oficial de Regates. Així com aquells usuaris que amb els seus comentaris, queixes o felicitacions, han anat nodrint el meu coneixement.

Gràcies, també, als companys de gremi, que van participar com a especialistes en l'estudi preliminar, aportant els coneixements que han servit de base per aquesta Tesi: Pep Puig, Jofre Rabadà, Oriol Mascareñas, Xixi Martínez, Tete Sabaté, Rodrigo Miranda, Paul Le Duc, Blanca Payeras, Anna Farfan, Fabian Cianfagna, Joan Salvadó i Ramón Pujol.

Finalment, vull agrair a tots els esportistes i entrenadors que varen dedicar temps de les seves sessions d'entrenament, per a contestar el qüestionari. Als clubs o centres d'entrenament per la seva accessibilitat i especialment a les persones que ho van fer possible: Lluís Fernández, Pol Gelpí, Mònica Azón, Jordi Capella, Laia Tutzó, Magda Resano, Aina Gelpí, Flor Cerutti, Marc Torrell, Pep Subirats, David Ubach, Toni Colomar, Albert Bernà, Xavier Garrote i Pancho Pi-Sunyer.

Jordi Palatzi Fernández

jordipalatzí@xtec.cat

Torredembarra, 15 de març 2017

Resum

El propòsit d'aquesta recerca va ser conèixer i valorar la percepció de qualitat organitzativa en les regates de vela lleugera al circuit català, per tal de donar eines i fonaments per contribuir a la millora contínua d'aquest servei. La falta d'estudis al respecte i diverses evidències sobre la necessitat d'explorar aquest camp (Renom, 2007), van motivar el present treball. Amb aquesta finalitat es van proposar cinc tipus d'anàlisi: (1) perfilar la valoració i la importància que els usuaris principals del servei (regatistes i entrenadors) donen als diferents factors organitzatius; (2) comparar els resultats entre els dos col·lectius; (3) relacionar els resultats de valoracions i importàncies per a cada aspecte organitzatiu, mitjançant una anàlisi tipus IPA (*Importance-Performance Analysis*) (Ábalo, Varela, i Rial, 2006), per determinar el tipus d'acció més adequada per a cada cas; (4) analitzar les correlacions entre totes les variables per explorar l'estat global de la qualitat en l'organització de regates i les possibles dimensions que la determinen; (5) i finalment, una anàlisi psicomètrica dels qüestionaris dissenyats i emprats, determinant les seves garanties, així com la seva fiabilitat. Aquesta eina (*Navigaqualit*), va ser elaborada a partir de les aportacions d'experts obtingudes en un estudi preliminar (Palatzi, 2010). Fonamentada en tres blocs de preguntes i basant-se en les fases de desenvolupament de l'esdeveniment (CCJOR, 2006), es va seguir una seqüenciació cronològica, segons la lògica dels *moments de la veritat* (Carlzon, 1991).

Per l'actual recerca es va utilitzar una mostra de 135 casos (119 regatistes i 16 entrenadors). Tot i les diferències entre les respostes dels dos col·lectius, va ser factible considerar-los com a una sola mostra. Entre els resultats obtinguts cal destacar l'alt grau d'exigència dels usuaris i que la gran majoria dels factors organitzatius requerien d'accions de millora. Pel que fa al qüestionari dissenyat, es va confirmar la idoneïtat del seu ús, especialment la part que mesura el grau de satisfacció, que va presentar una alta fiabilitat. El *Navigaqualit* va permetre explorar la qualitat organitzativa de les regates del circuit català de vela lleugera i podria resultar una eina amb gran potencial.

Abstract

The purpose of this study was to know and assess the perception on the organization quality of light regattas in the Catalanian circuit so as to provide the foundations and tools necessary for the continuous improvement of this service. The lack of studies on this theme and the evidence about the need to explore this field, motivated this investigation. To this end, five types of analysis were undertaken: (1) the assessment of the value and importance given by the regatta participants (racers and coaches) to different organizational factors; (2) the comparison of the assessment results of both collectives; (3) the analysis of the all the organization aspects stemming from step 1, through a type IPA (Importance-Performance Analysis) in order to determine the type of action more appropriate in each case; (4) the correlation among all the variable in order to explore the general state of affairs of the quality of organization of regattas and the possible dimensions that determine such quality; and (5) the psychometric analysis of the questionnaires designed and applied in order to determine their validity and reliability. The latter (*Navigaqualit*) was developed from the contributions of experts in a previous pilot study. Starting with three sets of questions and based on the three stages of development of the regatta events, a chronological sequence was followed according to the logic of the “moments of truth”. This study’s sample consisted of 135 participants (119 racers and 16 coaches). Despite the differences in the responses between both groups, it was considered feasible to group them in a single sample. Among the results, it is worth mentioning the users’ high degree of exigency, as well as the fact that the vast majority of the organizational factors were deemed in the need of improvement. Concerning the questionnaire, its validity and reliability were confirmed, particularly the section that measures the degree of satisfaction, which presented a high degree of reliability. The *Navigaqualit* allowed to explore the organizational quality of regattas in the sailing Catalanian circuit and could become a tool with great potential.

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ	19
2. OBJECTE D'ESTUDI	23
2.1. Història de la navegació a vela i la competició.	24
2.2. L'organització de regates de vela a Catalunya actualment	26
2.2.1. Regates de Vela Lleugera	30
2.2.2. Classes objecte d'estudi	32
2.2.3. Qualitat en les regates	37
2.3. Reglaments i normatives	38
2.3.1. El RRV (Reglament de Regates a Vela)	39
2.3.2. Prescripcions del RRV	44
2.3.3. La Guia Esportiva	44
2.3.4. Regles de classe	50
2.3.5. Altres reglaments	51
2.3.6. Reial decret 62/2008, de 25 de gener:	52
2.4. L'organització de regates	55
2.4.1. Regata com a esdeveniment esportiu	55
2.4.2. La complexitat de l'organització de regates	58
2.4.3. Àrees de gestió	60
2.4.4. Fases en l'organització de regates	61
2.4.5. Direcció i coordinació	67
3. PRECEDENTS	69
3.1. Canvis sociològics i tecnològics	70
3.2. Gestió de la qualitat i eines de mesura	71
3.2.1. Interpretacions del concepte qualitat	74
3.2.2. Models de qualitat del servei percebuda	75
3.2.3. Eines de mesura de la qualitat del servei percebuda en la gestió esportiva	79
3.2.4. El IPA com a tècnica d'anàlisi de la qualitat	83
3.3. Ciència i vela esportiva: recerca bibliogràfica	86
4. METODOLOGIA DE RECERCA	89
4.1. Estudi preliminar	91

5. OBJECTIUS DE L'ESTUDI	95
5.1. Objectiu general	96
5.2. Plantejament de preguntes	96
5.3. Objectius específics	97
5.4. Temporitjació de fases i accions de la investigació	97
6. MÈTODE	99
6.1. Mostra	100
6.1.1. Característiques de la mostra	101
6.1.1.1. Entrenadors	102
6.1.1.2. Regatistes	105
6.2. Instruments	110
6.2.1. Eina específica per mesurar la qualitat del servei percebuda	111
6.2.2. Disseny dels qüestionaris Navigaqualit	112
6.3. Procediment	115
6.3.1. Recollida de dades	117
7. ANÀLISI DE DADES	119
7.1. Anàlisi descriptiva	121
7.2. Anàlisi comparativa per perfils	121
7.3. Anàlisi tipus IPA	122
7.4. Anàlisi correlacional	122
7.5. Anàlisi psicomètrica dels qüestionaris	123
7.5.1. Anàlisi del funcionament dels ítems distribuïts en els blocs proposats	123
7.5.2. Anàlisi de la fiabilitat del qüestionari	123
8. RESULTATS	125
8.1. Descriptius	126
8.2. Comparativa per perfils	132
8.2.1. Importància abans de la regata:	132
8.2.2. Importància a mar:	133
8.2.3. Importància després de la regata:	133
8.2.4. Valoració abans de la regata:	134
8.2.5. Valoració a mar:	134
8.2.6. Valoració després de la regata:	135
8.3. Resultats de l'anàlisi tipus IPA	135

8.4. Correlació entre variables	138
8.4.1. Correlacions referents al perfil dels usuaris	138
8.4.2. Correlacions entre les mitjanes dels sis blocs	143
8.4.3. Correlacions entre variables corresponents a les respostes de cada ítem	143
8.5. Indicadors psicomètrics	144
8.5.1. Funcionament dels ítems agrupats per blocs	144
8.5.2. Fiabilitat del qüestionari	145
9. DISCUSSIÓ	147
9.1. Perfilat	148
9.2. Comparativa per perfils	152
9.3. Relació Importància-Valoració dels factors organitzatius	155
9.4. Interrelacions entre variables	159
9.4.1. Reflexions sobre el perfil de la mostra	159
9.4.2. Reflexions sobre les correlacions entre mitjanes dels blocs	162
9.4.3. Reflexions sobre les correlacions entre ítems	163
9.5. Qualitat de l'instrument	175
9.5.1. Idoneïtat dels ítems agrupats per blocs	175
9.5.2. Fiabilitat dels qüestionaris	176
10. CONCLUSIONS	177
10.1. Assoliment d'objectius específics	178
10.1.1. Objectiu 1	178
10.1.2. Objectiu 2	179
10.1.3. Objectiu 3	180
10.1.4. Objectiu 4	181
10.1.5. Objectiu 5	183
10.1.6. Objectiu 6	186
10.2. Assoliment de l'objectiu general	187
10.3. Limitacions de l'estudi	187
10.4. Projecció futura	188
11. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	191
12. ANNEXOS	203

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1.	Clubs amb 20 o més regates anuals en el període 2010-2014.	27
Taula 2.	Volum de regates anuals per disciplines en el període 2010-2014.	29
Taula 3.	Regates per nivells organitzades en el període 2010-2014.	29
Taula 4.	Regates organitzades per a cada classe de Vela Lleugera en el període 2010-2014.	31
Taula 5.	Paràmetres recomanats per a l'organització de regates.	35
Taula 6.	Regates objecte d'estudi organitzades en les tres zones en el període 2010-2014.	36
Taula 7.	Resum cronològic d'aportacions rellevants sobre mesurament de qualitat del servei.	75
Taula 8.	Fases i accions de la investigació per a la seva planificació.	98
Taula 9.	Distribució i grandària de les submostres d'entrenadors i regatistes.	101
Taula 10.	Franges d'edats dels entrenadors que formen la mostra.	102
Taula 11.	Distribució del sexe dels entrenadors.	102
Taula 12.	Clubs als que pertanyen els entrenadors de la mostra.	102
Taula 13.	Classes que entrenen els subjectes de la mostra.	103
Taula 14.	Volum de regatistes que els entrenadors tenen al seu càrrec.	103
Taula 15.	Distribució de les classes en que els entrenadors han competit.	103
Taula 16.	Anys d'experiència com entrenadors de vela.	104
Taula 17.	Experiència com a entrenadors en competicions en altres comunitats autònomes.	104
Taula 18.	Experiència com a entrenadors en competicions en altres països.	104
Taula 19.	Distribució de l'experiència dels entrenadors en altres països.	104
Taula 20.	Espots en que els entrenadors han competit.	105
Taula 21.	Franges d'edats dels regatistes de la mostra.	105
Taula 22.	Distribució dels regatistes per sexe.	105
Taula 23.	Clubs dels regatistes de la mostra.	106
Taula 24.	Classes en que els regatistes han competit anteriorment.	106
Taula 25.	Esports en que els regatistes han competit.	107
Taula 26.	Quantitat d'esports en que els regatistes han competit.	107
Taula 27.	Distribució de regatistes en les classes de l'estudi.	107
Taula 28.	Rol del regatistes en la seva embarcació.	108
Taula 29.	Experiència dels regatistes en la competició a vela.	108
Taula 30.	Posicions dels regatistes en els corresponents rànquing.	108
Taula 31.	Experiència dels regatistes en regates a altres comunitats autònomes.	109
Taula 32.	Països en que els regatistes han competit.	109
Taula 33.	Quantitat de països en que els regatistes han competit.	109

Taula 34. Quantitat d'activitats extraescolars que els regatistes realitzen.	110
Taula 35. Activitats extraescolars que els regatistes realitzen.	110
Taula 36. Comparativa de les respostes dels dos col·lectius per a cada bloc.	132
Taula 37. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impaban	132
Taula 38. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impmar	133
Taula 39. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impdesp	133
Taula 40. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notaaban	134
Taula 41. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notamar	134
Taula 42. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notadesp	134
Taula 43. Correlacions significatives per a la variable Període.	139
Taula 44. Correlacions significatives per a la variable Edat.	139
Taula 45. Correlacions significatives per a la variable Sexe.	140
Taula 46. Correlacions significatives per a la variable Zona.	140
Taula 47. Correlacions significatives per a la variable Núm. esports.	141
Taula 48. Correlacions significatives per a la variable Rol.	141
Taula 49. Correlacions significatives per a la variable Anys reg.	141
Taula 50. Correlacions significatives per a la variable Núm. país.	142
Taula 51. Correlacions significatives per a la variable Núm. extraes.	142
Taula 52. Valors de les correlacions entre les mitjanes dels sis blocs	143
Taula 53. Discriminacions del bloc Importància, abans de la regata.	144
Taula 54. Discriminacions del bloc Importància, a mar.	144
Taula 55. Discriminacions del bloc Importància, després de la regata.	144
Taula 56. Discriminacions del bloc Nota, abans de la regata.	145
Taula 57. Discriminacions del bloc Nota, a mar.	145
Taula 58. Discriminacions del bloc Nota, després de la regata.	145
Taula 59. Fiabilitat i Error Estàndard de Mesura (SEM) dels blocs d'Importància.	146
Taula 60. Fiabilitat i Error Estàndard de Mesura (SEM) dels blocs de Valoració.	146
Taula 61. Fiabilitat i SEM de la part Importància en les diferents fases de depuració.	146
Taula 62. Fiabilitat i SEM de la part Valoració en les diferents fases de depuració.	146
Taula 63. Priorització d'accions de millora pel bloc A terra, abans de la regata.	181
Taula 64. Priorització d'accions de millora pel bloc A mar.	182
Taula 65. Priorització d'accions de millora pel bloc A terra, després de la regata.	182
Taula 66. Classificació dels factors organitzatius del Navigaqualit per dimensions.	186

ÍNDEX DE FIGURES

Figura 1.	Total de regates autonòmiques organitzades a Catalunya entre 2010 i 2014.	26
Figura 2.	Totals de regates organitzades a Catalunya en el període 2010-2014.	27
Figura 3.	Volum de regates autonòmiques per disciplines en el període 2010-2014.	29
Figura 4.	Volum de regates per nivells en el període 2010-2014.	30
Figura 5.	Evolució de les 6 classes de Vela Lleugera amb major incidència en el període 2010-2014.	31
Figura 6.	Fitxa de característiques de l'embarcació Làser.	32
Figura 7.	Fitxa de característiques de l'embarcació Optimist.	33
Figura 8.	Fitxa de característiques de l'embarcació 420.	33
Figura 9.	Fitxa de característiques de l'embarcació Europe.	34
Figura 10.	Recorreguts proposats per la FCV per a les classes Làser, 420 i Europe.	34
Figura 11.	Recorregut proposat per la FCV per a la classe Optimist.	35
Figura 12.	Regates objecte d'estudi organitzades pels clubs en el període 2010-2014.	36
Figura 13.	Volum de regates organitzades en cada zona en el període 2010-2014.	36
Figura 14.	Distribució de les regates objecte d'estudi per mesos al període 2010-2014.	37
Figura 15.	Senyals de regata RRV 2013-2016.	39
Figura 16.	Personal tècnic de la competició.	48
Figura 17.	Criteris d'organització de regates de nivell 2.	49
Figura 18.	Proposta de pla director i operativa de competició.	50
Figura 19.	Dimensions dels esdeveniments esportius.	56
Figura 20.	Organigrama dels organismes oficials.	59
Figura 21.	Àrees de gestió en l'organització de regates.	60
Figura 22.	Fases en l'organització d'esdeveniments esportius.	61
Figura 23.	Proposta d'organigrama de comitès, responsables d'àrees i tasques.	63
Figura 24.	Proposta d'organigrama de l'àrea tècnica.	64
Figura 25.	Estructura del Pla Director.	64
Figura 26.	Funcions en les tres fases del procés de desenvolupament de l'esdeveniment.	66
Figura 27.	Model de la qualitat percebuda total de Grönroos.	76
Figura 28.	Desajustos del model de Parasuraman, Zeithaml i Berry.	77
Figura 29.	Model d'avaluació de la prestació del servei de Bitner.	78
Figura 30.	Representació clàssica de l'Anàlisi Importància-Valoració.	84
Figura 31.	Esquema segons proposta de Ábalo, Varela i Rial (2006)	85
Figura 32.	Mitjanes i desviacions dels sis blocs de respostes.	126
Figura 33.	Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, abans de la regata.	127
Figura 34.	Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, a mar.	128

Figura 35. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, després de la regata.	129
Figura 36. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, abans de la regata.	130
Figura 37. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, a mar.	130
Figura 38. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, després de la regata.	131
Figura 39. Gràfica IPA dels ítems corresponents al bloc A terra, abans de la regata.	135
Figura 40. Gràfica tipus IPA dels ítems corresponents al bloc A mar	137
Figura 41. Gràfica tipus IPA dels ítems corresponents al bloc A terra, després de la regata.	138

CAPÍTOL 1

INTRODUCCIÓ

01

1. Introducció

L'esport ha esdevingut una necessitat rellevant en la societat actual. A Catalunya, especialment després de les Olimpíades de Barcelona, ha augmentat l'interès per l'activitat física i l'esport de tal manera que ha passat a ser una activitat quotidiana (Celma, 2000). Les empreses privades de prestació de serveis esportius han anat aplicant els sistemes de control de la qualitat per tal de ser competitives i en conseqüència els serveis municipals d'esports i els clubs esportius han seguit els seus passos. La gestió esportiva ha passat a ser, en l'actualitat, una de les principals sortides professionals entre els llicenciats en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport, provocant, alhora, un gran nombre d'aportacions científiques en aquesta direcció. Una de les àrees que desperta interès entre els investigadors és la gestió de la qualitat del servei i el grau de satisfacció dels usuaris. Trobem diverses investigacions que, en aquest sentit, orienten els seus estudis a la gestió d'esdeveniments esportius.

L'esport de la vela, tot i no ser considerat un dels anomenats esports de masses, també ha sofert una important evolució, tant pel nombre de practicants com pel d'esportistes federats i de competicions oficials. La vela va ser incorporada als Jocs Olímpics de París de 1900 i des d'aleshores ha seguit augmentant el nombre de competicions per tot el món així com la seva professionalització. Com en d'altres esports, la navegació a vela té diferents modalitats pel que fa a la seva pràctica. La Federació Catalana de Vela (FCV) diferencia sis àrees: Acadèmica, de Lleure, Mediambiental, Terapèutica, Oficial i de Competició; tot i que hi ha autors que en diferencien moltes més, com Renom (2004) qui descriu més de dotze tipologies. En estudis realitzats per la FCV (2005), es va considerar que més de 12.000 persones navegaven cada any considerant tots els models de pràctica, però que d'aquests només uns 1.200 practicants es podien considerar habituals, dels quals més de 800 dedicaven la seva pràctica a la competició, segons rànquings de la FCV del moment. Actualment les entitats catalanes organitzen més de 800 regates anuals i el nombre de regatistes ha anat augmentant des de l'any 2010. Aquestes dades ens donen una idea de la importància de la competició en el món de la vela, convertint-se en un motiu d'orgull i de prestigi per a les Entitats Organitzadores (EO) on es considera que s'organitzen regates de qualitat.

Aquesta evolució en la pràctica de la vela de les últimes dècades, també s'ha traduït, com en altres esports, en un augment en aportacions científiques. La major part d'aquestes investigacions es centren en aspectes referents a la condició física de l'esportista; però també podem trobar altres sobre nutrició, antropometria, motricitat, tècnica, tàctica o destreses psicològiques del regatista (Manzanares, Segado i Menayo, 2012). Tot i així, tal com exposen els autors i com constatarem en capítols posteriors, la vela encara té un llarg recorregut per fer en el món de la ciència i especialment en camps d'investigació com el que ens ocupa: la gestió de la qualitat en l'organització de regates. En aquest sentit, són diversos els antecedents (Renom i Violán, 2002; Renom, 2007; Renom i Halcón, 2007) que ens indiquen la necessitat d'ampliar els coneixements específics d'aquesta àrea. Com proposa Fernández-Balboa (2003), investiguem per a que el nostre camp segueixi evolucionant.

És per aquestes premisses i per una motivació personal com a Oficial Nacional de Regates i exdirector esportiu de clubs nàutics, que s'inicia aquesta aventura científica. L'estudi preliminar (Palatzi, 2010), basat en la consulta d'experts, ens aporta les bases per l'elaboració de la present investigació, especialment pel que fa a necessitats detectades i expectatives de les persones implicades.

Els estudis sobre grau de satisfacció i qualitat percebuda en esdeveniments esportius que podem trobar, fan referència fonamentalment a grans competicions d'alt ressò mediàtic i que involucren a una gran part de la societat, així com estaments públics, importants empreses i companyies del sector. Sovint, aquests estudis van dirigits a mesurar el grau de satisfacció i la qualitat percebuda per part dels espectadors, entenent aquests com a usuaris o clients principals del servei.

En el nostre estudi hem centrat la nostra exploració en el grau de satisfacció i la qualitat percebuda per part de regatistes i entrenadors, ja que no podem oblidar que en l'esport el protagonista ha de ser l'esportista, però també és evident que els entrenadors juguen un paper rellevant com a usuaris de les accions organitzatives. És per això que hem volgut destacar la figura dels dos col·lectius com a usuaris principals del servei.

Per dur a terme aquesta Tesi Doctoral, en primer lloc caldrà **contextualitzar** el tema d'estudi; és a dir, fer una revisió de l'evolució històrica de les regates fins a analitzar la situació actual d'aquestes a Catalunya, exposar els reglaments i normatives que són d'aplicació per a la seva organització, així com les característiques específiques d'aquestes competicions; tal com hem fet al Capítol 2. Seguidament hem exposat els **precedents** tant a nivell social com científic que afecten al camp d'estudi, fent un repàs conceptual de la gestió de la qualitat i les possibles eines de mesura, i de les aportacions científiques en l'àmbit de la vela esportiva que podem trobar en l'actualitat (Capítol 3). A partir d'aquest marc teòric hem concretat la **metodologia** a seguir, incorporant l'estudi preliminar com a part del procés (Capítol 4).

Al Capítol 5 exposem els **objectius** que ens hem proposat per l'estudi. Per a la seva consecució ha calgut definir un **mètode** de treball (Capítol 6) on concretem i analitzem la mostra del nostre estudi (regatistes i entrenadors), dissenyem els instruments per a la recollida de dades, així com el procediment que hem seguit per dur-los a terme. De les dades obtingudes, hem realitzat l'**anàlisi** necessària per a l'assoliment dels objectius de l'estudi (Capítol 7). Amb els **resultats** obtinguts hem realitzat diverses **reflexions** sobre la qualitat percebuda en l'organització de regates, que ens han dut a les **conclusions** de la investigació (Capítols 8, 9 i 10, respectivament), on s'ha revisat l'assoliment dels diferents objectius proposats. Alhora s'han manifestat les limitacions detectades en l'estudi, així com les futures línies d'investigació que queden obertes a partir d'aquesta Tesi Doctoral, tant a continuació de la mateixa o com en nous projectes que pugui motivar.

CAPÍTOL 2
**OBJECTE
D'ESTUDI**

02

2. Objecte d'estudi

Amb la finalitat de tenir una visió general de l'organització de regates, perfilar i delimitar les competicions objecte del present estudi, en aquest capítol es realitzarà un breu repàs de l'origen i evolució històrica d'aquests esdeveniments esportius, per arribar a analitzar la situació actual de les regates a Catalunya. A continuació descriurem l'estat de les competicions de vela lleugera i exposarem quines són les classes que finalment s'analitzen en aquesta investigació. També veurem diferents evidències manifestades en estudis anteriors, relacionades amb la qualitat en l'organització d'aquest tipus de competicions i sobre la formació de les persones encarregades. Per tal de conèixer les normatives que afecten a l'organització de les regates farem un repàs d'aquelles més destacables, analitzant els aspectes que tenen més rellevància per a les tasques de l'organitzador. Finalment exposarem les característiques d'aquests tipus d'esdeveniments, la seva complexitat organitzativa, les àrees de gestió i fases de desenvolupament, així com les tasques de direcció i coordinació que determinen la seva peculiaritat com a esdeveniment esportiu.

2.1. Història de la navegació a vela i la competició

La navegació a vela, que remunta els seus orígens a la mitologia dels deus egipcis, segons la qual la primera vela va ésser el vel d'Isis, és tan vella com la història de les civilitzacions que coneixem (Carbonell, 2007). Es basa, fonamentalment en l'habilitat d'observar i aprofitar el vent, ajudant-se de la suficient agilitat física per transformar la seva força i direcció en el impuls desitjat a la embarcació. La navegació a vela ha estat des del principi utilitzada com a medi de transport de mercaderies o persones, en les embarcacions pesqueres, emprada també en les naus de guerra de les diferents civilitzacions, pels exploradors, pirates o colonitzadors. Com ens diu Carbonell (2007), per arribar a la navegació esportiva cal parlar en primer lloc de la navegació d'esbarjo. Els orígens de la navegació d'esbarjo són segurament tant remots com la mateixa navegació, però la primera cita històrica la trobem al relat *Vides Paral·leles* de Plutarc, on explica com a l'any 30 aC. Cleòpatra navegava pel riu Cidno a bord d'una galera amb la popa daurada, veles de seda purpúria i remos amb pales de plata mogudes al compàs de la música de flautes, oboès i cítares. També tenim constància de les dues embarcacions, de 67 i 71 metres d'eslora que Cal·lígula tenia al llac Nemi i que s'utilitzaven per a organitzar multitudinàries orgies.

Però si volem trobar els inicis de la vela esportiva hem de fer referència a les naumàquies inaugurades per Cèsar l'any 46 aC. Les naumàquies eren simulacres de combats navals, amb sagnants lluites de gladiadors, que lluny de tenir un esperit esportiu eren competicions que servien per a tenir al poble entretingut, on la navegació a vela tenia poca o nul·la rellevància (Carbonell, 2007). Les primeres competicions sense caire bèl·lic de les que es té constància, apareixen a Venècia cap al segle XII i eren competicions de remers. Apareix per primera vegada el nom de regates, que ve del verb *ricattare*, en el sentit de competir per l'afany del triomf. Aquestes competicions de caràcter festiu sembla que van tenir el seu origen en la commemoració del dia 31 de gener de l'any 942 quan uns pirates eslaus van atacar l'actual catedral de Sant Marcos (aleshores Sant Pietro de Castelló), emportant-se a la força dotze noies joves amb ells; els venecians van sortir llavors amb les seves embarcacions a perseguir els pirates i gràcies a les seves habilitats com a remers i les seves ràpides embarcacions

van aconseguir atrapar-los i alliberar les noies. Les regates venecianes agafen gran importància des del segle XV fins al XVIII. Carbonell (2007) ens explica com les regates a rem adquireixen gran importància a Anglaterra al segle XVIII, quan tenen lloc les famoses regates entre les universitats d'Òxford i Cambridge en el riu Tàmesi. És també durant el segle XVIII que a Anglaterra comencen a aparèixer les primeres regates a vela.

Podem considerar que la vela esportiva comença amb el concepte anglès *yachting*, que prové de l'holandès *jaden*, córrer, caçar, seguir. A Holanda el *jagd* era una petita embarcació a vela que s'utilitzava durant el segle XVII pel transport i la comunicació, després es van començar a utilitzar per a la navegació de lleure entre els canals holandesos. El príncep Carles Stuart, durant el seu exili a Holanda es va aficionar a la navegació a vela i més tard, al proclamar-se Rei d'Anglaterra al 1660, importa aquest passatemps a les aigües angleses, on comencen a aparèixer les primeres competicions, com el recorregut Greenwich – Gravesend – Greenwich, i es comencen a construir embarcacions amb aquesta ociosa finalitat.

Les primeres regates a vela, segons Martínez-Hidalgo (1978), comencen a aparèixer durant el segle XVIII a Anglaterra. Com ens diu l'autor, al 1720 es crea el primer club nàutic a Irlanda, el Cork Water Club. La primera regata es realitza al 1749 en el riu Tàmesi, tot i que es considera la primera regata oficial la que es va realitzar al 1830 per a la Copa Reial de Guillem IV, com ens diu Martínez-Hidalgo (1978). L'afició al *yachting* a mitjans del segle XIX rep una forta expansió i tal com ens diu l'autor, al 1851 va tenir lloc l'esdeveniment que més tard donaria lloc a la regata amb el nom *Copa Amèrica*. La vela apareix a les Olimpíades per primera vegada a París l'any 1900.

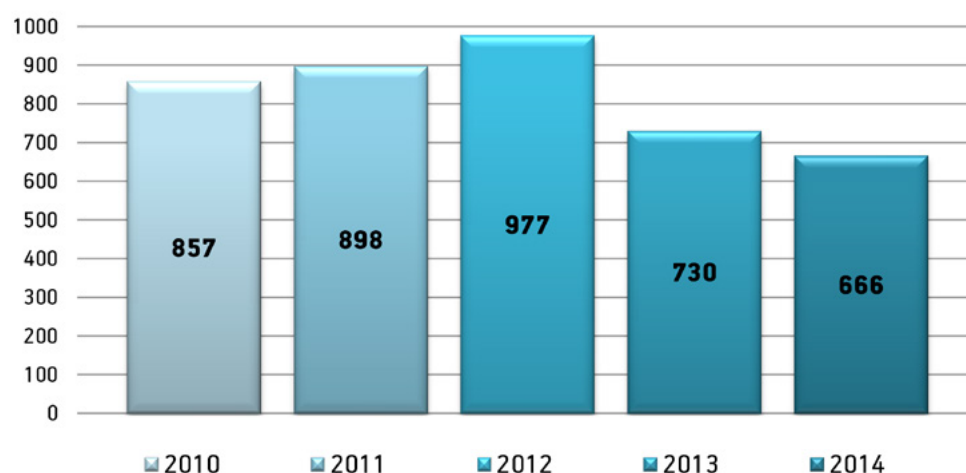
Fins gairebé el 1870, els clubs desenvolupaven del seu propi conjunt de regles, però la popularitat d'aquest esport va fer que, cada cop més, els clubs competissin entre ells, fet que va provocar confusions i discrepàncies en els camps de regata per les diferències reglamentàries entre els diferents clubs (ISAF, 2013). A la Gran Bretanya, hi va haver diversos intents per desenvolupar un conjunt uniforme de normes. Es considera la reunió organitzada pel Royal Victorià Yacht Club, el dia 1 de juny de 1868, el primer intent de crear unes normes comuns (ISAF, 2013). Al 1907 es va crear a París l'òrgan de govern de l'esport de la vela, amb el nom de IYRU (International Yacht Racing Union), que al 1996 va canviar el seu nom per ISAF (International Sailing Federation) i que al 2015 el va tornar a canviar per World Sailing.

Podem considerar, doncs, que aquestes són les primeres referències que tenim sobre la normalització en l'organització de regates. Si ens fixem en la vela esportiva a Catalunya, al 1878 es crea el primer club nàutic, el Club Nàutic de Tarragona, segons Joaniquet (2007). Com ens diu l'autor, la primera regata a vela de la que tenim constància és el 26 de setembre de 1883 durant les festes de la Mercè, organitzada pel Club de Regates de Barcelona, amb sis competidors (embarcacions de pesca) que competien per tres premis: 125, 50 i 25 pessetes. El recorregut era virar la Boia del Llobregat i tornar. A partir de cites com aquesta podem intuir que en les primeres regates organitzades a les costes catalanes, la complexitat organitzativa era molt baixa. Al 1887 ja es fan regates nacionals. Al 1936 amb l'arribada de la guerra civil tota aquesta activitat queda frenada i no és fins al 1945 que es torna a reactivar l'activitat als clubs i es crea la Federació Esportiva de Clubs Nàutics, segons Martínez-Hidalgo (1978). Com ens diu Joaniquet (2007), a la postguerra, després dels primers anys difícils, reneixen els clubs nàutics i apareixen els primers clubs de temporada, ubicats en zones d'estiuieg. Als anys seixanta l'esport de la vela viu el boom més gran i augmenta considerablement el nombre de practicants, els models i classes d'embarcacions i en conseqüència el nombre de regates en les nostres costes. Aquesta popularització de l'esport de la vela

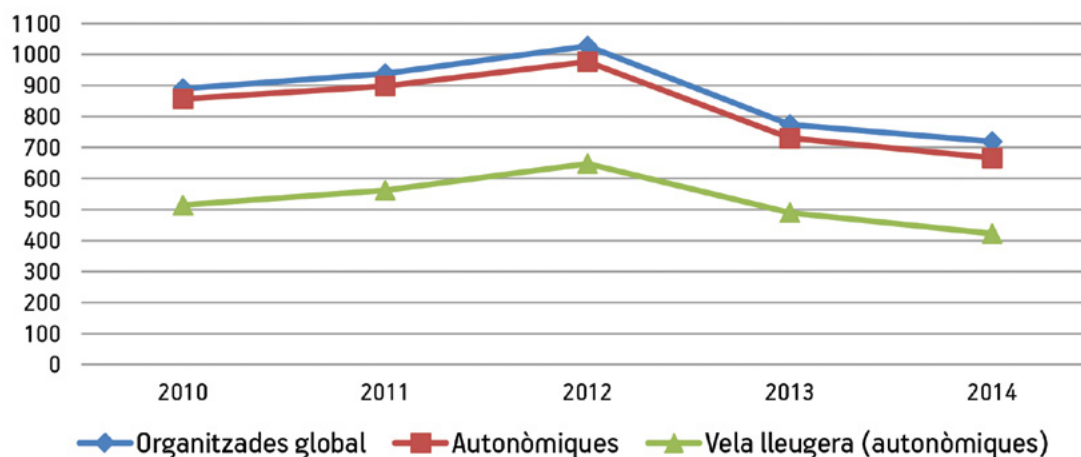
i les regates durant els anys seixanta i setanta, provoca també un augment de l'exigència quant a l'organització de regates i una major complexitat, obligant als organitzadors a una major cura en tots els detalls; "la relació de premis estarà exposada al tauler d'anuncis, però aconsello que s'exposi abans de començar la regata" (Pena, 1972, p.70).

2.2. L'organització de regates de vela a Catalunya actualment

Tal com podem veure analitzant els calendaris de regates de la FCV (Federació Catalana de Vela) per als anys 2010-2014, s'ha programat una mitjana anual de 869,6 regates a les entitats catalanes. Si d'aquestes hi descomptem les competicions nacionals i internacionals que s'han dut a terme, ens queda una mitjana de 826 regates anuals d'àmbit autonòmic (Figura 1). Pel que fa a les regates de vela lleugera del circuit català, s'ha organitzat una mitjana de 527 anuals (Figura 2). Si dividim el total de regates anuals de vela lleugera, entre el número de clubs de Catalunya ens donarà que cada club organitza aproximadament una mitjana de 6 regates cada any, però no tots els clubs tenen el mateix volum d'activitat dedicat a la competició. Trobem que aquesta activitat recau aproximadament entre un 30% i un 40% dels clubs de la costa catalana (segons calendaris de regates dels anys 2010-2014) (FCV, 2010a-2011a-2012b-2013a-2014). Per aquest motiu hi ha clubs que arriben a organitzar més de 20 regates anuals (Taula 1). Per tant podem afirmar que aquests clubs dediquen una part important de la seva activitat a l'organització de regates. "La perfecta organització d'una regata prestigia al club que la du a terme, i de seguida són assenyalats entre els aficionats aquells clubs que en les seves aigües es corren regates de debò i aquells altres en què la prova celebrada ho ha estat tot menys una regata" (Pena, 1972, p.13).

FIGURA 1. Total de regates autonòmiques organitzades a Catalunya entre 2010 i 2014. **Font:** Elaboració pròpia.

FIGURA 2. Totals de regates organitzades a Catalunya en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia.

TAULA 1. Clubs amb 20 o més regates anuals en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia.

	2010	2011	2012	2013	2014
CN HOSPITALET VANDELLÓS	78	95	91	55	
CN EL BALÍS	56	40	53	42	45
CN SALOU	20	21	57	54	52
CM TORREDEMBARRA	42	39	40	45	37
CV BLANES	25	26	26	33	37
CN CAMBRILS	33	32	33		31
CN L'ESCALA	22	24	25	27	29
CN VILASSAR DE MAR		29	30	32	28
CN EL MASNOU	23	23	20	21	30
CN PORT D'ARO	21	21	22	22	20
RCM BARCELONA	41	20	22		
CN SITGES	24				
CN ARENYS DE MAR					24
CM ALTAFULLA			20		
CV BADALONA			20		
CN AMPOLLA	20				

Pel sector de la navegació a vela és un motiu d'orgull no tant sols els resultats esportius sinó també l'organització de regates tant en nombre com en transcendència, tal com vam poder veure a la pàgina web de la FCV (2012a), expressat en les següents termes:

“Durant aquest any 2012, Catalunya ha esdevingut la primera nació en assolir un important nombre d'èxits en la vela esportiva, amb onze Campions del Món, catorze d'Europa i vint d'Espanya. Aquests excel·lents resultats s'han de sumar al fet que Catalunya és la primera potència organitzativa mundial amb la celebració de cinc mundials, set europeus, més dotze regates internacionals d'alt nivell per temporada.

En total a casa nostra s'han celebrat més de vuit-centes competicions, entre Campionats de Catalunya, Copes i Campionats d'Espanya, d'Europa i del Món, amb una gran acollida internacional. A l'actualitat la Federació Catalana de Vela té un total de més de vint mil esportistes federats, mentre que la Xarxa de l'Escola Catalana de Vela compta amb més de 54 centres en els que s'imparteixen cursos a més de 95.000 alumnes, el 60% dels quals són menors de 16 anys.”

En les tres últimes dècades, el nombre de practicants i de regates organitzades en les costes catalanes ha augmentat considerablement, tot i que com mostra la Figura 1, en el període analitzat, als dos últims anys hi va haver una davallada en el volum total. Caldria analitzar detingudament les motivacions d'aquesta baixada en el nombre de regates organitzades, tot i això, tenint en compte el període analitzat i la situació de crisi econòmica generalitzada, fa pensar que les dificultats econòmiques de moltes entitats i clubs nàutics ha provocat una disminució en els pressupostos dedicats tant a l'organització d'esdeveniments com a la dels equips de competició. Com en d'altres esports, en molts casos aquestes són seccions deficitàries de les organitzacions. “Des de 2010 el nombre d'equips catalans que ha participat en competicions estatals i internacionals també ha disminuït. Hi ha federacions que han perdut moltes llicències i els programes de suport a l'alt nivell esportiu han reduït pressupostos i una part d'ells han desaparegut” (Observatori Català de l'Esport, 2014, p.66).

L'esport de la vela s'organitza en disciplines esportives segons les tipologies d'embarcacions utilitzades. La federació classifica les diferents disciplines en cinc tipologies diferents, tal com trobem a la Guia Esportiva (FCV, 2015):

- Vela Lleugera
- Creuer
- Patí de Vela
- Radiocontrol
- Windsurf (surf a vela) i Kitesurf (surf d'estel)

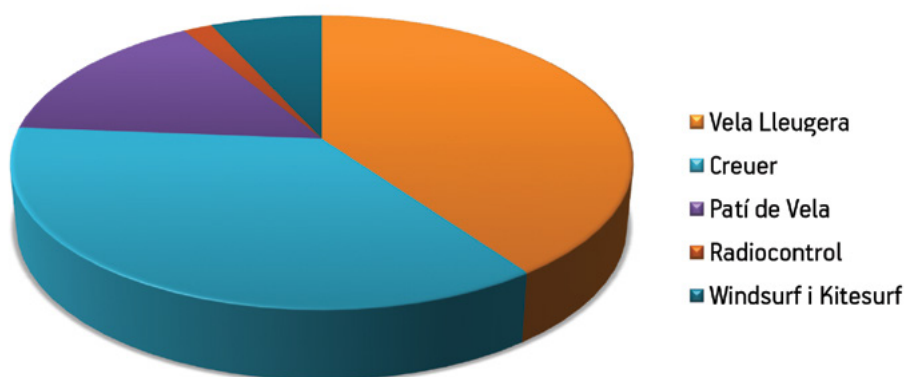
Cadascuna d'aquestes disciplines s'estructura en diferents classes, com veurem en propers capítols. Seguint amb l'anàlisi dels calendaris de regates de la FCV, veiem com les dues disciplines amb un volum molt major de regates organitzades són la de Creuer i la de Vela Lleugera, tal com podem veure a la Taula 2 i la Figura 3.

Les regates de vela a Catalunya es divideixen en 4 nivells (0, 1, 2 i 3) segons la seva importància competitiva (veure punt 2.3.3). Les regates de *Nivell 0* corresponen a les competicions d'àmbit nacional o internacional. Les de *Nivell 1* són els Campionats i Copes de Catalunya, les de *Nivell 2* són les que conformen el circuit català, ja que juntament amb les de *nivell 0* i *1* puntuen per als rànquings de cada classe, i les de *Nivell 3* són les que les entitats organitzen per a la promoció de la vela i la vela de promoció (FCV, 2015). Excloent les de *Nivell 0*, per ser de caire nacional o internacional, ens trobem que les de *Nivell*

1, 2 i 3 conformen el conjunt de regates de caire autonòmic i local. Les regates més nombroses a les costes catalanes són les de *Nivell 3* com es veu a la Figura 4. En algunes classes, a més, les flotes es classifiquen en grups per franges de classificació en el rànquing. És el cas de l'Optimist, dividit en grup 1, 2 i 3, segons la seva posició al rànquing (FCV, 2105); alhora que es divideixen en categories segons les seves edats: A (de 14 a 15 anys), B (de 12 a 13 anys) i C (fins als 11 anys) (Gázquez, 2015).

TAULA 2. Volum de regates anuals per disciplines en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia.

	2010	2011	2012	2013	2014
VELA LLEUGERA	307	353	416	306	274
CREUER	343	336	329	240	244
PATÍ DE VELA	142	127	145	113	101
RADIOCONTROL	13	13	13	19	14
WINDSURF I KITESURF	52	69	74	52	33
TOTALS	857	898	977	730	666

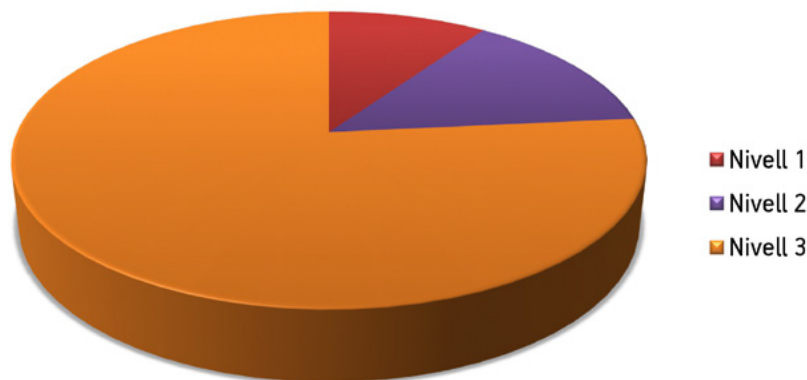

FIGURA 3. Volum de regates autonòmiques per disciplines en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia.

També podem veure aquesta proporció en la Taula 3 on mostrem el número de regates que s'han organitzat de cada nivell en els anys 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014. En aquesta taula però, hi hem exclòs les regates de creuers ja que en el període analitzat aquestes han tingut canvis en la seva metodologia de classificació.

TAULA 3. Regates per nivells organitzades en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia

	2010	2011	2012	2013	2014
NIVELL 1	48	61	48	48	50
NIVELL 2	50	74	92	80	68
NIVELL 3	416	427	508	362	304

FIGURA 4. Volum de regates per nivells en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia

Tot i ser, les regates de *Nivell 3*, les més nombroses en les costes catalanes, també cal dir que el nombre de participants en aquestes acostuma a ser menor; a més, els aspectes organitzatius de caire competitiu, per ser regates amb menys transcendència en aquest sentit, també són menys exigents. És per aquest motiu que el present estudi es centrarà en les regates de *Nivell 1* i *2*, per les seves exigències de qualitat organitzativa.

A nivell organitzatiu la costa catalana es divideix en tres zones (FCV, 2015) coincidint aproximadament amb les tres províncies costaneres: Girona, Barcelona i Tarragona. Les tres zones són:

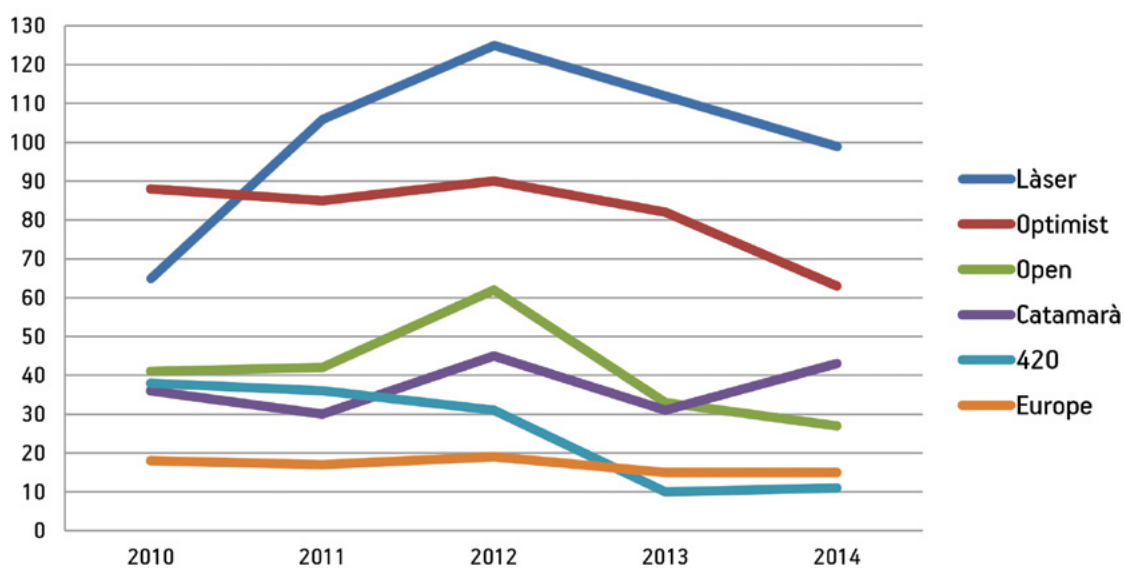
- Zona Nord: de Portbou a Blanes.
- Zona Centre: de Malgrat a Sitges.
- Zona Sud: de Sitges (CN Aiguadolç) a les Cases d'Alcanar.

2.2.1. Regates de Vela Lleugera

Centrant-nos en la disciplina objecte del present estudi, la Vela Lleugera, s'ha organitzat en aquest període regates per a un total de 13 classes diferents. A la Taula 4 tenim el nombre de regates que s'han organitzat anualment de cadascuna d'elles, on podem veure que les 6 primeres classes amb major nombre de regates amb diferència significativa respecte les altres són el Làser, l'Optimist, l'Open (oberta a totes les classes), el Catamarà, el 420 i l'Europe. Les regates Open són aquelles de vela lleugera amb temps compensat, és a dir, poden participar tot tipus d'embarcacions i la classificació resulta de l'aplicació d'un coeficient (ràting) que s'aplica a cada classe per tal d'obtenir una classificació conjunta (FCV, 2015). A la Figura 5 es pot observar l'evolució del nombre de regates realitzades per a cada classe en el període esmentat.

TAULA 4. Regates organitzades per a cada classe de Vela Lleugera en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia

	2010	2011	2012	2013	2014	Totals
LÀSER	65	106	125	112	99	507
OPTIMIST	88	85	90	82	63	408
OPEN	41	42	62	33	27	205
CATAMARÀ	36	30	45	31	43	185
420	38	36	31	10	11	126
EUROPE	18	17	19	15	15	84
29ER	4	12	14	10	8	48
FINN	0	15	16	2	2	35
ESTEL	8	5	5	4	1	23
VAURIEN	6	3	3	0	0	12
470	3	2	2	0	1	8
49ER	0	0	4	4	0	8
SNIPE	0	0	0	3	4	7

FIGURA 5. Evolució de les 6 classes de Vela Lleugera amb major incidència en el període 2010-2014. **Font:** Elaboració pròpia.

Com hem apuntat, les regates de la categoria *Open* no són d'una classe determinada sinó que són aquelles en les que poden participar totes les classes (FCV, 2105) i per tant no podem considerar-la una classe en sí. De les altres cinc classes destacades a la Figura 5, el Catamarà és una classe que per les seves característiques i per la seva tradició a nivell competitiu difereix en alguns aspectes de caire organitzatiu amb la resta de classes. És per aquest motiu que el present estudi es centrarà en les classes Làser, Optimist, 420 i Europe per l'anàlisi de les regates de Vela Lleugera del circuit català. En el següent punt podrem veure les principals característiques d'aquestes classes quant a la tipologia d'embarcació, a les seves peculiaritats i els tipus de recorreguts normalment utilitzats per cadascuna. D'aquesta manera podrem acostar-nos conceptualment a les particularitats de l'organització de regates per aquestes classes.

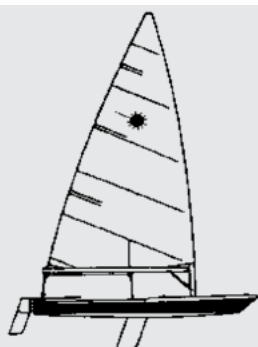

2.2.2. Classes objecte d'estudi

Aquesta investigació es centrarà en l'anàlisi de quatre classes per l'estudi de la qualitat en l'organització de regates del circuit català, tal com hem argumentat. Les quatre classes d'embarcacions, el Làser, el Optimist, el 420 i l'Europe, tenen molts aspectes comuns com ja s'ha exposat, però també tenen molts aspectes diferenciadors entre elles que les fan úniques i que alhora poden condicionar tant les accions organitzatives en les regates, com els resultats obtinguts en el present estudi pels regatistes d'aquestes. A cada tipus d'embarcació li correspon un perfil de regatista, de fet cada vaixell requereix d'unes característiques antropomètriques dels esportistes que determinaran alguns paràmetres del perfil del regatista com pot ésser l'edat. Per aquest motiu a continuació descriurem aquelles característiques generals i aquelles particularitats de cada classe d'embarcació:

LÀSER

El Làser és una embarcació d'un sol tripulant que pesa relativament poc i destaca per la seva simplicitat de construcció i maneig (Tejada, 2012).

ESLORA	4,23 m.
MÀNIGA	1,37 m.
PES	59 kg.
ÀREA DE VELA:	
STANDARD	7,06 m ²
RADIAL	5,76 m ²
4.7	4,7 m ²

Com veiem a la fitxa (Figura 6), aquesta classe olímpica des de 1974, disposa de diferents tipus de pals i reglatges que permeten muntar diferents mides de veles amb el mateix casc. Aquesta característica permet que regatistes amb diferents paràmetres antropomètrics, i per tant de diferents edats, puguin navegar i competir-hi. Com hem pogut veure a la pàgina de la federació (FCV, 2016) amb els diferents formats de veles es formen les següents categories:

LÀSER 4.7

(pes ideal del tripulant 62 kg.)

Infantil (fins als 15 anys)

Juvenil (entre 16 i 17 anys)

Làser Radial

(pes ideal del tripulant 72 kg.)

Juvenil (fins als 18 anys)

Sènior (entre 19 i 34 anys)

Màster (a partir de 35 anys)

LÀSER ESTÀNDARD

(pes ideal del tripulant 78 kg.)

Juvenil (fins als 19 anys)

Sènior (entre 20 i 34 anys)

Màster (a partir de 35 anys)

FIGURA 6. Fitxa de característiques de l'embarcació Làser. Font: International Laser Class Association (ILCA, 2016).

OPTIMIST

Aquesta embarcació individual dissenyada al 1947 per Clark Mills, ha passat a ser el vaixell d'iniciació a la competició per excel·lència, amb més de 450.000 exemplars construïts i més de 100 països inscrits a la *International Optimist Dinghy Association*, que és l'organisme rector de la classe (IODA, 2014). Està orientada a esportistes de categoria infantil (fins als 15 anys) i el pes ideal del regatista està entorn els 45 kg. (FCV, 2016), però permet un rang de pesos que va des dels 30 als 50 kg. Aquest ampli rang de pesos ve donat gràcies als diferents tipus de talls i dissenys de les veles. El seu disseny (Figura 7) la fa una embarcació estable i segura, alhora que competitiva; permetent als regatistes navegar fins amb 30 nusos de vent.

ESLORA	2,3 m.
MÀNIGA	1,13 m.
PES	35 kg.
ÀREA DE VELA:	3,5 m ²

FIGURA 7. Fitxa de característiques de l'embarcació Optimist. Adaptat d'Float (2014)

420

Aquesta embarcació per a dues persones (patró i tripulant), que obté el seu nom de la longitud de la seva eslora, està equipat amb un floc, una vela major i un espí (Figura 8). Va ser dissenyada per Christian Maury al 1960 com una opció més fàcil de navegar que la versió 470 (classe olímpica). El pes ideal de la tripulació està entre 110 i 145 kg. S'ha construït més de 55.000 vaixells d'aquest tipus repartits en més de 56 països segons la *International 420 Class Association* (I420CA, 2016).

ESLORA	4,20 m.
MÀNIGA	1,63 m.
PES	100 kg.
ÀREA DE VELA:	
FLOC	2,8 m ²
MAJOR	7,45 m ²
ESPI	9 m ²

En aquesta classe trobem tres categories (FCV, 2016):

JUVENIL

(fins als 18 anys).

SÈNIOR

entre els 19 i els 34 anys).

MÀSTER

(a partir dels 35 anys).

FIGURA 8. Fitxa de característiques de l'embarcació 420. Adaptat de FCV (2016)

EUROPE

Al 1960 el belga Alois Roland va dissenyar aquesta embarcació a partir de l'embarcació *Moth* (creada al 1930) per tal d'estandarditzar l'embarcació i crear un nou monotip. La seva popularització l'ha dut a ser classe olímpica femenina des dels Jocs del 1992 fins als del 2004. Com veiem a la pàgina web de la *International Europe Class Union* (IECU, 2016), els pesos recomanats per aquesta classe són de 62 a 75 kg. per als homes i de 52 a 70 kg. per a les dones.

ESLORA	3,35 m.
MÀNIGA	1,38 m.
PES	45 kg.
ÀREA DE VELA:	7,2 m ²

En aquesta classe trobem tres categories (FCV, 2016):

JUVENIL

(fins als 18 anys).

SÈNIOR

(entre els 19 i els 29 anys).

MÀSTER

(a partir dels 30 anys).

FIGURA 9. Fitxa de característiques de l'embarcació Europe. Adaptat de FCV (2016)

Tal com indica la Guia Esportiva (FCV, 2015) els recorreguts utilitzats en les quatre classes són de característiques molt similars. Tots ells són recorreguts trapezoidals, tanmateix veiem algunes diferències entre ells. A la Taula 5 podem veure els paràmetres recomanats a la Guia Esportiva per a l'organització de regates per aquestes classes. A la Figura 10 podem veure els recorreguts utilitzats per a les regates de les classes Làser, 420 i Europe. A la Figura 11 veiem l'esquema del recorregut per a la classe Optimist.

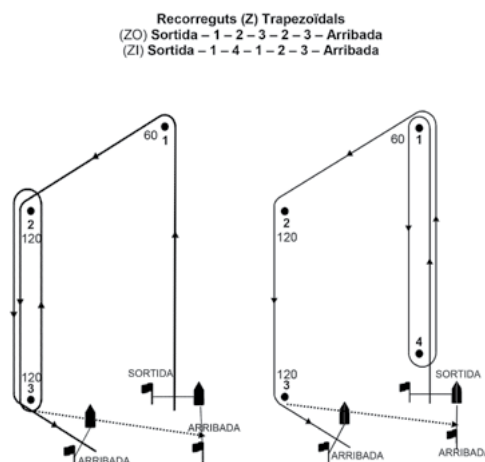

FIGURA 10. Recorreguts proposats per la FCV per a les classes Làser, 420 i Europe. Font: FCV (2015)

SORTIDA – 1 – 2 – 3 (Porta) – ARRIBADA

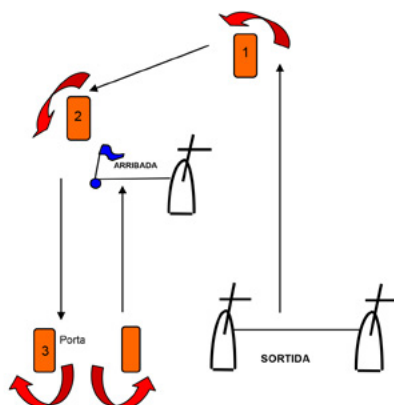

FIGURA 11. Recorregut proposat pe la FCV per a la classe Optimist. Font: FCV (2015)

TAULA 5. Paràmetres recomanats per a l'organització de regates. Adaptat de la Guia Esportiva (FCV, 2015).

CLASSE	RECORREGUT	DISTÀNCIA CENYIDA (APROX.)	DISTÀNCIA LLARGS (APROX.)	DISTÀNCIA POPA (APROX.)	PROVES PER DIA	DESCARTS	CONDICIONS DE VENT	TEMPS (APROX.)
LÀSER	Z1/Z0	F2-0,6 milles	F2-0,5 milles	F2-0,6 milles	3	1 de 4	entre 4 i 23 nusos	45 a 60 min.
OPTIMIST	Z1/Z0	F2-0,5 milles	F2-0,4 milles	F2-0,5 milles	3	1 de 4	entre 4 i 22 nusos	30 a 60 min.
420	Z1/Z0	F2-0,6 milles	F2-0,5 milles	F2-0,6 milles	3	1 de 4	entre 4 i 23 nusos	45 a 60 min.
EUROPE	Z1/Z0	F2-0,6 milles	F2-0,5 milles	F2-0,6 milles	3	1 de 4	entre 4 i 23 nusos	45 a 60 min.

A la Taula 1, hem pogut veure el volum de regates organitzades pels clubs que més regates organitzen segons els calendaris de la FCV del 2010 al 2014. Tenint en compte només les classes objecte d'estudi i les regates de *Nivell 1 i 2*, em realitzat una gràfica (Figura 12) amb la quantitat de regates per club en el mateix període, on tornem a veure que el volum de competicions es concentra en uns pocs clubs, de manera que mentre alguns clubs no n'organitzen o n'organitzen poques, alguns arriben a organitzar 5, 6 o fins a 7 anuals.

Pel que fa a la distribució de les regates analitzades al nostre estudi, en les tres zones de Catalunya, trobem que on es realitzen més competicions és a la Zona Centre amb una mitjana de 21,6 regates, seguit de la Zona Nord amb una mitjana de 15,8 i en tercer lloc a la Zona Sud amb una mitjana de 8,6 regates anuals (veure Taula 6 i Figura 13).

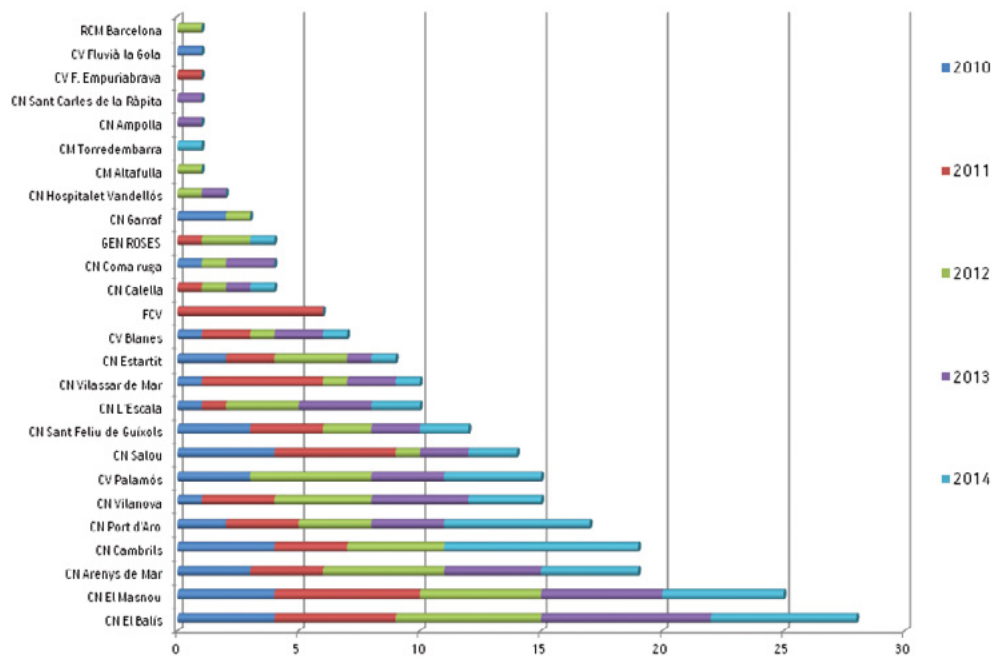

FIGURA 12. Regates objecte d'estudi organitzades pels clubs en el període 2010-2014. Font: Elaboració pròpia.

TAULA 6. Regates objecte d'estudi organitzades en les tres zones en el període 2010-2014. Font: Elaboració pròpia.

		2010	2011	2012	2013	2014
ZONA	NORD	13	14	20	15	17
	CENTRE	15	28	23	22	20
	SUD	9	8	8	7	11
TOTAL		37	50	51	44	48

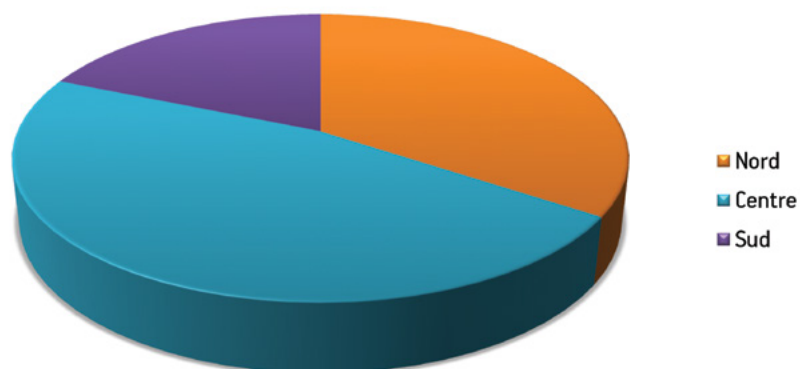

FIGURA 13. Volum de regates organitzades en cada zona en el període 2010-2014. Font: Elaboració pròpia.

Amb les dades obtingudes dels calendaris de regates de la pàgina web de la FCV durant aquest període, hem pogut analitzar la distribució de les regates objecte d'estudi en els dotze mesos de l'any, per poder veure en quins mesos s'acostumen a realitzar més o menys competicions. D'aquesta manera podem veure com al maig i al octubre són els mesos amb major concentració de regates. Els mesos juliol i agost no presenten gairebé cap regata ja que coincideix amb que les temporades esportives ja han acabat, a l'espera de tornar a començar al mes de setembre (Figura 14).

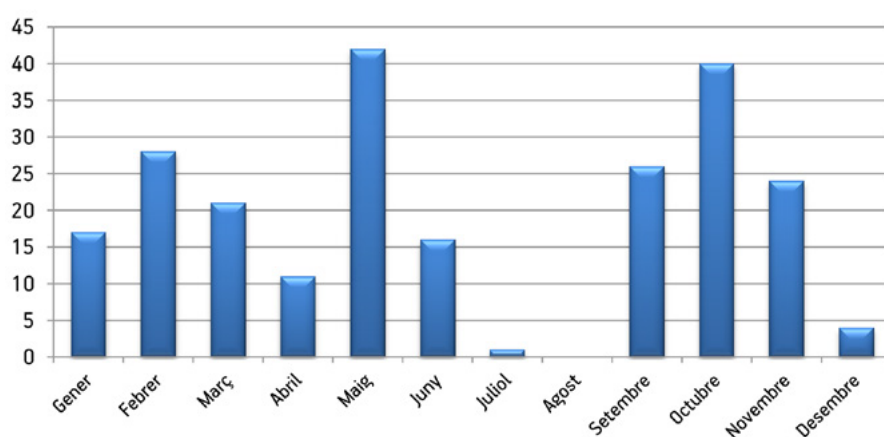

FIGURA 14. Distribució de les regates objecte d'estudi per mesos al període 2010-2014. Font: Elaboració pròpia.

2.2.3. Qualitat en les regates

Si parlem de l'estat qualitatiu en l'organització de regates en l'actualitat, a trets generals podem dir que l'exigència organitzativa no difereix massa entre les diferents classes i categories de regates anomenades; "Actualment, s'aplica el mateix reglament tant per a nens de 8 anys (Classe Optimist) com per a regatistes adults, professionals o de l'equip olímpic" (Renom, 2007, p.26). Aquest fet ha provocat que les entitats organitzadores, com els clubs, han hagut de dedicar grans esforços en millorar la qualitat organitzativa i alhora ha augmentat el grau d'exigència i les expectatives dels usuaris de les regates.

Renom i Violán (2002), en el seu treball exposen l'opinió dels regatistes en diferents aspectes, on trobem que durant la regata desitjarien un major control en temes de vigilància i seguretat. La qual cosa reflecteix un cert descontent en aspectes organitzatius. En el mateix ordre de coses, al 2005 es va realitzar una enquesta (*Juryquest*) a la totalitat de Jutges i Oficials Nacionals habilitats per la RFEV (Real Federación Española de Vela), on una de les conclusions era: "De la lectura en profunditat de les respostes també es conclou la necessitat d'una preparació en tècniques organitzatives d'ordre general com l'establiment d'objectius (*Goal Setting*)" (Renom, 2007, p.64). En les conclusions extretes de l'enquesta *Juryquest-2*, es poden observar les següents dades:

Quant a aspectes emocionals en l'activitat dels Jutges, Oficials i Mesuradors, s'assenyalen les diferents causes d'alteració per aquests col·lectius:

- En l'activitat realitzada a terra, trobem *problemes de material* i *problemes de coordinació amb els companys*.
- En l'activitat realitzada al mar, destaquen *que falli alguna cosa* i *que hi hagi accidents*.
- En relació a les Sortides, les tres primeres causes d'alteració són, en primer lloc *tenir-ho tot llest a bord del vaixell del comitè*, en segon lloc *que la línia estigui mal posada*, i en tercer *el correcte abalisat*.

Aquestes dades obtingudes en els últims estudis realitzats per Renom i Halcón (2007), tornen a reforçar la idea extreta de les enquestes realitzades al 2005 (*Juryquest*) sobre la necessitat de millorar la formació dels Oficials i Judges en temes organitzatius.

En aquest punt hem pogut comprendre els factors que determinen l'estat actual de l'organització de regates a Catalunya i anar perfilant les característiques de les regates que formaran l'objecte d'estudi del nostre treball. Hem vist els volums de regates organitzades de les diferents disciplines, nivells i classes de vela lleugera; la seva evolució en el període 2010-2014, així com la importància que aquestes tenen en les entitats organitzadores i les possibles necessitats de millora en aspectes organitzatius i de formació dels responsables.

2.3. Reglaments i normatives

Per entendre la complexitat normativa a que s'enfronten tant els regatistes com els diferents actors en l'organització de regates, serà indispensable fer un repàs dels diferents documents que caldrà tenir en compte, especialment en aquells aspectes referents a l'organització de regates.

En el sentit de normativitzar aquests tipus d'esdeveniments, l'ISAF estableix un reglament a nivell internacional que es revisa i publica cada quatre anys, el RRS (Racing Rules of Sailing); que és traduït per l'Autoritat Nacional (AN), que són els organismes competents de cada país. Pel que fa a Espanya, la RFEV tradueix el text i crea el RRV (Reglamento de Regatas a Vela), i segons normatives, crea també les *Prescripciones al reglamento de regatas a vela*, que són adaptacions del reglament a les característiques locals de la zona regida per la AN (RFEV, 2010).

Actualment l'organització de les regates a vela a Catalunya segueixen el RRV 2013-2016 (RFEV, 2013) amb les seves prescripcions, i la *Guia Esportiva de la FCV*, que dona les normatives tècniques i administratives, tant per la participació i organització de regates a vela, com pels criteris d'estandardització de l'ensenyament de la vela. Així mateix estableix els criteris de qualitat que regeixen tota l'activitat de la FCV (FCV 2015). Com apunten Renom i Halcón (2007), les regates són curses d'embarcacions similars en circuits geomètrics invisibles, senyalitzats mitjançant boies, normalment orientats a la direcció del vent. Aquestes curses es regeixen principalment, tal com hem dit, pel RRV i la Guia Esportiva i a més per les regles de classe; que fan referència a aquells aspectes propis i distintius de cada classe d'embarcacions.

A continuació analitzarem breument els reglaments més rellevants, tant pel que fa als punts i aspectes que en ells podem trobar com per aquells apartats que fan referència explícita a criteris organitzatius de les regates.

2.3.1. El RRV (Reglament de Regates a Vela)

Fent un repàs de l'índex del RRV podem veure els temes que en aquest reglament es desenvolupen i que exposem a continuació, fent especial menció a aquells punts que tracten aspectes relacionats directament amb l'organització de les regates:

SENYALS DE REGATA:

Relació amb descripció gràfica, de les principals senyals visuals i fòniques del CIS (Codi Internacional de Senyals, de l'Organització Marítima Internacional), utilitzades en les regates principalment com a mitjà de comunicació entre l'organització i els participants (Figura 15).

DOCUMENTS PUBLICATS A LA PÀGINA WEB DE LA ISAF:

En aquest apartat trobem un índex de documents referents al reglament que podem trobar a la pàgina web de la ISAF (actual World Sailing), així com altres enllaços web d'interès. A més s'especifica quin és l'enllaç de la pàgina en qüestió (ISAF, 2015b).

SEÑALES DE REGATA

Los significados de las señales visuales y fónicas se describen a continuación. Una flecha hacia arriba o hacia abajo ($\uparrow$ / $\downarrow$) significa que hay que mostrar o arriar una señal. Un punto (•) significa un sonido; cinco rayas cortas (-----) significan sonidos repetidos; una raya larga (—) significa un sonido largo. Cuando se muestra una señal visual sobre una bandera de clase, la señal se aplica sólo a esa clase.

Señales de Aplazamiento

GI Gallardete de Inteligencia
Las pruebas que no han salido quedan *aplazadas*. La señal de atención se dará 1 minuto después de arriar esta señal, a menos que en ese momento la prueba se *aplace* nuevamente o se *amule*.

GI sobre H Las pruebas que no han salido quedan *aplazadas*. Más señales en tierra.

GI sobre A Las pruebas que no han salido quedan *aplazadas*. No hay más pruebas hoy.

Numeral 1 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ •

Numeral 2 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ ••

Numeral 3 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ •••

Numeral 4 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ ••••

Numeral 5 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ •••••

Numeral 6 $\uparrow$ ••• $\downarrow$ ••••••

GI sobre un gallardete numeral 1-6 Aplazamiento de 1-6 horas desde la hora de salida programada.

Señales de Anulación

N Todas las pruebas empezadas quedan *anuladas*. Regresar a la zona de salida. La señal de atención se dará 1 minuto después de arriar esta señal, a menos que en ese momento la prueba se *aplace* nuevamente o se *amule*.

N sobre H Todas las pruebas quedan *anuladas*. Más señales en tierra.

N sobre A Todas las pruebas quedan *anuladas*. No hay más pruebas hoy.

Señales de Preparación

P Señal de Preparación $\uparrow$ •• $\downarrow$ —

I La regla 30.1 es de aplicación. $\uparrow$ •• $\downarrow$ —

Z La regla 30.2 es de aplicación. $\uparrow$ •• $\downarrow$ —

Bandera Negra. La regla 30.3 es de aplicación. $\uparrow$ •• $\downarrow$ —

Señales de Llamada

X Llamada Individual $\uparrow$ •

Primer Repetidor Llamada General. La señal de atención se dará 1 minuto después de arriarse. $\uparrow$ ••• $\downarrow$ ••

Recorrido Acortado

S Se ha acortado el recorrido. Se aplica la regla 32.2. $\uparrow$ •••

Cambio del Siguiente Tramo

C Se ha cambiado la posición de la siguiente *baliza*:
-----
a estribor; a babor;

— para reducir la longitud del tramo.

+ para aumentar la longitud del tramo.

Otras Señales

L En tierra: se ha publicado un aviso para los participantes. En el agua: Acérquense al alcance de mi voz o sigan a esta embarcación. $\uparrow$ •

M El objeto que muestra esta señal reemplaza a una *baliza* perdida. -----

Y Lleven puesto el dispositivo de flotación personal. $\uparrow$ •

Bandera o forma Azul. Esta embarcación del comité de regatas está en posición en la línea de llegada. (Sin sonido)

FIGURA 15. Senyals de regata RRV 2013-2016. Font: RFEV (2013)

INTRODUCCIÓ:

A la introducció s'explica l'estructura del reglament, que es divideix en dues seccions on la primera (Parts 1-7) fa referència a tots aquells aspectes del reglament que afecten a la totalitat de participants, i a la segona (Apèndixs A-P) hi trobem apartats que proporcionen detalls de les regles, regles que s'apliquen a tipus de regates particulars i altres que fan referència a regles que afecten a un grup reduït de participants o oficials. També s'exposa com i quan es realitzen les revisions i publicacions del reglament; quin format s'utilitza i quins significats té cada format; quines regles són susceptibles de canvis; quines prevalen sobre les altres; així com alguns apunts de terminologia.

DEFINICIONS:

En aquest punt hi trobem un glossari d'aquells conceptes i paraules utilitzades en el text del reglament que per les seves dificultats d'interpretació o el seu ús específic cal definir i acotar.

PRINCIPIS BÀSICS:

Declaració d'intencions pel que fa a esportivitat i compliment de normatives, així com de respecte i responsabilitat mediambiental. L'esport de la vela és una d'aquelles activitats que Fernández-Balboa (1993) anomena de *baix impacte mediambiental*, tot i així, tal com diu l'autor, serà responsabilitat dels professionals d'aquest esport, no només vetllar per a que l'activitat no sigui perjudicial pel medi ambient, sinó a més que aquesta ajudi a conservar-lo.

PART 1. REGLES FONAMENTALS:

Són aquelles regles que fan referència als principis bàsics del reglament esmentats al punt anterior; és a dir, regles sobre seguretat (Regla 1, p.8), esportivitat (Regla 2, p.8), respecte (Regla 3, p.9), responsabilitat (Regla 4, p.9) i antidopatge (Regla 5, p.9).

PART 2. QUAN ELS VAIXELLS ES TROBEN:

Aquestes regles s'apliquen entre vaixells que naveguen prop o a la zona de regata i que tenen intenció de regatejar, que estan en regata o que han estat en regata. En elles s'especifiquen les preferències de pas (Regles 10-13, p.10-11) en les diferents situacions que dues o més embarcacions es poden trobar i com actuar per evitar la col·lisió, adquirir el dret de pas o obligació de mantenir-se separat (Regles 14-24, p.11-16). És a dir, substitueixen, en situació de regata, les regles del RIPA (Reglament Internacional per Prevenir els Abordatges) tal com trobem al *Instrumento de 09 de julio de 1977, de Adhesión de España al Convenio sobre el Reglamento Internacional para prevenir los abordajes, hecho en Londres el 20 de octubre de 1972.*

PART 3. DIRECCIÓ D'UNA REGATA:

Aquesta part del reglament està dedicada a aquelles normatives que els comitès de regata (CR) hauran d'aplicar a l'hora de dirigir la competició. En primer lloc s'exposen normatives sobre la disponibilitat de l'Anunci de Regates (AR) i les Instruccions de Regata (IR) per als participants; i sobre la possibilitat de modificació de les senyals fòniques i visuals definides anteriorment (Regla 25, p.17). Seguidament es descriu el procediment de sortida amb les possibles variants i respectives senyals visuals i fòniques (Regla 26, p.17).

Al següent punt hi trobem altres normatives relacionades amb les accions que ha de fer, que pot fer, o que no pot fer, el CR abans de la senyal de sortida (Regla 27, p.18); és a dir, qüestions referents a la modificació de la posició de boies, informar del

tipus de recorregut a realitzar, anular o aplaçar. A continuació s'explica el significat precís del que significa realitzar el recorregut (Regla 28, p.18), per on cal passar les boies i què significa acabar el recorregut. Seguidament s'exposa les possibles accions del CR un cop s'ha donat la sortida, depenent de la situació que s'hagi donat, on trobem la possibilitat de *Crida Individual* i la de *Crida General* (Regla 29, p.18). En aquest punt s'hi descriu el procediment que cal dur a terme en cada cas. Tot seguit s'exposa les peculiaritats de cadascuna de les variants de procediment sortida i les corresponents penalitzacions (Regla 30, p.19). Es segueix amb les normatives referents als procediments d'escurçar el recorregut, canviar un tram o anul·lar la prova (Regles 32-33, p.20-21). I també sobre com actuar en cas de pèrdua d'una boia del recorregut, sobre temps límit per acabar la prova o la relació de les penalitzacions en una prova si aquesta es torna a córrer (Regles 34-36, p.22).

PART 4. ALTRES REQUISITS MENTRE S'ESTÀ EN REGATA:

La part 4 del RRV desenvolupa aquelles normatives relacionades amb les accions que els participants han de fer, que poden fer, o que no poden fer mentre aquests estan en regata (Regles 40-43, p.23-26 i Regles 45-55, p.27-30). També hi trobem els diferents tipus de penalitzacions a les possibles infraccions, tant referent als tripulants com a les embarcacions (Regla 44, p.26-27).

PART 5. PROTESTES, REPARACIONS, AUDIÈNCIES, MAL COMPORTAMENT I APEL·LACIONS:

En primer lloc ens parla del dret dels diferents agents de la regata (CR, Comitè de Protestes (CP) i participants) per poder protestar i en quins casos es dóna (Regla 60, p.31). Com podem veure a l'apartat de definicions del mateix reglament, una *protesta* és una al·legació feta per un vaixell, un CR o un CP, argumentant que un vaixell ha infringit una regla. A continuació ens parla de quins són els requisits i el procés per realitzar una protesta (Regla 61, p.32). En segon lloc s'exposa que una *sol·licitud de reparació* és aquella reclamació basada en la possibilitat que la puntuació d'un vaixell en una prova o una sèrie hagi estat o pugui ésser significativament perjudicada sense cap culpa per la seva part. També ens parla de les possibles situacions susceptibles de reparació i el procés pel qual cal presentar la sol·licitud (Regla 62, p.34).

Al següent punt es parla de les audiències i decisions respecte aquests casos (Regla 63, p.34). En relació a les audiències, hi trobem la necessitat o no de realitzar una audiència, el dret de poder estar present en una audiència, la necessitat que al CP no hi hagi cap membre que sigui part interessada, de la validesa de la *protesta* o de la *sol·licitud de reparació*, de la presentació de testimonis i de la determinació de fets provats, del possible conflicte entre IR i AR i de les protestes entre vaixells de diferents regates.

A continuació es parla de les diferents decisions que el CP haurà d'adoptar en diferents casos (Regla 64, p.42), com ha d'informar a les parts implicades (Regla 65, p.44), quan es podrà reobrir una audiència (Regla 66, p.44) i sobre els danys ocasionats per una infracció (Regla 67, p.44). Seguidament hi trobem els procediments referents als greus mal comportaments dels participants (Regla 69, p.45), a les apel·lacions de les decisions d'un CP a l'AN (Regla 70, p.45) i a les decisions que l'AN pot prendre (Regla 71, p.47).

PART 6. INSCRIPCIONS I REQUISITS:

A la part 6 ens parla dels requisits per a la inscripció dels participants (Regla 75, p.50) així com la possible exclusió de vaixells o participants (Regla 76, p.50), de les correctes identificacions de les veles descrites a l'Apèndix G del RRV 2013-2016 (Regla 77, p.50), del compliment de les regles de classe, de les classificacions, de la publicitat i de la re-programació d'un esdeveniment (Regla 78-81, p.51).

PART 7. ORGANITZACIÓ DE REGATES:

En aquesta part del reglament s'especifiquen les normatives a les quals, les estructures organitzatives de la regata, estan subjectes i que fan referència a la seva composició, nomenament i funcionament en relació directa amb els aspectes de la competició. Les estructures organitzatives de la regata, segons el RRV 2013-2016, són les Autoritats Organitzadores (AO), els CR i els CP; i estan subjectes a un seguit de reglaments (Regla 85, p.52). En aquesta Part 7 s'exposa quins d'aquests reglaments són susceptibles de canvis i sota quines condicions; com és el cas del RRV (Regla 86, p.52), les regles de classe (Regla 87, p.53), les prescripcions nacionals (Regla 88, p.53).

En el següent punt es defineix quines entitats poden ser AO (Regla 89, p.53). Segons aquesta regla, poden ser AO tant l'ISAF, com una AN, un club o altres organitzacions afiliades a la AN, una associació de classe o altres organitzacions no afiliades amb l'autorització de la AN o conjuntament amb un club afiliat. També ens diu que l'AO publicarà l'Anunci de Regata (AR) i nomenarà un CR i si és apropiat també un CP i àrbitres.

El següent punt (Regla 90, p.54) diu que el CR publicarà per escrit les Instruccions de Regata (IR) i concreta alguns aspectes com són el procediment per a possibles modificacions de les IR i criteris de puntuació.

L'últim punt de la Part 7 parla sobre el CP, que serà nomenat per l'AO, el CR o la ISAF (Regla 91, p.55).

APÈNDIX A:

A l'apèndix A es descriuen tots aquells criteris relacionats amb la puntuació dels participants en les diferents proves i sèries, així com els seus procediments i nomenclatura corresponent.

APÈNDIX B:

En aquest apèndix hi trobem totes aquelles modificacions, especificacions i adaptacions del Reglament de Regates a Vela per a les competicions de windsurf.

APÈNDIX C:

En aquest apèndix hi trobem totes aquelles modificacions, especificacions i adaptacions del Reglament de Regates a Vela per a les competicions de Match Race, que són aquelles on s'enfronten només dues embarcacions, una contra l'altra (ISAF, 2015a).

APÈNDIX D:

En aquest cas veiem totes aquelles modificacions, especificacions i adaptacions del Reglament de Regates a Vela per a les regates per equips.

APÈNDIX E:

Aquí trobem totes aquelles modificacions, especificacions i adaptacions del Reglament de Regates a Vela per a les regates de Radiocontrol.

APÈNDIX F:

En aquest apèndix hi trobem totes aquelles modificacions, especificacions i adaptacions del Reglament de Regates a Vela per a les competicions de Kitesurf.

APÈNDIX G:

Aquest apèndix completa la regla 77 i especifica els tipus d'identificació que cal que les embarcacions duguin, en quina posició, amb quines mides i les lletres corresponents a cada AN.

APÈNDIX H:

Aquest apèndix completa la regla 43 i descriu les normatives referents a la vestimenta i equipament personal, en referència al seu pes i la forma de pesar-ho.

APÈNDIX J:

En aquest apèndix es parla del contingut tant de l'AR (J.1, p.122) com de les IR (J.2, p.124). Sobre l'AR ens exposa en primer lloc els cinc punts que el document ha de tenir; on es detallen aspectes com és el nom de la regata, les dates en que es celebra, el lloc, els reglaments a utilitzar, les classes participants i el programa. A més s'especifiquen tots aquells aspectes que, si s'escau, l'AR ha de contenir per tal que els esportistes puguin decidir si acudir a l'esdeveniment o aquella informació que necessiti abans que les IR estiguin disponibles.

Quant a les IR, també ens detalla aquells punts que cal que constin al document com són els reglaments que s'utilitzaran, la programació de les proves i els horaris de les senyals d'atenció de cada classe, els recorreguts que es navegaran i com s'indicarà cadascun, la descripció de les balises incloent les de sortida i arribada, i l'ordre amb que cal passar-les, descripció de les línies de sortida i arribada, les banderes de classe i altres senyals especials que s'utilitzin, el temps límit per acabar, el sistema de compensació o de ràting i a les classes que s'aplicarà, el sistema de puntuació a utilitzar si aquest és diferent al sistema de puntuació baixa de l'Apèndix A, així com el número de proves programades i el número mínim de proves per formar una sèrie. Després s'anomenen tots aquells factors que hauran de constar en cas que siguin d'aplicació, com podrien ser possibles modificacions a les regles, la localització del Taulell Oficial d'Anuncis (TOA), regles de seguretat, les senyals que es donaran a terra i la zona on es donaran, la zona de regata, els temps límits, si l'Apèndix P serà d'aplicació o les marees i corrents .

APÈNDIX K:

Aquest apèndix és una guia per l'elaboració de l'AR, seguint la normativa marcada en l'Apèndix J.1. És una plantilla d'un AR amb tots els apartats possibles que pot contenir on caldrà omplir aquells punts que siguin específics de cada esdeveniment i eliminar aquells que no siguin d'aplicació per les característiques del mateix.

APÈNDIX L:

Igual que a l'anterior Apèndix K, aquest és una plantilla guia per elaborar en aquest cas les IR. Seguint l'Apèndix J.2, caldrà decidir quins punts cal deixar i completar, o quins caldrà treure.

APÈNDIX M:

En aquest apartat hi trobem unes orientacions aconsellades sobre els procediments que els comitès de protesta han de tenir en compte en les audiències de les protestes per tal d'assegurar el major grau de rigor i justícia. Es divideixen en les següents fases: Preliminars, Abans de l'audiència, l'Audiència, Reobertura d'audiència, Greu mal comportament, Apel·lacions i Prova fotogràfica.

APÈNDIX N:

Aquest apèndix descriu aquells aspectes referents a la composició, procediments i responsabilitats en la formació de jurats internacionals.

APÈNDIX P:

L'Apèndix P fa referència als procediments d'arbitratge de la regla 42 (Propulsió); és a dir, quines senyals s'utilitzaran, quines penalitzacions hi ha, que passa quan hi ha un aplaçament, una crida general o anul·lació de la prova, les limitacions pel que fa a Reparacions i la utilització de les banderes "O" i "R" del CIS per part del CR indicant especificacions sobre la regla 42 en referència a les condicions de vent del moment en relació a les regles de classe.

APÈNDIX R:

Aquest últim apartat del RRV ens descriu els procediments per a realitzar apel·lacions i sol·licituds, i de les responsabilitats del CP i de l'AN, així com la reobertura o la retirada d'una apel·lació.

2.3.2.Prescripcions del RRV

Com hem comentat anteriorment, la RFEV publica paral·lelament al RRV un document on s'especifiquen les interpretacions i possibles variacions de les regles, tenint en compte les peculiaritats locals de la zona regida per l'AN (RFEV, 2016a). En aquest document hi trobem la referència de la regla i la interpretació o variació corresponent; i forma part dels reglaments establerts a la guia esportiva de la federació nacional (RFEV, 2015).

Cal dir que algunes de les prescripcions a les regles són de la Part 5 (protestes, reparacions, audiències, mal comportament i apel·lacions) i de la Part 6 (inscripcions i requisits) i que per tant no tenen una relació tant directa amb l'organització de regates, però també hi ha prescripcions referents a la part 7 (organització de regates). Tot i això, no trobem consideracions, referents a aspectes organitzatius, que puguin ésser rellevants pel present estudi ja que tenen relació amb aspectes com permisos de sol·licitud de campionats, de modificacions de regles o factors organitzatius que només s'apliquen en regates de nivell nacional i que, per tant, no afecten a les regates que volem analitzar en aquest estudi.

2.3.3.La Guia Esportiva

La Guia Esportiva és un document creat per la FCV que el va actualitzant cada any i que té com a objectiu principal ajudar al col·lectiu de la vela federada i de competició així com aclarir els dubtes que es puguin generar en les competicions i altres activitats

de vela en l'àmbit autonòmic federatiu (FCV, 2010b-2011b-2013b-2015). Aquest document consta d'una introducció i 7 parts:

1. Reglament de competicions.
2. Secretaris de classe.
3. Àrea d'ensenyament – Escola Catalana de Vela.
4. Programes de tecnificació i alt rendiment.
5. Comitè de tècnics.
6. Comitè català de jutges i oficials de regata.
7. Llicències.

La part 1 (Reglament de competicions) és, juntament amb els seus annexos, la secció que fa referència a la temàtica del nostre estudi, en especial el punt 1.2 Organització de Regates, que té una relació directa amb els aspectes normatius de l'organització d'esdeveniments competitiu i del qual, per tant, analitzarem i comentarem els aspectes més rellevants pel nostre treball:

En el punt 1.2.1 Definicions, hi trobem un glossari dels mots especialitzats i la interpretació que se'n fa en el document. Tal com podem veure en el glossari del nostre estudi, hem adoptat les definicions d'alguns d'aquests conceptes per evitar possibles confusions i donar coherència al treball.

En els punts 1.2.2 Preliminars i 1.2.3 Tipus i Classificació de les Regates, s'exposen els criteris de classificació dels diferents tipus de regates en funció de la seva transcendència en la classificació, rànquings i títols en joc; així com les normatives generals que les regeixen, les AO que les autoritzen i les condicions a complir per les Entitats Organitzadores (EO) per tal de poder-les organitzar. Segons aquesta classificació trobem:

Nivell 0: Regates internacionals, definides per la ISAF, (2015a) i Regates nacionals, definides per la RFEV (2015).

Nivell 1: Campionats de Catalunya i Copes Catalanes, definides per la FCV (2015).

Nivell 2: Formen el circuit català de les classes i puntuen pel rànquing oficial de la FCV. Aquestes regates, juntament amb les de Nivell 1, seran les analitzades pel present estudi ja que són les regates que afecten als rànquings i classificacions oficials i, per tant, en aquelles en que participen un major volum de regatistes (FCV, 2014) i a la vegada presenten una complexitat organitzativa i unes exigències de rigor rellevants, tal com veiem en les especificacions de la *Guia Esportiva* (FCV, 2010b-2011b-2013b-2015).

Nivell 3: Són aquelles que organitzen els clubs amb la finalitat de promocionar la vela competitiva a nivell local. Aquestes regates no puntuen en els rànquings oficials.

Al punt 1.2.4, ens participatiu de l'organització de regates, s'especifica que les regates de nivell 0, 1 i 2 les distribueix la Federació, és a dir que la FCV definirà les dates i EO on tindran lloc les competicions. A més, les coordina i regula les normes i reglaments competitiu. Tot i això, com es diu en aquest punt de la *Guia Esportiva*, les tramitacions de caire legal que caldrà sol·licitar a les autoritats marítimes pertinents, seran competència de l'EO.

A continuació s'anomenen els factors organitzatius que són competència de la FCV i quins són competència de les EO, per a les diferents tipologies de regata. Tal com hem exposat anteriorment, ens fixarem en les regates de nivell 2 corresponents a les regates que conformen el circuit català de les diferents classes.

Els factors organitzatius competència de la FCV són els següents:

- a) Aprovar el lloc i les dates de celebració de la regata.
- b) Autoritzar l'import dels drets d'inscripció i dels premis que s'atorguin.
- c) Tenir l'última responsabilitat en les decisions que resultin rellevants pel que fa a l'organització de la regata, especialment en tot allò que faci referència als aspectes tècnics i esportius.
- d) Nomenar els tècnics que siguin oportuns:

- * Director de competició
- * Oficial principal de regata
- * Oficials de regata
- * President del comitè de protestes
- * Jutges
- * Àrbitres
- * Oficials de mesurament
- * Gestió de resultats
- * Oficina de regata

Els factors organitzatius competència de les EO són els següents:

- a) Garantir el bon estat de les instal·lacions, així com els mitjans materials i humans sol·licitats a la mateixa Guia Esportiva.
- b) L'atenció als participants, ja siguin competidors o organitzadors.
- c) Les relacions públiques, mitjans de comunicació i difusió de la regata.
- d) Els actes socials.
- e) El servei meteorològic.
- f) Els serveis de salvament, assistència sanitària i seguretat.
- g) L'assegurança dels riscos derivats de la regata.
- h) L'aplicació i control del desenvolupament del protocol establert pel lliurament de guardons dels campionats.

El punt 1.2.5 ens parla dels procediments de sol·licitud i concessió de regates segons la seva tipologia. En el cas de les regates de nivell 2 la sol·licitud s'ha de fer per escrit a la FCV abans de l'inici de la temporada esportiva i la publicació del calendari de regates. Un cop rebudes totes les sol·licituds la FCV les valorarà per tal de configurar els circuits de cada classe.

Al punt 1.2.6 hi trobem totes aquelles normes referents a la inscripció, a l'AR i a les IR per a les regates de nivell 1, 2 i 3.

En primer lloc ens diu que per inscriure's a les regates de nivell 1 i 2 és imprescindible que els esportistes tinguin la llicència federativa corresponent en vigor. Pel que fa als carnets de classe, es diu que en els casos que correspongui es podrà exigir però que en tot cas serà responsabilitat de la secretaria de classe el control i revisió d'aquest procés. Una setmana abans de l'esdeveniment acabarà el termini per a la inscripció, un cop esgotat aquest temps la EO podrà augmentar els drets d'inscripció d'aquelles inscripcions que s'admetin. Els entrenadors, instructors i acompanyants han d'inscriure's necessàriament presentant la llicència de tècnic.

En referència als AR i IR no hi ha massa aportacions a les normes marcades pel RRV però es proposa una plantilla guia per la seva elaboració. A més recomana que les IR es revisin amb l'Oficial Principal de la Regata (OPR), el Comitè Català de Judges i Oficials de Regata (CCJOR), el president del comitè de protestes i el secretari territorial de classe. En aquest mateix punt també ens parla de la importància dels serveis d'informació meteorològica tant a nivell de seguretat com d'informació tècnica dels participants. Pel que fa a la seguretat s'especifica que la EO ha d'elaborar un pla de seguretat i nomenar un CS (CS) que vetllarà pel compliment de les normatives de seguretat vigent. El pla de seguretat haurà de ser inclòs a les IR com a annex o exposat al TOA. També es parla de la necessitat per part de l'EO de disposar de servei de vigilància tant diürn com nocturn durant els dies de celebració de la regata, així com l'assegurança i cobertura de risc corresponent per l'activitat esportiva realitzada.

Un altre punt que cal comentar és la necessitat d'enviar a la FCV les classificacions, l'acta de la regata i l'acta arbitral no més tard de tres dies després de finalitzar les proves. A més s'hi especifica els punts que ha d'incloure les classificacions. L'acta de la regata, podríem dir que és una possible eina de control de la qualitat que caldrà tenir en compte en altres punts d'aquest estudi.

Pel que fa als premis, trobem a la Guia Esportiva una relació orientativa del número de trofeus que caldrà donar en funció del número de participants. I pel que fa a recorreguts i format de competició, seran marcats per la FCV en regates de nivell 1 i 2.

Al punt 1.2.7 Serveis Complementaris de la Regata, hi trobem temes com la gestió de resultats, els sistemes de competició i l'atenció al participant. És en aquest apartat on apareix un llistat dels aspectes que es recomana complir i que hem reproduït a continuació:

- *Facilitar l'entrada al club a participants, vaixells i acompanyants.*
- *Donar una setmana d'avarada o amarra gratuïta, abans i després de la prova.*
- *Facilitar informació de l'allotjament i de la zona.*
- *Facilitar l'accés als serveis i vestidors.*
- *Organitzar alguna activitat social durant els dies de regata per a tots els participants.*
- *Facilitar l'adquisició de productes de primera necessitat (aigua, entrepans, etc.).*

Tot seguit, al punt 1.2.8, trobem un llistat de requeriments que la EO haurà de tenir en compte en referència a l'atenció als judges, oficials, àrbitres, mesuradors, abalisadors i altre personal tècnic de la regata. Aquests hauran de disposar d'aparcament gratuït, de l'espai adient per a les reunions de treball i de les embarcacions i material necessari per a les seves tasques (preparat el dia anterior a la primera prova). A més les EO hauran de fer-se càrrec de les despeses de allotjament, desplaçament, manutenció i dietes (definides als annexos de la mateixa guia).

Al punt 1.2.9 es descriuen les funcions i responsabilitats dels diferents tècnics de la regata (Oficials de la competició), així com el seu nom i la seva abreviació, la qual utilitzarem en el nostre treball a partir d'aquest punt i podem veure a la Figura 16.

Al punt 1.2.10 de la Guia Esportiva es descriuen les condicions i criteris organitzatius que les EO han de complir com a condició per a que l'any següent la regata pugui conservar el nivell. A la Figura 17 podem veure els criteris per a las regates de nivell 2 segons les classes d'embarcacions.

L'últim punt del Reglament de Regates de la Guia Esportiva és una proposta de pla director per a les EO per tal de poder planificar l'operativa de l'organització d'una regata. Hi trobem un llistat de les accions a realitzar, els documents a omplir i/o lliurar, i la temporització per tal de garantir el temps de reacció necessari a possibles contratemps en l'organització de competicions. És una ajuda per fer un seguiment de les diverses etapes i tasques i preveure possibles problemàtiques que l'EO pot trobar-se en el procés (Figura 18).

- **Director de regata (ORG)** - Nivells 1, 2. Responsable de coordinar l'organització, desenvolupament i tancament de la competició.
- **Coordinador de seguretat (CS)** - Nivells 1, 2, 3. Responsable de vetllar per a l'adequat compliment de la normativa vigent que afecti a la seguretat i al salvament.
- **Delegat federatiu (DF)** - Nivell 1 i 2. Responsable de vetllar per l'adequat compliment de la normativa vigent. Serà el màxim responsable de totes les decisions que afectin la política esportiva i/o federativa.
- **Oficial de regata (COM)** - Nivells 1-3. Responsable de dirigir la competició en l'àrea de mar que té assignada.
- **Oficial balisador (BAL)** - Nivells 1-3. Responsable de la col·locació física dels recorreguts.
- **Oficial visor (VIS)** - Nivells 1 i 2. Responsable del control de determinades parts dels recorreguts o línies de sortida i arribada.
- **Oficial mesurador (MED)** - Nivell 1 i 2. Responsable de la comprovació del mesurament dels vaixells competidors.
- **Oficial de protestes / jutge (JUR)** - Nivells 1-3. Responsable de l'anàlisi i resolució de les protestes i reparacions de la competició.
- **Oficial àrbitre (UMP)** - Nivell 1 i 2. Oficial de protestes específic per prendre decisions directes en el mar.
- **Oficial principal de regata (OPR)** - Nivell 1-3. En regates de diverses àrees és l'oficial en cap dels diferents comitès. En una sola àrea és el cap d'aquesta.
- **Director de competició (DIR)** - Nivells 1-3. Responsable general de tota la competició en les grans regates. Aquestes funcions i les de l'oficial principal de regata les podria assumir la mateixa persona en regates de nivell 2 i 3.
- **Oficina de Regata (OR)** - Assistència al participant al participant i gestió administrativa de la regata.
- **Gestió de resultats (GR)** - Persona responsable de la edició dels resultats de la regata.

FIGURA 16. Personal tècnic de la competició. **Font:** Guia Esportiva de la FCV(2015).

REGATES DE NIVELL 2

Criteris	Patí, Windsurf	Catamarans, 29er	420, Europa, Làser	Optimist
Anunci de regata	Aprovació 1 mes abans	AR Federació Aprovació 1 mes abans	AR Federació Aprovació 1 mes abans	AR de Circuit FEDERACIÓ
Sol·licitud permís a capitania marítima**	1 mes abans	1 mes abans	1 mes abans	1 mes abans
Publicació de l'anunci de regata	1 mes abans	1 mes abans	1 mes abans	1 mes abans
Instruccions de regata	Basades estàndard FEDERACIÓ	Basades estàndard FEDERACIÓ	Basades estàndard FEDERACIÓ	IR de Circuit FEDERACIÓ
Recursos humans regata	Aprovació FEDERACIÓ/C CJOR	Aprovació FEDERACIÓ/C CJOR	Aprovació FEDERACIÓ/C CJOR	Aprovació FEDERACIÓ/ CCJOR
Comitè de regates (Oficial + voluntari)	1+1	2+1	2+1	2+1
Embarcació visor en regates	més de 40 embarc.	més de 30 embarc.	més de 30 embarc.	més de 30 embarc.
Personal visor (Oficial)	(1+1)	(1+1)	(1+1)	(1+1)
Comitè de protestes (Jutges)	3	3	3	3
Jurat a mar en regates de VL (Control regla 42 RRV)	NO	SI	SI	SI
Embarcacions abalisadores	2	2	2	2
Embarcacions de seguretat	1 per cada 10	1 per cada 10	1 per cada 10	1 per cada 10
Director de regata	Sí	Sí	Sí	Sí
Nombre mínim proves per la validesa del trofeu	1	2	2	2
Participació Mínima	6	6	6	6
Informe (OPR)	SI	SI	SI	SI
Informe (Dtor. Regata/ Club)	SI	SI	SI	SI
Presentar classificació al secretari de la classe i a la FEDERACIÓ	Sí	Sí	Sí	Sí

FIGURA 17. Criteris d'organització de regates de nivell 2. **Font:** Guia Esportiva de la FCV (2015).

Accions	Documents	Mesos																
		8	7	6	5	4	3	2	1	0	1	2	3					
Constitució comitè organitzador de la regata	Acta Fundacional	■																
Sol·licitud competició	Contracte. Fed.		■															
Aprovació pressupost	Acta CR / CO			■														
Nomenament director executiu	Acta CR / CO				■													
Definició imatge i pla comercial	Acta CR / CO					■												
Negociació TV i patrocinadors	Contractes patr.						■											
Definició funcions, programes i espais	MOC							■										
Definició recursos humans i materials	MOC								■									
Pla d'operacions territorials	MOC									■								
Informe de seguiment	Acta										■							
Preinscripcions	AR											■						
Personal seleccionat (oficials, auxiliars, etc.)	Convenis col.												■					
Condicionament instal·lacions	Plànols instal·lació													■				
Fase operativa	MOC														■			
Celebració de la competició	Arxius comp.															■		
Informe final	Actes CR, CO.																■	
Liquidació del pressupost	Acta CO																	■

FIGURA 18. Proposta de pla director i operativa de competició. Font: Guia Esportiva de la FCV (2015).

2.3.4. Regles de classe

Com podem trobar a la secció *Reglament de Disciplines i Classes* de la Guia Esportiva (FCV, 2015), les classes són aquell conjunt de velers que compleixen les regles de classe. Aquestes regles regulen el disseny, la construcció i les seves característiques. A més, descriu el conjunt o agrupació de persones que naveguen en les embarcacions que compleixen les regles de classe.

El *Reglamento de Secciones y Clases* de la RFEV (2016b) concreta que les regles de classe contenen aquells aspectes i normes, en primer lloc sobre el vaixell i la seva utilització, els certificats d'aquests i l'administració; en segon lloc sobre la tripulació; després sobre l'equip personal i la seva utilització, certificació i administració; i finalment sobre els canvis al RRV realitzats tal com permet la regla 86.1(c) del RRV.

La FCV (2015) marca, al punt *Classes reconegudes per la Federació* de la Guia Esportiva, quines condicions són necessàries per formar una classe. Els requisits són els següents:

- Tenir una flota mínima de 10 embarcacions amb un mínim de 4 clubs afiliats a la FCV.
- Ser classe olímpica reconeguda per l'ISAF.

- Ser classe internacional que celebri Copa o Campionat de Catalunya amb un mínim de 10 embarcacions.
- Tenir un representant interlocutor amb la FCV, anomenat Secretari de Classe.

Els reglaments de classe són rellevants per l'organització de regates en la mesura que cal posar els mitjans adequats i necessaris pel control de les normes que s'hi especifiquen. Aspectes com els controls de mesurament en la construcció i l'ús de les embarcacions implicades, els seus certificats, així com l'equipament personal i el seu ús, o aspectes sobre la tripulació, seran punts a tenir en compte per la destinació de recursos i espais tant a terra com a mar durant la competició.

2.3.5. Altres reglaments

Consultant les pàgines web de les diferents organitzacions de l'àmbit de la vela competitiva, com són les esmentades ISAF, RFEV, FCV i les *classes*, podem trobar múltiples documents de reglaments, normatives i/o recomanacions d'aspectes organitzatius de les diferents àrees, competència d'aquestes entitats. En els punts anteriors hem analitzat els documents que tenen una relació directa al tema d'estudi i que fan referència al tipus de regates objecte del present treball. És per aquest motiu que no entrarem a analitzar tots els documents relacionats existents, donat que aquests o no tenen una relació directa amb l'organització de regates o fan referència a regates de nivells o naturalesa distinta a la que ens és d'interès. De totes maneres, cal destacar que, un cop consultats, una gran part d'aquests documents poden ser eines de gran ajuda i que tot responsable de l'organització de regates cal que tingui presents.

Per altra banda, en la seguretat marítima, cal explicar i destacar la importància de l'Organització Marítima Internacional (OMI). L'OMI és un organisme especialitzat de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) amb seu a Londres, que promou la cooperació internacional en qüestions tècniques que afecten la navegació. Aconsella i fomenta l'adopció de les màximes mesures possibles de seguretat marítima, una navegació eficaç i promou l'acció internacional per prevenir la contaminació del mar. Aquest organisme va ser autoritzat per una resolució de l'ONU el 1948, però no es va establir fins a 1958. Des del 1993 té 144 estats membres i compta amb altres dos associats; aquests estats tenen el compromís de convertir aquestes normatives en part de la seva legislació nacional i aplicar-les com a llei. L'OMI disposa d'òrgans auxiliars com la comissió per a la seguretat marítima, la jurídica, la de protecció del medi ambient marí, la de cooperació tècnica i la comissió d'assistència.

Existeixen actualment més de quaranta convenis i protocols internacionals que regulen les tècniques, regles i codis pràctics per aconseguir la seguretat i l'eficiència en l'operació dels diferents vaixells, així com la prevenció de la contaminació marina que poguessin ser ocasionades pels mateixos.

Aquestes normes internacionals incorporen els estàndards pel que fa a seguretat de la vida humana a la mar i prevenció de la contaminació que trobem, entre d'altres, en els següents acords:

- Conveni internacional per a la seguretat de la vida humana al mar (SOLAS)
- Prevenció de la contaminació en el mar (MARPOL)
- Sistema de comunicacions (INMARSAT)

- Reglament per prevenir col·lisions i abordatges (COLREG o RIPA)
- Conveni Internacional sobre normes de formació, titulació i guàrdia per al personal dels vaixells.

Per tant, aquests seran documents de consulta per tot aquell qui es trobi involucrat en l'organització de regates. Caldrà destriar quines lleis del nostre país les concreten i valorar en quins aspectes afectaran a transkurs de les competicions en funció de les seves característiques particulars.

En aquest sentit, existeix un Reglament (Reial decret 62/2008, de 25 de gener, p.6725) que té per objecte, "determinar els requisits relacionats amb la seguretat marítima, de la navegació i de la vida humana en el mar, exigibles per a la realització de les concentracions nàutiques de caràcter commemoratiu, així com per a la celebració de proves nauticoesportives de caràcter col·lectiu". Aquest mateix Reglament defineix el concepte *proves nauticoesportives de circuit* com les "regates que se celebren amb un itinerari senyalitzat o camp de regates delimitat per boies, balises o marques, proper a la costa o a la seva vista o dins de les zones de servei dels ports". Per tant podem dir que aquest Reial decret regula aquells aspectes de seguretat marítima que regiran els esdeveniment esportius objecte d'estudi i que per tant exposarem al següent punt.

2.3.6. Reial decret 62/2008, de 25 de gener:

Existeixen diferents lleis i decrets que poden tenir alguna relació indirecta amb l'organització de regates com podrien ser la *Llei 27/1992 de 24 de novembre de Ports de l'Estat i de la Marina Mercant*, o la *Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú*, o el *Reial decret 875/2014, de 10 d'octubre, pel qual es regulen les titulacions nàutiques per al govern de les embarcacions d'esbarjo*. Totes elles s'hauran de tenir en compte i consultar en el moment que sigui oportú, per part dels responsables de l'organització de la competició per tal d'evitar incórrer en cap falta legislativa. Però el *Reial decret 62/2008, de 25 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de les condicions de seguretat marítima, de la navegació i de la vida humana en el mar aplicables a les concentracions nàutiques de caràcter commemoratiu i proves nàutiques esportives*, serà un document que caldrà tenir molt present per a l'organització de regates i que a continuació analitzarem en aquelles qüestions que tenen una relació directa amb les regates objecte del present estudi.

Pel que fa a l'àmbit d'aplicació i definicions del Reglament, es regeixen per aquest reglament les activitats d'organització i control de les regates, així com els patrons (definició: persona que exerceix el comandament de cadascuna de les embarcacions participants), tripulants i propietaris de les embarcacions, els membres de les EO i els coordinadors de seguretat (CS) (definició: persona designada per l'EO per exercir la direcció interna del desenvolupament de la prova nàutica esportiva, així com per vetllar pel compliment de les normes de seguretat i les instruccions generals o puntuals que, si s'escau, imparteixi la capitania marítima. En les proves nàutiques esportives té la consideració de CS el CR, quan així ho reguli la legislació sectorial que sigui aplicable a aquestes proves.)

La figura del capità marítim, que segons aquest Reglament és el titular de la capitania marítima en l'àmbit d'actuació de la qual tingui lloc la celebració de la regata, té la funció de vetllar perquè aquestes se celebren d'acord a les normes que estableix

aquest Reglament. Les EO han d'informar al capità marítim de les condicions de compliment del Reglament, juntament amb la sol·licitud de la corresponent autorització (Annex10). El capità marítim ha de notificar el seu atorgament o necessitat de correcció en el termini màxim de deu dies des que es presenta la sol·licitud. L'EO tindrà deu dies més per corregir-la, si no és així, el capità prohibirà la realització de l'esdeveniment.

El capità marítim, si les circumstàncies així ho requereixen, podrà adoptar mesures excepcionals (a notificar en el termini de 10 dies). L'EO podrà fer propostes de modificació. Si la EO no compleix aquestes mesures el capità marítim prohibirà l'esdeveniment. El capità marítim també prohibirà l'esdeveniment si té indicis que l'EO, el CS o els patrons han falsejat les dades, o no s'hagin subscrit les assegurances corresponents. A més, podrà suspendre l'esdeveniment si durant el transcurs s'incompleixen les normatives d'aquest reglament o si hi ha activitats o conductes que puguin posar en perill la seguretat de l'esdeveniment. La suspensió l'haurà de comunicar a les EO, CS o CR i participants, mitjançant el mètode més ràpid possible sense posar en perill la seguretat. A més ho notificarà mitjançant resolució abans de 24 hores de la suspensió. També podrà atraçar o anul·lar les proves si disminueixen les condicions de seguretat. I aixecarà aquesta suspensió quan es resolguin les causes que l'han motivat.

Les decisions del capità marítim són susceptibles de recurs al Director General de la Marina Mercant, on es posa fi a la via administrativa. El capità marítim, si les característiques de l'esdeveniment ho requereixen, podrà sol·licitar a la delegació o subdelegació del Govern en matèria de protecció civil, poder disposar de recolzament per les emergències que es puguin donar com poden ser les unitats dels mitjans de Salvament Marítim o de la Guàrdia Civil.

Pel que fa a les assegurances i garanties de responsabilitat, el Reglament determina que les EO han de comprovar que les embarcacions participants tenen assegurança segons el Reial Decret 607/1999 del 16 d'abril, o aval, com a requisit per inscriure's. També podrà ser un altre tipus d'assegurança exigida per les federacions. En totes hi constarà que es constitueixen en aplicació d'aquest reglament.

Les obligacions de les EO descrites al Reglament seran: informar al capità marítim amb 30 dies d'antelació del nom del CS, les dates de celebració, límits geogràfics, el número d'embarcacions, condicions meteorològiques límit, restriccions al tràfic, condicions alternatives de seguretat (si calen), mitjans de salvament propis i mitjans de comunicació; facilitar al CS els recursos humans (RH) i recursos materials (RM) necessaris per a la seva tasca; supervisar les activitats del CS; informar al CS, patrons i personal de l'organització de la informació necessària pel compliment d'aquest Reglament; i sol·licitar i obtenir les autoritzacions necessàries per l'organització de l'esdeveniment.

Serà obligació del CS i del CR el compliment dels següents punts:

1. Comprovar les degudes condicions de manteniment i seguretat de les embarcacions participants i de seguretat.
2. Direcció interna del desenvolupament de les proves i informar de les instruccions de seguretat.
3. Aplaçar o anul·lar les proves si disminueixen les condicions de seguretat i informar immediatament al CM
4. Assegurar els mitjans d'ajuda i rescat necessaris. Mai inferior a una embarcació de rescat per cada 20 participants.
5. Establir processos de comunicació amb els mitjans de salvament i les seves posicions.
6. Informar a participants de butlletins meteorològics, avisos a navegants i altres informacions per a la navegació rellevants.

7. Informar als participants dels recursos de salvament existents, canals de comunicació i procediments en cas d'emergència.
8. Comunicar al CM dels canals de comunicació amb els mitjans de salvament i CS. El CM comunicarà els canals autoritzar per tal fi.
9. Confirmar al CM la relació d'embarcacions participants i les seves dades personals, per a la recerca i coordinació.
10. Comunicar al centre de coordinació de Salvament Marítim amb antelació suficient de la data, horari i zones de navegació, i al menys 2 hores abans de les proves el número total de participants. Informar en temps real qualsevol incident i la finalització de l'esdeveniment.
11. Adoptar les mesures que es creguin necessàries davant les emergències succeïdes i avisar en temps real al CM mitjançant el centre de coordinació de Salvament Marítim.

El Reglament també fa referència a les obligacions del personal que governa les embarcacions. En primer lloc caldrà que s'assegurin que l'embarcació està en les òptimes condicions de seguretat i en segon lloc complir amb els reglaments de la regata i instruccions del capità marítim, EO o CS i CR.

Per acabar, com a disposicions especials referents als tipus de regates que ens ocupen, trobem els següents punts:

1. Si s'ha de celebrar en aigües portuàries, l'EO demanarà autorització a l'autoritat portuària, que prèviament demanarà informe vinculant al CM.
2. L'EO adjuntarà a la sol·licitud al CM la resolució de l'autoritat portuària
3. El circuit haurà d'estar fora dels canals d'entrada i sortida del port, pantalans o boies de mercaderies perilloses. I en cas de ser prop d'aquests, dissenyar conjuntament amb CM i Aut. Portuària les condicions de seguretat pertinents.
4. Cap embarcació aliena a l'esdeveniment podrà navegar dins del circuit.
5. Si es celebren proves de vela infantil, vela iniciació, vela lleugera o similars (és a dir, les regates dels present estudi), el número d'embarcacions de salvament haurà de ser com a mínim d'una embarcació de salvament per cada 10 participants.
6. Quan les classes del punt 5 hagin de travessar zones de tràfic portuari, ho faran escoltades o remolcades per embarcacions de suport amb característiques adequades.
7. Les regates de navegants en solitari tant sols es podran fer en la modalitat de circuit.
8. En tot cas, les proves de caràcter infantil o de persones discapacitades hauran de comptar amb les embarcacions necessàries per a la seguretat i amb característiques adequades.

Aquest reglament publicat al 2008 per tal de regular les concentracions nàutiques de caràcter commemoratiu i les proves nàutiques esportives (és a dir les regates), així com per establir les condicions de seguretat marítima, de la navegació i de la vida humana al mar, serà un document imprescindible a tenir present en les diferents accions organitzatives en les regates que ens ocupen. Fuster (1995), ens recorda que hi ha certes situacions en la pràctica esportiva al medi natural que sempre aniran lligades a un cert risc. De fet, com apunta l'autor, l'origen de la paraula risc prové de la paraula llatina *riscicare*, passar una embarcació a l'altre costat d'un escull. Es fa evident el risc inherent de l'esport de la vela, però també cal comprendre que una correcta gestió de la seguretat tant a nivell tècnic com normatiu serà decisiu en la prevenció d'aquelles situacions que el provoquen.

2.4. L'organització de regates

"L'organització d'una regata, si es vol que sigui això: una regata, no un festival, és una cosa seria i compromesa, que proporciona molt treball." (Pena, 1972, p.13). Com veiem a la cita i a la seva obra, l'autor ja apuntava llavors el que avui en dia segueix essent una evidència: les regates són uns esdeveniments esportius de gran complexitat (per la seva varietat d'àrees i tasques), dirigides a uns usuaris que tradicionalment han demandat un alt grau de serietat i rigor, fet que ha donat lloc a un elevat compromís per part de les persones encarregades de l'organització.

Per tal de corroborar aquestes afirmacions fetes per Pena (1972), en primer lloc caldrà definir què entenem per esdeveniment esportiu i si podem considerar les regates del circuit català com a tal. Tot seguit, haurem d'analitzar el grau de complexitat d'aquestes, les àrees de gestió i fases de les mateixes, així com les tasques i característiques de la direcció en l'organització de regates.

2.4.1. Regata com a esdeveniment esportiu

L'Institut d'Estudis Catalans defineix *esdeveniment* com "allò que esdevé; fet extraordinari o important de la vida d'una persona, d'una col·lectivitat o de la humanitat". Del mot *esportiu* hi trobem "que és relatiu o pertanyent a l'esport". Aquesta seria una definició àmplia del concepte. En contraposició, si analitzem les definicions d'autors i investigadors de la gestió i organització de grans esdeveniments esportius, podem trobar definicions molt més restrictives. Per exemple Año (2003, p.81) ho defineix com "aquella activitat esportiva que compta amb un alt nivell de repercussió social traduïda en una forta presència dels mitjans de comunicació i que genera per sí mateixa ingressos econòmics".

Seguint estrictament aquest tipus de definicions només podríem incloure en el concepte aquelles activitats esportives de gran repercussió mediàtica com poden ser uns Jocs Olímpics, un Mundial de Fútbol o una final de la Super Bowl. Però, què hi ha de les activitats esportives que no compten amb aquest nivell de ressò social i per tant de mitjans de comunicació? Les podem anomenar esdeveniments esportius? Com ens presenta Roche (2000), els esdeveniments esportius es poden classificar segons el mercat o l'audiència a la que van dirigits, podent-los considerar esdeveniments esportius tant si es dirigeixen a un públic d'àmbit internacional, amb milions d'espectadors, com si van dirigits a un públic d'àmbit local com pot ésser un campionat regional de petanca.

Pérez (2010) proposa que per a que una activitat física s'arribi a considerar un esdeveniment esportiu ha de comptar amb tres dimensions (Figura 19); la repercussió psicosocial, la dimensió esportiva (característiques i dificultat en la pràctica de la disciplina esportiva) i la dimensió econòmica (patrocinadors i beneficis econòmics).

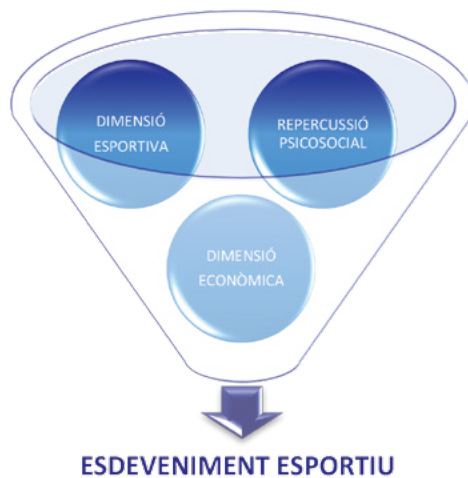

FIGURA 19. Dimensions dels esdeveniments esportius. Adaptat de Pérez (2010)

REPERCUSSIÓ PSICOSOCIAL:

Com hem comentat amb anterioritat, a les regates del circuit català hi ha un gran nombre de participants, familiars, acompanyants i entrenadors que es desplacen a cada seu. A més, als clubs o EO on tenen lloc, els seus usuaris i socis no deixen de ser, d'alguna manera, espectadors de l'esdeveniment. Per altra banda, les façanes i passeigs marítics, així com les platges, es converteixen cada cap de setmana en una mena d'amfiteatre on l'espectacle són els velers que participen a les regates. Aquestes competicions queden reflectides als mitjans de comunicació locals com són la premsa escrita o canals de ràdio i televisió. Veiem doncs que la repercussió psicosocial d'aquestes activitats esportives és prou rellevant, tot i que a causa de les seves característiques, com per exemple les dificultats en la seva observació i comprensió per part dels espectadors, la vela no és un esport de masses.

DIMENSIO ESPORTIVA:

En la dimensió esportiva, com apunten Añó (2003) i Pérez (2010), com més difícil sigui un esport, menys practicants tindrà i en conseqüència menys seguidors. Per tant caldrà preguntar-se si la vela és un esport difícil. Si ens centrem en el rendiment esportiu, els autors Dal Monte, Gallozzi, Lupo, Marcos i Menchinelli (1987) proposen tres grans grups de factors que poden contribuir a la consecució de l'èxit competitiu: l'orgànic funcional (capacitat intrínseca de produir energia mecànica), l'estructural (característiques antropomètriques) i el coordinatiu (capacitat d'organitzar, controlar i seguir el moviment).

Pel que fa al grup orgànic funcional, com apunta Tejada (2012) un dels aspectes tècnics amb majors requeriments fisiològics i que marcaran la diferència de rendiment entre competidors, és la *postura d'escora*. Aquesta postura permetrà aprofitar al màxim possible l'acció del vent sobre les veles i així donar l'increment de velocitat decisiu per superar als adversaris en igualtat de condicions. La postura d'escora consisteix en mantenir el cos el més estirat possible perpendicularment a l'eix longitudinal del vaixell, el més lluny possible del centre de gravetat del mateix per tal de fer contrapès i així contrarestar la força del vent a l'empènyer les veles. (Legg, Mackie i Smith, 1999). Mackie i Legg (1999) van estudiar el grau de força exercida pels grups musculars principalment involucrats en aquesta postura els moments més exigents de la navegació i van trobar uns valors de fins a un 90% de la força màxima isomètrica en els flexors del colze i un 77% en els extensors del genoll. Pel que fa a les zones

d'intensitat referents a les fonts energètiques, els estudis existents en ocasions són contradictoris, però majoritàriament els resultats han situat aquesta intensitat entre els llandars aeròbic i anaeròbic (Castagna & Brisswalter, 2007).

Les característiques antropomètriques de l'esportista influiran en l'assoliment de les exigències d'intensitat esmentades (Tejada, 2012). Per altra banda, els factors coordinatius tenen un pes important en el rendiment esportiu de la vela ja que les diferents maniobres i tècniques de navegació, en molts casos, exigeixen moviments independents de les quatre extremitats, combinats amb desplaçaments i equilibris dins de l'embarcació; a més, la postura d'escora, alguns autors l'han anomenat de contracció *quasi isomètrica* motivada per la constant variabilitat del medi i de la interacció del vaixell en desplaçament, que provoquen un continu moviment i per tant un ajustament permanent de la posició de l'esportista (Spurway, 2007).

Però a la vela els factors determinats del rendiment esportiu no són principalment de caire físic. Segons Fernández i Ezquerro (2005) tant el coneixement tècnic i tàctic, l'experiència del competidor i algunes habilitats psicològiques semblen ser factors decisius en l'èxit competitiu en la vela.

En la seva classificació dels esports en relació al comportament tàctic, Solà (2005) situa a l'esport de la vela en el grup d'habilitats tècniques configuratives, de tipus *acíclics inter-repeticions*. Els moviments i habilitats d'aquest esport van lligades a la variabilitat del medi en que es desenvolupa i a la diversitat de factors que entren en joc, fet que impossibilita la programació temporal del ritme d'actuació. Com hem comentat, les condicions climàtiques i ambientals són variables determinants en el rendiment de l'esport de la vela, però a més, altres factors com la diversitat de possibles estratègies i tàctiques a utilitzar, l'exigència tècnica de les maniobres, la idoneïtat de l'elecció del material i/o del seu reglatge, són aspectes que podran afectar al grau d'esforç del regatista i per tant del seu rendiment (Picazos & Barbany, 2000).

El RRV, com hem pogut observar en l'apartat 2.3.1 del present treball, així com la diversitat de reglament a tenir en compte en la competició a vela, són força complexos, amb múltiples variants i possibles interpretacions, que sovint poden crear confusió tant als competidors com als espectadors. A més, no hi ha adaptacions del reglament per a les competicions de classes infantils o per a regates d'iniciació que facilitin un aprenentatge progressiu de les mateixes (Renom, 2007).

És possible que en les competicions de vela, la seva complexitat en l'augment del rendiment per part dels regatistes, com de comprensió del reglament i de percepció del desenvolupament de la regata per part dels espectadors, hagin esdevingut un handicap a l'hora de popularitzar a gran escala aquest esport. Tot i la gran varietat de factors que determinaran el rendiment esportiu en vela, les normatives i reglaments en certa manera enrevessats, la complexitat del medi en que es practica i la diversitat d'àrees de coneixement que comporta la seva pràctica; la vela no és un esport que requereixi d'un perfil cineantropomètric específic (Tejada, 2012) o d'unes capacitats psicològiques o intel·lectuals allunyades de la mitja (Renom i Violán, 2002). És més, en les seqüències pedagògiques proposades per l'aprenentatge de la navegació a vela, com les que hem pogut trobar en les propostes federatives tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, veiem que amb un curs de dues setmanes (aproximadament unes 25 hores de classes) i en condicions òptimes, l'alumne pot arribar a assolir les principals tècniques que el permetrà una navegació autònoma (Renom 2004).

És per tot això que podem dir que la navegació a vela no té una gran dificultat en el seu procés d'aprenentatge per aconseguir un cert grau d'autonomia, però com a pràctica esportiva i de competició, sí presenta un alt nombre de variables que fan, d'aquest, un esport certament complex.

DIMENSÍO ECONÒMICA:

Pel que fa la dimensió econòmica, en molts casos trobem diversitat de patrocinadors que inverteixen en aquests tipus d'esdeveniments com a estratègia de comunicació, ja sigui a través de l'EO amb cartells, presència en els diferents documents organitzatius, pàgina web, en obsequis o elements de marxandatge; o ja sigui a través dels propis regatistes i els seus equipaments tant personals com de l'embarcació. Aquests patrocinadors esperen, en contrapartida, un retorn de la seva inversió, bé econòmic (per exemple amb un augment de les vendes), bé d'imatge i/o posicionament de la marca (Campos, 1997). Tanmateix, els mateixos clubs esportius que organitzen les regates podrien ser considerats patrocinadors dels seus propis esdeveniments esportius, ja que en moltes ocasions les EO han d'invertir part del seu pressupost en l'organització de regates; en aquests casos les entitats no esperen un retorn econòmic sinó la mera promoció de l'esport i un prestigi en el sector (Pena, 1972).

Per tant, tenint en compte tots aquests factors i basant-nos en les concepcions més inclusives del terme, com són les de Roche (2000) o Pérez (2010), considerarem les regates a vela del circuit català com a esdeveniments esportius.

2.4.2. La complexitat de l'organització de regates

Segons Pérez (2010), la dificultat en l'organització d'esdeveniments va lligada a la incertesa i a la complexitat d'aquests. La incertesa ve donada pels dubtes de planificació inicials a causa del desconeixement del nombre de participants o del cost total de l'esdeveniment. La complexitat fa referència a les àrees i fases que determinaran l'estructura organitzativa del mateix. A més, com apunten Shone i Bryan (2001), cada esdeveniment és únic i diferent a tots els altres, és a dir, no són activitats rutinàries tot i que es repeteixin els mateixos tipus de tasques.

L'organització de regates, com la de tot esdeveniment esportiu, consta de diferents etapes i diverses àrees de treball amb els corresponents responsables, tal com ens mostra Rigau (2003). També cal destacar la importància del voluntariat: "L'organització i operació de qualsevol d'aquestes competicions, inclòs les d'ordre local i d'ordre minoritari, requereixen la participació de personal voluntari" (Riera, 1995, p.174). Aquest voluntariat, com ens diu l'autor, normalment té un escàs coneixement tant de la competició com de l'organització, per això la seva correcta direcció i coordinació serà important a la vegada que laboriosa.

Segons el RRV 2013-2016 (RFEV, 2013), tal com hem vist anteriorment a l'anàlisi de la Regla 89, els diferents tipus d'organismes o entitats autoritzades per poder ser organitzadors directes d'una regata són: la ISAF, les Federacions Nacionals, els clubs i altres entitats, com poden ser empreses privades, sempre que ho facin sota la supervisió d'un club. Les regates organitzades directament per la ISAF o per les federacions són realment escasses, tal com es pot observar en els diversos calendaris anuals tant a nivell internacional, nacional o autonòmic. És per això que podem dir que, majoritàriament, la responsabilitat organitzativa de les regates recau en els clubs.

Tenint en compte aquests casos, on l'organització directa de l'esdeveniment la du a terme un club esportiu, ens trobem amb el primer organigrama d'organismes oficials (Figura 20), on la ISAF serà l'encarregada de regular a nivell internacional aquestes tasques, a Espanya serà la RFEV qui adaptarà les regulacions de la ISAF per regular les competicions a nivell nacional. De la mateixa manera, la FCV serà l'organisme encarregat de supervisar i regular l'organització de competicions a nivell autonòmic;

i finalment, els clubs s'encarregaran de l'organització directa de l'esdeveniment tenint en compte les directrius i paràmetres establerts pels organismes superiors esmentats.

FIGURA 20. Organigrama dels organismes oficials. Adaptat de CCJOR (2006)

En l'organització, planificació i execució d'esdeveniments, serà inevitable parlar d'aspectes com pressupostos, càlcul d'ingressos, comitè directiu, pla d'acció, àrees de gestió, especialistes, RH, RM, gestió d'espais i molts altres, que caldrà tenir en compte i detallar degudament (Pérez, 2010). Totes aquestes tasques pel desenvolupament dels esdeveniments esportius, com són les regates, hauran d'estar emmarcades en alguna de les àrees d'organització per tal que cap escapi de ser planificada. A cadascuna d'aquestes àrees ha d'haver un responsable qualificat i amb experiència, i cada àrea ha de tenir tantes subàrees com siguin necessàries i amb el personal que es consideri oportú (Pérez, 2010).

2.4.3. Àrees de gestió

L'organització d'un esdeveniment esportiu, segons Ayora, García i Mestre (2004), ha d'estar subdividida en cinc àrees principals de gestió: àrea logística, àrea d'infraestructures, àrea de màrqueting, àrea econòmica i jurídica i àrea tècnica. Aquestes àrees podran agrupar-se entre elles o estendre's en apartats i seccions en funció de les característiques i necessitats de cada esdeveniment. Altres autors com López i Martínez (2010) proposen variants on les àrees logística i d'infraestructures es substitueixen per l'àrea de serveis i l'àrea d'operacions. Hi ha multitud de propostes relatives a les àrees de gestió depenent de l'autor, del tipus de projecte o de les característiques de l'EO.

Cal tenir en compte que majoritàriament aquestes propostes van orientades a l'organització de grans esdeveniments esportius com poden ser uns Jocs Olímpics o uns mundials. Per adaptar l'estructura organitzativa a les peculiaritats de la competició a vela a les regates de nivell 1 i 2 del circuit català i tenint en compte les propostes del CCJOR (2006) i de Benavides i Rigau (1990) proposem la següent estructura (Figura 21) dividida també en cinc àrees:

FIGURA 21. Àrees de gestió en l'organització de regates. Font: Elaboració pròpia.

1. Àrea d'infraestructures i logística: En aquesta àrea hi trobem tots els treballs referents a l'adequació de les instal·lacions (Ayora et al., 2004) així com la preparació dels RM, les circulacions i els processos per a la seva coordinació i utilització.

2. Àrea de comunicació: Dedicada a tot allò referent a mitjans de comunicació (premsa, ràdio, televisió...), estratègies de màrqueting, publicitat, patrocinadors i protocol.

3. Àrea econòmica i jurídica: Encarregada dels pressupostos i gestió de l'activitat i de tot el referent a aspectes legals de contractacions, assegurances i permisos necessaris.

4. Àrea de serveis: Aquesta àrea anirà orientada a tot allò referent a l'atenció dels participants, als membres de l'organització, als mitjans de comunicació, als "VIPs" i al públic i acompanyants dels participants. Per participants entenem tant els regatistes com els entrenadors. Aquests dos col·lectius, especialment els regatistes, són els protagonistes de les regates i per tant totes les accions organitzatives hauran d'anar sempre orientades en aquest sentit (Benavides i Rigau, 1990).

5. Àrea tècnica: La seva tasca serà de caire esportiu, la més visual i rellevant que finalment serà la que percebran els participants. És una àrea molt concreta i amb uns esquemes de funcionament molt precisos, marcats per la reglamentació de l'esport (Añó, 2003). Els aspectes tècnics són el cos central de l'esdeveniment i caldrà tenir especial cura en la seva planificació i execució (Benavides i Rigau, 1990).

2.4.4. Fases en l'organització de regates

Totes les àrees, tasques i aspectes a tenir en compte, caldrà situar-les en la dimensió temporal. Añó (2003) diferencia sis fases en l'organització d'esdeveniments esportius que podem aplicar a les competicions de vela (Figura 22):

FIGURA 22. Fases en l'organització d'esdeveniments esportius. Adaptat d'Añó (2003).

1. FASE PRELIMINAR.

Presentació de la candidatura. En aquesta primera fase, l'EO concretarà la intenció d'organitzar una regata. Aquesta decisió, que recomanablement haurà de formar part d'un pla estratègic global de l'entitat, es fa d'acord a diferents criteris com poden ser els interessos esportius, de promoció, de tradició, de posicionament i prestigi, o altres que l'EO consideri oportuns. Un cop decidides les classes, el nivell de la regata i les dates de celebració, serà aconsellable acordar-ho amb els secretaris de les classes corresponents per tal de tenir els seus aval i, segons normativa de la Guia Esportiva (FCV, 2015), caldrà fer la sol·licitud corresponent a la federació. L'elecció de les dates de celebració poden dependre de diversos factors com poden ser la coincidència amb altres regates, les festes locals, actes socials de la població, èpoques d'estudi, hores de llum, però a priori han de prevaler les informacions estadístiques sobre meteorologia que ajudin a garantir unes condicions de vent i mar adequades per les característiques de les classes participants (Benavides i Rigau, 1990).

2. FASE DE CONCESSIÓ I FORMACIÓ DEL COMITÈ.

La FCV analitzarà la proposta de l'EO en funció de diferents criteris com poden ser els requeriments especificats a la Guia Esportiva (FCV, 2015) i que hem pogut veure al punt 2.3.3 del present treball. Un cop analitzades i coordinades amb els secretaris de classe, les propostes dels diferents clubs compondran una primera proposta de calendari. En el cas de les regates analitzades en aquest estudi, aquest calendari es debat a la reunió anual que té lloc entre abril i maig amb els clubs implicats, per tal de definir i acordar el calendari definitiu del circuit català que s'inicia al setembre i finalitza al setembre següent. Un cop la federació aprova la regata i les dates de celebració serà el moment en que l'EO haurà de crear el Comitè Organitzador i aquest, el Comitè Executiu, que conformaran el primer i segon nivell de l'organigrama de recursos humans (RH) (Figura 23).

El Comitè Organitzador estarà format pels càrrecs més representatius de les institucions implicades i pel director del Comitè Executiu. És l'eix central de l'organització de la regata tot i que en ocasions no serà excessivament operatiu per la seva diversitat de membres (Benavides i Rigau, 1990).

Com ens proposen López i Martínez (2010), les seves funcions seran:

- ✓ Proposta i aprovació dels diferents comitès.
- ✓ Designació dels membres del Comitè Executiu.
- ✓ Aprovació del Pla General i dels Plans d'Organització.
- ✓ Aprovar el pressupost, les seves revisions periòdiques i la seva liquidació.
- ✓ Aprovar els sistemes de control de les funcions del Comitè Executiu.
- ✓ Supervisar i aprovar les tasques del Comitè Executiu.
- ✓ Coordinar les relacions institucionals.
- ✓ Definir i supervisar el Pla d'Hospitalitat i Protocol.

El Comitè Executiu, com ens diuen López i Martínez (2010), és aquell que executa les directrius del Comitè Organitzador. Benavides i Rigau (1990) proposen les següents funcions per aquest comitè:

- ✓ Definir el Pla d'Actuació i les seves àrees (figura 9).
- ✓ Gestionar.
- ✓ Elaborar el pressuposts i administrar-los.
- ✓ Coordinar les diferents àrees.
- ✓ Controlar l'evolució d'allò planificat.
- ✓ Proposar els responsables de les diferents àrees.
- ✓ Designar i constituir l'equip professional.
- ✓ Desenvolupar el programa social.
- ✓ Assegurar la cobertura dels mitjans de comunicació.
- ✓ Disposar de les instal·lacions necessàries.
- ✓ Coordinar i assegurar els serveis d'allotjament, alimentació i transport necessari per al desenvolupament de la regata.
- ✓ Organitzar la seguretat de les persones, embarcacions i instal·lacions.
- ✓ Obtenir la finançament necessari.
- ✓ Disposar de les estructures necessàries per assolir les funcions anteriors.

FIGURA 23. Proposta d'organigrama de comitès, responsables d'àrees i tasques. Font: Elaboració pròpia.

Cadascuna de les àrees requerirà del seu propi organigrama amb les seves subàrees, els seus responsables i les seves tasques. Segons la idiosincràsia de cada EO el mateix director de regata pot ser que assumeixi la responsabilitat directa d'algunes de les àrees esmentades. Però com apunten López i Martínez (2010) i tenint en compte la complexitat de les regates que ens ocupen, per a garantir un desenvolupament adequat de l'esdeveniment cada àrea requerirà del seu responsable especialitzat.

En el cas de les regates, l'Àrea Tècnica és una de les àrees més complexa i alhora distintiva d'aquest tipus d'esdeveniments esportius. A la Figura 24 es mostra una proposta d'organigrama orientatiu que, per un costat caldrà desenvolupar en funció de les característiques de la flota, el recorregut utilitzat i els mitjans disponibles, i que per l'altre s'haurà d'ampliar en el cas que hi hagi més d'una àrea de regata. Per altra banda, tenint en compte allò esmentat anteriorment, en aquest cas també hi haurà funcions i càrrecs que poden ser assumits per una mateixa persona depenent de les característiques de la regata en qüestió.

3. FASE DE PLANIFICACIÓ:

El Comitè Organitzador haurà de concretar els objectius i els passos a realitzar per a la seva consecució. Amb aquest propòsit s'haurà d'elaborar un Pla Director que, segons Benavides i Rigau (1990) hauria de contenir: Documents tècnics, RM, RH, relacions externes, publicitat i informació, programa social, serveis corporatius i serveis a terra. En tot cas, com veiem a la Figura 25, caldrà que al document respongui a les preguntes següents: per què?, què?, qui?, com?, amb què?, on?, com? (Magaz-González i Fanjul-Suárez, 2012). Amb aquesta finalitat el document haurà d'especificar les àrees, l'organigrama amb les persones responsables i les seves funcions i tasques el més detallades possible i distribuïdes en el temps (Gil, 1995).

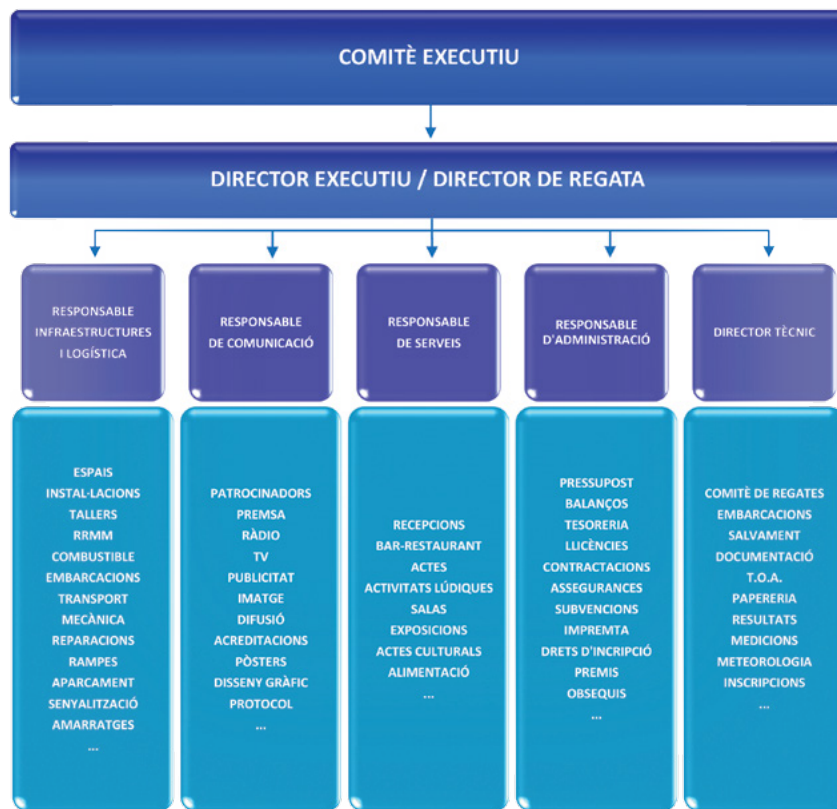

FIGURA 24. Proposta d'organigrama de l'àrea tècnica. Font: Elaboració pròpia.

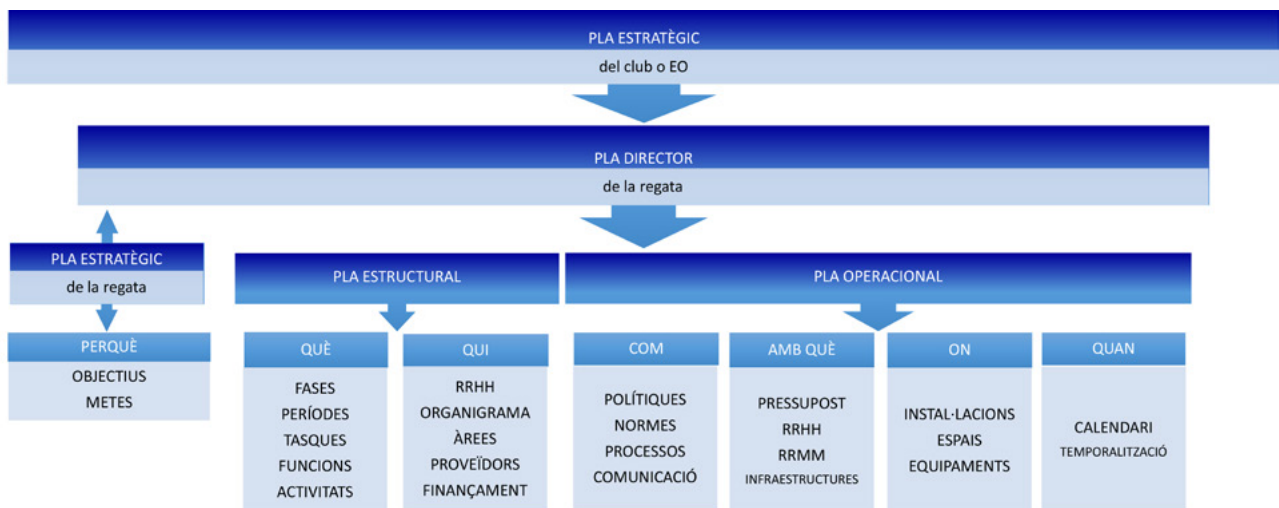

FIGURA 25. Estructura del Pla Director. Adaptat de Magaz-González i Fanjul-Suárez (2012)

Com hem vist a la Figura 18, la Guia Esportiva proposa un Pla Director com a model d'exemple, però cal dir que si es volen tenir en compte tots els aspectes de l'organització, aquest Pla haurà de ser molt més detallat i especificar les àrees i responsables per a tenir un major control i seguiment.

4. FASE D'EXECUCIÓ:

Aquesta serà la fase clau, on s'establiran les bases del que posteriorment esdevindrà durant l'esdeveniment (Pérez, 2010). S'iniciarà amb les primeres accions organitzatives, on s'haurà de posar en marxa la preparació d'instal·lacions i RM, la promoció de l'esdeveniment, la contractació de RH, i totes aquelles accions que s'especifiquen al Pla Director i faran que l'esdeveniment transcorri segons el previst.

5. FASE DE REALITZACIÓ DE L'ESDEVENIMENT:

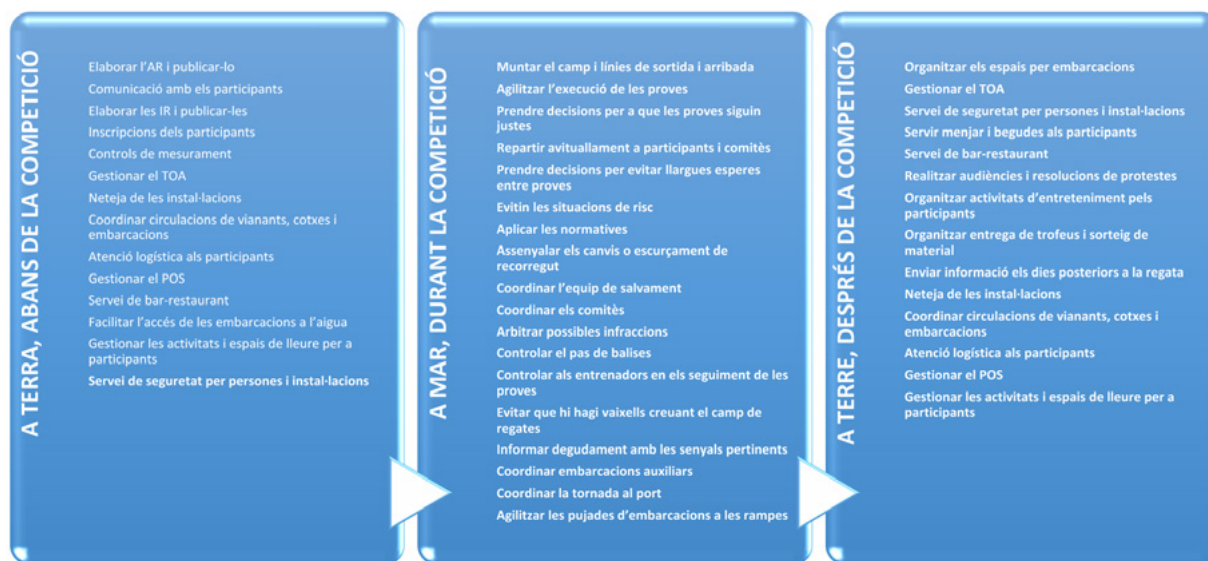
Benavides i Rigau (1990), proposen una etapa prèvia a la realització de grans esdeveniments esportius, on es fa un test de l'organització i s'acaba de formar als RH i voluntariat per tal de millorar aquells aspectes que no han estat considerats durant la planificació. En el cas de les regates que ens ocupen, aquest test no tindrà un pes tant rellevant i per tant, en molts casos no es tindrà en compte.

Durant la realització de l'esdeveniment s'engeguen totes aquelles accions últimes, aquelles que l'EO ha estat preparant durant mesos i que en definitiva són les decisives en l'èxit organitzatiu. Tot i que el Pla Director hagi detallat totes les tasques i accions, o que es tingui experiències anteriors com a referència, fins al moment que no comença l'esdeveniment no s'experimentaran les carències organitzatives (Pérez, 2010). Aquesta fase requereix un alt grau d'alerta constant per part dels responsables de les diverses àrees per tal d'afrontar amb rapidesa tots els imprevistos (Desbordes i Folgoux, 2006).

Aquesta fase serà on els veritables protagonistes, els participants, entraran a escena; així com els acompanyants, públic, "VIPs" o personal extern com poden ser els comitès de regata o els abalisadors. Per tant, tot i que les altres fases del procés seran decisives en la fase de realització de l'esdeveniment, la percepció d'èxit organitzatiu quedarà supeditada al bon funcionament d'aquesta fase.

La realització de l'esdeveniment podríem considerar que s'iniciarà en el moment en que es publica l'AR ja que serà el primer contacte dels participants amb l'organització, que seguirà amb les comunicacions entre l'EO i els interessats per temes com poden ser la preinscripció o aspectes logístics i d'allotjament. Però aquesta fase serà plenament activa a partir de l'arribada dels primers participants a la seu fins que marxien els últims el darrer dia de competició. I finalment acabarà amb les possibles informacions o comunicats que l'EO pugui enviar-los els dies posteriors a la competició.

En aquest procés podem distingir tres períodes diferenciats: A terra abans de les proves, a mar durant les proves i a terra després de les proves (CCJOR, 2006). Cadascun d'aquests períodes tenen unes funcions i requeriments específics amb uns responsables i protagonistes de l'organització concrets. A la Figura 26 detallarem les possibles funcions de l'organització en cadascuna d'aquestes tres fases ja que, com hem comentat, d'aquests factors dependrà la percepció d'èxit organitzatiu que tinguin els participants.

FIGURA 26. Funcions en les tres fases del procés de desenvolupament de l'esdeveniment. Adaptat de CCJOR (2006)

Com podem trobar a diversos documents com la Guia Esportiva (FCV, 2015) o al document del Curs de Jutges i Oficials de Regata (CCJOR, 2006), les funcions i tasques que proposem a continuació poden destriar-se i així descriure un nivell superior de concreció, a més depenent de les circumstàncies, del tipus de flota o de les decisions de l'EO, aquestes podran modificar-se, substituir o, fins i tot, prescindir d'elles.

6. FASE DE LIQUIDACIÓ:

Quan la competició ha acabat i els participants han marxat, l'EO encara ha de realitzar un seguit d'accions per poder finalitzar el projecte. Aquestes tasques són tant diverses com l'inventari de material, tornar les instal·lacions a les condicions d'ús habitual, reparació del RM malmesos, notes de premsa, informes a la federació, retornar els recursos prestats per altres entitats, venda o reutilització de recursos sobrants, informes de gestió de cadascuna de les àrees o aprovació de la liquidació econòmica, que en el cas de grans esdeveniments esportius poden arribar a allargar-se uns anys (Añó, 2003).

Com en tot procés de gestió de projectes, en aquesta fase serà imprescindible analitzar el grau de satisfacció dels usuaris de l'esdeveniment per tal de poder implantar un programa de millora de la qualitat. Actualment són diverses les propostes d'eines per tal de poder analitzar el grau de satisfacció dels usuaris de serveis esportius (Pérez, 2010); tal com veurem més endavant.

2.4.5. Direcció i coordinació

Com hem vist en els punts anteriors, l'organització d'una regata constarà d'unes fases, unes àrees amb els corresponents responsables, un equip humà especialista, així com personal no especialitzat o fins i tot voluntari. La figura del Director Executiu/ Director de Regata serà de gran rellevància en el transcurs de les diverses fases del procés i especialment en la fase d'execució i de realització de l'esdeveniment. Les regates són canviants, amb múltiples variants i possibilitats d'acció, per això serà decisiva la capacitat i experiència dels responsables de les diverses àrees i en especial del Director Executiu. Com ens diu Pérez (2010), no hi ha cap esdeveniment perfecte i les complicacions són inevitables, de la destresa dels responsables de l'organització dependrà que es solucionin l'abans possible i en les millors condicions.

Sovint la responsabilitat, direcció i coordinació de totes aquestes àrees i col·lectius recau en una persona, el Director Executiu, és a dir, el qui nosaltres anomenarem Director de Regata. El Director de Regata, com tot gestor esportiu, requereix d'unes habilitats específiques i tindrà un seguit de funcions de gran complexitat. Quesada i Díez (2002) consideren imprescindibles les habilitats de lideratge, delegació i comunicació en la gestió esportiva, i també destaquen habilitats com seleccionar, motivar i avaluar el personal, així com saber potenciar el treball en equip i dirigir reunions. Aquestes habilitats no han de ser necessàriament innates i poden ser adquirides amb la formació oportuna (Quesada i Díez, 2002).

Els clubs poden assignar aquestes tasques organitzatives al director tècnic del mateix club o contractar a una persona externa que acostuma a coincidir amb el que serà l'OPR. En el cas dels directors tècnics dels clubs, tal com trobem en els Informes de l'Escola Catalana de Vela (ECV) del 2008, són persones que tenen una àmplia varietat de responsabilitats dins de l'entitat, com per exemple la coordinació de l'escola de vela, direcció de l'equip de regates, promoció de vela escolar... és a dir, tenen una gran diversificació i normalment poca formació específica per a les complexes tasques de l'organització. Com podem veure en la Llei 3/2008 del 23 d'abril de l'exercici de les professions de l'esport, "La professió de director o directora esportiu permet exercir el conjunt d'activitats professionals relacionades amb la promoció, la direcció, la gestió, la programació, la planificació, la coordinació, el control i la supervisió, i funcions anàlogues..."; però per altra banda, "Nombrosos col·lectius relacionats amb les titulacions específiques de l'esport denuncien des de fa molts anys l'intrusisme que es practica en el mercat laboral".

Si aquestes tasques són assumides pels Oficials, basant-nos en el pla d'estudis del *Curs d'Oficials i Judges de Regates* de la FCV i la RFEV, podem dir que aquests seran experts en aspectes de funcionament i desenvolupament de caire tècnic i competitiu; però no tenen una formació específica en relació a tasques de tipus organitzatiu general.

Com diu Alfredo Boné Pueyo, (Gil 1995, Pròleg) "...la necessitat d'aconseguir l'èxit en l'organització de qualsevol competició esportiva constitueix un complicat entrellat que si més no provoca gran confusió en els organitzadors i en molts casos dóna lloc a sonats fracassos organitzatius." El cas de les regates a vela no és diferent i a més hi trobem altres factors que les fan especialment complexes i imprevisibles; "De per si les regates ja són complexes, exigeixen una bona organització dinàmica amb canvis meteorològics que poden ajornar-les durant hores. A això s'afegeix la complexitat del RRV,..." (Renom, 2007, p.56).

CAPÍTOL 3
PRECEDENTS

03

3. Precedents

Per tal de contextualitzar la temàtica de l'estudi en el moment actual hem fet un breu repàs, en primer lloc, dels canvis sociològics i tecnològics que ha sofert la nostra societat en les últimes dècades i que condicionen la nostra realitat de forma global i per tant, també, l'àmbit del nostre objecte d'estudi (Cardona, 2001). La nova forma d'entendre la comunicació, la globalització a nivell laboral, els nous fluxos d'informació, les noves tendències en formació i el ritme de canvi i innovació imposats han provocat un alt grau de competitivitat que ha donat lloc a un rellevant paper de la gestió de la qualitat com a element diferenciador (Blanco, 2006).

En segon lloc caldrà aprofundir en el concepte de qualitat, els principals models i eines de mesura existents, el fenomen de les certificacions i la importància de la qualitat en la gestió esportiva i de la formació dels responsables d'aquesta. També comentarem el interès creixent en la gestió de la qualitat en l'àmbit de l'organització de regates, així com les aportacions en forma de publicacions i estudis que han sorgit en els últims anys en el nostre context.

També revisarem les investigacions existents en relació a la vela esportiva i de competició. D'aquesta manera veurem el paper de la vela com a temàtica d'estudi i les principals aportacions pel que fa a l'organització de regates.

3.1. Canvis sociològics i tecnològics

Els canvis tecnològics i sociològics que s'han viscut i es viuen en els últims anys del segle XX i els primers del XXI, fan que els conceptes de temps i espai s'hagin transformat. Es parla d'*acceleració de la història i de l'aldea global* Cardona (2001). A nivell sociològic totes les activitats es veuen influenciades per aquests canvis: els serveis es faciliten als usuaris de formes diferents, les gestions administratives poden ser immediates, els recursos humans no tenen fronteres. Per altra banda, hi ha uns factors ambientals que ens preocupen molt i requereixen la nostra atenció: el canvi climàtic i l'ecologia.

Un fet històric del segle XX, de transcendència encara inimaginable, és Internet. Els canvis que ha produït en el món de la informació, de la cultura, de les relacions humanes, de les comunicacions, i, més encara, de l'adquisició de coneixements, estan transformant la societat. En els últims anys també han canviat la manera de treballar, de viatjar, de compartir i de socialitzar, tal com exposa Cardona (2001).

Segons Gómez Buendía (1998), avui, educar és governar. Efectivament, la formació és primordial per poder controlar de forma eficaç qualsevol procés. Segons opinió de Cardona (2001), aquest serà el segle del saber, el segle de la racionalitat científica i tecnològica. El nostre món està canviant amb els nous coneixements i l'extensa divulgació d'aquests.

En els moments actuals en que la competència en tots els camps està cada vegada més vigent: "... les ànsies per innovar i dissenyar nous enfocaments, donen consistència a un ambient educatiu que utilitza paradigmes cada vegada més competitiu", tal com diu Blanco (2006, p.23).

En aquests últims anys, el procés de globalització als mercats i a tots els serveis en general, ha fet que es pugui comprar, o contractar serveis, a qualsevol part del món. Per aquest fet, la qualitat juga un paper transcendental en el moment de la competitivitat, en aquest mercat global: "Això ha estat l'origen de l'elaboració d'una sèrie de normes per l'Organisme Internacional de Normalització (ISO), que des de 1987 han estat adoptades per un gran nombre de països..." Llorenç i Fuentes (2000, p.219).

Segons aquests mateixos autors la implantació dels sistemes de qualitat no són una obligació, legalment es pot prescindir d'ells, però per ser competitius a nivell global, la seva aplicació garanteix la credibilitat i l'èxit. El tipus de gestió escollida per part de les organitzacions dependrà del seus referencials (Brull, 2009). Aquests referencials seran tots aquells models que els gestors prenguin com a patró, ja sigui de tipus normatiu (per exemple la ISO), d'organitzacions referents, d'autors reconeguts, de tècniques i eines de gestió, de lleis i normatives aplicables al sector, o altres patrons que serveixin de mostra. És per aquest motiu que pren rellevància la formació específica en gestió de la qualitat per part dels responsables, en el nostre cas, de l'organització de regates.

Burriel (2000), en una ponència va exposar que en l'any 2001 el INEFC iniciaria l'experiència de la formació no presencial (programa INEFC-Media), justament oferint programes de gestió esportiva, ja que aquesta especialitat suposa el segon àmbit d'inserció laboral dels llicenciats a aquesta disciplina (Puig, Viñas, Domínguez i Català, 1999). Actualment existeix una àmplia oferta en cursos i màsters, tant presencials com no presencials, en gestió esportiva, que confirmen aquesta tendència.

Com pronosticava Cagigal (1981), l'esport ha passat a ser reposició de la vida social, una realitat cada vegada més palesa a la nostra societat. Celma Giménez (2000, p.69), diu: "...la manifestació esportiva entronca molt directament amb la missió pública", veiem, doncs, la transcendència de la bona gestió esportiva, en les apreciacions actuals dels professionals, dels gestors i de la societat en general.

3.2. Gestió de la qualitat i eines de mesura

Com apuntàvem, la gestió de la qualitat i la millora contínua ha esdevingut en l'actualitat un factor indispensable en moltes organitzacions a causa de la competitivitat a nivell global. Però aquest no és un concepte nou; als anys 50 la JUSE (Japanese Union of Scientists and Engineers) va organitzar una sèrie de conferències on es comencen a elaborar les bases del que coneixem com *Qualitat Total*. Aquest mot adquireix rellevància als anys 80 quan Deming (1989) desenvolupa una sèrie de principis orientats a millorar la indústria i fer-la més competitiva. Als anys 90 el concepte de Gestió de la Qualitat Total o TQM (Total Quality Management), evoluciona cap al concepte d'*Excel·lència* sobre el qual apareixen diversos models de gestió de l'eficiència de les organitzacions basats en models multifactorials. Com apunta Brull (2009), els tres models més rellevants a nivell mundial són:

- El Premi Nacional a la *Quality Deming* (Deming Prize), del Japó.
- El Premi Nacional a la *Quality Malcolm Baldrige* (Baldrige Criteria for Performance Excellence), als Estats Units.
- El Premi d'Excel·lència EFQM (European Foundation for Quality Management), a Europa.

D'aquests models se'n deriven altres per a diferents territoris del planeta, així com les corresponents filials de caire més local, com les noves organitzacions de certificació o altres. Entre les més destacades trobem:

- Singapore Quality Award Framework.
- Canadian Framework for Business Excellence.
- Australian Business Excellence Framework.
- Business Performance Improvement Resource Model.

Quant a l'aplicació de les normatives de qualitat en l'àmbit de la gestió esportiva, cada cop més trobem empreses que estan acreditades per les normes de qualitat. AENOR acredita a nivell estatal i la IQNet a nivell internacional, la qualitat de la gestió d'activitats físiques, aquàtiques, esportives i de temps lliure, complint amb la norma UNE-EN ISO 9000 (Valero, 2000). La implantació d'aquestes normes s'està estenent amb rapidesa en l'actual dècada.

Sobre la qualitat en l'organització de regates al nostre país, en els últims quaranta anys, tenim diferents publicacions i estudis que evidencien l'interès i la necessitat de millorar-la. L'enumeració cronològica d'aquestes aportacions ens situa a la realitat del context actual:

- Carlos Pena Cardenal (1972) dona les primeres orientacions rellevants.
- Els Jocs Olímpics de Barcelona (1992), amb el Pla Director COOB'92, dona un gran impuls.
- La Federació Catalana de Vela (FCV) amb la Guia Española (1998-2000), facilita Guies i reglaments.
- J. Renom i J.A. Violán (2002), Entrenamiento psicológico de la Vela, detecta mancances organitzatives.
- J. Renom (2007) Juryquest, evidencia mancances formatives a oficials i jutges.
- J. Renom (2007) Juryquest-2, confirma la necessitat de formació especialitzada en la organització de regates.

En els darrers anys alguns clubs esportius dedicats a l'esport de la vela, han iniciat processos de control de la qualitat en la seva gestió. Les acreditacions de qualitat com la UNE-EN ISO 9001, són una distinció que, cada cop més, els clubs nàutics comencen a utilitzar per diferenciar-se dels clubs competidors, i a més de donar les eines per garantir una gestió de qualitat i l'optimització de processos, també serveix als clubs per a poder optar a ser adjudicatari en certs concursos, licitacions o concessions on aquestes certificacions ja són un requisit. Als processos definits als documents que componen la certificació, els clubs hi plasmen aquells referents a les diferents àrees de gestió i serveis que ofereix l'entitat. Per tant hi podem trobar aquells processos que fan referència a la gestió de l'organització de regates.

Prenent com a exemple els documents de la certificació ISO 9001/2008 del Club Nàutic Salou, observem el Procediment Específic Organització de Regates, que és aquell document on s'estableixen les instruccions per al correcte desenvolupament del servei en qüestió, la documentació de referència aplicable i tota aquella informació rellevant per aclarir les condicions de prestació (Cluc Nàutic Salou, 2008). En aquest document hi trobem els següents procediments:

CALENDARI:

El responsable de vela proposa el calendari per classe a la Comissió Esportiva i la Junta en el que es detallen les activitats previstes i els instructors responsables i s'inclou en el dossier. Un cop confirmades les regates per la Federació, el responsable de vela fa la sol·licitud a Comandància Marítima.

RECURSOS PER LA REGATA:

El director de la regata s'encarrega de tenir a punt el material i designar els RH per la regata a organitzar.

TANCAMENT DE LA REGATA:

El Director de la regata haurà d'enviar les classificacions a tots els interessats així com fer l'informe de la regata i enviar-lo al responsable de premsa.

TROFEUS I OBSEQUIS:

En funció del calendari i la classe, es formalitza la compra de trofeus/obsequis.

Aquests processos venen acompanyats per documents de suport per a la seva execució:

1. Calendari: Document on caldrà especificar els noms, les dates, les classes i el nivell de les regates de la temporada corresponent.
2. Dossier: Document que haurà de ser actualitzat amb la descripció de les diferents regates proposades al calendari on s'hi especificarà els recursos necessaris i el pressupost per a cadascuna d'elles.
3. Sol·licitud a Comandància Marítima: Document tipus per enviar les dades necessàries a la Comandància Marítima per obtenir l'autorització corresponent.
4. Inventari banderes i material: Document per a la planificació de les banderes i material necessari per a cada embarcació o àrea de la regata.
5. RH: Document on s'hi defineixen els rols, tasques i responsables de les diferents àrees de treball de l'organització de la regata i el nom de cada persona, així com altra informació rellevant.
6. Informe de la regata: En aquest document s'hi descriu a mode de fitxa, el nom de la regata i les dates, el número de participants, la descripció del transcurs de les proves i els noms i posicions dels regatistes que han estat al podi.

Per al control del procés d'organització de regates es marquen dos indicadors: El número de regates organitzades i el número de participants a cada regata. Per tant les possibles disconformitats amb els indicadors esmentats seran de tipus quantitatiu orientades al compliment d'objectius marcats per la direcció de l'entitat. Pel que fa a les mesures de correcció d'aspectes qualitatius com serà el grau de satisfacció dels clients, socis i/o usuaris, la certificació preveu un sistema de gestió de les

queixes, reclamacions i suggeriments, que es tractaran com a disconformitats del servei (Club Nàutic Salou, 2008). Per tant veiem el tractament de la qualitat en la seva vessant més tècnica en el primer cas i de qualitat percebuda en aquest últim (Carman, 1990).

3.2.1. Interpretacions del concepte qualitat

Com hem pogut veure a l'exemple anterior de control de la qualitat, aquesta pot ser abordada des de diferents punts de vista. Reeves i Bednar (1994) proposen quatre accepcions del concepte *qualitat*, que ajuden a entendre les maneres en que una organització pot analitzar aquest aspecte. Cadascuna d'elles tindrà la seva rellevància i no hi haurà una més important que l'altre sinó, simplement, una definició diferent de la qualitat que caldrà assumir per entendre el concepte de forma global (Calabuig, 2006).

1. Qualitat com a excel·lència: Des d'aquesta perspectiva s'entén la qualitat com allò perfecte, com a valor absolut. És a dir, el millor dels resultats possibles. Aquesta concepció de qualitat en busca de l'excel·lència té la dificultat de no poder ésser mesurada ja que no hi ha unes directrius clares que defineixin què és la perfecció i per tant poder comparar amb un model concret. Cadascú pot entendre aquesta excel·lència de forma subjectiva i per tant diferent a la dels altres.
2. Qualitat com a valor: Segons aquesta concepció de qualitat aquesta no dependrà del producte o servei sinó de la qualitat respecte al seu preu. Per tant en aquesta accepció entra en joc la decisió del consumidor a l'escollir el producte o servei. És per això que la gestió haurà d'anar orientada a optimitzar els processos per reduir els costos i així satisfer les expectatives de qualitat respecte al preu final. L'organització haurà de comprendre aquestes expectatives (quin aspecte del producte és més rellevant per a ells) i com aquestes poden evolucionar.
3. Qualitat com a compliment d'especificacions o estàndards: En aquest cas entenem la qualitat com la consecució d'uns indicadors que els tècnics de l'organització defineixen com a estàndards de qualitat sense tenir en compte les necessitats dels clients. Com hem pogut veure a l'exemple del Procediment Específic Organització de Regates de la certificació ISO 9001/2008 del Club Nàutic Salou, inicialment es marcaven com a indicadors el número de regates realitzades als diferents mesos de l'any i el número de participants en cadascuna de les regates. Aquesta és una mostra de la valoració de la qualitat en aquesta dimensió, on es podrà mesurar amb facilitat, per un costat les diferències de resultat entre períodes comparables i per altra banda analitzar les causes de les discrepàncies entre els resultats de períodes diferents. Tot i que serà una concepció de fàcil mesurament, aquesta s'allunya de la perspectiva de percepció del client o usuari i per tant correrà el perill de no adaptar-se a les necessitats d'aquests ni als possibles canvis en aquest sentit.
4. Qualitat com a satisfacció de les expectatives dels usuaris: La qualitat vindrà definida per les preferències i necessitats dels usuaris, per tant ens trobem davant d'una interpretació del concepte on no tindrà importància la perspectiva tècnica de qualitat sinó que es basarà en un visió subjectiva ja que cada consumidor tindrà la seva pròpia concepció de qualitat. Aquest fet converteix a aquesta accepció del concepte en la més complexa d'avaluar. Serà per tant necessari

un sistema continu de control de les expectatives i necessitats dels usuaris. En el cas de l'exemple que hem analitzat, en el Procediment Específic d'Organització de Regates del Club Nàutic Salou, aquest control de les expectatives i necessitats dels usuaris es realitza mitjançant un sistema de gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments.

Com hem pogut observar a l'exemple exposat de certificació UNE-EN ISO 9001, aquest tendència actual en l'estandardització i normativització dels serveis centra més l'atenció en les concepcions de qualitats orientades als processos, el control i la estandardització. Si bé també es tenen en compte les necessitats i satisfacció dels usuaris, la seva rellevància en la certificació de qualitat és inferior (Calabuig, 2006). És per aquest motiu que en el present estudi ens centrarem en aquesta concepció de la qualitat. El fet que aquesta dimensió del concepte sigui la menys emprada en els processos de gestió de l'organització de regates, possiblement a causa de la seva dificultat d'anàlisi i valoració, ens obren una línia d'investigació que caldrà tenir en compte.

3.2.2. Models de qualitat del servei percebuda

L'estudi sobre la mesura de la qualitat del servei ha estat una temàtica àmpliament tractada en les últimes dècades, amb un gran interès del món empresarial per tal de trobar la manera de satisfer als seus clients. És per això que trobem una llarga i extensa llista d'autors, amb varietat d'estudis realitzats i de models explicatius. Colmenares i Saavedra (2007) ens exposen un resum cronològic de les aportacions més rellevants sobre el mesurament de la qualitat del servei, que presentem a la Taula 7.

Per tal de comprendre amb més profunditat la dimensió del concepte qualitat des del punt de vista de la percepció del servei per part dels usuaris, analitzarem diferents models proposats per alguns dels principals investigadors sobre la temàtica basant-nos en les anàlisis realitzades per Colmenares i Saavedra (2007) i per Calabuig (2006). Aquesta revisió ens ajudarà a perfilar el concepte amb les seves dimensions i les orientacions per a la mesura de la qualitat del servei percebuda.

TAULA 7. Resum cronològic d'aportacions rellevants sobre mesurament de qualitat del servei. **Font:** Colmenares i Saavedra (2007).

ANY	AUTORS	APORTACIONS
1980	Oliver	Paradigma Desconfirmatori
1984	Grönroos	Model de Qualitat del Servei
1985, 1988	Parasuraman, Zeithaml i Berry	Model SERVQUAL
1989	Eiglier i Langeard	Model de Servucció
1992	Cronin i Taylor	Model SERVPERF
1993, 1994	Teas	Model de l'Acció Avaluada
1994	Rust i Oliver	Model dels Tres Components
1996	Dabholkar, Thorpe i Rentz	Escala Multinivell de Qualitat del Servei
1997	Philip i Hazlett	Model P-C-P
2001	Brady i Cronin	Model Jeràrquic Multidimensional
2006	Akbaba	Tècnica del Factor incident Crític

A) MODEL DE GRÖNROOS (1984).

Grönroos planteja que la qualitat d'un servei es basa en tres dimensions: la qualitat tècnica, la qualitat funcional i la imatge corporativa; és a dir, que relaciona directament la qualitat percebuda amb la imatge de l'organització. Les expectatives o qualitat esperada són el producte de factors com el màrqueting, recomanacions (boca – orella), la imatge corporativa i les necessitats del client. La qualitat tècnica (el *què*) correspon a les accions per la elaboració d'un producte o servei tècnicament correcte i que condueix a un resultat acceptable; és a dir allò que el consumidor rebrà. La qualitat funcional és aquella que té lloc en el moment que l'usuari rep el servei o el producte (el *com*). La imatge que té el consumidor de la empresa serà la imatge corporativa, i aquest serà la suma de la qualitat tècnica i funcional esperada de l'empresa en qüestió. El resultat serà, segons l'autor, la qualitat total, que estarà definida per la diferència entre la qualitat esperada i la experimentada (Figura 27). Aquest paradigma anomenat de la desconfirmació va ser plantejat per Oliver (1981).

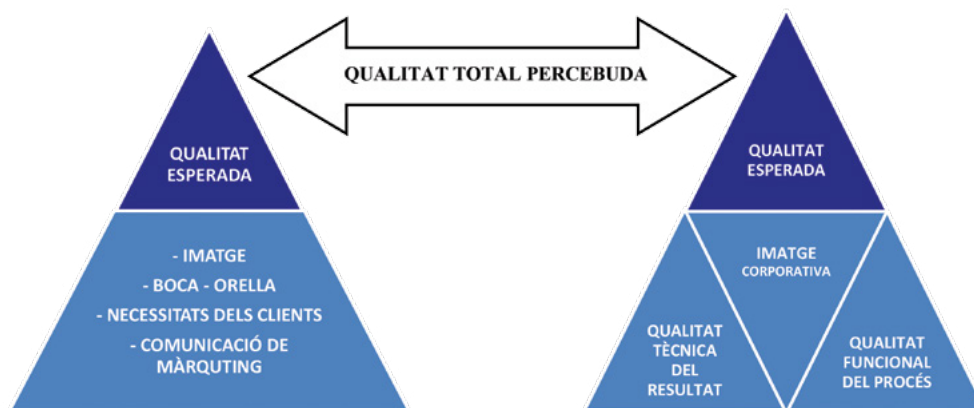

FIGURA 27. Model de la qualitat percebuda total de Grönroos. Adaptat de Grönroos (1984)

B) MODEL DE PARASURAMAN, ZEITHAML I BERRY (1985).

En l'estudi realitzat pels autors d'aquest model, varen delimitar les raons d'errada en la política de qualitat en serveis, on es van definir les diferents causes del fracàs i les corresponents solucions per augmentar la percepció de qualitat dels usuaris. D'aquesta investigació surten cinc possibles desajustos (Figura 28) com origen del dèficit de qualitat del servei:

Desajust 1: Entre les expectatives del client percebudes per la direcció i les seves expectatives reals en qualitat del servei.

Causes: Escassa, nul·la o ineficaç investigació dels mercats.

Desajust 2: Entre les línies d'acció marcades per la direcció per al desenvolupament del servei i les expectatives dels usuaris conegudes per la direcció.

Causes: Insuficient compromís de l'organització amb la qualitat del servei, normes estandarditzades de forma inadequada i absència d'objectius clars.

Desajust 3: Entre el servei realment ofert i el planificat per la direcció.

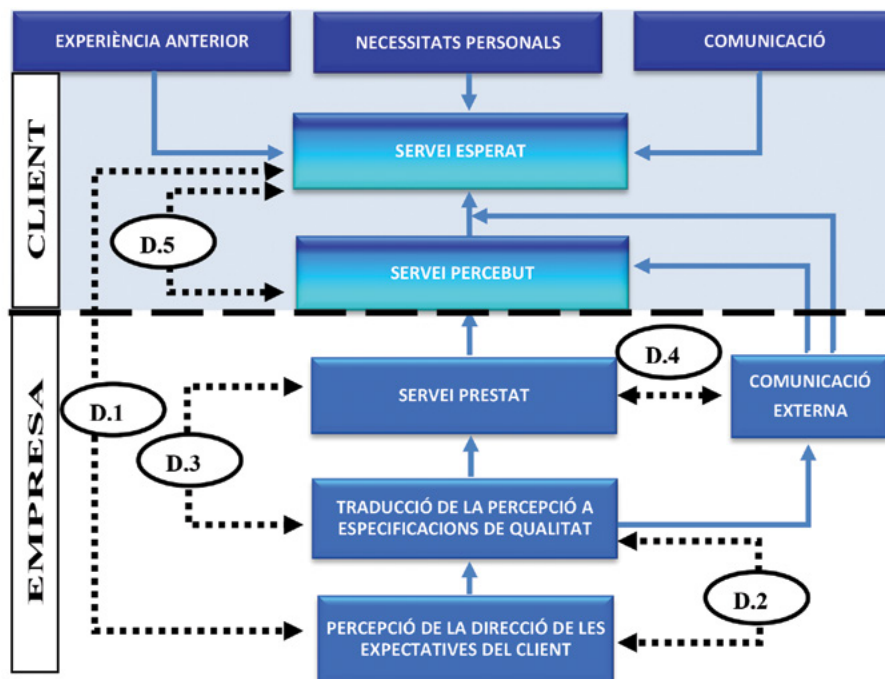
Causes: Ambigüitat o conflicte de funcions, persones poc qualificades per a les funcions a desenvolupar o tecnologia pobre.

Desajust 4: Entre la comunicació externa de l'organització sobre el servei i el servei ofert.

Causes: Inadequada comunicació interna entre departaments i excessives promeses o mala comunicació als usuaris.

Desajust 5: Entre les expectatives i la percepció del resultat de servei dels clients.

Causes: Aquest desajust, segons els autors, serà la conseqüència de la presència d'un o diversos dels desajustos anteriors. Per a ells, aquest desajust és l'únic patró de mesura de la qualitat d'un servei.

FIGURA 28. Desajustos del model de Parasuraman, Zeithaml i Berry. Font: Parasuraman, Zeithaml i Berry (1985)

C) MODEL DE BITNER (1990)

En aquest model que podem veure representat a la Figura 29, es presenta la qualitat del servei percebuda com a resultat de l'experiència de satisfacció/insatisfacció. D'aquesta percepció se'n derivarà finalment la comunicació boca-orella, el canvi de servei i la fidelitat.

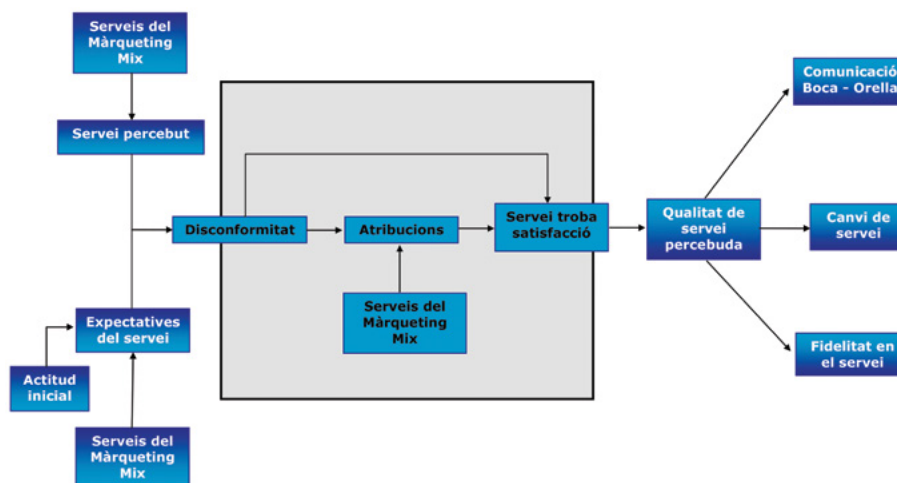

FIGURA 29. Model d'avaluació de la prestació del servei de Bitner. Font: Bitner (1990).

D) MODEL DE NGUYEN (1991).

Segons aquest autor, la percepció de qualitat del servei percebuda dependrà i serà explicada per la percepció de diferents variables. Aquests components seran la imatge de l'empresa, el resultat del personal en contacte, l'organització interna de la servucció, el suport físic de la servucció i la satisfacció del client (Calabuig, 2006). Segons Nguyen (1991), com major sigui la percepció del client en cadascuna d'aquestes variables major serà la percepció de qualitat del servei que tindrà el client.

E) MODEL DE BOLTON I DREW (1991).

En aquest model, a través de la no confirmació d'expectatives, s'explica la relació entre satisfacció i insatisfacció. Aquesta relació donarà com a resultat la percepció de qualitat percebuda. Aquests autors intenten mesurar la qualitat de forma global en tant sols un ítem (Colmenares i Saavedra, 2007).

F) MODEL DE KOELEMIEJER, ROEST I VERHALLEN (1993).

Aquest és un model integrador on es jerarquitzen les expectatives i percepcions en tres nivells:

- Macro: Indica expectatives i percepcions de resultat a nivell de classe de producte.
- Meso: Indica expectatives i percepcions de resultat a nivell de proveïdor del servei.
- Micro: Indica expectatives i percepcions de resultat a nivell de transaccions individuals.

Com hem vist en els diferents casos exposats, els diferents models explicatius de la qualitat del servei percebuda, giren entorn de la relació entre qualitat percebuda i qualitat esperada per part dels clients. És allò que Grönroos (1984) anomena qualitat total i que feia referència al paradigma de la desconfirmació proposat per Oliver (1981).

Tal com exposen els diferents autors, la qualitat dels servei percebuda és el resultat d'un conjunt de variables relacionades

entre sí, que serviran d'indicadors per poder mesurar el concepte abstracte que és la qualitat (Colmenares i Saavedra, 2007). Cada model agrupa o desglossa aquests factors de diverses maneres i els relaciona entre sí, exposant les dimensions i aspectes determinants en la producció i prestació de serveis, així com en la imatge i comunicació, per tal de garantir una relació positiva entre expectatives i percepcions dels clients.

En el cas del model de Parasuraman et al. (1985), finalment acaben reduint aquests factors en cinc possibles desajustos en la prestació d'un servei. En l'anàlisi d'aquests desajustos es pot observar que el primer (desajust entre les expectatives dels usuaris i les percebudes pels directius), tal com exposen els autors, condicionarà la resta de desajustos. És a dir, que si els directius de la prestació del servei no coneixen exactament les expectatives dels clients, totes les altres dimensions de qualitat perdran rellevància.

Un bon coneixement d'allò que els clients demanen en un servei donarà la direcció, l'orientació adequada que guiarà la resta de processos de qualitat. És a partir d'aquest punt on tindrà sentit parlar de comunicació, de servucció (entesa com al procés de creativitat en algun dels elements de la prestació d'un servei), de màrqueting o altres factors exposats per autos com Nguyen (1991). Parasuraman et al. (1985) desenvolupen l'idea que, només amb la correcció adequada dels quatre primers desajustos, es podrà arribar a corregir el cinquè desajust, és a dir, entre les expectatives i la percepció final dels clients, allò que Grönroos (1984) anomenava qualitat total.

3.2.3. Eines de mesura de la qualitat del servei percebuda en la gestió esportiva

Tenint en compte els models existents en la recerca de la qualitat del servei percebuda, són diverses les eines utilitzades per a la seva mesura. En general, l'eina més utilitzada ha estat el SERVQUAL, de Parasuraman, Zeithaml i Berry (1988). Els autors varen proposar aquest qüestionari com a complement del seu model de qualitat, on es classifiquen els diferents criteris d'avaluació d'un servei en cinc dimensions:

- **Fiabilitat:** Habilitat per realitzar el servei de forma curosa i fiable.
- **Capacitat de resposta:** Disposició i voluntat per ajudar als usuaris i proporcionar un servei ràpid.
- **Seguretat:** Coneixements i atenció mostrades pels empleats i la seva capacitat per provocar confiança i credibilitat.
- **Empatia:** Atenció personalitzada que presta l'organització als usuaris.
- **Elements tangibles:** Aparença de les instal·lacions físiques, equips, personal i materials de comunicació.

Aquesta eina consta de tres parts:

- A la primera es recullen les expectatives dels clients sobre el que un servei d'excel·lència ha de ser, mitjançant 22 preguntes on l'usuari ha de valorar en una escala del 1 al 7, el grau d'expectativa de cadascun dels factors preguntats.
- A la segona es pregunta sobre la percepció del servei d'una empresa en concret, fent servir el mateix llistat de factors preguntats amb la mateixa escala de respostes.

- A la tercera es quantifica l'avaluació dels clients respecte a la importància relativa de les cinc dimensions esmentades, permetent la ponderació de les puntuacions obtingudes.

En l'àmbit de la gestió esportiva, que és la que ens ocupa, hi ha múltiples exemples d'investigacions i propostes d'eines amb el propòsit de conèixer la qualitat del servei percebuda pels clients d'un servei esportiu concret, però a diferència d'altres àmbits, en l'esportiu l'aplicació del SERVQUAL ha estat més aviat escassa, segons Calabuig (2006). Tal com exposa l'autor, aquestes propostes es poden classificar principalment en dues tendències. Per un costat estan les que utilitzen l'escala SERVQUAL o variants de la mateixa per adaptar-la a les característiques del servei estudiat, és el cas del treball de Wright, Duray i Goodale (1992) i de molts altres. Per altra banda estan les investigacions que utilitzen les seves pròpies propostes d'instruments de mesura desenvolupats específicament pel servei objecte d'estudi.

Al Regne Unit, Lentell (1996) va analitzar la forma en que els gestors esportius analitzaven la satisfacció dels clients. Dels seus resultats s'extreu que el 95% dels gestors utilitzava algun mètode per conèixer el grau de satisfacció dels seus clients. El 75% d'aquests utilitzava més d'un mètode per fer-ho i el mètode més utilitzat era l'anàlisi de les queixes i suggeriments dels clients. Aquest fet coincideix amb l'exemple que hem vist en capítols anteriors de l'aplicació de la ISO 9001 en l'organització de regates. La segona eina més utilitzada era justament la inspecció externa. En tercer lloc i molt menys emprada estava la utilització de qüestionaris de satisfacció, fet sorprenent segons l'autor, per ser una eina fàcil d'utilitzar i analitzar i de pocs costos. Tot i aquest interès manifest per part dels gestors esportius del Regne Unit, Lentell determina a partir dels seus resultats que l'interès i l'ús de tècniques de gestió de la qualitat eren escasses i proposava que les organitzacions esportives havien de treballar més en aquest sentit i dedicar més esforços a la formació dels gestors en cultura organitzacional i la gestió de la qualitat del servei.

Com hem comentat anteriorment, la formació serà un factor clau en la gestió de la qualitat. En concret, en l'aplicació d'eines pel control de la qualitat, trobem exemples de les dues tendències definides per Calabuig (2006). A continuació exposem diferents estudis significatius i/o propers al nostre àmbit tant territorial com conceptual, que mostren la variabilitat en propostes en eines per mesurar la qualitat del servei percebuda.

Peiró (1987a i 1987b) va analitzar les característiques de les instal·lacions, dels gestors i de la satisfacció dels usuaris d'instal·lacions esportives de la Comunitat de València. Hernández Mendo (2001) proposa un qüestionari per avaluar la qualitat dels programes d'activitat física que consta de 52 ítems organitzats en quatre dimensions (professors, instal·lacions, activitats, personal i informació). Aquesta eina mostra índexs de fiabilitat satisfactoris. Com apunta l'autor, tot i que seria desitjable reduir el nombre d'ítems, això pot afectar negativament a la fiabilitat de l'escala. A més també aposta per una combinació del qüestionari amb la utilització d'una metodologia d'indicadors com a complement de l'eina.

Altres autors com Agudo i Toyos, han adaptat el SERVQUAL reduint-lo, en aquest cas de 22 a 13 ítems per avaluar la qualitat percebuda en esdeveniments futbolístics. Theodorakis, Kambitsis, Laios i Koutelios (2001) creen el SPORTSERV, una eina elaborada a partir del SERVQUAL i de les seves cinc dimensions, on els autors van avaluar esdeveniments de bàsquet.

Howat, Crilley, Milne i Absher (1993) realitzen una nova proposta d'eina de mesura de la qualitat de serveis esportius que utilitzen en centres d'Austràlia i Nova Zelanda. Aquesta eina va ser contrastada posteriorment per Absher Howat, Crilley i Milne (1996).

A Korea, Kim i Kim (1995), van dissenyar el QUESC, una eina de mesura de la qualitat percebuda que segons als autors supliria i millorava el SERVQUAL en l'àmbit dels serveis esportius. Per a ells, les dimensions proposades per Parasuraman et al. (1988) són poc precises i no s'adapten als diferents camps d'estudi. Les dimensions proposades al QUESC són l'ambient, l'actitud dels treballadors, la fiabilitat, la informació, la programació, la consideració personal, el preu, l'exclusivitat, la privacitat, la conveniència, l'estimulació i l'oportunitat social.

Per la seva proximitat tant territorial com temàtica, així com per unes característiques metodològiques molt properes al present estudi (tal com veurem en propers capítols), cal destacar l'estudi de Calabuig (2006). En ell, l'autor, a partir d'entrevistes i dinàmiques de grup amb especialistes, realitzades en estudis preliminars; va crear el qüestionari NEPTUNO, per tal de conèixer la qualitat de servei percebuda en les escoles del mar de la Comunitat de València (escoles nàutiques i de vela). Per fer el qüestionari va definir vuit àrees temàtiques: Comunicació, coneixement i notorietat; Presa de decisions; Relacions socials; Recepció i primera impressió; Índex de satisfacció general; Valoració de les activitats nàutiques; Sentiments associats; i Escala de qualitat del servei. Com a resultats a destacar trobem que la qualitat es percebuda diferent en funció de les variables sociodemogràfiques (en especial el sexe); que les dimensions que defineixen el servei esportiu de les escoles de mar de la Generalitat Valenciana són: 1- el menjar, 2- el temps lliure, 3- les classes, 4- la neteja, 5- el material nàutic, 6- el menjar complementari, 7- els horaris, 8- la consergeria, 9- l'estat de l'entorn nàutic i 10- la teoria; i que les dimensions de qualitat que millor prediuen la satisfacció general són els horaris, el material nàutic, les classes de navegació i el temps lliure.

També trobem investigacions que han utilitzat el mètode Delphi. Aquesta eina desenvolupada per experts en gestió esportiva i consisteix en un procés en que un grup d'experts en el servei en qüestió reben un resum de les opinions donades en uns qüestionaris per part del conjunt dels altres participants de l'estudi. El procés continua fins que es van llimant les diferències i s'arriba a acords. L'objectiu final és que els experts en cada fase confrontin les opinions de la majoria i així aconseguir que les respostes finals siguin el menys disperses possible. Aquest és un mètode que aprofita els beneficis que aporta el treball en grups d'experts com és el debat i la posada en comú, a la vegada que disminueix les interaccions innecessàries mitjançant les preguntes del qüestionari (Calabuig i Crespo, 2009). Aquesta tècnica d'investigació que a priori no té una aplicació directa amb la mesura de la percepció de la qualitat, ha estat usada per diferents investigadors en aquest sentit. Per exemple, Cristóbal i Gómez (1999) van utilitzar el mètode Delphi per avaluar la viabilitat en l'aplicació de l'escala SERVQUAL en les entitats esportives, arribant a adequar les 22 declaracions inicials a l'àmbit esportiu. Altres autors com Lam, Zhang i Jensen (2005), han utilitzat l'eina Delphi per avaluar altres qüestionaris prèviament elaborats. En canvi autors com Calabuig i Crespo (2009) utilitzen aquest instrument per a que els experts participants determinin els elements claus de la qualitat en els esdeveniments esportius i d'aquesta manera poder utilitzar-los en l'elaboració d'una escala de mesura de la qualitat percebuda pels espectadors. Amb aquesta metodologia, els autors van crear el qüestionari EVENTQUAL com a eina de mesura ja contrastada en diferents esdeveniments.

Són diversos els casos d'investigacions on es parteix d'un estudi preliminar qualitatiu per elaborar l'eina de mesura quantitativa per valorar la qualitat del servei percebuda. El fet de comptar amb les aportacions d'experts per tal d'obtenir la informació necessària per elaborar l'eina de mesura de la percepció de la qualitat, serà un factor clau en el present estudi, com podem veure en els propers capítols.

També podem trobar aquelles eines que han estat elaborades de forma seqüencial, on es plasma ordenadament tots els factors del servei que l'usuari va experimentant durant tot el seu recorregut des de que arriba a la instal·lació esportiva fins que marxa. Aquesta metodologia s'ha utilitzat combinada amb l'anàlisi del registre d'incidències en aquests punts de contacte (Zieschang i Bezold, 1996), o per ordenar els qüestionaris de qualitat del servei percebuda (Luna-Arocas, Mundina i Carrión, 1998). Aquests punts de contacte de l'usuari amb el servei són allò que Jan Carlzon (1991) va anomenar *els moments de la veritat*. Pensem que aquesta metodologia per elaborar un qüestionari com a eina de mesura pot ser molt adequada en el servei que volem estudiar. Les regates són esdeveniments d'una gran diversitat de factors organitzatius i de fases per on l'usuari anirà passant al llarg de la prestació del servei. El fet d'ordenar el qüestionari en un seguit de *moments de la veritat* pot ajudar, no tant sols a no oblidar cap factor a l'hora de l'elaboració de l'eina, sinó també a facilitar la visualització dels diferents moments de la regata per part de la persona que està responnent a les preguntes del qüestionari.

Podem veure de la revisió bibliogràfica que la major part d'estudis de la qualitat del servei percebuda en l'àmbit de la gestió esportiva, són fets amb eines elaborades especialment per a cada tipus de servei. Tot i que algunes d'elles parteixen dels principis del model de Parasuraman et al. (1985), utilitzen les mateixes dimensions de qualitat, parteixen de les mateixes 22 declaracions inicials o fins i tot utilitzen el SERVQUAL per a comprovar la seva validesa en algun servei; la majoria opten per desenvolupar les seves pròpies eines que els permetin ajustar-se millor al objecte d'estudi. De fet, gran part dels estudis que trobem, proven de determinar la dimensionalitat dels serveis esportius. Com ens diuen Brown, Churchill i Peter (1993), la recerca de les dimensions vàlides per a totes les varietats de serveis esportius, tot i ser una de les principals línies d'investigació del sector, encara està lluny d'arribar a un consens. El fet que cada servei tingui les seves pròpies categories d'indicadors o en diferent grau d'incidència, fa difícil la generalització en les dimensions dels serveis esportius.

Un altre element a tenir en compte en l'anàlisi dels serveis esportius és que aquests presenten una variable psicològica important com és la de les emocions que la pràctica provoca en els usuaris i que fa d'aquest servei un cas especial. En estudis com el de Luna-Arocas i Mundina (1998) es destaca aquesta peculiaritat en el servei esportiu i la seva influència en la percepció de la qualitat en el servei. Aquest fet també dificulta les investigacions en l'àmbit de la gestió esportiva, pel caràcter abstracte i intangible de les emocions; alhora que complica, encara més, la generalització de les dimensions de la qualitat percebuda en l'àmbit del servei esportiu.

És innegable el pes del model de Parasuraman et al. (1985) en les posteriors investigacions i dissenys de models, ja sigui per comprovar la seva validesa o per fer les adaptacions oportunes a cada servei analitzat (Colmenares i Saavedra, 2007). Tanmateix, són diversos els autors que qüestionen diferents aspectes del model. El fet de mesurar les expectatives i les percepcions dels clients per separat ha estat un dels aspectes qüestionats a nivell psicomètric. És per aquest motiu que autors com Carman (1990), Barsky (1992), Babakus i Boller (1992) o Brown et al. (1993); proposen mesurar la diferència entre expectatives i percepcions de forma conjunta en un sol qüestionari. El fet de mesurar el grau de satisfacció de forma directa en un únic qüestionari ha estat valorat com a psicomètricament superior al model anterior (Colmenares i Saavedra, 2016).

Pel que fa a les cinc dimensions proposades pels creadors del SERVQUAL i la seva ponderació de pes en la percepció de qualitat, també ha estat extensament qüestionada, proposant altres configuracions de dimensions i del grau d'importància de cadascuna d'elles (Carman, 1990; Cronin i Taylor, 1992; Babakus i Boller, 1992; Brensinger i Lambert, 1990; Cliff i Ryan, 1994; Schneider, Wheeler i Cox, 1992; Saleh i Ryan, 1991; Bouman i Van der Wiele, 1992). En altres estudis com el de Llorens

(1995), es qüestiona la importància de la dimensionalitat en la mesura de la qualitat del servei percebuda. Des d'una visió de *multiatribut* (Fishbein i Ajzen, 1975; Rosenberg, 1956; Wilkie i Pessemier, 1973) es perfila la concepció del servei com aquell conjunt d'atributs independents, la qualitat dels quals és percebuda pel consumidor segons la ponderació de cadascun d'ells. Es per aquest motiu que es proposa l'estudi de tots els elements que configuren el servei de forma detallada (Varela, Picón i Braña, 2004; Varela, Prat, Voces i Rial, 2006). En aquest sentit, Martilla i James (1977) proposen una tècnica que consisteix en analitzar la importància que els usuaris atorguen als diferents atributs del servei i la valoració d'aquests, en un servei concret, un cop l'han experimentat. Aquesta tècnica anomenada IPA (*Importance-Performance Analysis*) ha tingut una gran rellevància en diversos estudis per la seva claredat expositiva i poder explicatiu (Ábalo, Varela i Rial, 2006). És el cas de Hudson i Shephard (1998) que utilitzen l'IPA com a tècnica per valorar la qualitat del servei d'una estació d'esquí.

3.2.4. El IPA com a tècnica d'anàlisi de la qualitat

La majoria dels models i instruments que hem pogut veure en els punts anteriors es basen en la relació *rendiment-expectatives* per a mesurar el grau de satisfacció dels clients i d'aquesta manera la qualitat del servei percebuda. Com hem exposat anteriorment, l'IPA es centra en la relació entre la importància que els clients atorguen a un element del servei, el seu grau de satisfacció (valoració) del mateix i com afecta a la percepció de la qualitat global del servei. És a dir, tal com proposen Fishbein i Ajzen (1975), el nivell global de satisfacció del client dependrà dels índexs de qualitat del servei de cada atribut del servei, entenent l'índex de qualitat com la ponderació que dóna la importància al grau de satisfacció de cada atribut del servei, respecte a la percepció global de satisfacció.

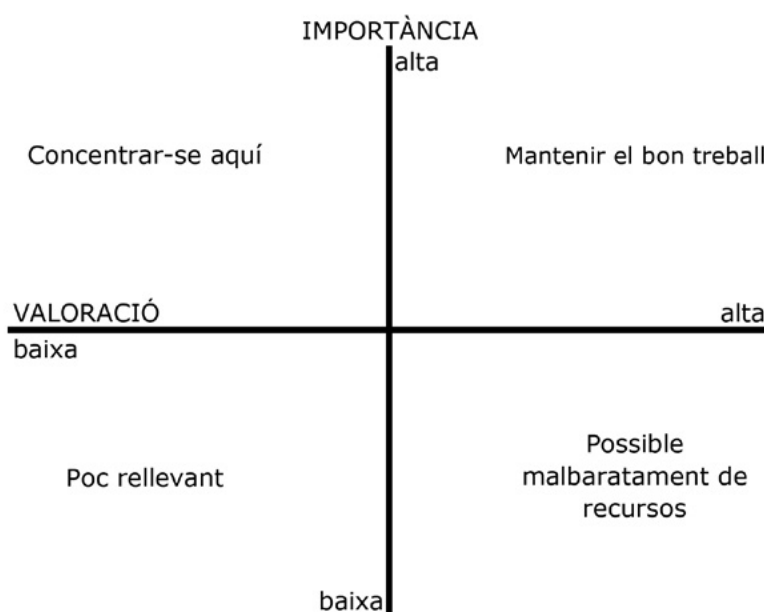
Els autors (Fishbein i Ajzen, 1975) proposen un model matemàtic per poder quantificar el grau de satisfacció, mitjançant els índexs de qualitat (IQ) de cada atribut, per arribar a definir l'índex de qualitat del servei global (IQS).

Són diversos els estudis que posen de manifest que no tots els atributs d'un producte o servei expliquen en el mateix grau la satisfacció dels clients. De fet, els consumidors solen jutjar els serveis influenciats únicament per algunes de les seves característiques (Myers i Alpert, 1968, Wilkie i Pessemier, 1973). Per tant els atributs amb major importància afectaran en major mesura la valoració global del servei. L'IPA proposa una representació gràfica d'aquests fets, facilitant la seva anàlisi i orientant per a la proposta de mesures de millora del servei prestat.

La gràfica que representa aquesta eina (Figura 30) està formada per un eix d'ordenades que descriu la *Importància* i un eix d'abscisses que correspon a la *Valoració*. Aquests eixos estaran situats en el gràfic en funció de les mitjanes dels seus valors, de manera que depenent del quadrant on quedin els diferents atributs dels servei, el gestor podrà orientar unes o altres accions i d'aquesta manera, també, prioritzar aquelles que calgui o optimitzar recursos en altres, per poder, en definitiva, augmentar finalment el grau de satisfacció global de l'usuari.

Tot i que aquesta eina ha estat utilitzada en multitud d'estudis de camps molt diversos (Ábalo, et al., 2006), també són diversos els qui qüestionen la seva fiabilitat bàsicament per dos motius: la posició dels dos eixos en la gràfica i la conceptualització i mesurament de la importància dels atributs.

Pel que fa a la conceptualització de la importància, tot i que hi ha qui ha utilitzat els mots expectativa i importància com a sinònims, serà imprescindible delimitar el concepte per poder utilitzar el IPA amb garanties. Ábalo, et al. (2006) defineixen la importància com allò absolut que no variarà d'un servei a un altre, mentre les expectatives dependran d'altres factors com el prestador del servei.

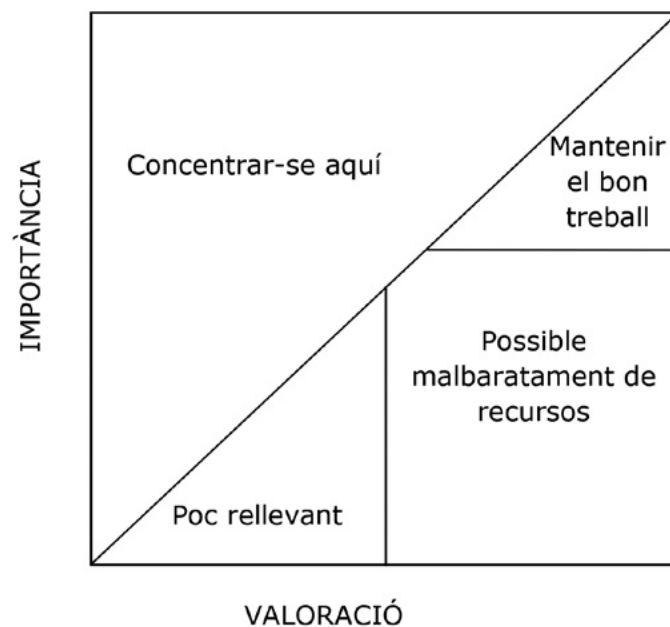
FIGURA 30. Representació clàssica de l'Anàlisi Importància-Valoració. Font: Martilla i James (1977)

Respecte al mesurament de la importància, trobem a la literatura propostes directes o indirectes, com són els casos dels mètodes basats en la seva quantificació a partir de coeficients de regressió, obtinguts en relació a un criteri de satisfacció global (Taylor, 1997, Neslin, 1981). Però en estudis més recents, com és el cas de Bacon (2003), s'ha posat de manifest que les millors tècniques per mesurar la importància són les de forma directa, és a dir, amb escales no comparatives.

Pel que fa la col·locació dels eixos, Martilla i James (1977) consideren que aquesta elecció queda al lliure judici de l'investigador. És per això que alguns autors han optat per situar-los a la meitat de l'escala utilitzada i altres ho han fet en la mitjana global de les puntuacions d'importància i de valoració respectivament. És per aquesta poca concreció i l'arbitrarietat en aquest aspecte que, altres autors han buscat i proposat altres aplicacions en l'anàlisi del grau de satisfacció. És el cas de Sethna (1982) i Novatorov (1997), que destaquen la diferència entre la importància i la valoració d'un atribut, com a determinants de la insatisfacció del client. És a dir que, com major sigui la distància entre *Valoració* i *Importància* en un atribut (a favor de la importància), major serà la insatisfacció de l'usuari.

Per tal de compaginar aquestes propostes amb l'esquema del model IPA, autors com Hawes i Rao (1985), Sampson i Showalter (1999), o Ábalo, et al. (2006), dissenyen alternatives on s'introdueix l'anàlisi de les diferències entre les valoracions i les importàncies com a base de noves formes de representar gràficament els resultats, tant en la divisió en quadrants proposat per Martilla i James (1977), com en base a les discrepàncies entre valoració i importància. Són els anomenats *models diagonals*,

on es divideix el IPA en dues meitats triangulars mitjançant una recta que uneix tots els punts on valor i importància tenen el mateix valor, és a dir, on les discrepàncies són igual a zero. D'aquesta manera tenim que tots els punts situats per sobre de la diagonal representen atributs on la importància excedeix a la valoració i per tant requereixen d'altres prioritats per la millora del servei. Com major sigui la distància entre el punt i la diagonal major serà la seva prioritat. Els punts que es situen per sota de la diagonal queden dividits en els tres espais delimitats per les prolongacions dels eixos, de manera que es pot diferenciar entre unes i altres i les seves respectives propostes d'acció (Figura 31).

FIGURA 31. Esquema segons proposta de Ábalo, Varela i Rial (2006). Adaptat de Ábalo, Varela i Rial (2006)

Referent a tot el que hem exposat al punt 3.2, plantejem com a conclusió, que seguint com a base el model proposat per Parasuraman et al. (1985), al nostre estudi tindrà una importància rellevant el coneixement del grau de satisfacció dels usuaris de les regates del circuit català (D.5, Figura 28) i d'aquesta manera obtenir la informació necessària per poder corregir un possible desajust entre el que els directius pensen que els usuaris esperen del servei i el que realment esperen (D.1, Figura 28). Per altra banda caldrà adaptar el model a la realitat del nostre servei i entendre el grau d'importància de cadascun dels aspectes de l'organització de regates (Varela et al., 2004). Si sabem la importància que els usuaris donen als diferents factors organitzatius de les regates i per altra banda el grau de satisfacció que tenen en cadascun d'ells (D.5, Figura 28), tindrem les dades necessàries per realitzar una anàlisi del tipus IPA (Martilla i James, 1977), que ens donarà una informació crucial, com a punt de partida, per a que les EO puguin dissenyar les accions pertinents per poder millorar la qualitat d'aquest servei (Ábalo, et al., 2006).

3.3. Ciència i vela esportiva: recerca bibliogràfica

Revisant les publicacions i estudis realitzats entorn el món de la vela esportiva, podem constatar les afirmacions fetes per Renom, Subirats, Rivas i Rabadà, (2014), Manzanares et al. (2012); sobre l'escassetat de publicacions de tipus científic relacionades amb aquest esport. Com ens diuen els autors, en els últims anys els pocs estudis que trobem estan orientats a l'àmbit del rendiment esportiu, especialment en aspectes físics o tàctics i centrats majoritàriament en casos individuals o mostres petites. Els autors Manzanares et al. (2012); varen fer una recerca en deu bases de dades, utilitzant les paraules *sail*, *sailing* i *sailor*, des de 1950 fins a 2011, buscant articles que contenien aquestes paraules en el títol o en el *abstract*, a les bases de dades PubMed, SportDiscus, MedLine, ScienceDirect, Ovid, Redalyc, ISI Web of Knowledge, Scopus, EBSCO, Elsevier i SpringerLink. Els autors varen trobar un total de 61 articles relacionats amb la vela esportiva. D'aquests articles, 36 eren referents a aspectes físics, tàctics, tècnics, psicològics i de presa de decisions dels regatistes per augmentar el seu rendiment esportiu. Els altres 25 articles feien referència a altres aspectes indirectes al rendiment esportiu com són la nutrició, la prevenció de lesions, simuladors i aspectes generals de la vela esportiva. En definitiva, els autors en aquest estudi varen constatar "l'escassetat d'estudis en l'àmbit de la vela esportiva" (Manzanares et al., 2012, p.9).

Tejada (2007), en la seva tesi doctoral, a més de fer una recerca en diversos buscadors i constatar la pobre quantitat d'articles de vela esportiva, com van fer els autors ja esmentats; també va realitzar una recerca de les tesis doctorals llegides a Espanya i que tenien com a objecte d'estudi l'esport de la vela. En aquesta recerca, Tejada (2012) va trobar estudis relacionats amb la construcció d'embarcacions de vela, l'ensenyament de la vela, l'alt rendiment i un estudi sobre gestió i màrqueting, el de Calabuig (2006) sobre la qualitat percebuda en els serveis nàutics de les escoles de vela a València (estudi que ja hem comentat anteriorment).

Per tal de completar aquestes recerques bibliogràfiques, ampliant-les fins la data d'elaboració del present estudi, hem fet una cerca principalment en les bases de dades Scopus i SportDiscus, per un costat buscant les últimes publicacions en l'àmbit de la vela esportiva a l'estat espanyol i per altra banda les publicacions existents a nivell mundial sobre la temàtica concreta de la nostra investigació, la gestió de la qualitat en l'organització de regates a vela.

En el primer cas hem pogut constatar que existeixen diverses publicacions sobre vela esportiva del 2010 al 2016, entre les que destaquem, per la seva proximitat a l'àmbit del nostre estudi, les següents:

Manzanares (2013) realitza una Tesi Doctoral en el camp de la motricitat humana i del coneixement de l'àrea del control i l'aprenentatge motor, fent una anàlisi del comportament visual i del rendiment aconseguit en la sortida de regates de vela simulades.

En l'àmbit català, als anys 90 la FCV inicia el seguiment de les opinions dels tècnics i regatistes donant lloc a diverses publicacions que posteriorment, al 1998, iniciarien una metodologia d'enquestes que s'ha seguit aplicant fins al 2013 (Renom et al., 2014).

Gázquez (2015) en la seva Tesi Doctoral, analitza els efectes de la intervenció psicològica sobre l'estil interactiu dels entrenadors de vela infantil (de la classe Optimist), proposant l'adaptació de l'eina CBAS (Coaching Behavior Assessment System) per aquest esport i observant els canvis de conducta dels entrenadors posteriors a un programa d'intervenció sobre el seu estil interactiu.

Pel que fa a les publicacions referents a la temàtica específica en la que s'emmarca la nostra investigació, la gestió de la qualitat en l'organització de regates a vela, hem constatat la inexistència de documents que tractin aquest tema de forma directa o com a línia d'investigació principal.

Els documents i/o publicacions que hem pogut trobar referents a l'organització de regates que d'alguna manera, tot i no estar orientats a la gestió de qualitat, ens aporten informació rellevant en aquest sentit, són aquells que hem anat comentant i citant en diversos apartats del present estudi. Entre ells destaquem els següents:

Al llibre de Carlos Pena Cardenal (1972), *Cómo organizar una regata. Cómo evitar una descalificación*, l'autor, tot i orientar la seva publicació principalment a les tasques del comitè de regates i la coordinació de l'equip tècnic, també realitza nombroses aportacions en relació a la qualitat de l'organització i a la rellevància de la seva correcta gestió.

Jose Maria Benavides i Isidro Rigau al 1990 publiquen la *Guía de organización de Regatas*, fruit de la seva llarga experiència com a regatistes i organitzadors d'aquestes competicions. En aquesta guia els autors realitzen un exhaustiu repàs per tots aquells aspectes, factors i fases de l'organització de regates, posant exemples de casos pràctics reals.

Com ja hem comentat anteriorment, avui dia podem trobar diversos documents facilitats per federacions de vela, per organitzacions de promoció de la vela internacional, per les associacions de les diferents classes de vela, o dels cursos de formació per a Jutges i Oficials; que ens aporten informació més actualitzada sobre l'organització de regates i de les especificacions i peculiaritats dels diferents formats de competicions que podem trobar. En aquests documents sovint podem trobar algunes referències a la gestió de la qualitat, però en general estan més enfocats al tractament de temes de caire normatiu.

CAPÍTOL 4
**METODOLOGIA
DE RECERCA**

04

4. Metodologia de recerca

La intenció de valorar els aspectes que influeixen en l'èxit organitzatiu i el compliment d'objectius de qualitat, ha de seguir una orientació d'investigació que englobi la major part dels aspectes influents. Per aquestes tasques, Layder ens proposa un camí multiestratègic, que és una aproximació realista, segons Lozares, Martín i López (1998). En aquesta investigació multiestratègica, els mètodes "són utilitzats directament al servei de la comprensió dels vincles que lliguen el món interpersonal de la vida de cada dia amb el món més impersonal de les institucions socials" (Layder, 1993, p. 205), comentari que reforça la intenció d'obtenir dades des de diferents fonts i punts de vista.

Merton (1977, p.23), denomina *uniformitats empíriques* a les "derivacions sorgides a partir de grups de propostes interconnectades de forma lògica", i que ens poden portar a una teoria sociològica. Aquest autor defensa la necessitat dels *treballs menors* que faciliten *teories intermèdies* per tractar de forma més delimitada els fenòmens socials i que poden facilitar posteriors propostes.

L'investigador ha d'explorar totes les possibilitats metodològiques necessàries per arribar als objectius de la investigació (Okoli i Pawlowski, 2004). Com ens indiquen Dootson (1995), Loo (2002) i Mara (2000), la utilització de diferents mètodes qualitatius i quantitativs millora la qualitat dels resultats i la fiabilitat d'aquests.

El nostre estudi qualitatiu preliminar (explicat al punt 4.1 del present estudi), amb les entrevistes i els *DAFO* (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) realitzats a diferents fonts i punts de vista de l'organització de regates, ens ha permès obtenir les claus inicials i les pistes necessàries (Brunet, Pastor i Belzunegui, 2002) per la nostra exploració quantitativa i per l'obtenció de teories intermèdies. Aquestes ens permetran elaborar les eines més adequades per conèixer, de forma més acurada, el grau d'èxit de les regates actuals. D'aquesta manera podrem detectar la possible necessitat d'una proposta metodològica per a l'organització, desenvolupament i control de la qualitat. Un cop analitzats els resultats de l'estudi preliminar i definida la metodologia de recerca per analitzar el servei en qüestió, caldrà emmarcar les bases per l'elaboració d'una eina de mesura específica que s'ajusti als objectius marcats. Serà en aquest punt de la recerca on concretarem els objectius de la investigació, delimitarem la mostra i dissenyarem l'instrument de recopilació d'informació. Amb l'eina elaborada, detallarem el procediment d'utilització de la mateixa i la metodologia de la recollida de dades. Exposarem el procediment per l'anàlisi de les dades recopilades en funció dels objectius, codificant-los i organitzant-los mitjançant procediments estadístics. Com a part final del procés metodològic, veurem i interpretarem els resultats obtinguts per a cada recerca, per tal de poder argumentar la seva reflexió i discussió, establint les conclusions pertinents, vinculant el marc conceptual amb el treball de camp realitzat (Gómez, 2012).

4.1. Estudi preliminar

A l'estudi titulat *Qualitat en l'organització de regates a Catalunya (Anàlisi exploratòria de la qualitat organitzativa en les regates a vela del circuit català)* (Palatzi, 2010), es recopila informació d'especialistes. Mitjançant entrevistes semiestructurades realitzades a oficials i jutges de regates, i la utilització de l'eina DAFO aplicades a directores tècnics de clubs, es detecten, com a necessitats globals, el reforçament de la formació específica per l'OR i disposar d'una eina pel control de la qualitat com element de millora.

Amb aquest treball d'investigació qualitatiu previ, hem pogut explorar la realitat actual en l'organització de regates en el circuit català, segons els col·lectius analitzats, extraient bàsicament les següents conclusions:

- En els últims anys, s'ha observat un augment considerable de la qualitat en l'organització de regates, però a la vegada, ha augmentat l'exigència del regatista envers l'organització.
- Observem, de forma destacada, tres aspectes millorables: l'atenció als participants, l'oficina de regates i la difusió de l'esdeveniment.
- Es realitzen algunes regates sense els mitjans necessaris per garantir la qualitat i la seguretat de la mateixa.
- Hem detectat els factors principals que afecten a la percepció d'èxit organitzatiu en les regates: S'ha de procurar ser just, hospitalari, efectiu i rigorós en tots els processos que tenen lloc durant l'esdeveniment; i com aspectes concrets: disposar d'una zona d'acollida; espais suficients i equipats per l'avarada, el baldeig i el pàrquing; agilitat i rigor en els processos que tenen lloc abans i després de les proves (inscripcions, mesuraments, gestió de resultats, audiències, etc.); i sobretot, agilitat en fer proves i que els recorreguts estiguin ben muntats.

Per altra banda i segons l'estudi previ, sembla ser que, avui en dia, no existeix o no s'està utilitzant cap sistema de control de la qualitat que permeti optimitzar l'organització de regates als clubs, i a més els serveixi tant als clubs com a la FCV com a eina de millora per tal de formar i corregir a les entitats que pateixin alguna mancança organitzativa.

Tots aquests antecedents esmentats, referents a l'objecte d'estudi, ens han marcat les línies de treball tant pel que fa al plantejament de preguntes i objectius com a la metodologia d'investigació més adequada per arribar als resultats desitjats. A partir de les dades obtingudes del nostre estudi preliminar qualitatiu, i de les seves conclusions, podem extraure una sèrie de idees conductores pel nou treball quantitatiu de la tesi proposada, així com les possibles dimensions de la qualitat del servei.

En les entrevistes fetes a oficials i jutges, trobem que els diferents subjectes voldrien rebre més formació en aspectes de reglament, per tal d'unificar criteris a l'hora de la seva aplicació. Així mateix, aquests demanden més formació pràctica i tutoritzada; també desitgen més formació en els processos de la gestió de resultats i dels programes informàtics a utilitzar, aspecte que els entrevistats creuen que cal millorar en les regates, tot i els avenços tecnològics que haurien de facilitar les tasques. A més, voldrien rebre formació sobre temes organitzatius generals. Aquest últim punt confirma l'idea inicial d'aquest estudi sobre la falta de formació dels oficials en temes organitzatius, idea reforçada pels estudis fets per Renom, 2007 (Juryquest i Juryquest-2); on es parlava de la necessitat d'una preparació en tècniques organitzatives d'ordre general.

Del conjunt de declaracions fetes en les entrevistes sobre formació hem pogut intuir la sensació generalitzada que no hi ha prou formació continuada. Aquest és un aspecte que caldria millorar i donar-li la importància que mereix, ja que com ens diuen González y González Soto, (2000); "La formació contínua, com a inversió és de les més rendibles, ja que si aquesta es planteja de manera reeixida, la continuïtat de les institucions està garantida." També veiem que pels col·lectius de professionals o voluntaris dels clubs seria adequat que a més de rebre formació específica sobre el tema, hi hagués sessions de reciclatge: "La formació permanent és quelcom més que una actuació estratègica, s'hauria de considerar com una competència bàsica per ser adquirida durant la formació inicial", Blanco (2004, p.19).

Pel que fa als sistemes de control de la qualitat en l'organització de regates, hem pogut veure com els únics elements que existeixen avui en dia per deixar constància de la qualitat de la regata i dels fets ocorreguts, són unes fitxes de la federació on l'oficial principal de la regata, el director de la regata i el president del comitè de protestes, valoren diferents aspectes de la regata i plasmen els fet ocorreguts. Aquests elements són un clar reflex de l'interès de la FCV per obtenir dades que permetin una valoració de la qualitat de la regata. Tot i així, els entrevistats en l'estudi preliminar, coincideixen en que aquests informes no són prou complets i no els consta que hi hagi un seguiment posterior d'aquests. De fet, de les explicacions dels jutges/ oficials amb càrrecs a la FCV entrevistats, podem extreure que la Federació té un gran interès en poder crear un sistema de control de la qualitat que els permeti valorar la qualitat organitzativa de les regates i l'actuació dels diferents comitès.

La idea de crear un sistema de control de la qualitat de les regates més eficient reforça la necessitat detectada en l'enquesta Juryquest-2, en l'establiment d'objectius (Goal Setting), segons Renom, 2007. Aquesta eina els permetria, per un costat, definir criteris objectius a l'hora d'assignar l'organització de regates als clubs, i per altre, com a eina de millora per tal de formar i corregir els clubs amb alguna mancança. També cal recordar que als oficials, jutges i mesuradors, l'aspecte que més alteració els hi causa a terra és els problemes de material, tal com veiem a les conclusions de l'enquesta Juryquest-2 (Renom 2007). S'ha de dir que és necessari que aquests recursos estiguin disposats, preparats i en bones condicions per a ser utilitzats en el moment que siguin necessaris. Per la consecució de tots aquests ítems serà decisiu el compliment d'uns requisits bàsics, comuns a l'organització de tot esdeveniment o empresa, entre els que trobem: una bona planificació, la creació d'un organigrama complet amb les funcions ben definides i els processos que hi tenen lloc, l'elecció dels professionals i voluntaris que duran a terme les diferents funcions, la coordinació de tots ells i el seu lideratge (tal com veiem en la norma ISO 9001:2015).

Amb aquest conjunt d'antecedents i d'acord amb les necessitats detectades en l'estudi preliminar es fa evident que caldria fer una investigació més exhaustiva per tal de reconèixer detalladament cadascun dels factors relacionats amb la percepció d'èxit en l'organització de regates i el grau de satisfacció dels usuaris d'aquest servei; per tal d'obtenir la informació necessària per detectar possibles problemàtiques i així poder dissenyar i aplicar mesures correctores. Aquesta informació podrà ser potencialment valuosa per poder, per un costat, dissenyar una millor formació per als responsables de l'organització i a la vegada, per aportar dades per la possible creació d'una eina de control de la qualitat. Tots dos, factors indispensables en el procés de millora contínua d'aquest servei.

Com hem explicat anteriorment i com apuntaven Dootson (1995), Loo (2002), Calabuig i Crespo (2009) i Mara (2000), la utilització de mètodes qualitatius i quantitius en un estudi, enriqueix els resultats d'aquest i la seva confibilitat. En diversos estudis que hem pogut veure en capítols anteriors, s'ha utilitzat tècniques qualitatives per desenvolupar eines quantitatives de recopilació d'informació i mesura. És per aquest motiu que de la informació obtinguda en l'estudi qualitatiu (estudi preliminar),

dissenyarem les eines per a poder fer l'estudi quantitatiu que ens donarà les dades necessàries per arribar als objectius marcats.

Segons les aportacions de Martínez (2011), el qüestionari és un format d'eina, de baix cost i gran efectivitat, que s'escau amb les característiques del present estudi. Segons l'autora, per tal d'elaborar un qüestionari cal seguir una sèrie d'etapes bàsiques:

- 1a. Recerca de la màxima informació possible sobre la temàtica/temàtiques a investigar.
- 2a. Primer llistat dels objectius de la recerca i de les preguntes a incloure al qüestionari.
- 3a. Redacció de les preguntes amb ordre i disseny adequat.
- 4a. Elaboració, si escau, de materials complementaris (d'ajuda i de control).
- 5a. Prova pilot del qüestionari.
- 6a. Redactar instruccions per als entrevistadors.
- 7a. Concretar sistemes de control i supervisió del treball de camp.

Podem dir que la primera etapa correspon als capítols 2 i 3 del present estudi i per tant caldrà tenir-les en compte per tal de realitzar amb garanties les etapes següents.

CAPÍTOL 5
**OBJECTIUS
GENERALS I
ESPECÍFICS**

05

5. Objectius de l'estudi

Segons Rojas (1981), els objectius són les guies de l'estudi i durant tot el procés d'investigació s'han de tenir en compte, per tant aquests hauran de ser clars en la seva formulació, així com assolibles i avaluable (Sampieri, Fernández i Baptista, 2006). Com apunta Gómez (2012) o Tamayo (2009), serà adequat per guiar un estudi d'investigació, redactar en primer lloc un objectiu general i a continuació els objectius específics. En l'objectiu general s'expressarà el propòsit de la investigació, allò que s'intenta conèixer. Els objectius específics seran aquells que ens permetran assolir l'objectiu general (Gómez, 2012); és a dir, les diferents accions o etapes de la investigació i per tant aquests hauran de ser afins a l'objectiu general i no entrar en contradicció amb aquest.

5.1. Objectiu general

L'**objectiu general** que justifica el treball proposat, és: Conèixer i valorar la qualitat organitzativa en les regates de vela lleugera al circuit català per tal de donar eines i els fonaments que contribueixin a la millora contínua d'aquest servei.

El plantejament d'un objectiu dóna lloc al plantejament de preguntes que serviran per tenir una idea més clara i precisa del tipus d'investigació que caldrà dur a terme (Rojas, 1981). Aquestes preguntes delimitaran l'àrea del problema i suggeriran les activitats i accions pertinents (Taula 8) per assolir l'objectiu general i a la vegada donaran lloc als objectius específics (Ferman i Levin, 1979).

5.2. Plantejament de preguntes

De la reflexió al voltant d'aquest objectiu inicial/general sorgeixen una sèrie de preguntes que seran el punt de partida, guiaran el nostre estudi i que caldrà respondre al final del treball.

Les **preguntes per respondre** en aquesta recerca són les següents:

1. Quina importància donen els usuaris de les regates de vela lleugera de les flotes analitzades del circuit català, als diferents factors organitzatius?
2. Quin és el grau de satisfacció d'aquests usuaris en relació als diferents factors organitzatius?
3. Varien les respostes dels usuaris en funció de la seva tipologia?
4. Quines accions de millora són prioritàries i quins tipus d'acció serà adequat aplicar en cadascun dels aspectes en l'organització de regates de vela lleugera del circuit català?
5. Existeixen correlacions entre les variables que ens ajudin a entendre d'una forma global la qualitat en l'organització de regates del circuit de vela lleugera de Catalunya?

6. Es pot elaborar algun tipus d'instrument vàlid i útil per mesurar tant la importància com el grau de satisfacció dels diferents elements organitzatius d'una regata?

5.3. Objectius específics

Per tal de respondre aquestes preguntes que planteja l'estudi, els **objectius específics** seran els següents:

1. Conèixer el grau d'importància que donen els usuaris de les regates als diferents factors que determinen la percepció d'èxit organitzatiu.
2. Conèixer el grau de satisfacció dels usuaris en relació als diferents factors organitzatius.
3. Identificar els diferents perfils d'usuaris, relacionant-los amb les dades obtingudes i comparant-los entre ells.
4. Conèixer la relació entre importància i grau de satisfacció per a cada factor organitzatiu per tal d'establir prioritats d'acció i propostes d'actuació.
5. Explorar les correlacions entre totes les variables analitzades per tenir una imatge global de la qualitat en l'organització de les regates analitzades en el moment de la investigació; identificant les possibles dimensions de qualitat d'aquestes segons els seus usuaris.
6. Elaborar un qüestionari amb garanties mètriques i útil per valorar el grau de satisfacció i d'importància dels diferents factors organitzatius.

5.4. Temporització de fases i accions de la investigació

En aquest apartat exposem les tasques que s'han dut a terme ordenades en les diferents fases de la Tesi, per tal d'arribar als objectius marcats. A la Taula 8 es poden veure les cinc fases de desenvolupament de l'estudi. La primera (Treball d'investigació), correspon a l'exploració prèvia sobre la qualitat organitzativa en les regates a vela del circuit català, que es va realitzar en el marc del curs per l'obtenció del DEA (Diploma d'Estudi Avançats), on es va fer una anàlisi exploratòria de tipus qualitatiu que hem exposat a l'apartat 4.1 del present estudi i que ha servit com a punt de partida per a les següents fases i accions de la investigació.

A la Fase 2, es realitza el projecte de la Tesi Doctoral on es defineix la línia d'investigació i es dissenyen les eines per al treball de camp (veure apartat 6.2). En la Fase 3 es du a terme el treball de camp definit a l'apartat 6.3. A la Fase 4 (capítol 7) veurem les accions d'anàlisi executades per tal d'obtenir les dades que ens ajudaran a donar resposta als objectius marcat i finalment a la Fase 5 es realitza la interpretació de les dades obtingudes, les reflexions sobre els resultats i les conclusions que d'elles s'extreuen, així com les perspectives de possibles noves investigacions que puguin utilitzar algun aspecte d'aquesta investigació com a punt de partida per a noves aportacions.

TAULA 8. Fases i accions de la investigació per a la seva planificació. **Font:** Elaboració pròpia.

FASE 1: TREBALL D'INVESTIGACIÓ
Anàlisi exploratòria de la qualitat organitzativa en les regates a vela del circuit català.
ACCIÓ
Recerca i marc teòric
Entrevistes a jutges i oficials de regata
DAFO a directors tècnics de clubs
Anàlisi de dades
Conclusions i presentació DEA
FASE 2: PROJECTE DE TESI
Qualitat organitzativa en les regates de vela lleugera al circuit català. Estudi per la millora contínua.
ACCIÓ
Disseny de l'estudi quantitatiu a partir dels resultats de l'estudi qualitatiu
Elaboració i proves de qüestionaris pilot
Disseny de qüestionaris definitius
Elaboració del manual per passar els qüestionaris
FASE 3: TREBALL DE CAMP
ACCIÓ
Screening de clubs
Visites als club per passar els qüestionaris – I
Lliurament projecte de tesi
Nou screening de clubs
Visites als club per passar els qüestionaris – II
FASE 4: ANÀLISI DE LES DADES RECOLLIDES
ACCIÓ
Abocament de dades
Orientació i aprenentatge d'utilització del paquet estadístic Statistica
Estadístics descriptius
Anàlisi relacional i segons tipologies
Encreuaments
FASE 5: ELABORACIÓ FINAL
ACCIÓ
Interpretació de resultats
Discussió
Conclusions i perspectives de futur

CAPÍTOL 6
MÈTODE

06

6. Mètode

Per poder conèixer tant el grau de satisfacció com el grau d'importància que els usuaris de les regates del circuit català donen als diferents factors organitzatius, necessitem definir la mostra objectiu d'aquest estudi, dissenyar les eines de recopilació d'informació adequats i efectius. També caldrà marcar les pautes i els procediments necessaris per la correcta recollida i anàlisi de dades (Gómez, 2012). A continuació exposem cadascuna d'aquestes accions, descrivint els procediments que s'han seguit en les diferents fases.

6.1. Mostra

L'univers de població "és tot el conjunt d'unitats potencials de les que es desitja obtenir informació" (Quivy i Van Campenhautd, 1997, p.73); en el nostre estudi volem conèixer l'opinió dels protagonistes en les regates de vela lleugera del circuit català, és a dir, els principals usuaris d'aquestes. És indiscutible que les persones objecte de tots els factors organitzatius de les regates són els esportistes que competeixen en elles, però els entrenadors que els acompanyen són també usuaris directes que ens poden aportar informació rellevant per l'estudi.

Com hem comentat al punt 2.2 del present estudi i hem vist a la Taula 4, les flotes de vela lleugera amb activitat significativa quant a competició i un major nombre d'esportistes en el circuit català, en el període de la investigació, són les flotes d'Optimist, Làser, 420 i Europe.

S'ha considerat que esportistes amb menys d'un any d'experiència competint podien distorsionar els resultats, per tant s'ha descartat incloure a la mostra els regatistes d'Optimist del grup 3 i tots aquells qui competien per primer any. Pel mateix motiu i seguint treballs previs, s'ha exclòs als regatistes amb menys de 8 anys d'edat, considerant que les seves respostes podien esbiaixar els resultats, per possibles manques de generalització i abstracció.

Segons Sampieri et al. (2006), les poblacions d'un estudi s'han de determinar pel que fa a les característiques de contingut específiques, el lloc o àmbit i el temps. En conseqüència, per aquesta investigació tindrem dos universos de població, un serà el total dels regatistes de les classes Optimist, Làser, 420 i Europe, que tinguin més d'un any participant en regates al circuit català als anys 2012 i 2013 i majors de 7 anys; i l'altre univers de població serà el total d'entrenadors d'aquestes esportistes en aquest període. Com hem vist en capítols anteriors en els dos anys que s'ha realitzat l'estudi, el nombre de regatistes de les classes objecte d'estudi han estat 517 a l'any 2012 i 705 regatistes al 2013. Per altra banda, el nombre d'entrenadors d'aquestes classes en aquests anys i segons els informes dels centres d'entrenaments de Catalunya (FCV, 2013c), varen ser 47 al 2012 i 68 al 2013. Per tant, tenint en compte que el nombre d'entrenadors i regatistes va augmentar al 2013 i que no tenim les dades exactes dels esportistes que van deixar de navegar o entrenadors que van deixar d'exercir d'un any a l'altre, agafarem les dades del 2013 com a referència aproximada, quedant de la següent manera:

- Univers de població de regatistes: aproximadament 705 subjectes.
- Univers de població d'entrenadors: aproximadament 68 subjectes.

La metodologia d'elecció de la mostra dependrà dels objectius i característiques de l'estudi (Sampieri et al. 2006). Les mostres no probabilístiques són aquelles que no depenen de la probabilitat sinó de les característiques de l'estudi i/o de la intencionalitat de l'investigador. En aquest cas, s'ha prioritzat els centres d'entrenament (clubs) amb major nombre de regatistes participants al circuit català (Figura 12) per tal d'enquestar el major nombre de subjectes en cada sessió i poder augmentar la mostra resultant. Per tant podem dir que ha estat una mostra accidental i no probabilística que no s'ha definit aleatòriament, però ha seguit criteris de volum d'enquestes, fruit de les característiques i la idiosincràsia de la investigació, però en cap cas de les característiques dels subjectes.

De la revisió de les fitxes *Dades de la sessió* (veure apartat 6.3), i de la totalitat de qüestionaris passats, s'ha detectat que hi ha 10 qüestionaris realitzats a regatistes d'Optimist del grup 3 o regatistes amb menys d'un any d'experiència en la competició. S'ha procedit a eliminar-los de la mostra definitiva.

Per tant, de 145 qüestionaris realitzats, finalment la mostra està composta per 135 casos i d'aquests 135 qüestionaris vàlids, veiem que 119 corresponen a la submostra de regatistes i 16 a la submostra d'entrenadors (Taula 9).

TAULA 9. Distribució i grandària de les submostres d'entrenadors i regatistes.

SUBMOSTRES	FREQÜÈNCIA	POBLACIÓ	%
Entrenadors	16	68	24%
Regatistes	119	705	17%
Total	135	773	17%

6.1.1. Característiques de la mostra

Per conèixer les característiques de la mostra s'ha analitzat la distribució dels subjectes segons diferents variables. En el cas de la submostra de regatistes, aquestes variables han estat l'edat, el sexe, el club al que pertanyen, classe en que competeixen, el rol en l'embarcació (patró o tripulant), classes en que han competit, número d'anys competint al circuit català, posició al rànquing, zona de Catalunya on s'entrena, participació en regates a altres comunitats autònomes d'Espanya, participació en regates en altres països, participació en competicions d'altres esports i activitats extraescolars realitzades. Pel que fa a la submostra d'entrenadors, les variables analitzades han estat l'edat, el sexe, el club al que pertanyen, classe que entrenen, classes en que han competit, participació en competicions d'altres esports, número d'anys fent d'entrenador al circuit català, número de regatistes al seu càrrec, zona de Catalunya on exerceixen, participació com a entrenador en regates d'altres comunitats autònomes d'Espanya i participació com a entrenador en regates d'altres països.

A continuació veurem la distribució tant dels regatistes com dels entrenadors que han conformat la mostra, en les diferents variables esmentades.

6.1.1.1 Entrenadors

La mostra d'entrenadors ha estat de 16 subjectes, amb edats compreses entre els 21 i 35 anys, on el 50% d'aquests es troba en la franja d'edat entre 21 i 25 anys (Taula 10).

TAULA 10. Franges d'edats dels entrenadors que formen la mostra.

EDAT	FREQÜÈNCIA	%
de 21 a 25 anys	8	50,0%
de 26 a 30 anys	3	18,8%
de 31 a 35 anys	5	31,3%

A la Taula 11 veiem la distribució percentual en relació al sexe dels entrenadors, on veiem que el 81,3% dels entrenadors que conformen la mostra són homes i només un 18,8% són dones.

TAULA 11. Distribució del sexe dels entrenadors.

SEXE	FREQÜÈNCIA	%
Dona	3	18,8%
Home	13	81,3%

Com veurem al punt 6.3, no a tots els clubs o centres d'entrenament, que en un primer moment s'havia planificat realitzar els qüestionaris d'acord al volum de regatistes que en formaven part, es va poder portar a terme les corresponents sessions. A la Taula 12 podem veure els clubs als que pertanyen els entrenadors de la mostra.

TAULA 12. Clubs als que pertanyen els entrenadors de la mostra.

CLUB	FREQÜÈNCIA	%
CN el Balís	5	31,3%
CN Salou	5	31,3%
CM Altafulla	1	6,3%
CM Torredembarra	2	12,5%
CN Arenys	2	12,5%
CN Cambrils	1	6,3%

A la Taula 13 trobem la distribució dels entrenadors en les classes que entrenen en el moment del qüestionari, on el 68,8% són entrenadors de la classe Optimist, el 18,8% de Làser, un 6,3% d'Europe i el mateix percentatge de la classe 420.

TAULA 13. Classes que entrenen els subjectes de la mostra.

CLASSE QUE ENTRENA	FREQÜÈNCIA	%
Optimist	11	68,8%
Làser	3	18,8%
Europe	1	6,3%
420	1	6,3%

Pel que fa al nombre de regatistes que aquests entrenadors tenen al seu càrrec, la meitat tenen menys de 10 i l'altra meitat en tenen 10 o més, on només trobem un cas que té més de 20 regatistes al seu càrrec (Taula 14).

TAULA 14. Volum de regatistes que els entrenadors tenen al seu càrrec.

REGATISTES AL CÀRREC	FREQÜÈNCIA	%
< 10	8	50,0%
de 10 a 20	7	43,8%
> 20	1	6,3%

A la Taula 15 podem observar les classes en que els entrenadors de la mostra han competit en la seva vida com a esportistes. La majoria (87,5%) han competit en la classe Optimist. Cal destacar, també, la classe 420 on un 62,5% també hi ha competit i un 68,8% que ha competit en alguna classe que no correspon a les analitzades en aquest estudi. Com veiem a la Taula 15 l'ordre de les classes de vela lleugera objecte d'estudi, en que els entrenadors tenen més experiència com a regatistes, seria en primer lloc l'Optimist, després el 420, després el Làser (43,8%) i en darrer lloc l'Europe amb un 31,3% d'incidència.

TAULA 15. Distribució de les classes en que els entrenadors han competit.

CLASSES	FREQÜÈNCIA	%
Optimist	14	87,5%
Làser	7	43,8%
Europe	5	31,3%
420	10	62,5%
Altres	11	68,8%

Pel que fa als anys d'experiència com a entrenadors de vela, el 50% dels subjectes, és a dir la meitat exacta de la mostra, porten menys de 5 anys en la professió. El 37,5% tenen una experiència que va dels 5 als 10 anys. Són minoria, concretament un 12,5%, els entrenadors que tenen més de 10 anys d'experiència (Taula 16); en concret hem trobat dos casos, un amb 11 anys d'experiència i un altre amb 15.

TAULA 16. Anys d'experiència com entrenadors de vela.

ANYS EXPERIÈNCIA	FREQÜÈNCIA	%
< 5	8	50,0%
de 5 a 10	6	37,5%
> 10	2	12,5%

En referència a l'experiència d'aquests en la participació com a entrenadors en regates en altres comunitats autònomes d'Espanya, veiem que són majoria, concretament un 81,3%, els qui han participat en alguna ocasió, com entrenadors, en regates en alguna altra comunitat (Taula 17).

TAULA 17. Experiència com a entrenadors en competicions en altres comunitats autònomes.

EXPERIÈNCIA ESPANYA	FREQÜÈNCIA	%
Si	13	81,3%
No	3	18,8%

Per altra banda, un 37,5% dels entrenadors no ha exercit com a tal en competicions dutes a terme en altres països, mentre que un 56,3% té experiència en un, dos o fins a tres països diferents (Taula 18). Tant la seva participació en regates d'altres comunitats autònomes com en altres països seran unes variables a tenir en compte a l'hora de valorar els resultats obtinguts als qüestionaris en el sentit que aquests es poden veure condicionats per l'efecte de comparació. També cal dir que, lògicament, les experiències en altres comunitats o països acostumen a ser de competicions de més alt nivell que les del circuit català, és a dir de *nivell 0* (Campionats i Copes d'Espanya o regates internacionals). Aquest també serà un factor a analitzar.

TAULA 18. Experiència com a entrenadors en competicions en altres països.

PAÏSOS	FREQÜÈNCIA	%
Cap	6	37,5%
de 1 a 3	9	56,3%
> 3	1	6,3%

Els països on els entrenadors han exercit amb més freqüència són Itàlia i França, amb un 43,8% i un 37,5% respectivament. El 25% restant han estat en països com Bèlgica, Portugal, Eslovènia, Argentina, Holanda, Irlanda, Anglaterra o les Illes Verges (Taula 19).

TAULA 19. Distribució de l'experiència dels entrenadors en altres països.

PAÍS	FREQÜÈNCIA	%
Itàlia	7	43,8%
França	6	37,5%
Altres	4	25,0%

Pel que fa a l'experiència dels entrenadors en la competició en altres esports veiem com fins a un 25% no ha tingut cap experiència. El mateix percentatge d'entrenadors ha competit en judo i l'esport amb més incidència (amb un 37,5%) ha estat el futbol. Els altres esports anomenats han estat el bàsquet, el tennis, la natació i l'atletisme (Taula 20). També hem cregut que aquesta variable podia presentar resultats interessants en posteriors anàlisis de les dades de l'estudi.

TAULA 20. Esports en que els entrenadors han competit.

ESPORT	FREQÜÈNCIA	%
Cap	4	25,0%
Futbol	6	37,5%
Bàsquet	3	18,8%
Tennis	1	6,3%
Natació	1	6,3%
Judo	4	25,0%
Atletisme	2	12,5%

6.1.1.2. Regatistes

La mostra de regatistes, amb un total de 119 qüestionaris vàlids realitzats, està formada majoritàriament per joves d'edats compreses entre els 11 i els 15 anys en un 62,2%. En segon lloc el gruix de la mostra s'acumula en les edats compreses entre els 16 i els 20 anys (24%), seguit dels regatistes amb edats entre els 8 i els 10 anys (10,1%) tenint en compte que els esportistes amb edats inferiors als 8 anys quedaven exclosos de la mostra, com hem explicat anteriorment. Només un 3,4% de la mostra tenen més de 20 anys (Taula 21).

TAULA 21. Franges d'edats dels regatistes de la mostra.

EDAT	FREQÜÈNCIA	%
de 8 a 10	12	10,1%
de 11 a 15	74	62,2%
de 16 a 20	29	24,4%
> 20	4	3,4%

Tot i que també trobem un major nombre de nois que de noies regatistes, en aquest cas les proporcions estan molt més igualades amb un 34,5% de noies i un 65,5% de nois (Taula 22).

TAULA 22. Distribució dels regatistes per sexe.

SEXE	FREQÜÈNCIA	%
Noia	41	34,5%
Noi	78	65,5%

A continuació podem veure a la Taula 23, el llistat dels clubs dels regatistes que formen la mostra i el nombre de regatistes de cadascun. Com podem veure els clubs on hi trobem més regatistes són al CN el Balís (31,1%) i al CN el Masnou (20,2%), mentre que els clubs visitats amb menys nombre de qüestionaris realitzats són el CN Cambrils (4,2%) i el CM Altafulla (5%). El nombre de regatistes enquestats depenia del volum de regatistes en cada centre d'entrenament, però també de la disponibilitat d'aquests per poder realitzar el qüestionari, ja sigui per la coincidència amb regates fora del centre d'entrenament o altres activitats del seu calendari específic.

Gairebé la meitat dels regatistes de la mostra, abans de competir en la seva classe actual, han tingut experiència competint en Optimist (44,5%). De les altres flotes analitzades, la més destacada ha estat el Làser amb un 7,6%, mentre l'Europe i el 420 només tenen una incidència del 2,5%. Hi ha un 9,2 % de regatistes que han tingut experiència esportiva en classes diferents a les estudiades en aquesta investigació (Taula 24).

TAULA 23. Clubs dels regatistes de la mostra.

CLUB	FREQÜÈNCIA	%
CN el Balís	37	31,1%
CN Salou	17	14,3%
CM Altafulla	6	5,0%
CN el Masnou	24	20,2%
CM Torredembarra	13	10,9%
CN Arenys	10	8,4%
CN Hospitalet –V.	7	5,9%
CN Cambrils	5	4,2%

TAULA 24. Classes en que els regatistes han competit anteriorment.

CLASSES ANTERIORS	FREQÜÈNCIA	%
Optimist	53	44,5%
Làser	9	7,6%
Europe	3	2,5%
420	3	2,5%
Altres	11	9,2%

Un altre aspecte que hem trobat rellevant analitzar ha estat els esports en que els regatistes han competit (Taula 25). L'esport més practicat és el futbol amb un 24,4%, però trobem una gran varietat d'esports. A la taula 24 trobem els esports amb una incidència igual o major al 4,2% on, a més del futbol, destaquen esports com el bàsquet (16,8%), el tennis (14,3%) i la natació (10,9%). També és destacable el 22,7% de regatistes que no ha competit en cap altre esport que no sigui la vela.

TAULA 25. Esports en que els regatistes han competit.

Esport	Freqüència	%
Cap	27	22,7%
Fútbol	29	24,4%
Bàsquet	20	16,8%
Tennis	17	14,3%
Natació	13	10,9%
Esquí	6	5,0%
Gimnàstica	7	5,9%
Judo	7	5,9%
Atletisme	6	5,0%
Pàdel	5	4,2%
Voleibol	5	4,2%
Altres	25	21,0%

A més, pel que fa als esports practicats, veiem a la Taula 26 que el 68,9% dels regatistes només han competit en un altre esport o en cap, mentre que un 31,1% ha competit en dos o més esports. Aquestes dades demostren poca varietat d'experiències competitives en altres esports, per part d'un alt percentatge de la mostra.

TAULA 26. Quantitat d'esports en que els regatistes han competit.

NÚMERO ESPORTS	FREQÜÈNCIA	%
< 2	82	68,9%
> 1	37	31,1%

Respecte a la distribució dels regatistes en les classes analitzades (Taula 27), trobem un elevat percentatge de navegants de la classe Optimist (61,3%), seguit de la classe Làser (21,8%), el 420 (13,4%) i en la menor proporció la classe Europe (3,4%). Aquestes dades coincideixen aproximadament amb les proporcions de regatistes que hem pogut veure en la gràfica 5 durant els anys que s'han passat els qüestionaris. Una dada que no coincideix seria la proporció de Làsers que durant els anys 2012 i 2013 estava per sobre de la classe Optimist. Tanmateix una possible causa d'aquesta discrepància podria ser el fet que els regatistes de la classe Làser participen menys dels centres d'entrenament com podem veure als arxius (FCV, 2013c).

TAULA 27. Distribució de regatistes en les classes de l'estudi.

CLASSE	FREQÜÈNCIA	%
Optimist	73	61,3%
Làser	26	21,8%
Europe	4	3,4%
420	16	13,4%

Tenint en compte que la única classe doble de les analitzades és el 420 i la proporció de regatistes d'aquesta (vist a la Taula 27), podem veure la coincidència lògica amb les dades de la Taula 28 on trobem que només el 6,7% dels qüestionaris han estat realitzats per regatistes amb el rol de tripulant. La meitat dels regatistes de la classe 420 i la resta de regatistes enquestats, per tant, són patrons en l'embarcació amb que competeixen (93,3%).

TAULA 28. Rol del regatistes en la seva embarcació.

ROL	FREQÜÈNCIA	%
Patró	111	93,3%
Tripulant	8	6,7%

Pel que fa l'experiència dels esportistes en la competició a vela, veiem a la Taula 29 que més de la meitat, concretament el 52,9%, porten entre 3 i 6 anys competint. Els regatistes que només porten un o dos anys competint apareixen en una proporció de 27,7%, mentre que la menor proporció la veiem en els regatistes que porten més de 6 anys en la competició a vela. L'experiència com a usuaris de les regates del circuit català també pot aportar-nos informació rellevant per a l'anàlisi de la qualitat organitzativa.

TAULA 29. Experiència dels regatistes en la competició a vela.

ANYS COMPETINT	FREQÜÈNCIA	%
< 3	33	27,7%
de 3 a 6	63	52,9%
> 6	23	19,3%

Quan els regatistes varen haver de respondre de la posició que ocupaven en el rànquing de la seva classe un 29,4 % no varen contestar, en molts casos (tal com es recull en els registres de les dades de la sessió) aquests no sabien ni aproximadament en quin posició es trobaven. Les distribucions resultants de la pregunta les podem veure a la Taula 30, on el gruix de regatistes es troba entre la posició 11 i la 30 dels corresponents rànquings amb un 27,7% de la mostra.

TAULA 30. Posicions dels regatistes en els corresponents rànquing.

RÀNQUING	FREQÜÈNCIA	%
Entre els primers 10	18	15,1%
del 11 al 30	33	27,7%
del 31 al 50	16	13,4%
> 50	17	14,3%
NS/NC	35	29,4%

Pel que fa a l'experiència dels regatistes en regates realitzades en altres comunitats autònomes d'Espanya, veiem que com en el cas dels entrenadors també hi ha un alt percentatge d'esportistes que sí han tingut aquestes experiències i que són més els que han competit en altres comunitats autònomes que els que no. Tot i que en aquest cas les proporcions estan

més igualades, veiem a la Taula 31 com un 57,1% han competit alguna vegada en regates en altres comunitats autònomes d'Espanya, contra un 42,9% que no ha tingut aquesta experiència. Com hem comentat anteriorment amb els entrenadors, serà enriquidor poder comparar la percepció d'aquells qui tenen experiències fora del circuit català com a element de comparació.

TAULA 31. Experiència dels regatistes en regates a altres comunitats autònomes.

EXPERIÈNCIA A ESPANYA	FREQÜÈNCIA	%
Si	68	57,1%
No	51	42,9%

Per aquest motiu també serà bo conèixer les experiències dels regatistes en competicions en altres països . A la Taula 32 veiem el llistat dels països amb un percentatge d'incidència major al 2,5%, on un altre cop aquestes experiències s'han concentrat majoritàriament en Itàlia (32,8%) i França (22,7%), però on també trobem un destacable percentatge a Anglaterra (11,8 %) o Holanda i Bèlgica amb un 6,7 % d'incidència.

TAULA 32. Països en que els regatistes han competit.

PAÍS	FREQÜÈNCIA	%
Itàlia	39	32,8%
França	27	22,7%
Anglaterra	14	11,8%
Holanda	8	6,7%
Portugal	6	5,0%
Bèlgica	8	6,7%
Suïssa	3	2,5%
Altres	11	9,2%

Si mesurem aquesta experiència en altres països trobem que gairebé la meitat dels regatistes ha competit algun cop a l'estranger (47,1%), on un 4,2% ho ha fet en més de 3 països diferents (Taula 33).

TAULA 33. Quantitat de països en que els regatistes han competit.

PAÏSOS	FREQÜÈNCIA	%
Cap	63	52,9%
de 1 a 3	51	42,9%
> 3	5	4,2%

Com hem pogut observar a la taula 20, la majoria dels regatistes es troben en les edats compreses entre els 11 i els 15 anys, el 72,3 % de la mostra no han complert els 16 anys i un 96,7% estan per sota dels 20 anys. Un aspecte analitzat en altres estudis (Renom et al., 2014) en subjectes d'aquestes edats i que ha obtingut resultats destacables, ha estat les activitats extraescolars que aquests realitzen. La Taula 34 ens mostra que un 67,2% dels esportistes realitza entre una i tres extraescolars, però també veiem un destacable 30,3% que no realitza cap extraescolar.

TAULA 34. Quantitat d'activitats extraescolars que els regatistes realitzen.

NÚM. EXTRAESCOLARS	FREQÜÈNCIA	%
Cap	36	30,3%
de 1 a 3	80	67,2%
> 3	3	2,5%

Hem agrupat les activitats extraescolars pe conceptes per tal de poder-les analitzar i comprendre les seves tipologies i el grau d'incidència en cadascuna (Taula 35). Com a destacables tenim un 42% de la mostra que realitza algun esport com a activitat extraescolar, un 32,8% que estudia alguna llengua, i un 20,2% que fa alguna activitat relacionada amb les arts.

TAULA 35. Activitats extraescolars que els regatistes realitzen.

EXTRAESCOLARS	FREQÜÈNCIA	%
Esport	50	42,0%
Arts	24	20,2%
Llengües	39	32,8%
Reforç	4	3,4%
Altres	3	2,5%

6.2. Instruments

Tot i que alguns estudis com el de Kelley i Turley (2001) o Ko i Pastor (2005), tenen en compte el joc i la competició com a dimensió rellevant pel que fa a la percepció de la qualitat organitzativa, molts d'ells ho fan des del prisma de l'espectador com a usuari del servei. Podem trobar però, alguns estudis on també l'esportista és protagonista com a usuari del servei d'organització d'esdeveniments esportius; per exemple la tesi doctoral *Anàlisi de la qualitat del servei en esdeveniments esportius. Qualitat percebuda i satisfacció dels espectadors i dels esportistes* (Pérez, 2010). Però revisant la bibliografia existent i tal com hem pogut veure anteriorment, la majoria d'estudis sobre qualitat en organització d'esdeveniments esportius és entesa amb l'orientació de l'espectador com a usuari principal, i en molts casos únic, del servei. En el punt 3.2.3 del present estudi hem pogut veure múltiples investigacions i propostes de mesura de la qualitat del servei percebuda i la rellevància del model de Parasuraman et al. (1988) i de l'eina SERVQUAL. També hem observat les seves limitacions en alguns aspectes així com a eina universal de mesura per a tots els serveis.

En aquest sentit hem volgut, en l'estudi que ens ocupa, prevaldre'ns dels aspectes de cada proposta analitzada que més s'adeqüen a les característiques del servei objecte de la nostra investigació. Per un costat i tal com proposen Carman (1990), Barsky (1992), Babakus i Boller (1992) o Brown et al. (1993); per mesurar el grau de satisfacció utilitzarem un únic qüestionari enlloc de realitzar un per mesurar les expectatives dels usuaris i un per la qualitat percebuda com proposaven els primers

autors. Per altra banda, caldrà adaptar els ítems del qüestionari a les característiques úniques i específiques de l'organització de regates. Per tal d'elaborar la bateria d'ítems ens valdrem en primer lloc de les aportacions dels especialistes participants en l'estudi preliminar. Posteriorment utilitzarem la metodologia dels *moments de la veritat* proposada per Carlzon (1991), ordenant de forma seqüencial tots els factors organitzatius que l'usuari de l'organització de regates va experimentant des de que entra en contacte amb el servei fins que acaba, tal com proposen Luna-Arocas et al. (1998) i seguint l'estructura de tres fases del procés de desenvolupament de l'esdeveniment vist a la Figura 26. Per tal de poder quantificar la importància relativa que els usuaris atorguen als diferents factors organitzatius com proposen Varela et al. (2006), caldrà realitzar un altre qüestionari on es valori aquest aspecte per a la totalitat dels mateixos ítems existents en el primer qüestionari. D'aquesta manera podrem ponderar les puntuacions obtingudes pel que fa al grau de satisfacció i poder d'aquesta manera elaborar els corresponents índexs de qualitat del servei.

En conclusió, per elaborar una eina de mesura de la qualitat del servei, realitzarem un llistat dels punts de contacte de l'usuari amb el servei (*moments de la veritat*), del que sortiran dos qüestionaris, un per mesurar la importància que cadascun d'aquests factors organitzatius té per a la percepció d'èxit i un altre per mesurar el grau de satisfacció de l'usuari en cada ítem. Amb aquesta eina, es vol obtenir les dades necessàries per fer diferents anàlisis que ens permetin apropar-nos al coneixement de la qualitat de les regates de vela lleugera del circuit català. Per aquest motiu hem dissenyat uns qüestionaris, que hem anomenat *Navigaqualit*, a partir de la informació extreta tant dels estudis relacionats amb la temàtica de la tesi i d'estudis sobre metodologia d'investigació, com de les respostes dels oficials, jutges i directores tècnics, analitzats en l'estudi previ.

6.2.1. Eina específica per mesurar la qualitat del servei percebuda

Hem optat per una enquesta de tipus *Hall-test* (realitzada en un espai dedicat a tal efecte) a realitzar personalment en els centres d'entrenament on els subjectes realitzen els entrenaments de vela. D'aquesta manera ens hem assegurat un percentatge més elevat de resposta que amb altres formats com el correu electrònic o la trucada telefònica. També ens ha permès una major adaptabilitat de l'entrevistador a l'entrevistat i major diversitat de persones entrevistades ja que no només contestaran els subjectes amb major motivació per fer-ho. Com diu Martínez (2011), aquesta opció d'enquesta és positiva per col·lectius minoritaris o de difícil accés com és el cas.

En un primer moment es va plantejar l'opció d'anar a les diferents regates de les flotes analitzades per tal de, lògicament, trobar un alt nombre de subjectes concentrats en poques sessions. Aquest format es va descartar principalment per dos motius. En primer lloc, com hem pogut veure, les regates són un procés complex tant a nivell organitzatiu com per la quantitat d'aspectes que els regatistes i tots els agents participatius han de tenir en compte; per tant es feia difícil trobar un espai en els clubs organitzadors i un moment on els enquestats poguessin estar relaxats, concentrats i sense preses per contestar el qüestionari. Per altra banda i encara més important, el fet de realitzar el qüestionari en el context d'una regata concreta en un club concret, perjudicaria greument a la capacitat de generalització dels enquestats a l'hora de valorar la totalitat de regates del circuit català i podria provocar que aquests centressin les seves valoracions en la regata o el club on es trobaven.

Els qüestionaris han estat impresos en paper per poder accedir fàcilment als subjectes i pel seu baix cost econòmic, aquest fet ha provocat una major cura en el disseny del mateix per facilitar les tasques posteriors d'informatització. És per això, que hem optat per un disseny estructurat de qüestionari, és a dir, un document on les preguntes i possibles respostes estan formalitzades i estandarditzades en pràcticament la seva totalitat. Com hem argumentat en capítols anteriors, el qüestionari s'ha seqüenciat seguint la lògica dels *moments de la veritat* (Carlzon, 1991) i les fases de desenvolupament de l'esdeveniment (CCJOR, 2006).

Amb aquestes premisses hem elaborat els qüestionaris pel nostre estudi. A continuació descrivim el procés d'elaboració i les característiques del mateix.

6.2.2. Disseny dels qüestionaris Navigaqualit

El qüestionari *Navigaqualit* s'ha dividit en les següents tres parts en funció dels objectius de l'estudi:

Dades personals:

Referent al perfil dels subjectes per tal de conèixer aquells aspectes individuals que poden ser rellevants en relació a les seves respostes i que ens serviran per identificar tipologies d'usuaris d'acord amb les seves dades esportives i personals, i així relacionar-les amb les altres dades obtingudes.

Importància:

Per buscar la importància que els regatistes i entrenadors donen a cadascun dels ítems referents a l'organització de regates, relacionant-los amb les altres dades obtingudes i atorgant un pes determinat als factors analitzats.

Com funcionen les regates del circuit català?:

Per buscar la valoració que els dos col·lectius fan de cada ítem, és a dir, el grau de satisfacció dels usuaris per a cada aspecte organitzatiu, en les regates del circuit català, posant-los en relació a les altres dades obtingudes.

Els qüestionaris han estat dissenyats en una estructura lògica de tres blocs de preguntes tenint en compte les fases de desenvolupament de l'esdeveniment (CCJOR, 2006):

- **A terra, abans de la regata:** Comprendria des del primer contacte del usuari fins que les embarcacions es fan a la mar.
- **A mar:** Des de que les embarcacions es fan a la mar fins que tornen a terra.
- **A terra, després de la regata:** Des de que les embarcacions arriben a terra fins l'últim contacte entre l'usuari i l'organització.

Aquesta estructura es deu a la seqüenciació cronològica de les tres fases d'una regata i per les seves característiques tant a nivell organitzatiu (funcions, mitjans, personal, medi, objectius) com a nivell d'estat emocional dels participants i usuaris del servei.

Per aquest motiu, tant la segona com la tercera part del qüestionari contenen els tres blocs de preguntes que hem anomenat anteriorment, quedant la següent estructura:

1. **Dades personals** (totes aquelles variables que hem comentat en l'apartat de característiques de la mostra)
2. **Importància** (pes que es dóna a cadascun dels factors organitzatius de les regates):
  - A terra, abans de la regata.
  - A mar.
  - A terra, després de la regata.
3. **Valoració** (grau de satisfacció en cadascun dels factors organitzatius de les regates del circuit català):
  - A terra, abans de la regata.
  - A mar.
  - A terra, després de la regata.

Troblem dos models de qüestionari, un pel col·lectiu d'entrenadors (*Navigaqualit.ent*, veure annex 2) i un pel col·lectiu de regatistes (*Navigaqualit.reg*, veure annex 1), ja que les variables de perfil (*Dades personals*) requerien d'un tractament diferenciat.

Com hem vist anteriorment, l'elaboració dels ítems o preguntes del qüestionari s'ha realitzat, per a la segona i la tercera part, seguint cronològicament els punts de contacte de l'usuari amb els elements organitzatius de les regates, des del moment en que entra en contacte amb el servei fins que aquesta relació acaba. Per a fer el llistat s'ha tingut en compte les aportacions dels especialistes del estudi preliminar i la recerca realitzada en els primers capítols del present estudi. Durant la primera part, referent al perfil dels subjectes, s'han fet preguntes de tipus sociodemogràfiques generals, com per exemple l'edat i el sexe, i altres de caire més esportiu, com la classe en que naveguen, els anys competint o la posició en el rànquing. Aquesta part s'ha modificat en els qüestionaris dels entrenadors on s'ha preguntat aspectes com la classe que entrenen, experiència com a entrenador o experiència en altres classe. Per a la segona i tercera part del *Navigaqualit*, la relació de factors organitzatius que han donat lloc a les preguntes corresponents, han estat els següents ítems:

- 1) les dates que s'escullen per celebrar les regates.
- 2) informació que rebo del calendari.
- 3) el contingut dels anuncis de regata.
- 4) la comunicació entre el club i els regatistes.
- 5) el fàcil accés als clubs.
- 6) proximitat del pàrquing a la zona d'avarada.
- 7) amplitud a les zones d'avarada dels velers.
- 8) rapidesa en les inscripcions.
- 9) exigència en les inscripcions.
- 10) rapidesa en fer els mesuraments.
- 11) exigència en els mesuraments.
- 12) la informació completa al TOA (Taulell Oficial d'Anuncis).
- 13) neteja de les instal·lacions dels clubs.

- 14) les atencions per part del personal dels clubs.
- 15) Instruccions de Regata sense errors.
- 16) el fàcil accés al TOA.
- 17) visibilitat del POS (Pal Oficial de Senyals).
- 18) la disponibilitat de vestidors pels usuaris.
- 19) el servei de bar dels clubs.
- 20) la comoditat per posar l'embarcació a l'aigua.
- 21) la rapidesa per a que totes les embarcacions vagin a l'aigua.
- 22) el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes.
- 23) condicions de vent dels camps de regata.
- 24) l'agilitat en fer proves.
- 25) justícia en les decisions del comitè.
- 26) encert en les decisions dels comitès.
- 27) l'aplicació de les regles per part dels comitès.
- 28) línies de sortida perfectament orientades al vent.
- 29) recorreguts ben muntats.
- 30) la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut.
- 31) control de pas de balises.
- 32) control dels entrenadors en el seguiment de les proves.
- 33) control de creuament de vaixells pel camp de regates.
- 34) control de la regla 42 (Propulsió).
- 35) repartiment de pícnic als regatistes.
- 36) si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua.
- 37) la prevenció de les situacions de risc.
- 38) disponibilitat de vaixells per espectadors.
- 39) disponibilitat de vaixells per periodistes.
- 40) disponibilitat de llanxes de salvament.
- 41) l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes.
- 42) disponibilitat d'aigua dolça pel material.
- 43) menjars gratuït després de les regates.
- 44) la rapidesa en posar classificacions al TOA.
- 45) rapidesa en les audiències de protestes.
- 46) justícia en les resolucions d'audiències.
- 47) la proximitat de l'hotel al club.
- 48) la disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells.
- 49) la rapidesa en les entregues de trofeus.
- 50) lliuraments de trofeus divertits.
- 51) els regals dels sorteigs de material.
- 52) les activitats d'entreteniment pels participants.

53) la informació als regatistes els dies posteriors de la regata.

Finalment els qüestionaris han quedat estructurats de la següent manera:

- **Part 1. Aspectes personals.** Format per 11 preguntes per als regatistes i 10 per als entrenadors.
- **Part 2. Importància.** Format per 53 preguntes derivades dels factors organitzatius esmentats, repartides en els tres blocs de la següent manera:
  - A terra, abans de la regata: 22 preguntes
  - A mar: 19 preguntes
  - A terra, després de la regata: 12 preguntes.
- **Part 3. Valoració.** Presenta la mateixa estructura que la part 2 (importància).
- **Part 4. Altres temes.** Per tal de recollir possibles aspectes organitzatius que no haguessin estat plasmats al qüestionari, s'ha afegit un espai amb quatre caselles per a que els subjectes enquestats poguessin afegir segons el seu criteri.

Pel que fa a la gradació de les respostes, hem utilitzat una escala no comparativa amb valors del "0" al "10", de classificació contínua etiquetant punts de referència amb paràmetres oposats, ja que ens permetrà obtenir respostes molt exactes mesurant el sentit i la intensitat. A més, aquest disseny de preguntes mostra gran flexibilitat amb la majoria de conceptes de mesura, en el nostre cas pel que fa al grau de satisfacció i grau d'importància, de manera que podem mantenir el format per ambdós blocs i facilitar l'entesa de les persones a qui passem els qüestionaris (Berdie, Anderson i Niebuhr, 1986).

6.3. Procediment

Un cop hem elaborat una primera versió del qüestionari preparada per fer el treball de camp, hem realitzat unes proves prèvies per corregir aquells possibles errors tant d'estructura, com de formulació de les preguntes, com de format o de sistema de recollida, i així poder millorar el disseny definitiu (Martínez, 2011). En aquest sentit, hem passat el qüestionari als regatistes i entrenadors d'un club per tal d'observar possibles dubtes o problemes de comprensió en els enquestats o de funcionament de la sessió i anotar les incidències. Per a tal efecte hem dissenyat una fitxa de control on fer el registre d'aquests aspectes que podem veure a l'annex 4 (*Dades de la sessió*). D'aquesta primera sessió de pre-test, s'ha observat que tant l'estructura del qüestionari com la formulació de les preguntes no ha ocasionat malentesos considerables ni dubte importants, tot i així, s'ha detectat la necessitat d'elaborar un manual per a les persones encarregades de dur a terme la sessió per tal que donin les instruccions necessàries per al bon funcionament d'aquestes. Els qüestionaris realitzats en el pre-test s'han donat per vàlids i s'ha procedit a incloure'ls a la mostra.

El *Manual Navigaqualit* que hem elaborat consta de quatre apartats, tal com podem veure al annex 3. En ell es dóna tota la informació necessària per al bon desenvolupament de les sessions, així com els aclariments de possibles dubtes que puguin sorgir tant per part dels enquestats com dels responsables de les sessions, així com una eina de registre i control d'aquestes.

- **Introducció:** S'explica el propòsit del document i el contingut.
- **Dades de la sessió:** Hi trobem les indicacions pertinents per tal d'utilitzar correctament el document *Dades de la sessió* (annex 4) de manera que quedin registrades les circumstàncies en que s'ha dut a terme la sessió, així com altra informació com el lloc i la persona responsable, el nombre de qüestionaris realitzats o altres dades que seran d'utilitat pel registre i tractament dels qüestionaris.
- **Presentació de la sessió i qüestionari. Instruccions pels entrevistats:** S'hi detallen les explicacions i actuacions dels responsables de les sessions per tal que aquestes siguin fluïdes, exactes, sense errors i per tant vàlides. Els responsables de les sessions hauran de ser molt curosos en seguir les instruccions estrictament.
- **Blocs de respostes:** En aquest apartat els responsables de les sessions tenen una relació de les quatre tipologies de respostes que es poden trobar als qüestionaris, de manera que si algun subjecte de la mostra té dubtes del significat que s'atorga a cada valor de les respostes, el responsable de la sessió pot exemplificar-ho segons aquest document.

Tal com hem exposat, s'ha optat per una enquesta de tipus Hall-test a realitzar en els centres d'entrenament. Aquestes enquestes, com hem dit, s'han passat a una mostra representativa de regatistes i entrenadors de les flotes Optimist, Làser, 420 i Europe que participen en el circuit català, en els seus propis clubs nàutics o centres d'entrenament, abans de començar la seva sessió d'entrenament (segons el manual dissenyat, veure annex 3). Seguint les recomanacions de Martilla y James (1977), s'ha procurat separar el màxim possible l'elaboració del qüestionari d'importància amb el de valoració, amb la finalitat d'evitar que les respostes de la primera poguessin influir en les de la segona.

Com hem vist, s'ha escollit com a mostra els centres o clubs amb major nombre de regatistes participants al circuit català per tal d'enquestar al major nombre de subjectes. Per això s'ha contactat amb els responsables de la FCV per comptar amb el seu suport i assessorament. D'aquesta manera hem pogut contactar amb els responsables dels centres d'entrenament per explicar el propòsit de l'estudi, buscar la seva complicitat i col·laboració i per tal de fixar les dates i horaris, així com els espais necessaris per portar a terme les sessions. El primer contacte s'ha fet telefònicament i posteriorment s'ha enviat un correu electrònic explicatiu per concretar i deixar constància d'allò acordat (annex 5). En alguns casos ha estat impossible concretar dates per fer les sessions a causa de les coincidències amb campionats o altres activitats, és per aquest motiu que finalment els centres d'entrenament on ha tingut lloc les sessions no són necessàriament els que majors nombre de regatistes tenien, sinó aquells en que s'ha pogut concertar i realitzar la sessió, fins arribar al nombre de qüestionaris necessaris per la mostra.

Aquestes sessions per passar els qüestionaris s'han realitzat en dos períodes de temps amb un any de distància per tal de poder valorar una possible tendència de canvi en les respostes dels subjectes comparant un període (any 2012) amb el següent (any 2013), donant lloc a una nova variable a analitzar (període).

6.3.1. Recollida de dades

Un cop s'ha obtingut la totalitat de qüestionaris dels dos períodes analitzats s'han preparat i ordenat de manera que facilitessin la posterior transcripció i abocament de les dades als corresponents fulls de càlcul informatitzats per al seu posterior tractament i traspàs al paquet estadístic que hem utilitzat per aquest estudi. En aquest procés i com hem comentat anteriorment, dels 145 qüestionaris realitzats, s'ha detectat que en 10 casos aquests no complien amb els paràmetres marcats per l'estudi, quedant un total de 135 qüestionaris vàlids. Aquest 135 qüestionaris conformen la mostra definitiva on trobem 16 qüestionaris realitzats a entrenadors i 119 a regatistes.

Totes les dades dels qüestionaris han estat entrades per duplicat per tal de detectar possibles errors en la transcripció. Aquesta mesura de control en l'entrada de dades a les fulles de càlcul, ens ha permès detectar les possibles errates de transcripció i d'aquesta manera realitzar una neteja de dades (*data cleansing*), validant i corregint-les, assegurant la qualitat del procés (Rahm & Hong, 2000).

CAPÍTOL 7
**ANÀLISI
DE DADES**

07

7. Anàlisi de dades

Per a respondre a les preguntes plantejades en l'estudi i arribar als objectius proposats, hem realitzat cinc blocs d'anàlisi:

1. S'han calculat estadístics descriptius generals amb tota la mostra d'usuaris, que permeten perfilar la valoració i la importància que es dona als diferents factors que intervenen en una regata.
2. S'ha replicat aquesta anàlisi per a les dues tipologies d'usuaris, fent una comparativa dels resultats d'aquestes submostres per tal d'identificar els aspectes que discriminen uns dels altres i que aporten informació distintiva de cada col·lectiu.
3. S'ha realitzat una anàlisi tipus IPA, on les valoracions i la importància de cada factor organitzatiu queda reflectida en una matriu 2x2 que indica, en cada quadrant, el tipus d'acció més adequada.
4. S'ha analitzat les correlacions entre totes les variables per tal d'identificar aquelles que són significatives i que ens donen informació de l'estat global de la qualitat en l'organització de regates i les possibles dimensions que la determinen.
5. S'ha efectuat una anàlisi psicomètrica dels qüestionaris emprats, determinant les seves garanties per valorar el grau de satisfacció i d'importància dels diferents factors organitzatius, d'acord amb el funcionament de les preguntes distribuïdes en els sis blocs d'ítems proposats, així com la seva fiabilitat.

Els resultats obtinguts en aquests cinc blocs d'anàlisi, s'han processat per tal de fer els encreuaments i les gràfiques de les dades i així poder analitzar-les i mostrar els resultats d'una forma entenedora per poder detectar i concretar possibles problemàtiques i poder elaborar una proposta per a la millora contínua en el servei d'organització de regates.

Per tal d'anomenar de forma simplificada les diferents parts del qüestionari i blocs d'ítems, durant l'estudi hem utilitzat la següent nomenclatura (etiquetes):

IMPORTÀNCIA:

- A terra, abans de la regata: **Impaban**
- A mar: **Impmar**
- A terra, després de la regata: **Impdesp**

VALORACIÓ:

- A terra, abans de la regata: **Notaaban**
- A mar: **Notamar**
- A terra, després de la regata: **Notadesp**

A més, per a facilitar el seu tractament, hem tornat a numerar els 53 factors organitzatius dividits en els diferents blocs d'ítems i assignant-li una etiqueta específica per a cada variable, on hi hem afegit una variable a cada bloc, corresponent a la mitjana de resultats del mateix. Podem veure aquesta taula d'etiquetes utilitzades per a les diferents variables en l'annex 8 (Taula de variables i etiquetes).

Seguidament, de les respostes obtingudes a la *Part 1* del qüestionari, pertanyent al perfil dels enquestats, hem realitzat una categorització de les diferents respostes obtingudes de cada variable (annex 6, Taula de categorització) per tal de poder fer la codificació numèrica de totes elles i així poder-les analitzar (annex 7, Categories i codificació). D'aquesta manera hem pogut fer la descripció de les característiques de la mostra als punts 6.1.1.1 i 6.1.1.2 d'aquest document, així com relacionar-les amb les altres dades obtingudes del qüestionari. Amb aquesta estructura de categories i etiquetes hem tabulat totes les respostes a una base de dades per tal de poder-les analitzar amb un paquet estadístic (*Statistica*).

7.1. Anàlisi descriptiva

Per tal de donar resposta a l'**objectiu específic 1** (conèixer el grau d'importància que donen els usuaris de les regates als diferents factors que determinen la percepció d'èxit organitzatiu) i l'**objectiu específic 2** (conèixer el grau de satisfacció dels usuaris en relació als diferents factors organitzatius), hem calculat estadístics descriptius generals amb tota la mostra d'usuaris. Hem estructurat l'anàlisi segons els sis blocs d'ítems (Impaban, Impmar, Impdesp, Notaaban, Notamar, Notadesp), relacionant gràficament les mitjanes i desviacions per a cada ítem, així com amb la mitjana dels valors de tots els ítems de cada bloc. D'aquesta manera hem pogut perfilar la valoració i la importància que es dona als diferents factors que intervenen en una regata i a cadascun dels blocs de l'estructura proposada.

7.2. Anàlisi comparativa per perfils

En relació a l'**objectiu específic 3** d'aquesta investigació (identificar els diferents perfils d'usuaris, relacionant-los amb les dades obtingudes i comparant-los entre ells), hem analitzat els resultats de les dues tipologies d'usuaris, comparant les dues submostres per tal d'identificar els aspectes que discriminen uns d'altres i que aporten informació distintiva de cada col·lectiu.

Com hem dit, la població analitzada a l'estudi està formada per dos col·lectius, els entrenadors i els regatistes, on la mostra final ha estat de 16 entrenadors i 119 regatistes. Per tal de saber si podem analitzar els dos col·lectius com una sola mostra hem fet proves comparatives per variables, mitjançant el test no paramètric *U de Mann-Whitney*. L'objectiu ha estat comprovar si hi ha diferències entre els resultats dels dos col·lectius, per tal de fer un contrast de comparació de la tendència central dels resultats d'aquests i trobar en quines preguntes i blocs de preguntes hi ha diferències significatives entre regatistes i entrenadors. Un cop detectades, hem procedit a fer una anàlisi descriptiva d'aquests ítems per cada col·lectiu per observar tant la naturalesa de les preguntes com les diferències en les respostes.

7.3. Anàlisi tipus IPA

Per l'assoliment de l'**objectiu específic 4** (conèixer la relació entre importància i grau de satisfacció per a cada factor organitzatiu per tal d'establir prioritats d'acció i propostes d'actuació), hem utilitzat una eina d'anàlisi basada en la matriu IPA proposada per Martilla i James (1977), amb les adaptacions dissenyades per Ábalo, et al. (2006), tal com hem exposat a l'apartat 3.2.4 del present estudi. En aquesta anàlisi cadascun dels factors organitzatius queda distribuït a la gràfica en funció dels seus resultats en els paràmetres *Importància* i *Valoració*. Segons la seva posició en aquesta matriu, hem pogut determinar el tipus d'acció aconsellada per a la millora de la qualitat global del servei, alhora que hem pogut definir el grau de prioritat per a cada acció correctiva.

7.4. Anàlisi correlacional

Pel que fa a l'**objectiu específic 5** (explorar les correlacions entre totes les variables analitzades per tenir una imatge global de la qualitat en l'organització de les regates analitzades en el moment de la investigació; identificant les possibles dimensions de qualitat d'aquestes segons els seus usuaris), hem realitzat les següents accions:

S'ha analitzat un total de 3.473 encreuaments amb correlacions significatives, on hem trobat 92 referents al *perfil* dels subjectes, 1.452 referents a variables del bloc d'*importància* i 1.929 correlacions significatives referents a variables del bloc de *valoració*. De l'anàlisi de tots aquests encreuaments surt un llarg llistat de dades que cal interpretar detingudament i que aporten una gran font d'informació. Les correlacions significatives que apareixen obren un ampli ventall d'interpretacions que mostren la realitat de l'organització de regates però que a la vegada reflecteixen altres aspectes de la societat en que tenen lloc. També trobem una gran aportació d'informació en aquells resultats que, per la seva evidència, reforcen la fiabilitat del mètode d'anàlisi. Per altra banda, aquelles correlacions que no apareixen com a significatives tot i que, per lògica quotidiana, semblaria que ho haurien de fer, ens porten a noves reflexions.

Per fer aquest estudi exploratori hem calculat les intercorrelacions entre les 164 variables, mitjançant el coeficient de correlació de Pearson per tal de veure aquelles que eren significatives ($p \leq 0.05$). En cadascuna de les variables s'ha observat el conjunt de correlacions significatives i s'ha procurat extreure les reflexions pertinents.

Hem estructurat aquesta anàlisi en tres parts. En primer lloc hem presentat els resultats de les variables de perfil de forma detallada, en segon lloc les correlacions entre les mitjanes de les respostes de cadascun dels sis blocs d'ítems del qüestionari (impaban, impmar, impdesp, notaaban, notamar i notadesp), i finalment s'han presentat les taules de correlacions entre les variables de les respostes del ítems de cada bloc. A l'apartat 9.4 es presenta la discussió per cadascuna d'aquestes parts, que finalment ens duran a poder extreure les conclusions que se'n deriven. En el cas de les correlacions entre ítems individuals, a causa de la gran quantitat d'informació obtinguda, s'ha optat per exposar exclusivament aquelles reflexions més rellevants.

7.5. Anàlisi psicomètrica dels qüestionaris

Un cop utilitzats els qüestionaris *Navigaqualit* com a eina per recopilar la informació desitjada, seguint el procediment establert i havent analitzat les dades obtingudes, cal donar resposta a l'**objectiu 6** de la nostra investigació (elaborar un qüestionari amb garanties mètriques i útil per valorar el grau de satisfacció i d'importància dels diferents factors organitzatius). És per aquest motiu que hem efectuat una anàlisi psicomètrica d'aquesta eina, determinant les seves garanties per valorar el grau de satisfacció i d'importància dels diferents factors organitzatius, per tal de poder-la considerar una eina fiable i útil per a tal fi. En aquest sentit, hem analitzat el funcionament de les preguntes distribuïdes en els sis blocs d'ítems proposats, així com la seva fiabilitat. Per tant, aquesta anàlisi psicomètrica consta de dues línies: l'anàlisi del funcionament dels ítems distribuïts en els sis blocs proposats i l'anàlisi de la fiabilitat del qüestionari.

7.5.1. Anàlisi del funcionament dels ítems distribuïts en els blocs proposats

Per tal de poder arribar a resumir les dades obtingudes en cada bloc de respostes en un sol valor i comprovar la validesa de cada ítem, hem abordat una anàlisi psicomètrica en que es considera en cadascun dels sis blocs d'ítems com un qüestionari que pot proporcionar una puntuació global per a cada individu. Per això hem calculat l'índex de discriminació de cada ítem, que expressarà en quin grau cada pregunta contribueix a situar l'individu que el respon en relació al tema tractat pel conjunt d'ítems de cadascun dels sis blocs.

Amb aquest objectiu hem calculat les correlacions ítem-total mitjançant el coeficient de correlació de Pearson, on seguint l'estàndard tradicional, amb un índex per sota de 0,30 considerarem que l'ítem no discrimina, és a dir, no van en consonància amb la resta del bloc.

7.5.2. Anàlisi de la fiabilitat del qüestionari

Un cop verificat el funcionament dels ítems de cada bloc hem procedit a analitzar la fiabilitat, pel procediment de consistència interna, de les puntuacions totals proporcionades per a cadascun dels sis blocs. Amb aquest objectiu hem calculat els coeficients d'Alpha de Cronbach per a cadascuna de les sis escales. Aquest coeficient també és un indicador de la consistència interna de les respostes rebudes pels ítems de cada bloc i contribueix a reforçar els resultats de l'apartat anterior sobre el funcionament dels ítems (discriminació). Els valors d'Alpha s'espera que superin un valor de tall de 0,8.

CAPÍTOL 8
RESULTATS

08

8. Resultats

En aquest capítol es presenten els resultats obtinguts en les cinc àrees d'anàlisi realitzades. En l'exposició d'aquests resultats es distingeixen les diferents fases de l'estudi que ajudaran a donar resposta a les preguntes plantejades al capítol 5. Per tant, trobem en primer lloc les dades obtingudes de l'anàlisi descriptiva, seguit dels resultats de la comparativa entre les dues submostres. Posteriorment mostrem els mapes de qualitat resultants de l'anàlisi tipus IPA i els resultats de les correlacions que ens ajudaran a donar una imatge global de la qualitat en l'organització de regates de vela lleugera a Catalunya en el període de la investigació. I finalment mostrem els resultats de l'anàlisi psicomètrica dels qüestionaris.

8.1. Descriptius

En aquest apartat s'exposen els resultats relatius a la importància i el grau de satisfacció dels usuaris de les regates. En primer lloc veurem els resultats dels sis blocs d'ítems analitzats, mostrant la mitjana dels valors de cada bloc i la desviació mitjana en cadascun. Un cop vistos aquests resultats de forma global, mostrem les dades obtingudes per cada factor organitzatiu de cada bloc. Per a facilitar la seva visualització, hem realitzat una gràfica per cada bloc de respostes, on s'exposa la mitjana dels valors de cada factor i la desviació en les respostes de la mateixa. Els ítems s'han ordenat segons els valors de les mitjanes de major a menor.

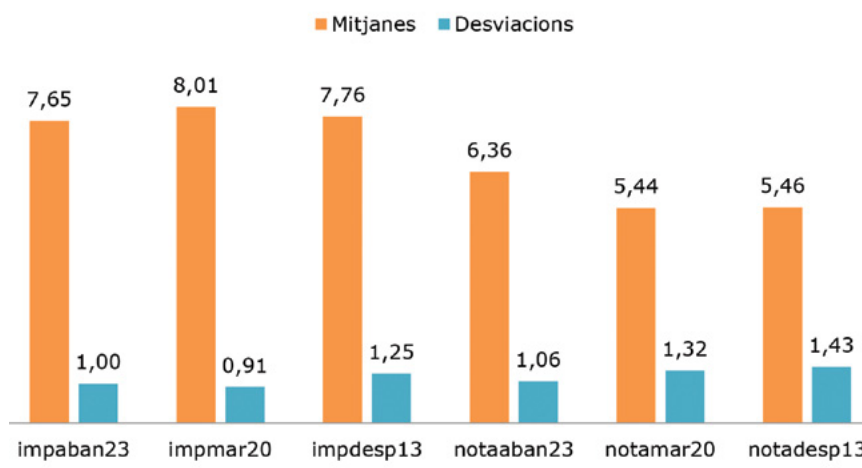

FIGURA 32. Mitjanes i desviacions dels sis blocs de respostes.

A la Figura 32 veiem les mitjanes dels valors de les respostes donades per a cadascun dels sis blocs de preguntes. Pel que fa a la importància que els usuaris donen als diferents factors organitzatius trobem que, en aquells que tenen lloc a terra abans de que les embarcacions vagin a l'aigua, els usuaris donen un valor d'importància de 7,65. A tots aquells factors que esdevenen des de que les embarcacions es fan a la mar fins que tornen a terra després de la regata, els usuaris els donen major

valor d'importància amb un 8,01. Pels factors organitzatius que tenen lloc a terra, un cop les embarcacions han tornat de la regata, la importància que els usuaris han donat ha tornat a disminuir lleugerament amb un valor de 7,76. Les desviacions que trobem en aquest bloc són similars, tot i que en el tercer (importància a terra, després de la regata), augmenta la dispersió en les respostes donades. En relació als blocs de preguntes sobre la nota que els usuaris donen als diferents factors organitzatius de les regates de vela lleugera del circuit català, veiem com la major nota (6,36) correspon a tot allò que succeeix des de que l'usuari entra en contacte amb el servei fins que les embarcacions van a l'aigua per a disputar les proves de la regata. Als dos altres blocs la mitjana de notes és molt similar, amb un 5,44 per aquells factors que tenen lloc a l'aigua i un 5,46 per aquells que l'usuari experimenta al tornar a terra després de la regata. En aquest cas les desviacions augmenten progressivament de manera que en el primer bloc les respostes són menys variables. Al bloc Notamar augmenta la desviació de les respostes i, en l'últim, trobem la major dispersió de respostes dels sis blocs.

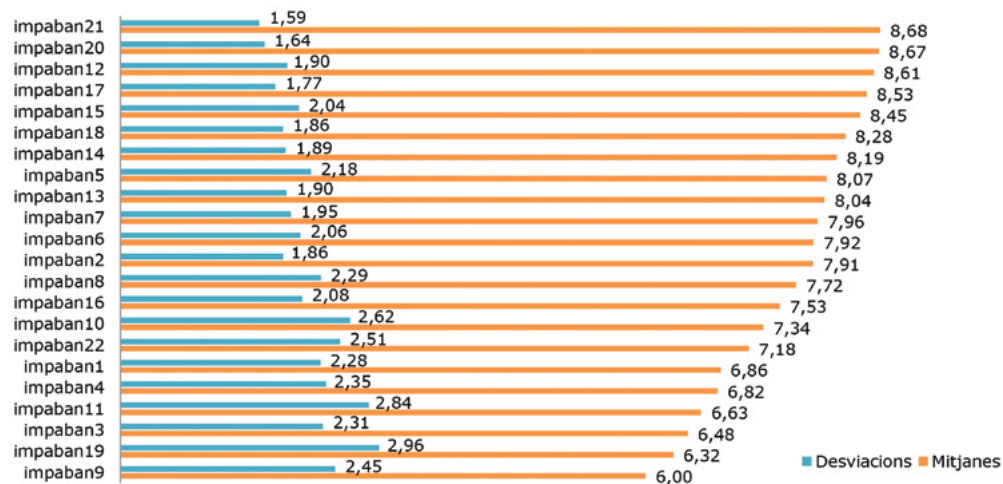

FIGURA 33. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, abans de la regata.

En la Figura 33 es representa aquesta gràfica pel bloc d'importància, d'aquells factors organitzatius que van des del moment en que l'usuari entra en contacte amb el servei fins que les embarcacions es fan a la mar. Hi podem veure que els valors de les mitjanes que presenten uns valors més elevats són 8,68 (impaban21: poder baixar l'embarcació a l'aigua amb rapidesa), 8,67 (Impaban20: que l'accés per baixar l'embarcació a l'aigua sigui còmode) i 8,61 (Impaban12: que al TOA la informació sigui completa). Les mitjanes amb valors més petits són un 6 (impaban9: que a les inscripcions em demanin i comprovin totes les dades), un 6,32 (Impaban19: que al club hi hagi un bon servei de bar) i un 6,48 (Impaban3: l'anunci de la regata). A més, hi podem observar una lleugera tendència que suggereix una relació inversa entre les mitjanes i les desviacions de cada ítem.

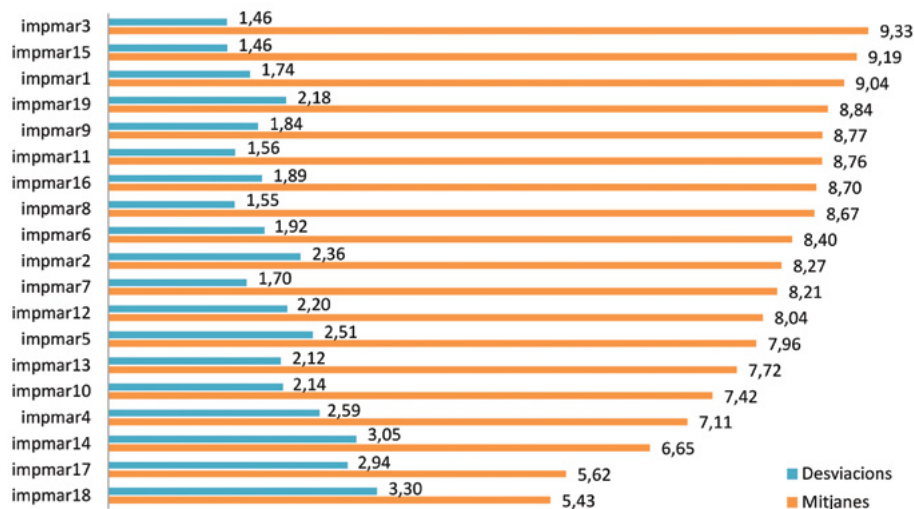
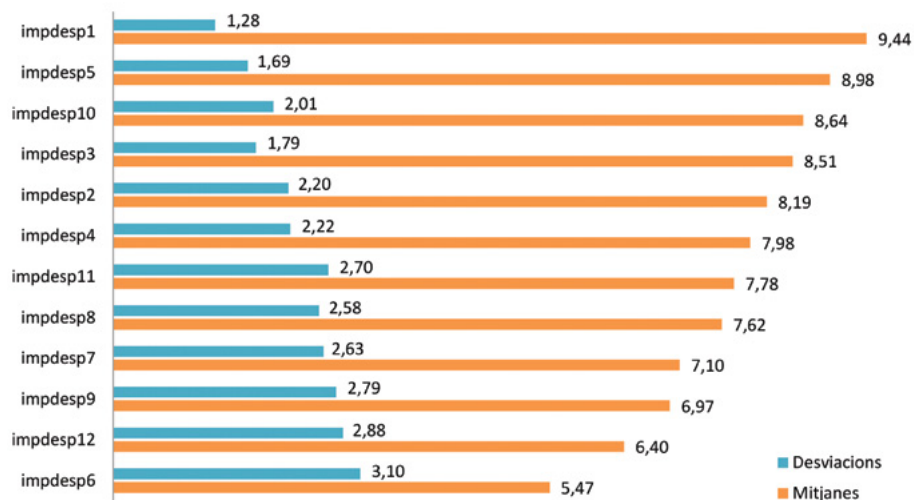

FIGURA 34. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, a mar.

A la Figura 34 s'exposen els resultats referents al bloc de respostes sobre la importància dels factors organitzatius que tenen lloc mentre les embarcacions es troben a mar, és a dir, des de que es fan a l'aigua per dirigir-se al camp de regata fins que tornen a terra un cop han acabat les proves del dia. En aquest cas observem que el valor més alt és un 9,33 que correspon al ítem Impmar3 (que les decisions del comitè siguin justes), seguit d'Impmar15 (que no hi hagi vaixells creuant el camp de regates) amb un 9,19 i en tercer lloc Impmar1 (que hi hagi el vent adequat per fer les proves) amb un 9,04. Trobem, també, que els dos ítems en que els usuaris donen menys importància i de forma diferenciada respecte al resta d'ítems del bloc, són l'impmar17 (que hi hagi vaixells per pares, acompanyants i espectadors) i l'impmar18 (que hi hagi vaixells per periodistes), amb uns valors de 5,62 i 5,43 respectivament i que alhora presenten unes de les desviacions més altes del bloc. A més, tornem a observar aquesta possible relació inversa entre les mitjanes i les desviacions del bloc.

Pel bloc d'importància dels factors que tenen lloc des de que les embarcacions han tornat a terra fins que acaba la relació de l'usuari amb el servei (Figura 35), trobem que el valor de la mitjana més elevada correspon al ítem Impdesp1 (que hi hagi aigua dolça pel material) amb un 9,44, seguit dels ítems Impdesp5 (que les resolucions de les audiències siguin justes) i Impdesp10 (que hi hagi vigilància nocturna de material i vaixells) amb uns valors de 8,98 i 8,64 respectivament.

FIGURA 35. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Importància, després de la regata.

L'aspecte amb menor rellevància correspon a un 5,47 per l'ítem Impdesp6 (que s'organitzin activitats d'entreteniment pels participants), amb la peculiaritat que aquest valor presenta la major diferència respecte a la següent mitjana amb menor valor (6,40), Impdesp12 (rebre informació de la regata els dies posteriors a la regata).

A la Figura 36, trobem les dades referents a la valoració que es dona a aquells factors organitzatius que tenen lloc a terra abans de la regata, on podem veure que els ítems on els usuaris donen millors notes són al Notaban12 (la informació completa al TOA), Notaban16 (el fàcil accés al TOA) i Notaban15 (Instruccions de Regata sense errors) amb uns valors de 7,34, 7,13 i 7,05 respectivament. També hi podem veure que les desviacions presenten valors força estables excepte als 4 ítems amb mitjanes més baixes, on aquestes augmenten considerablement. Aquest 4 ítems són Notaban21 (la rapidesa per baixar totes les embarcacions a l'aigua) amb un 5,34; Notaban11 (exigència en els mesuraments) amb un 5,13; Notaban22 (el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes) amb un 4,8 i Notaban10 (rapidesa en fer els mesuraments) amb un 4,68.

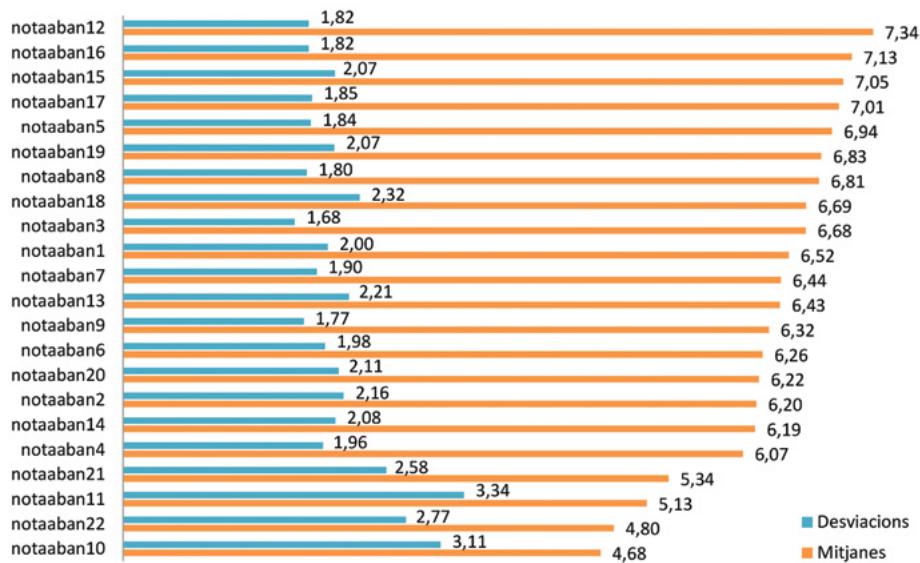

FIGURA 36. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, abans de la regata.

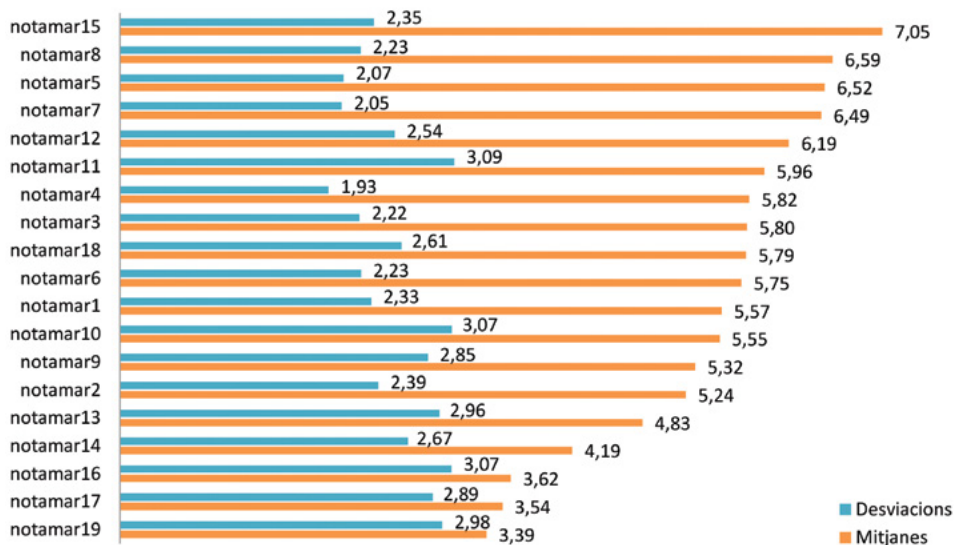
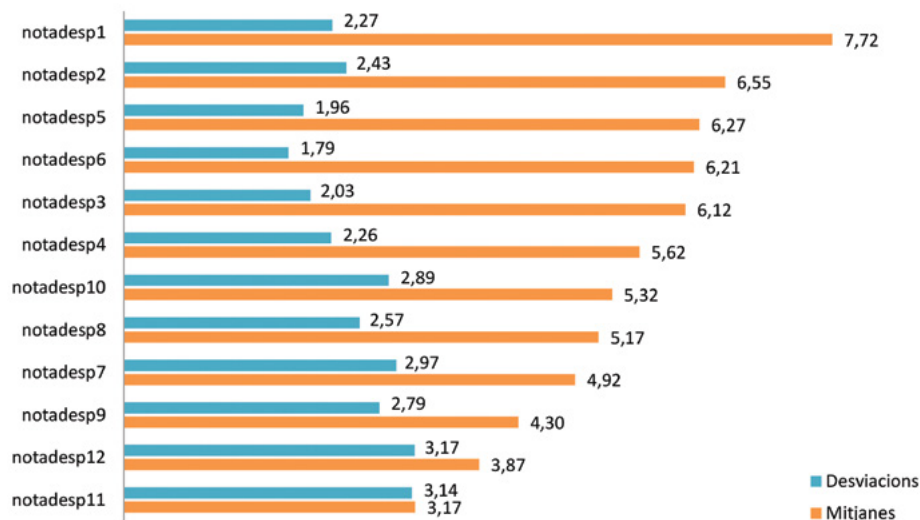

FIGURA 37. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, a mar.

Pel que fa a la nota que posen els usuaris als factors referents a tot allò que esdevé a mar, podem observar a la Figura 37 com les desviacions en aquest bloc són en general superiors a les vistes en els blocs anteriors. Seguim veient, a més, aquesta certa tendència en la correlació inversa entre mitjanes i desviacions. En aquest bloc hi ha 4 ítems que destaquen de la resta pels seus valors baixos. Aquestes notes corresponen als ítems Notamar14 (si s'eviten els aplaçaments llargs a l'aigua) amb un 4,19; Notamar16 (disponibilitat de vaixells per espectadors) amb un 3,62; Notamar17 (disponibilitat de vaixells per periodistes) amb un 3,54 i la més baixa és Notamar19 (l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes), amb un 3,39. En les notes més altes del bloc, destaca l'ítem Notamar15 (la prevenció de les situacions de risc) amb un 7,05, seguit de Notamar8 (la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut) amb un 6,59, Notamar5 (l'aplicació de les regles per part dels comitès) amb un 6,52 i Notamar7 (recorreguts ben muntats) amb un 6,49.

FIGURA 38. Mitjanes i desviacions de les respostes als ítems del bloc Nota, després de la regata.

Finalment, a la Figura 38 es mostren els resultats de les notes dels factors que tenen lloc a terra després de la regata, on es manté la lleugera correlació inversa entre desviacions i mitjanes i on trobem una nota que destaca sobre les altres amb un valor de 7,72. Aquest ítem és Notadesp1 (disponibilitat d'aigua dolça pel material) i el segueix amb un 6,55 Notadesp2 (menjars gratuïts després de la regata) i amb un 6,27 Notadesp5 (justícia en les resolucions d'audiències). Els valors més baixos són per Notadesp11 (les activitats d'entreteniment pels participants) amb un 3,17, seguit de Notadesp12 (la informació que rebo de la regata els dies posteriors) amb un 3,87 i Notadesp9 (entregues de trofeus divertides) amb un 4,3.

Per tant, observant els sis blocs d'ítems veiem una constant que és una certa tendència a la correlació inversa entre mitjanes i desviacions; és a dir, que com majors són els valors de les mitjanes major és l'homogeneïtat de les respostes i per altra banda com més baixos són, presenten major dispersió en les respostes.

També hem vist com els valors de les mitjanes dels blocs d'importància són lleugerament inferiors als valors de les mitjanes dels blocs de valoració. Caldrà veure quines conclusions es poden extreure de l'anàlisi en profunditat d'aquests resultats, explorant la naturalesa dels ítems en relació als seus valors i la relació de la importància i la nota dels mateixos.

8.2. Comparativa per perfils

A continuació mostrem els resultats del contrast de comparació de la tendència central dels dos col·lectius (entrenadors i regatistes) per als 6 blocs de preguntes del qüestionari:

TAULA 36. Comparativa de les respostes dels dos col·lectius per a cada bloc.

VARIABLE	P-LEVEL
impaban23	0,617
impmar20	0,036
impdesp13	0,393
notaaban23	0,251
notamar20	0,275
notadesp13	0,434

Com podem observar a la Taula 36, l'únic bloc de respostes on hi ha una diferència significativa entre les respostes dels entrenadors i els regatistes és el d'importància a mar ($p < 0,05$). Als altres 5 blocs de respostes els dos col·lectius presenten unes respostes amb similars que permetrien considerar els dos col·lectius com a una sola mostra.

A continuació exposem les mitjanes de respostes dels ítems que presenten diferències significatives entre els dos col·lectius en cadascun dels sis blocs de preguntes:

8.2.1. Importància abans de la regata:

TAULA 37. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impaban

ÍTEM	IMPABAN	
	ENTRENADORS	REGATISTES
Impaban5	7,06	8,20
Impaban18	7,43	8,39

Impaban5: Sembla que el grau d'ansietat per arribar amb temps al club organitzador és significativament superior en els regatistes que en els entrenadors, ja que aquests donen més importància a la facilitat dels accessos per arribar-hi.

Impaban18: Els regatistes donen significativament més importància que els entrenadors al fet que als clubs organitzadors hi hagi vestuaris disponibles per a ells.

8.2.2. Importància a mar:

TAULA 38. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impmar

IMPMAR		
ÍTEM	ENTRENADORS	REGATISTES
Impmar 1	8,31	9,13
Impmar 4	5,31	7,35
Impmar 5	7,06	8,07
Impmar 17	4,18	5,81
Impmar 19	7,93	8,95
Impmar 20	7,58	8,06

Impmar1: El col·lectiu dels regatistes dóna més importància a que hi hagi les condicions de vent òptimes per fer proves.

Impmar4: La importància que es dóna a que es facilitin pícnic als regatistes és molt superior en els regatistes que en els entrenadors.

Impmar5: Els regatistes valoren més important que els entrenadors el fet que s'evitin aplaçaments llargs a mar per manca de vent.

Impmar17: Referent a la disponibilitat d'embarcacions per espectadors, els regatistes també li donen significativament més importància.

Impmar19: Els regatistes també donen més importància que els entrenadors a que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra.

8.2.3. Importància després de la regata:

TAULA 39. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Impdesp

IMPDESP		
ÍTEM	ENTRENADORS	REGATISTES
Impdesp1	9,25	9,46
Impdesp2	7,06	8,33
Impdesp11	6,12	8

Impdesp1: Els regatistes donen més importància al fet de disposar d'aigua dolça pel material al tornar a terra que els entrenadors.

Impdesp2: Els regatistes també donen més importància que els entrenadors a que hi hagi menjar gratuït després de la regata.

Impdesp11: Que hi hagi sorteig de material després de la regata, és molt més valorat pels regatistes que pels entrenadors.

8.2.4. Valoració abans de la regata:

TAULA 40. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notaaban

NOTAABAN		
ÍTEM	ENTRENADORS	REGATISTES
Notaban4	5,14	6,19
Notaban10	7,06	4,38

Notaaban4: Els regatistes donen notes significativament més altes a la comunicació entre els clubs organitzadors i els regatistes.

Notaaban10: En aquest cas els entrenadors donen una valoració molt més alta a la rapidesa en fer els mesuraments enfront al suspens que expressen els regatistes.

8.2.5. Valoració a mar:

TAULA 41. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notamar

NOTAMAR		
ÍTEM	ENTRENADORS	REGATISTES
Notamar8	5,68	6,71
Notamar9	2,85	5,61
Notamar13	2,21	5,14
Notamar19	4,93	3,18

Notamar8: Els regatistes donen significativament millor nota que els entrenadors a la senyalització de canvis de recorregut i escurçament de proves per part del CR.

Notamar9: Els entrenadors donen molt pitjor nota que els regatistes al control del pas de balises.

Notamar13: Els entrenadors també donen molt pitjor nota que els regatistes al repartiment de pícnic.

Notamar19: En aquest cas els entrenadors valoren més positivament que els regatistes l'ordre de tornada a terra, evitant embussos a les rampes.

8.2.6. Valoració després de la regata:

TAULA 42. Diferències entre entrenadors i regatistes al bloc Notadesp

NOTADESP		
ÍTEM	ENTRENADORS	REGATISTES
Notadesp6	7,06	6,09
Notadesp7	6,5	4,69

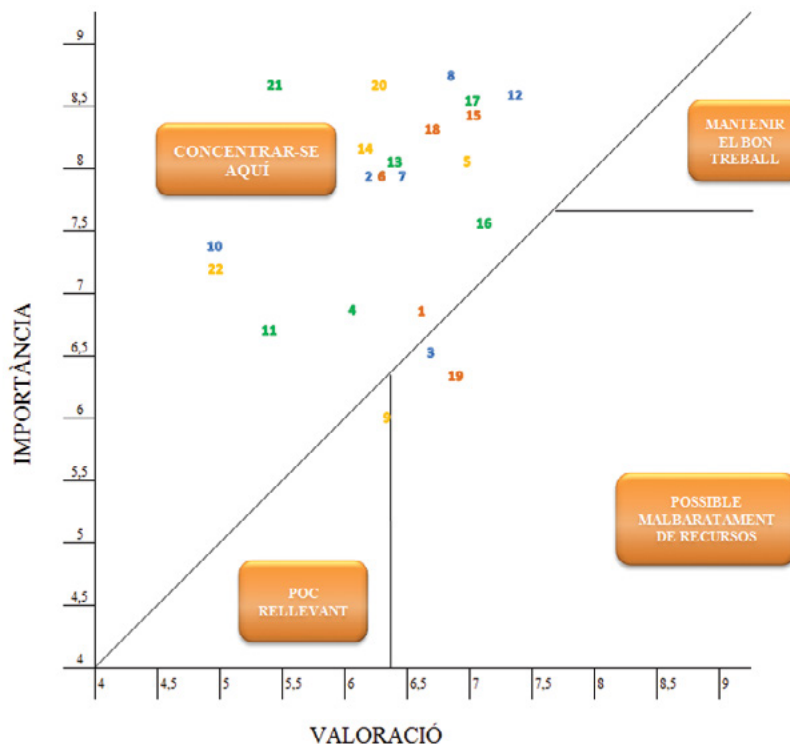
Notadesp6: Pel que fa a la proximitat dels hotels al club, els entrenadors donen millors notes que els regatistes.

Notadesp7: Els regatistes donen pitjor nota que els entrenadors a la vigilància nocturna de material i vaixells als clubs organitzadors.

8.3. Resultats de l'anàlisi tipus IPA

De l'anàlisi de la relació entre la importància i la nota que els usuaris donen als factors organitzatius de les regates del circuit català de vela lleugera, seguint els criteris d'anàlisi exposats a l'apartat 7.3, sorgeixen les següents gràfiques corresponents a cada bloc d'ítems i que exposem a continuació.

A la gràfica mostrada a la Figura 39, corresponent al bloc d'ítems dels factors que tenen lloc a terra, abans de la regata; apareixen la totalitat d'ells, excepte tres, en l'espai de la matriu corresponent a aspectes en que la importància es presenta superior a la seva nota. Per tant, tots aquests seran factors on les EO hauran de dedicar els seus esforços per millorar-les.

FIGURA 39. Gràfica IPA dels ítems corresponents al bloc A terra, abans de la regata.

En relació a la prioritat de les accions per corregir aquests resultats i millorar la qualitat de les regates, els ítems que presenten una major distància respecte la línia diagonal que marca l'equilibri són, per ordre de **prioritat** els següents:

- Ítem21: Rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua.
- Ítem10: Rapidesa en fer els mesuraments.
- Ítem20: Comoditat per baixar l'embarcació a l'aigua.
- Ítem22: Disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes.

En contraposició, les accions de millora que requereixen d'una **priorització més baixa**, de menys a més prioritat, són:

- Ítem1: Dates que s'escullen per celebrar les regates.
- Ítem16: Fàcil accés al TOA.
- Ítem4: Comunicació entre la EO i els regatistes.
- Ítem5: Fàcil accés a les EO.

Dels tres ítems que no es troben en el quadrant de necessitat de millora, és a dir, que tenen una nota superior al valor d'importància; dos d'ells es troben al quadrant d'aquells factors que poden estar causant un **possible malbaratament de recursos**. Aquests són els següents:

- Ítem19: Servei de bar a les EO.
- Ítem3: Contingut dels Anuncis de Regata.

L'altre ítem, es troba en el quadrant d'aspectes que requereixen una **baixa prioritat** d'acció ja que, tot i mostrar una valoració superior a la importància, aquesta última és suficientment baixa per poder afirmar que la seva rellevància pel que fa a la percepció qualitat organitzativa, serà mínima. L'ítem en qüestió és el següent:

- Ítem9: Exigència en les inscripcions.

Referent als aspectes organitzatius que tenen lloc des de que les embarcacions es fan a la mar fins que tornen a terra un cop s'han acabat les proves, veiem a la gràfica de la Figura 40 com en aquest cas la totalitat dels ítems del bloc es troben al quadrant d'aspectes en que l'EO ha de centrar els seus esforços, on trobem per ordre de **prioritat** els següents:

- Ítem19: Ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes.
- Ítem14: Evitar els aplaçaments llargs a l'aigua.
- Ítem3: Justícia en les decisions del CR.
- Ítem1: Condicions de vent dels camps de regata.
- Ítem11: Control de creuament de vaixells pel camp de regates.

El factor organitzatiu que presenta una **menor prioritat** d'acció és:

- Ítem10: control d'entrenadors en el seguiment de les proves.

A la Figura 41 veiem el mapa resultant de l'anàlisi dels factors que es donen a terra després de la regata, on tornem a trobar tots els ítems situats al quadrant d'aspectes que requereixen accions per a la millora de la qualitat general percebuda. Com podem observar, les accions que requereixen una major **prioritat** són les que aniran encaminades a millorar el següent ítem:

- Ítem7: Disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells.

En canvi, l'ítem amb **menor prioritat** d'acció serà el següent:

- Ítem6: La proximitat de l'hotel al club.

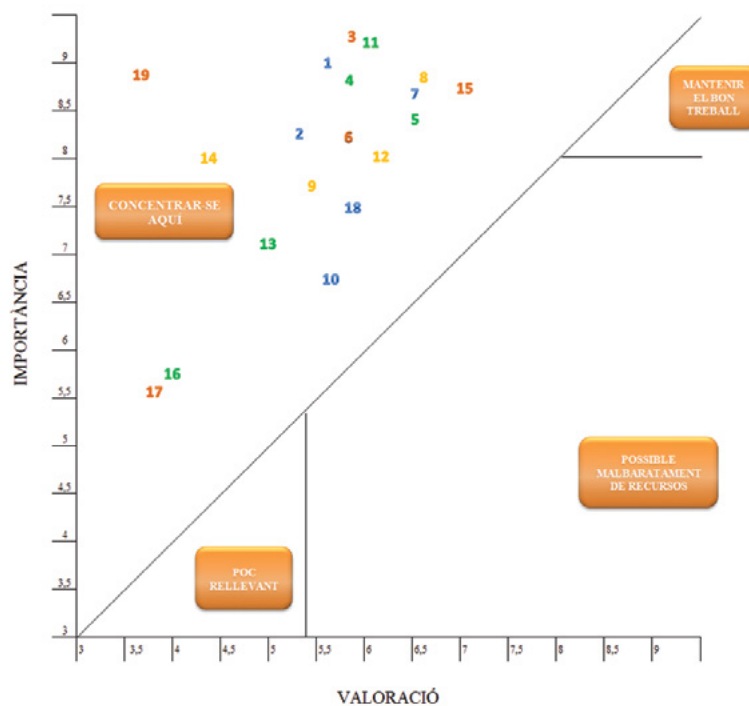

FIGURA 40. Gràfica tipus IPA dels ítems corresponents al bloc A mar

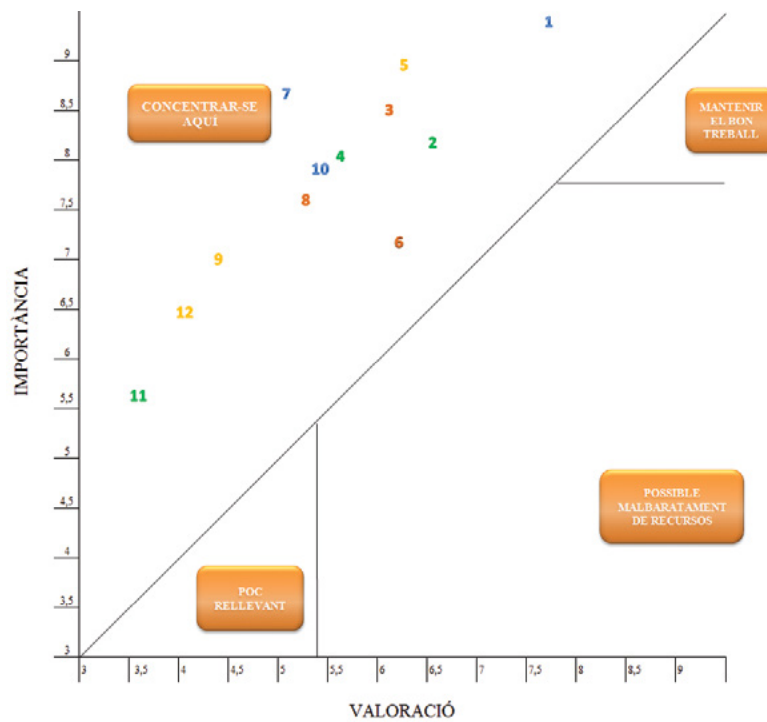

FIGURA 41. Gràfica tipus IPA dels ítems corresponents al bloc A terra, després de la regata.

8.4. Correlació entre variables

Com hem comentat a l'apartat 7.4, a continuació exposarem els resultats de les correlacions significatives ($p \leq 0.05$) entre les variables de l'estudi. En primer lloc veurem les correlacions que presenten les variables de perfil respecte de la resta. En segon lloc s'exposen les correlacions entre les mitjanes de cada bloc de preguntes. Finalment presentem les correlacions significatives entre variables individuals, que a causa de la seva extensió es mostren a l'Annex 9. Totes les taules i dades presentades han estat extretes de la matriu resultant de la totalitat de correlacions de l'estudi.

8.4.1. Correlacions referents al perfil dels usuaris

En aquest apartat trobem la descripció dels resultats de les correlacions significatives trobades en les variables referents al perfil dels usuaris de les regates del circuit català de vela lleugera, en relació a la totalitat de variables analitzades.

✓ **PERÍODE.**

TAULA 43. Correlacions significatives per a la variable Període.

PERÍODE			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
zona	0,36	notaaban 20	0,24
País núm.	-0,25	notamar 1	0,24
impaban 1	-0,23	notamar 10	0,23
impaban 19	-0,27	notamar 18	0,24
impmar 2	-0,23	notamar 19	0,34
impseps 7	-0,24	notadesp 7	0,31
notaaban 11	0,27		

Observant les correlacions significatives amb la variable *període*, trobem que hi ha un total de 13 correlacions. Presenta correlació directa amb la variable zona i amb 7 variables de valoració de l'organització de regates (exigències en els mesuraments, comoditat per posar l'embarcació a l'aigua, condicions de vent dels camps de regata, control dels entrenadors en el seguiment de les proves, disponibilitat de llanxes de salvament, ordre en la tornada a terra evitant embussos a les rampes, i disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells). En canvi, hi trobem correlacions negatives amb la variable de nombre de països on els regatistes han competit i amb 4 variables d'importància (les dates en que se celebren les regates, servei de bar, que es facin les proves seguides sense esperes injustificades, i que l'hotel estigui prop del club).

✓ **EDAT.**

TAULA 44. Correlacions significatives per a la variable Edat.

EDAT					
ÍTEM	R	ÍTEM	R	ÍTEM	R
Anisreg	0,46	impseps 9	-0,44	notamar 15	-0,26
país núm.	0,43	impdesp 11	-0,29	notamar 17	-0,27
impmar 2	0,35	impdesp 12	-0,24	notamar 20	-0,24
impmar 5	0,29	notaaban 2	-0,32	notadesp 5	0,23
impmar 6	0,25	notaaban 9	0,27	notadesp 7	-0,25
impmar 9	0,24	notaaban 14	-0,25	notadesp 10	-0,43
impmar 17	-0,27	notaaban 22	-0,24	notadesp 12	-0,45
impdesp 4	0,27	notamar 10	-0,24	notadesp 13	-0,32
impdesp 5	0,34	notamar 13	-0,26		

En aquesta variable trobem que correlacionen un total de 26 variables, 10 positives i 16 negatives. És la variable del perfil que té més correlacions amb la resta d'ítems. Presenta una alta correlació, amb les variables d'anys d'experiència i el nombre de països en els que ha competit.

Respecte a la part d'importàncies veiem que no presenta cap relació amb el bloc d'abans de la regata. A mar, correlaciona amb el 26% dels ítems (un d'ells negatiu). I després de la regata correlaciona amb el 42% del ítems (dos positius i tres negatius).

Respecte a la part de valoració, abans de la regata el 18% correlaciona (un d'ells negatiu). A mar, el 21% dels ítems i la mitjana del bloc correlacionen negativament. I després de la regata, el 33% i la mitjana del bloc correlacionen negativament, excepte en la valoració de la justícia en les resolucions d'audiències.

✓ SEXE.

TAULA 45. Correlacions significatives per a la variable Sexe.

SEX			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
Rol	0,25	notaaban 19	0,22
anysreg	0,26	notamar 3	0,26
impaban 3	-0,31	notadesp 7	-0,32
impdesp 2	-0,28	notadesp 9	-0,23

Aquesta variable presenta 8 correlacions de les quals només dues són relacions inverses. D'aquesta anàlisi correlacional s'extrau que hi ha una relació directa entre sexe i rol, és a dir que les dones fan més de tripulant i els homes de patró. També podem veure que les dones presenten un número més elevat d'anys com a regatistes. Sobre l'AR veiem que els homes li donen una major importància que les dones. També el menjar gratuït després de la regata és més important pels homes que per les dones. A més, veiem que el sexe femení valora més positivament el servei de bar dels clubs i la justícia en les decisions del CR. Mentre que el sexe masculí dona major puntuació a la vigilància nocturna de material i vaixells i valoren millor els lliuraments de trofeus com a acte divertit.

✓ ZONA.

Les correlacions significatives que trobem amb aquesta variable són les següents: La flota de classes dobles es troba majoritàriament concentrada a la zona centre, per això trobem una relació inversa entre les variables zona i rol, que suposa un nombre de patrons més elevat a la zona sud que a la zona centre.

TAULA 46 Correlacions significatives per a la variable Zona.

ZONA			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
període	0,36	notamar 2	0,3
Rol	-0,23	notamar 3	0,24
impaban 3	0,23	notamar 10	0,23
impaban 19	-0,26	notamar 14	0,32

A la zona sud es dona més importància a l'AR, mentre que a la zona centre se li dona més importància al servei de bar. A més,

a la zona sud es dona major puntuació a aspectes organitzatius que tenen lloc a mar, com són l'agilitat en fer proves, la justícia en les decisions del CR, el control dels entrenadors en el seguiment de les proves i si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua.

✓ NOMBRE D'ESPORTS EN QUE S'HA COMPETIT.

TAULA 47 Correlacions significatives per a la variable Núm. esports.

NÚM. ESPORTS			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
impaban 12	-0,25	notaaban 12	-0,31
impaban 15	-0,24	notamar 9	-0,23
impaban 16	-0,24	notadesp 10	-0,27

Aquesta variable presenta 6 correlacions, totes elles de relació inversa. Analitzant-la trobem que els regatistes que han competit en altres esports, li donen menys importància a les IR i al TOA. Per altra banda, donen una pitjor puntuació al control de pas de balises, als regals del sorteig de material i paradoxalment a la informació exposada al TOA.

✓ ROL EN L'EMBARCACIÓ

TAULA 48. Correlacions significatives per a la variable Rol.

ROL			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
Sex	0,25	notaaban 17	0,23
zona	-0,23	notadesp 10	-0,26
impaban 19	0,23		

Les dones fan més de tripulants que els homes. Trobem més tripulants a la zona centre que a la zona sud. Tret d'això, veiem en aquestes correlacions, que els tripulants donen més importància que els patrons a que hi hagi un bon servei de bar, valoren més positivament la visibilitat del POS i negativament els regals del sorteig de material.

✓ ANYS COMPETINT

TAULA 49. Correlacions significatives per a la variable Anys reg.

ANYS REG			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
Edat	0,46	impdesp 5	0,32
Sex	0,26	notaaban 10	-0,27
País núm.	0,66	notamar 6	-0,3
impaban 1	0,24	notadesp 10	-0,38
impaban 22	-0,24	notadesp 11	-0,23
impmar 6	0,25	notadesp 12	-0,23
impmar 17	-0,24		

Observant les correlacions amb aquesta variable observem que com més edat tenen els esportistes més anys porten regatejant i a més països han anat a participar en regates. Els esportistes que porten més anys en la competició de la vela, donen més importància a les dates en que se celebren les proves. També donen més importància a que el CR sigui rigorós en l'aplicació de les regles i que les resolucions de les audiències siguin justes. Donen menys importància a que hi hagi una zona amb comoditats pels regatistes o que hi hagi vaixells per pares, acompanyants o espectadors. A més trobem una correlació inversa amb la nota que posen a factors com la rapidesa en fer els mesuraments, línies de sortida perfectament muntades, els regals dels sorteig de material i la informació que reben els dies posteriors a la regata.

✓ EXPERIÈNCIA COMPETINT EN ALTRES PAÏSOS.

TAULA 50. Correlacions significatives per a la variable Núm. país.

NÚM. PAÍS			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
període	-0,25	impdesp 5	0,31
Edat	0,43	notaaban 11	-0,25
anysreg	0,66	notadesp 5	0,22
impmar 6	0,36	notadesp 10	-0,39
impdesp 3	0,24		

Els esportistes que han competit en regates a altres països troben més important que la resta, que el comitè sigui rigorós en l'aplicació de les regles, la rapidesa en penjar classificacions al TOA i que les resolucions de les audiències siguin justes. I donen pitjor nota a l'exigència en els mesuraments i als regals del sorteig de material. Per contra, puntuen millor la justícia en les resolucions d'audiències.

✓ QUANTITAT D'EXTRAESCOLARS.

TAULA 51. Correlacions significatives per a la variable Núm. extraes.

NÚM. EXTRAES			
ÍTEM	R	ÍTEM	R
impaban 19	0,22	impmar 6	0,22
impmar 1	0,25	impdesp 6	0,24

Pel que fa al nombre d'extraescolars que els regatistes realitzen, només trobem 4 variables que hi correlacionen i ho fan positivament. Aquesta és la variable de perfil que menys correlacions presenta, totes elles són amb un coeficient baix i corresponen a la part d'importància.

8.4.2. Correlacions entre les mitjanes dels sis blocs

Els resultats obtinguts, segons s'observa a la Taula 52, ens mostren que les mitjanes dels *blocs d'importància* correlacionen significativament entre sí ($p \leq 0,05$), així com les mitjanes dels *blocs de valoració* també ho fan entre elles. Totes són correlacions positives i amb coeficients elevats. És a dir, com més importància donen els usuaris als factors organitzatius d'un bloc, més importància donen als altres dos blocs d'importància. I com més alt puntuen els aspectes d'un bloc, millor valoren els dels altres blocs.

Per altra banda, també trobem una correlació significativa entre el bloc d'*Importància a mar* i la *Valoració abans de la regata* (0,32), i una altra entre la *Importància a mar* i la *Valoració a mar* (0,23). Per tant, com més importància donen els usuaris als factors organitzatius que tenen lloc a mar, millor valoren els aspectes organitzatius que tenen lloc a terra abans de la regata i també a aquells que tenen lloc a mar.

TAULA 52. Valors de les correlacions entre les mitjanes dels sis blocs

Mitjanes dels blocs		IMPORTÀNCIES			VALORACIONS		
		Abans de la regata	A mar	Després de la regata	Abans de la regata	A mar	Després de la regata
IMPORTÀNCIES	Abans de la regata						
	A mar	,50(*)					
	Després de la regata	,55(*)	,65(*)				
VALORACIONS	Abans de la regata	,00	,32(*)	,18			
	A mar	,12	,23(*)	,17	,68(*)		
	Després de la regata	-,09	,04	,17	,55(*)	,69(*)	

* La correlació és significativa al nivell $p < 0,05$

8.4.3. Correlacions entre variables corresponents a les respostes de cada ítem

Tal com hem exposat a l'apartat 7.4, en referència a les correlacions significatives ($p \leq 0,05$) trobades entre cadascun dels ítems dels sis blocs, la quantitat de dades obtingudes ens obliga a presentar aquests resultats apart, en l'Annex 9. Els resultats ens mostren un total de 3.381 correlacions significatives, 1.452 del la part d'*Importància* i 1.929 de la de *Valoració*. A l'apartat 9.4.3 trobem les reflexions més rellevants de l'anàlisi de totes elles.

8.5. Indicadors psicomètrics

Tal com hem exposat a l'apartat 7.5, els resultats psicomètrics del qüestionari es presenten en les dues línies d'anàlisi, primer aquells que fan referència al funcionament de les preguntes considerades com a blocs i seguidament aquells que tenen relació amb l'anàlisi de la fiabilitat del qüestionari i de cadascun dels seus blocs.

8.5.1. Funcionament dels ítems agrupats per blocs

De la Taula 53 a la Taula 58 es mostra els valors de discriminació del ítems dins de cadascun dels sis blocs. Cada valor expressa la idoneïtat de l'ítem per formar part del bloc en que està. Es considera que un ítem discrimina si supera el valor 0.3. Si oscil·la entre 0.2 i 0.3 és un ítem que possiblement no acaba de mesurar el mateix que mesuren els altres ítems del seu bloc. Si és inferior a 0.2 es considera que l'ítem no avalua el contingut desitjat i que les seves respostes no haurien de ser considerades en el càlcul de la puntuació total de la mitjana del bloc.

TAULA 53. Discriminacions del bloc Importància, abans de la regata.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ	ÍTEM	DISCRIMINACIÓ	ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Impaban1	0.219	Impaban8	0.607	Impaban15	0.570
Impaban2	0.251	Impaban9	0.485	Impaban16	0.605
Impaban3	0.414	Impaban10	0.469	Impaban17	0.417
Impaban4	0.663	Impaban11	0.405	Impaban18	0.229
Impaban5	0.585	Impaban12	0.614	Impaban19	0.375
Impaban6	0.529	Impaban13	0.512	Impaban20	0.425
Impaban7	0.618	Impaban14	0.497	Impaban21	0.325
				Impaban22	0,441

TAULA 54. Discriminacions del bloc Importància, a mar.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Impmar1	0.375
Impmar2	0.393
Impmar4	0.346
Impmar5	0.485
Impmar6	0.426
Impmar7	0.473
Impmar8	0.352
Impmar9	0.513
Impmar10	0.525
Impmar11	0.337
Impmar12	0.415
Impmar13	0.596
Impmar14	0.584
Impmar16	0.449
Impmar17	0.420
Impmar18	0.405
Impmar19	0.499

TAULA 55. Discriminacions del bloc Importància, després de la regata.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Impdesp1	0.358
Impdesp2	0.443
Impdesp3	0.611
Impdesp4	0.530
Impdesp5	0.311
Impdesp6	0.640
Impdesp7	0.516
Impdesp8	0.528
Impdesp9	0.644
Impdesp10	0.373
Impdesp11	0.626
Impdesp12	0.550

TAULA 56. Discriminacions del bloc Nota, abans de la regata.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ	ÍTEM	DISCRIMINACIÓ	ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Notaaban1	0.513	Notaaban8	0.488	Notaaban15	0.496
Notaaban2	0.515	Notaaban9	0.371	Notaaban16	0.589
Notaaban3	0.450	Notaaban10	0.327	Notaaban17	0.616
Notaaban4	0.440	Notaaban11	0.362	Notaaban18	0.541
Notaaban5	0.595	Notaaban12	0.496	Notaaban19	0.388
Notaaban6	0.517	Notaaban13	0.617	Notaaban20	0.585
Notaaban7	0.578	Notaaban14	0.578	Notaaban21	0.630
				Notaaban22	0.455

TAULA 57. Discriminacions del bloc Nota, a mar.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Notamar1	0.566
Notamar2	0.642
Notamar3	0.571
Notamar4	0.539
Notamar5	0.460
Notamar6	0.627
Notamar7	0.614
Notamar8	0.554
Notamar9	0.581
Notamar10	0.568
Notamar11	0.396
Notamar12	0.501
Notamar13	0.457
Notamar14	0.585
Notamar15	0.382
Notamar16	0.413
Notamar17	0.367
Notamar18	0.553
Notamar19	0.503

TAULA 58. Discriminacions del bloc Nota, després de la regata.

ÍTEM	DISCRIMINACIÓ
Notadesp1	0.418
Notadesp2	0.398
Notadesp3	0.551
Notadesp4	0.527
Notadesp5	0.457
Notadesp6	0.446
Notadesp7	0.656
Notadesp8	0.663
Notadesp9	0.657
Notadesp10	0.499
Notadesp11	0.640
Notadesp12	0.718

8.5.2. Fiabilitat del qüestionari

La Taula 59 i la Taula 60 indiquen el coeficient de fiabilitat i els errors estàndards de mesura dels diferents blocs.

El coeficient de fiabilitat per consistència interna Alpha de Cronbach és una derivació del coeficient de dues meitats i del coeficient de formes paral·leles. SEM (Standard Error of Measurement) indica l'interval d'imprecisió de les puntuacions que les subjectes puguin obtenir en el qüestionari. Habitualment s'accepten valors d'Alpha entre 0.7 i 0.8 en amunt, en aquest cas els blocs amb menys ítems mostren els resultats més baixos. Això pot ser degut a un efecte causat pel fet que hi hagi menys

preguntes ja que el coeficient de fiabilitat augmenta a mida que una prova és més llarga. Quant a SEM, no hi ha uns valors límit establerts, la recomanació és que siguin el més petits possible i acceptable a efectes de decisions avaluadores (com a referència es sol aplicar +/- 2SEM).

En cas d'analitzar els tres blocs com una sola prova que avalua la *importància* o la *valoració*, la fiabilitat global augmenta i SEM baixa.

TAULA 59. Fiabilitat i Error Estàndard de Mesura (SEM) dels blocs d'Importància.

BLOC	FIABILITAT (α)	SEM	FIABILITAT (α)	SEM
Importància, abans de la regata	0,82	0,364		
Importància, a mar	0,73	0,427	0,88	0,24
Importància, després de la regata	0,75	0,518		

TAULA 60. Fiabilitat i Error Estàndard de Mesura (SEM) dels blocs de Valoració.

BLOC	FIABILITAT (α)	SEM	FIABILITAT (α)	SEM
Nota, abans de la regata	0,85	0,37	0,92	0,27
Nota, a mar	0,84	0,47		
Nota, després de la regata	0,8	0,56		

De manera exploratòria, la progressiva desactivació dels ítems, per fases, que menys discriminen, permet tornar a calcular quina seria la fiabilitat de la prova global d'*importància* i de *valoració* (Taula 61 i Taula 62). En el cas que ens ocupa, després de dues fases de retallada, el coeficients es mantenen tot i haver perdut ítems. El motiu és que la reducció s'ha produït en ítems de baixa qualitat mètrica que no aportaven informació útil a la prova.

TAULA 61. Fiabilitat i SEM de la part Importància en les diferents fases de depuració.

PART	INICIAL		1ª FASE		2ª FASE	
	FIABILITAT (α)	SEM	FIABILITAT (α)	SEM	FIABILITAT (α)	SEM
Importància	0,88	0,24	0,886	0,268	0,884	0,28

TAULA 62. Fiabilitat i SEM de la part Valoració en les diferents fases de depuració.

PART	INICIAL		1ª FASE	
	FIABILITAT (α)	SEM	FIABILITAT (α)	SEM
Valoració	0,92	0,27	0,99	0,27

CAPÍTOL 9
DISCUSSIÓ

09

9. Discussió

Al llarg de l'estudi realitzat i patent en el capítol de contextualització, tant la bibliografia com la recerca en l'àmbit de la vela esportiva no és extensa. Podem trobar alguns estudis sobre biomecànica, nutrició, psicologia, patologies de l'esport, fisiologia, metodologia o control motor (Manzanares et al., 2012), però no sobre aspectes relacionats amb la qualitat organitzativa de les regates. Aquest fet dificulta el discurs d'una discussió basada en articles o estudis científics de referència. La nostra recerca de tipus exploratòria ens permet, no obstant, analitzar la qualitat de les regates des de diferents perspectives.

La gran quantitat de dades obtingudes de les diferents anàlisis realitzades, presenten la dificultat de gestionar la seva reflexió i exposició, de manera que s'ha destriat aquelles que s'han mostrat com a més rellevants

En aquest cas hem volgut ampliar les aportacions científiques al món de l'esport de la vela amb un estudi enfocat des de la perspectiva sociològica de la gestió de la qualitat en l'organització de regates, centrat en les percepcions dels usuaris principals (regatistes i entrenadors). Per aquest motiu, tal com hem argumentat en capítols anteriors, s'ha explorat les múltiples teories i tècniques existents sobre gestió de la qualitat, escollint aquelles que es podien ajustar més a les peculiaritats del nostre camp d'investigació i que podien ajudar-nos a fer una primera exploració en aquest sentit, aportant nous coneixements que faciliti el camí cap a la millora contínua i les futures investigacions en la temàtica.

És per tot això que en el present estudi s'han abordat diverses anàlisis tal com hem vist a l'apartat 7, per centrar aquesta exploració en les regates de vela lleugera del circuit català. En aquests capítol presentarem les reflexions sobre els resultats obtinguts en les diferents àrees d'anàlisi de la present Tesi Doctoral, a la llum de les investigacions prèvies realitzades.

9.1. Perfilat

Observant els resultats exposats a la Figura 32, hem vist com els usuaris analitzats, donen major importància als aspectes organitzatius a mar, que a aquells que tenen lloc a terra. També mostren una major rellevància els aspectes organitzatius a terra després de la regata, que els que succeeixen a terra abans de la regata. Autors com Pena Cardenal (1972) o Benavides i Rigau (1990), ja es plantejaven en les seves publicacions la importància dels aspectes que tenen lloc a mar, per a la percepció de qualitat dels regatistes. En aquest sentit, els autors dedicaven la major part dels seus treballs a la gestió d'aquests factors organitzatius. Aquesta orientació en les seves publicacions ratifiquen la rellevància dels aspectes que esdevenen a mar observada en aquest estudi, com són les tasques del CR pel que fa a les proves de la competició. Tot i així, la diferència no és massa destacable entre els tres blocs i destaquen també aquells aspectes sobre classificacions, protestes, audiències, repartiments de trofeus i altres factors organitzatius que succeeixen a terra després de la regata.

Per tal d'analitzar la nota o valoració que donen els usuaris a les regates del circuit català, hem vist que el bloc d'ítems millor valorat (6,36) és justament el dels factors de terra abans de la regata. Per tant seran tots aquells aspectes relatius a la

informació prèvia a la competició, els accessos i espais a utilitzar, el procés d'inscripció i el tracte amb els treballadors de l'EO. En canvi, els factors organitzatius que tenen lloc a mar i a terra després de la regata obtenen una valoració més baixa i podem dir que amb una aprovació molt justa per part dels usuaris. Podem afirmar que el bloc d'aspectes on les EO obtenen una major puntuació és el que presenta una menor importància per l'usuari.

A grans trets, podem veure també a la Figura 32 com els valors d'importància de cada bloc són superiors a les notes resultants de cadascun d'ells. Com ja apuntava Pena Cardenal (1972) i es va constatar a l'estudi preliminar (Palatzi i Renom, 2013), en les últimes dècades han augmentat considerablement les exigències dels usuaris de les regates, tot i que també ha augmentat la qualitat organitzativa de les mateixes, s'ha creat un desequilibri que provoca aquestes diferències entre la importància i la valoració que es dona als diferents aspectes organitzatius. Aquest desequilibri afectarà al grau de satisfacció dels usuaris i a les accions que les EO hauran d'aplicar per a millorar la percepció de qualitat percebuda per l'usuari. Aquest aspecte, com ja hem explicat, el tractarem a l'apartat 9.3 en relació a l'anàlisi del tipus IPA que hem realitzat.

✓ **IMPORTÀNCIA, ABANS DE LA REGATA:**

Centrant-nos específicament en cadascun dels blocs i els seus ítems, començarem amb el bloc d'aspectes que van des del moment en que l'usuari entra en contacte amb el servei fins que els vaixells es fan a la mar. Hem pogut observar anteriorment que els usuaris donen més importància als aspectes relacionats en aquest últim moment d'aquesta fase organitzativa, com són la comoditat i rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua. Segueixen en ordre d'importància, aquells factors que donaran informació referent a aquests mateixos factors, com és la visibilitat del POS o la informació del TOA i IR.

L'aspecte que els usuaris consideren menys important del bloc, és l'exigència en demanar i comprovar totes les dades en les inscripcions. Aquest és un tràmit que sovint pot fer-se llarg i pesat pels regatistes, especialment en esdeveniments on hi ha un gran nombre de participants. En alguns casos es formen aglomeracions i llargues esperes, en ocasions agreujades per la falta d'un o altre document. A nivell normatiu és indispensable disposar d'alguns documents, com poden ésser les assegurances i papers de les embarcacions o les llicències dels esportistes (FCV, 2015). A nivell organitzatiu es fa imprescindible la correcta inscripció dels regatistes, amb les categories i classes corresponents, així com els números de vela, club o altres dades, que de no tenir un registre acurat i precís pot crear contratemps que afectin greument la qualitat en altres factors organitzatius de major rellevància. És per aquest motiu que serà un repte per l'EO aconseguir que allò que per l'usuari té poca importància, no li suposi un esforç o una dedicació de temps massa elevada, tot i que per l'organització sigui tant rellevant. En aquest sentit, en l'actualitat, s'estan incorporant metodologies promogudes per la FCV i utilitzant noves tecnologies que, justament, busquen una agilització del procés que alhora doni una major efectivitat en el registre de participants.

El segon factor organitzatiu menys important que trobem és el servei de bar de les EO. Tanmateix, la mostra d'aquest estudi està formada pel conjunt de regatistes i entrenadors com a usuaris principals de l'organització d'aquestes competicions. Els repartiments de pícnic i els menjars gratuïts després de la regata, podrien ser possibles causes per les quals aquests col·lectius no mostrin un especial interès en el servei de bar. Possiblement altres col·lectius que són usuaris secundaris de les regates, com poden ser els familiars dels regatistes o acompanyants, tinguin una visió diferenciada respecte la importància d'aquest factor organitzatiu per determinar la qualitat percebuda del servei global. Aquest podria ser un aspecte a analitzar en investigacions futures, tenint en compte altres tipologies d'usuaris de l'organització de regates.

✓ **IMPORTÀNCIA, A MAR:**

Quant a la importància dels factors organitzatius que tenen lloc mentre les embarcacions es troben a mar, és a dir, des de que es fan a l'aigua per dirigir-se al camp de regata fins que tornen a terra un cop han acabat les proves del dia, presentem les següents reflexions:

Els usuaris de les regates donen una major rellevància als aspectes extrínsecs a la navegació, com pot ésser la justícia en les decisions del CR, el creuament d'embarcacions creuant el camp que generin onades o interferències, que es senyalin correctament els canvis o escurçaments dels recorreguts, o que el vent sigui l'adequat per a fer les proves. També apareix com un dels factors més importants el fet que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra.

En canvi veiem com els factors organitzatius que menys importància donen els usuaris són, aquells aspectes que no tenen relació amb el correcte esdevenir de les proves, com és el fet que hi hagi embarcacions de seguiment de la regata: per a periodistes, pares, acompanyants o espectadors, salvament i entrenadors; o que es reparteixi pícnic als esportistes. Malgrat tot, els seguiment d'embarcacions pot ser rellevant pel desenvolupament de la regata en diferents aspectes que poden afectar a la justícia o a la seguretat de les proves.

✓ **IMPORTÀNCIA, DESPRÉS DE LA REGATA:**

Des de que les embarcacions han tornat a terra fins que acaba la relació de l'usuari amb el servei, hem vist que l'aspecte que els usuaris perceben com a més important és poder disposar d'aigua dolça pel material i les embarcacions. S'ha de tenir en compte que en aquesta fase de l'esdeveniment, encara hi ha aspectes organitzatius relacionats amb la competició. Aquest fet contrasta amb el bloc anterior, on els regatistes donaven la màxima importància als aspectes directament relacionats amb la competició. Sorpren, per tant, que en aquest bloc l'aspecte més important sigui un servei complementari per davant de qüestions com la que trobem en segon lloc: la justícia en les resolucions de les audiències. El tercer aspecte més important del bloc torna a ésser un altre servei complementari, la disponibilitat de vigilància nocturna pel material i embarcacions.

Per altra banda veiem com els factors amb menor importància pels usuaris també són serveis complementaris, en aquest cas l'organització d'activitats per a participants o rebre informació de la regata els dies posteriors. És a dir, que aquells serveis que fan referència a la cura del material i embarcacions pròpies són molt importants pels regatistes i aquells altres serveis complementaris que no van en aquest sentit presenten les menors puntuacions en importància.

✓ **VALORACIÓ, ABANS DE LA REGATA:**

Els entrenadors i els regatistes donen les millors puntuacions als aspectes relacionats amb el TOA, tant la informació que s'hi posa com el seu fàcil accés. Per tant, a més de que les EO escullen bons llocs per situar el TOA, també hi posen tota la informació requerida i actualitzada. En aquest sentit, a més, podem dir que la normativa referent al contingut del TOA, també és satisfactòria pels usuaris de les regates. El tercer aspecte millor valorat del bloc és l'elaboració de les IR sense errors. Vist això, sembla que els responsables de la seva confecció, és a dir els CR, tal com veiem a la Part 7 del RRV (RFEV, 2016a), són prou curosos i tenen una valoració força positiva en aquest sentit.

Tot i que les dades ens mostren que en els següents aspectes organitzatius hi ha una destacada variabilitat, en els quatre ítems menys valorats podem destacar:

- La rapidesa i les exigències a l'hora de fer els mesuraments: Els usuaris suspelen en aquests aspectes a les EO. Cal dir que són molt poques les regates del circuit català on es realitzen mesuraments de material i embarcacions. Segurament aquesta falta de pràctica de totes les parts implicades, provoca una insuficient agilitat en el procés, que causa aquesta percepció per part dels usuaris.
- Per altra banda trobem que els usuaris no estan satisfets en relació a les zones amb comoditats per als regatistes. És possible que, tal com apuntaven els especialistes a l'estudi preliminar (Palatzi, 2010), les EO dediquin la major part dels esforços organitzatius en la gestió dels aspectes que tenen lloc a mar i en ocasions no contemplin la possibilitat de llargues estades dels participants en les instal·lacions. Una manca de condicions meteorològiques favorables per a realitzar les proves, pot ésser una causa molt comuna per la qual els regatistes hagin de passar moltes hores sense sortir a l'aigua. El fet que les EO no disposin zones on aquests puguin estar amb certa comoditat, pot generar una baixa percepció de qualitat per part dels usuaris.
- La rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua també és un aspecte que els regatistes i entrenadors valoren més negativament. Aquest fet pot donar-se a causa d'espais insuficients per realitzar-ho o per la falta d'organització en l'acció. Per tant les EO hauran d'analitzar en quins dels dos aspectes cal posar remei per millorar la percepció per part dels usuaris.

✓ VALORACIÓ, A MAR:

En relació a la nota que posen els entrenadors i regatistes als factors que esdevenen a mar, cal destacar que en aquest bloc trobem la major dispersió en les respostes, especialment en aquells factors organitzatius on trobem una nota més baixa.

Les qüestions que obtenen una major puntuació en aquest bloc són aquelles referents a la capacitat de resposta i la fiabilitat en les accions que els CR duen a terme pel correcte esdevenir de les proves i la seguretat. Entre aquestes hi trobem en primer lloc la prevenció de les situacions de risc, seguit d'altres com la correcte senyalització dels canvis o escurçaments de recorreguts, l'aplicació de les regles per part del CR o els recorreguts ben muntats.

Podem veure que les notes més baixes d'aquest bloc i fan referència a aspectes organitzatius no tant lligats directament amb el correcte transcurs de la competició, sinó en qüestions de comoditats o serveis complementaris. Aquests són temes com la disponibilitat de vaixells per periodistes i espectadors, o si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua. Cal destacar que la pitjor nota la trobem en l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes. Recordem que aquesta qüestió ha estat puntuada com una de les més importants pels usuaris i per tant serà un dels aspectes a tenir en compte en l'anàlisi tipus IPA d'aquest estudi.

✓ VALORACIÓ, DESPRÉS DE LA REGATA:

El factor que millor han valorat els regatistes i els entrenadors, del bloc d'aspectes que tenen lloc un cop les embarcacions han tornat de les proves del dia fins que acaba la relació usuari-organització, ha estat la disponibilitat d'aigua dolça pel material. Justament aquest aspecte ha estat el factor que els usuaris han considerat com al més important del bloc amb un gran consens en les respostes. Aquesta relació també es pot observar clarament en l'anàlisi tipus IPA. El segon tema millor valorat, també

correspon a un servei complementari, i són els menjars gratuïts que l'organització dona als participants després de les proves del dia. En tercer lloc trobem un aspecte relacionat directament en la competició, la justícia en les resolucions de les audiències.

Les qüestions que els usuaris sancionen més, amb puntuacions per sota del cinc, són altres serveis complementaris on veiem que la pitjor valorada és l'organització d'activitats d'entreteniment pels participants, la segona és la informació que l'EO envia els dies posteriors i en tercer lloc els lliuraments de trofeus com a acte divertit.

9.2. Comparativa per perfils

Els resultats obtinguts de l'anàlisi comparativa de les dues tipologies de mostra de l'estudi (apartat 8.2), ens indiquen, en primer lloc, que no hi ha diferències significatives entre les mitjanes obtingudes per als diferents blocs de respostes i que per tant no és inadequat considerar aquests dos col·lectius, de forma global, com una sola mostra. Només hem trobat una lleugera discrepància entre les mitjanes de les respostes, d'uns i altres, en el bloc d'importància a mar. A continuació exposem les reflexions que s'extreuen dels ítems individuals, on els dos col·lectius mostren diferències significatives entre les seves respostes. En el cas de les importàncies, veiem que els regatistes sempre presenten valors més alts, és a dir que en els punts on trobem diferències significatives és perquè els regatistes donen més importància que els entrenadors als factors organitzatius.

- **IMPORTÀNCIA ABANS DE LA REGATA:**

Els entrenadors són, en moltes ocasions, els encarregats del transport dels regatistes, els seus vaixells i material, així com la seva pròpia embarcació, en grans vehicles i voluminosos remolcs. Aquestes circumstàncies i el fet de tenir un gran nombre de tasques a assumir en arribar a l'EO i les responsabilitats que se'n deriven, semblaria motiu per afirmar que els entrenadors haurien de donar més importància al fàcil accés per arribar-hi. No obstant això, els regatistes hi donen molta més importància, possiblement pel grau d'ansietat que els pot provocar la incertesa de l'esdeveniment, el temps necessari per fer tots els tràmits d'inscripció, muntar embarcacions, canviar-se de roba, etc.

Justament, una discrepància aparentment més coherent és la diferència en les respostes sobre la importància en que hi hagi vestuaris disponibles pels usuaris. Els regatistes requereixen un equipament personal per fer-se a la mar més complex que els entrenadors, així mateix, quan aquests tornen a terra després de les proves del dia, se'ls fa molt més necessari el poder disposar d'uns vestuaris on poder-se canviar la roba mullada, dutxar-se i, en èpoques de fred, escalfar-se. Segurament aquestes són les causes per les quals els regatistes donen més importància a aquest factor organitzatiu que els entrenadors.

- **IMPORTÀNCIA A MAR:**

A mar, els regatistes donen més importància a factors com són les condicions de vent del camp de regates, els aplaçaments massa llargs per falta de vent i els embussos a les rampes al tornar a terra; possiblement per ser ells els més afectats directament per aquests aspectes, que els poden crear estones de mal estar o incomoditat. De la mateixa manera, també donen més importància al repartiment de pícnic durant les proves, tot i que, com hem vist a l'apartat anterior, aquest aspecte és el quart que menys importància té dels factors organitzatius a mar.

Un fet que crida l'atenció és que els regatistes donen significativament més importància que els entrenadors a la disponibilitat d'embarcacions per a espectadors, pares i acompanyants. Tal com dèiem a l'apartat 2.4.1, les regates de vela són esdeveniments que mouen un gran nombre de pares, acompanyants i espectadors eventuais, però el mitjà on tenen lloc dificulta la seva observació. En molts esports aquests espectadors es troben a tocar del *terreny de joc* i d'alguna manera els esportistes senten la calor del públic. És a dir, tal com exposen els psicòlegs de l'esport Weinberg i Gould (1996), les recompenses extrínseques que afecten de forma decisiva a les motivacions intrínseques dels esportistes, seran molt més intenses i efectives si els espectadors (mares, pares, etc.) estan presents durant la competició d'una forma molt més directa, tal com passa en altres esports.

- **IMPORTÀNCIA DESPRÉS DE LA REGATA:**

En aquest bloc, els regatistes donen més importància, de forma significativa, a serveis complementaris o elements tangibles com és que hi hagi aigua dolça pel material, que hi hagi menjar gratuït i, especialment, que hi hagi sorteig de material.

En el primer cas, sembla que els regatistes tenen molt interioritzada la necessitat de tenir cura del material nàutic i la importància de passar aigua dolça al material que ha estat en contacte amb la sal del mar que escurça la seva vida útil a causa de l'efecte corrosiu d'aquesta. En molts casos pot ser que els entrenadors hagin estat els qui han inculcat aquests hàbits als seus esportistes, però com veiem, finalment els qui donen més importància a aquest aspecte són justament els regatistes. Tot i que, com hem vist anteriorment, tant per uns com pels altres, aquest és l'aspecte més important dels factors organitzatius a terra després de la regata i que per tant més afectarà a la percepció de qualitat organitzativa del bloc.

Cal destacar, per altra banda, la gran diferència entre la importància que donen els dos col·lectius a que hi hagi sorteig de material. Els regatistes li donen molta més importància a aquesta qüestió mentre que els entrenadors li donen un pes molt més baix. Els entrenadors mai són el públic objectiu d'aquests sorteigs i a més, és un aspecte que no té una relació directa amb la competició i que es dona en un moment de la jornada on els entrenadors tenen un gran nombre de tasques i responsabilitats prioritàries a cobrir. Potser aquests fets marquen aquesta diferència entre uns i altres en la importància que li atorguen.

- **VALORACIÓ ABANS DE LA REGATA:**

Pel que fa a la nota que els dos col·lectius posen als factors organitzatius a terra abans de la regata, només hem trobat dues diferències. La primera es dona sobre l'aspecte de la comunicació entre les EO i els regatistes. Tant uns com els altres donen una nota baixa a aquest factor, però veiem com els entrenadors són els qui pitjor el valoren. És possible que com que els entrenadors podrien tenir una major necessitat d'informació els dies previs a les regates per a temes logístics, aquests trobin més a faltar una bona comunicació amb els clubs.

La segona discrepància fa referència a la rapidesa en que es realitzen els mesuraments de material i embarcacions. Com hem comentat, aquest és un aspecte organitzatiu que no es dona massa sovint en el circuit català. Els entrenadors, com hem vist en l'apartat 6.1.1, tenen una major experiència com a regatistes i també en la participació en competicions on els mesuraments són més comuns. Un major coneixement d'aquest aspecte organitzatiu pot ser que doni una major comprensió de les dificultats organitzatives que suposa i alhora una major acceptació de les contrarietats que aquest pot ocasionar als participants. Podria ser per aquests motius que els regatistes donin un suspens en aquest factor organitzatiu mentre els entrenadors li donen una de les notes més altes que trobem.

- **VALORACIÓ A MAR:**

Com hem vist, els entrenadors i els regatistes tenen criteris diferents en la valoració de quatre factors organitzatius a mar. Ens els quatre casos sembla coherent afirmar que aquestes diferències venen donades per la diferent perspectiva que tenen uns i altres en la seva observació. Mentre els regatistes viuen aquests aspectes de forma directa i en primera persona durant les proves, els entrenadors els veuen a certa distància des de les seves embarcacions, fet que els dóna una major amplitud d'observació de les circumstàncies que ocorren i alhora poden centrar la seva atenció en aspectes externs.

Per exemple, on els entrenadors veuen una falta de qualitat en la senyalització dels canvis de recorregut i escurçament de les proves, o en el control del pas de balises, la percepció dels competidors és que aquests factors estan coberts per l'organització amb una qualitat acceptable i sembla que aquests possibles errors que els entrenadors constaten no afectin negativament al transcurs de les proves segons la percepció dels regatistes. En canvi, en l'ordre de tornada a terra, evitant embussos a les rampes, sembla que com els regatistes viuen més intensament les molèsties provocades per aquestes situacions i no coneixen les accions per part del CR per intentar evitar-les, aquests puntuen aquest factor organitzatiu amb una pitjor nota.

Un altre aspecte amb gran diferència entre les respostes dels dos col·lectius és el repartiment de pícnic. Tot i que els entrenadors creuen que les EO podrien millorar molt en aquesta qüestió, els regatistes pensen que els esforços en aquest sentit, tot i ser justos, són suficients.

- **VALORACIÓ DESPRÉS DE LA REGATA:**

Sobre les notes que els usuaris donen als factors organitzatius que tenen lloc a terra després de les proves del dia, només trobem discrepàncies en les respostes dels regatistes i els entrenadors en dos aspectes. En els dos casos els regatistes donen pitjor nota. El primer, és la proximitat dels hotels al club, on segurament la falta de transport propi i el major cansament que els regatistes acostumen a acumular després de la competició, pot afectar a aquestes valoracions. En el segon cas, veiem que els regatistes també valoren pitjor un altre servei complementari com és la vigilància nocturna. Tornem a veure com la cura i preocupació pel material propi juga un paper important en les seves respostes.

Tot i aquestes discrepàncies en els ítems que acabem d'exposar, com hem dit a l'inici d'aquest apartat, les respostes dels dos col·lectius mostren un grau de similitud que ens porten a poder-los considerar com a una sola mostra. Els entrenadors, en moltes ocasions ex-regatistes o fins i tot regatistes en actiu en altres classes o categories, presenten unes respostes similars a les dels regatistes probablement pel fet que responen sota el prisma de la percepció dels mateixos regatistes. És a dir, que entenen les necessitats dels regatistes durant les regates i per tant donen similars valoracions i graus d'importància als diferents factors organitzatius. Per altra banda, també és raonable pensar que les respostes dels regatistes poden ser fàcilment influenciades tant pels seus propis entrenadors com pel col·lectiu d'entrenadors que en molts casos són els seus referents i models tant de comportament com de criteri. Podria ésser aquest estret vincle bidireccional entre els dos col·lectius, la causa en el grau d'homogeneïtat en les respostes.

9.3. Relació Importància-Valoració dels factors organitzatius

El fet de creuar els resultats d'importància amb els de valoració, tal com hem vist a la *Figura 39*, a la *Figura 40* i a la *Figura 41*, ens ha permès constatar l'alta exigència dels usuaris de les regates. Alhora que s'observen uns nivells alts en les importàncies atorgades als diferents aspectes organitzatius, les valoracions dels mateixos són força més baixes. Aquesta relació, manifestada en els resultats de l'anàlisi IPA, mostra la necessitat d'**accions de millora** en la gran majoria dels factors organitzatius en les regates de vela lleugera del circuit català, en el període analitzat. Aquesta exploració, ens ha permès poder determinar quins aspectes requereixen una major promptitud d'acció i quines actuacions de millora són menys prioritàries. També pel disseny de futures estratègies de màrqueting i de gestió de la qualitat, aquesta serà una valuosa informació (Ábalo, et al., 2006).

Seguint l'estructura d'anàlisi en les tres fases de desenvolupament dels esdeveniments que ens ocupen, hem vist quines són aquestes prioritats d'acció de millora en cada fase. En referència als aspectes organitzatius **a terra, abans de la regata**, podem dir que les accions que requereixen major prioritats són aquelles que ajudin a millorar el següent:

1. La rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua.

Per tal de millorar aquest aspecte de l'organització de regates cal que les rampes d'avarada compleixin uns requisits mínims de dimensions i característiques. Però a més, les mides dels espais d'accés a les rampes, així com la coordinació de la circulació de les embarcacions per aquestes zones, serà determinant per contribuir en aquest objectiu. Totes aquestes qualitats esmentades dependran en gran mesura de les infraestructures de l'EO en aquest sentit. Però aquelles que no disposin de les facilitats per disposar d'aquests recursos, caldrà que prenguin consciència de la necessitat d'idear solucions alternatives per tal de satisfer una necessitat dels usuaris, que com hem observat és vital la correcció per contribuir a la percepció d'èxit organitzatiu; per exemple habilitant nous espais a tal fi o construint noves rampes auxiliars.

Com proposen Benavides i Rigau (1990) a la seva guia, hi ha una sèrie de dades que caldrà tenir en compte a l'hora de dissenyar i dimensionar les rampes d'avarada, com són les mànigues de les embarcacions, el nombre de participants, el grau de complexitat del sistema de la rampa o el tipus d'embarcació. Per aquests autors les rampes d'avarada han de complir unes característiques físiques mínimes que assegurin l'avarada de tots els vaixells participants en menys de 20 minuts, aproximadament unes 8 embarcacions simultàniament en flotes grans. Aquestes característiques són la inclinació (màxim del 10%), l'amplada (no inferior a dues mànigues de l'embarcació més una zona de pas) i l'orientació respecte al vent.

2. La rapidesa en fer els mesuraments.

Com hem comentat anteriorment, el control de mesuraments de les embarcacions participants en una competició no és un procés que es doni habitualment en les regates de vela lleugera del circuit català, però com veiem a l'anàlisi IPA, en els casos on sigui d'aplicació cal que es prioritzin accions per tal de millorar la percepció pel que fa a la rapidesa en la seva execució, per tal de contribuir en la qualitat global del servei. Benavides i Rigau (1990) proposaven la incorporació de noves tecnologies per simplificar i agilitzar aquest procés.

3. La comoditat per baixar l'embarcació a l'aigua.

Podem dir que aquest factor va directament lligat amb les apreciacions fetes al primer factor organitzatiu (la rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua). Un augment de les comoditats per a realitzar aquestes tasques afectaran indiscutiblement a la rapidesa en la seva execució. És per això que les propostes d'accions dirigides a millorar el primer factor serviran en gran part a millorar la percepció de qualitat relativa a comoditat per a baixar els vaixells a l'aigua.

4. La disponibilitat d'una zona amb comoditats per als regatistes.

Com es va observar de les declaracions d'experts a l'estudi preliminar (Palatzi, 2010), aquest aspecte organitzatiu sembla ser una de les assignatures pendents de les EO. Hem pogut constatar en aquesta anàlisi que aquest factor presenta una prioritat d'acció alta. Semblaria adequat assenyalar que els responsables de l'organització de regates del circuit català prenguessin com exemple les accions fetes en aquest sentit en altres competicions de vela de gran format, que dediquen majors esforços a oferir zones amb comoditats pels usuaris (Benavides i Rigau, 1990). És evident que caldrà adaptar aquestes accions al format i als pressupostos de les regates que ens ocupen.

En referència als aspectes organitzatius que tenen lloc **a mar**, podem dir que les accions que requereixen major prioritat són aquelles que ajudin a millorar el següent:

1. L'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes.

Un cop iniciades les arribades de l'última prova del dia, el CR, coordinat per l'Oficial de Regata, té encara diverses responsabilitats com pot ser vetllar per la seguretat i el control de la totalitat de la flota, fins que aquesta ha tornat completament a terra (CCJOR, 2006). Però a la llum dels resultats d'aquesta anàlisi, cal destacar també la importància per a la percepció general de qualitat dels usuaris, la gestió de l'ordre en la tornada de la flota, de manera que no s'acumulin massa embarcacions en les rampes, evitant situacions estressants, d'incomoditat per als usuaris o fins i tot potencialment perilloses. Caldrà coordinar aquestes accions amb el personal de terra, el Director de Regata (ORG) o el Coordinador de Seguretat (CS). Cal comentar que, en la millora d'aquest factor, també tindrà un efecte directe les característiques de les rampes i espais (comentades anteriorment), que afectaran a la rapidesa en que els esportistes podran pujar les embarcacions a terra, així com els equips de voluntaris o marineria que ajudin a agilitzar aquest procés.

2. Evitar aplaçaments llargs a l'aigua.

Sovint, en situacions de vent insuficient per a realitzar proves, els Oficials de Regata han d'optar per l'elecció de complir amb els horaris establerts a l'IR (és a dir, amb les regles), o en evitar que els regatistes passin massa hores a l'aigua esperant fer proves. Tot i la informació sobre previsions meteorològiques de les que es disposa i els coneixements al respecte dels mateixos Oficials i el seu equip; en poques ocasions aquests poden estar completament segurs de les condicions de vent que hi haurà en les següents hores. El fet de realitzar una prova més o menys pot afectar decisivament els resultats de la classificació d'una regata. És per això que si un oficial decideix tornar a terra per manca de vent sense aprofitar al màxim el temps límit del dia, es podria arribar a considerar que està faltant a la justícia en la seva decisió. Per altra banda i tal com ens mostren els presents resultats, el fet d'allargar les esperes a l'aigua amb l'esperança de poder realitzar proves, pot afectar negativament a la satisfacció dels usuaris. Dels coneixements de l'Oficial, la seva intuïció i una bona lectura de la situació, es despendrà la seva resolució; però l'encert en la decisió a més dependrà dels capricis meteorològics. Qualsevol de les decisions que prengui l'Oficial

de Regata podrà crear un descontent als usuaris depenent dels interessos particulars de cadascun. Vist el grau de prioritat en la millora d'aquest aspecte, caldria poder definir, de forma aproximada i depenent de les situacions, quins són els temps que els usuaris estan disposats a acceptar sense que els provoqui una davallada en la seva percepció de qualitat de la regata.

3. La justícia en les decisions del CR.

Com acabem de veure, el compliment i aplicació de les regles no sempre garanteixen actuar de forma justa, però és la forma d'acostar-se al màxim a una actuació justa i el CR ha de procurar complir i fer complir totes aquelles regles d'aplicació que per altra banda han estat dissenyades per tal fi. Per tant, si els oficials apliquen amb saviesa totes les normes, aquests s'acostaran més a la difícil tasca d'impartir justícia. En aquest, com en molts processos de millora de la qualitat, la formació permanent serà indispensable per corregir aquells matisos que en ocasions són decisius (Blanco, 2004). En aquesta línia seria interessant investigar les accions i decisions del CR que produeixen en major mesura la percepció d'injustícia als participants.

4. Les condicions de vent dels camps de regata.

El vent és un fenomen meteorològic capritxós que sovint es comporta inesperadament tot i la gran informació de la que es disposa avui en dia. El fet que hi hagi o no vent en una regata no és un factor que estigui a l'abast de la voluntat dels organitzadors. Les regates es programen majoritàriament abans de l'inici de la temporada. És evident que no es pot predir les condicions de vent de que es disposarà en una o altra seu, o en una o altra data. Però les dades de que es disposa, sobre freqüència de dies de vent en les diferents èpoques de l'any per a cada indret, són força reveladores. Possiblement caldria revisar aquelles coincidències del calendari de regates on el risc en aquest sentit és massa elevat, per tal d'evitar al màxim possible, aquelles regates sense vent que provoquen desencís en els usuaris de les mateixes. Tot i ser una problemàtica de difícil solució, caldrà estudiar aquesta i altres propostes d'accions de millora, motivades per la prioritat d'acció detectada en aquest aspecte.

5. El control de creuament de vaixells pel camp de regates.

Quan embarcacions que no formen part de la flota participant a la regata creuen el camp, creen interferències que perjudiquen a alguns dels regatistes, provocant desigualtat entre competidors i per tant situacions d'injustícia. En algunes zones de la costa i especialment en algunes èpoques de l'any, hi ha una constant circulació d'embarcacions d'esbarjo en aigües costeres on tenen lloc aquestes regates. Evitar aquestes situacions és una tasca complicada que requereix l'atenció i l'anticipació per part dels equips de mar. Detectada aquesta alta prioritat d'acció de millora per aquest factor organitzatiu, serà important que els organitzadors dediquin una major atenció per pal·liar aquesta problemàtica.

En referència als aspectes organitzatius **a terra, després de la regata**, trobem un aspecte que apareix amb una alta i destacada prioritat d'acció de millora respecte les altres:

1. Disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells.

Els usuaris donen una gran importància a saber que el seu material i les seves embarcacions estan vigilades i segures durant la nit. També hem pogut constatar que el seu grau de satisfacció amb aquest aspecte és baix, donant-li un aprovat molt just. Aquesta relació entre la importància i la valoració que donen els usuaris, motiva una alta necessitat d'acció correctiva per millorar la percepció d'èxit organitzatiu de la regata. Usualment les EO disposen de vigilància nocturna per a les seves

instal·lacions i acostumen a reforçar-la durant els esdeveniments per al material i embarcacions dels regatistes que queda durant la nit a les zones d'avarada. A pesar d'aquestes observacions, la percepció dels usuaris és que cal millorar força aquest aspecte. Aquesta percepció pot ser deguda a diferents possibles raons. Una raó podria ser que els regatistes hagin constatat que durant la nit els desapareixen elements del seu material o troben desperfectes en les seves embarcacions. En aquest cas seria evident que caldria reforçar les mesures de seguretat i els mitjans de vigilància. Una altra raó podria ser que els usuaris no són conscients dels mitjans de vigilància i les mesures de seguretat que l'EO proporciona a tal efecte. En aquest cas caldria realitzar accions de comunicació per tal d'informar als usuaris i millorar així la percepció de seguretat en relació al seu material. Com indiquen Benavides i Rigau (1990), serà important exposar en la primera reunió amb els regatistes i entrenadors de les mesures de seguretat i vigilància previstes, i demanar, a la vegada, la seva col·laboració i comprensió en cas de restriccions d'accés a les zones esmentades.

Per altra banda, en aquesta anàlisi hem trobat dos factors organitzatius dels que sembla lícit afirmar un **possible malbaratament de recursos** per part de les EO, a causa de la relació dels seus valors obtinguts en importància i valoració. A continuació presentem les reflexions en aquest sentit per a cadascun d'aquests factors organitzatius:

- **El contingut de l'Anunci de Regates:** En aquest cas es tracta d'un element organitzatiu que respon als requeriments normatius marcats tant pel RRV com per la Guia Esportiva, tal com hem exposat al capítol 2.3. Donant resposta al resultat d'aquesta anàlisi, podria ser positiu una revisió, per part de les entitats responsables, dels requeriments normatius que afecten a aquest document per tal de constatar que el seu contingut i format és el més adequat i indispensable. De totes maneres també cal destacar que l'elaboració de l'AR no suposa una gran dedicació de recursos per part de l'EO. Actualment les entitats que organitzen regates de vela lleugera del circuit català realitzen aquest document omplint cadascun dels apartats segons les normatives aplicables i un cop aprovat per la FCV en fan difusió mitjançant correu electrònic als clubs i entitats interessades. Per tant una modificació del seu format o contingut tampoc suposaria un benefici massa destacable per a l'organització. Per altra banda, tal com hem observat a la Figura 39, gairebé es troba en la línia d'equilibri entre els nivells d'importància i de valoració, fet que indica una bona gestió per part de les EO pel que fa a l'aportació a la percepció de qualitat general del servei amb la justa dedicació de recursos tant humans, com materials o econòmics (Sethna, 1982).
- **Servei de bar als clubs:** Normalment aquest és un servei que les EO externalitzen i per tant no els hauria de suposar gran aportació de recursos. En cas que no sigui així o que els acords específics amb les empreses que assumeixen el servei representin algun tipus de cost per a les EO, caldria analitzar individualment quins ajustos seran els més adequats. A més, com ja hem explicat, aquest estudi ha optat per escollir als entrenadors i regatistes com a mostra per ser els usuaris principals del servei. Si es consideressin altres col·lectius d'usuaris, segurament aquests tinguin una visió diferenciada respecte la importància d'aquest factor organitzatiu, per determinar la qualitat percebuda del servei global. Aquest podria ser un aspecte a analitzar en investigacions futures, tenint en compte altres tipologies d'usuaris de l'organització de regates. Tanmateix, tornem a trobar uns nivells d'importància i valoració gairebé en equilibri i per tant una gestió adequada en aquest sentit.

Finalment, cal comentar que hi ha un factor organitzatiu que en l'anàlisi IPA apareix en el quadrant de **baixa prioritat d'acció**. Es tracta d'un ítem del bloc de preguntes relacionades amb tot allò que té lloc a terra, abans de la regata:

- **Exigència en les inscripcions:**

El fet que en les inscripcions es demanin i comprovin totes les dades, presenta uns nivells baixos tant d'importància com de valoració, on la nota que els usuaris donen a aquest factor supera lleugerament a la importància del mateix. Com hem vist en la Figura 39, aquest factor es situa en la categoria de poc rellevant, és a dir que no suscita una proposta d'acció al respecte. Però a més hem observat com, per la similitud en els resultats d'importància i valoració, aquest ítem es troba gairebé en la línia d'equilibri entre les dues dimensions, que com en els dos casos anteriors, indicaria un encert en la gestió per part de les EO.

9.4. Interrelacions entre variables

De l'anàlisi correlacional de les diferents variables, sorgeixen les reflexions que exposem a continuació. En primer lloc tractarem les correlacions referents al Perfil dels subjectes de la mostra. En segon lloc veurem les reflexions extretes de les correlacions entre les mitjanes de cadascun dels sis diferents blocs de l'estudi; és a dir, *Importància* (abans, durant i després de la regata) i *Valoració* (abans, durant i després de la regata). I finalment, les reflexions més rellevants, fetes a partir de les correlacions significatives trobades entre els diferents ítems del qüestionari.

9.4.1. Reflexions sobre el perfil de la mostra

✓ PERÍODE.

En relació al període en que es van passar els qüestionaris sembla adequat indicar que en els qüestionaris omplerts en el segon període (un any més tard) els subjectes donaven menys importància en alguns punts de l'organització i donaven millors valoracions en d'altres; per tant podem dir que el grau d'exigència va baixar en alguns aspectes. Caldria veure en estudis posteriors si aquest fet assenyala una tendència de decreixement de l'exigència o és un fet puntual, així com les possibles causes d'aquest fet. Els anys en que s'ha realitzat l'estudi, com hem comentat, ha coincidit en un període de consolidació de la crisi, provocant una major afectació, entre d'altres, en el sector de la vela esportiva, tal com ens indica l'Observatori Català de l'Esport (2014). És per aquest motiu que els usuaris de les regates podrien haver interioritzat aquesta situació d'una forma més intensa en el segon període en que es varen passar els qüestionaris i com a conseqüència mostressin un grau d'exigència menor en algunes qüestions.

✓ EDAT.

Els regatistes de més edat donen més importància a temes de transport (p. ex.: "que sigui fàcil arribar al club amb cotxe, remolc..."); intenció familiar o personal com són els calendaris i horaris (p. ex.: "rebre informació del calendari", "la rapidesa en les audiències de protestes"); així com de conceptes més abstractes com la "justícia" ("que les resolucions de les audiències

siguin justes"). Sembla lògic pensar, i així ho corroboren les dades obtingudes, que quan el regatista és jove i té el suport de la família, no doni tanta importància als temes de transport i intendència, i quan comença a tenir aquestes responsabilitats li comenci a preocupar més. Per altra banda observem que els esportistes de més edat són més exigents a l'hora de valorar els aspectes organitzatius a mar i també els de terra després de la regata. Com hem vist, l'edat, és l'aspecte del perfil que presenta una major relació amb les altres variables. Segons Roca, Solamella, Ventura, Prades i Llorach (1996), la "veterania" és un condicionant de percepció causat per la dessensibilització emocional, conseqüència de les experiències viscudes.

✓ **SEXE.**

Si parlem del sexe, tot i la major experiència regatejant, les nostres dades suggereixen que elles no assoleixen tant el rol de patró. Segons l'estudi de Renom et al. (2014), els pares i mares dels regatistes infantils que creien que els seus fills i filles volien ser patrons enlloc de tripulants, ho atribuïen al fet de que volien *tindre el control*. Aquest fet ens mostra un reflex de la discriminació per sexe que es dona en la nostra realitat social on també, en altres camps, la dona ocupa posicions amb menor lideratge. Com apunta Recoder (2012, p.17): "hi ha una mena d'inèrcia històrica", "hi ha un masclisme inherent que es reflecteix de formes més o menys subtils". Com ens diu l'autora i segons les dades de les últimes dècades de l'Institut de la Mujer, de l'Estat Espanyol, la desigualtat entre homes i dones en càrrecs que permeten prendre decisions, és total.

També el menjar gratuït després de la regata és més important pels homes que per les dones. Segons la Guia d'Alimentació i Salut de la UNED (Universitat Nacional d'Educació a Distància) a partir dels 10 anys comença a diferenciar-se la TMB (Tassa de Metabolisme Basal) entre sexes, essent més alta la dels homes. Com a conseqüència la ingesta diària d'aquests generalment és superior, això podria justificar que el sexe masculí manifesti un major interès.

✓ **ZONA.**

Al no poder-se realitzar els qüestionaris als clubs de la zona nord del litoral català, només hi ha dades de la zona centre i zona sud. A l'analitzar les diferències significatives entre aquestes dues zones, hem pogut observar que a la zona centre es troba un major nombre de regatistes de classes dobles i en conseqüència un major nombre de tripulants. Tal com veiem als informes de la FCV (2013c), en els últims anys els clubs de la zona centre han tingut majors flotes d'embarcacions dobles, en concret de l'embarcació 420. Aquesta informació i el fet que els resultats del qüestionari ens mostrin un major percentatge de tripulants a la zona centre, coincidint amb el major percentatge d'embarcacions dobles, reforça la fiabilitat de l'eina de mesura.

Per altra banda cal destacar que els regatistes de la zona sud valoren més positivament aspectes organitzatius a mar, com són l'agilitat en fer proves, la justícia en les decisions del CR, el control dels entrenadors en el seguiment de les proves i si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua. Per tant podem dir que a la zona sud els regatistes donen millors valoracions als equips de mar en les seves tasques que a la zona centre. Caldria veure quins són els motius per a que es doni aquest fet; si unes majors actuacions per part d'aquests equips, diferències en les expectatives dels usuaris en els equips d'una o altre zona, o altres circumstàncies que afectin a aquests resultats.

✓ **Nombre d'esports en que s'ha competit.**

Tenint en compte el nombre d'esports en que els regatistes han competit, trobem que com major és aquest factor menys importància a les IR i al TOA; aquests dos elements són molt característics de les competicions a vela. Com hem vist anteriorment

entre els quatre esports en que un major nombre de regatistes ha competit hi trobem el futbol, el bàsquet, el tennis i la natació; en aquests esports no adquireixen una rellevància tant destacada elements com les instruccions específiques de l'esdeveniment o el taulell on trobar la informació de la competició en curs. En alguns casos ni tant sols trobem aquests dos factors organitzatius. Podria ser que els esportistes que han viscut competicions en altres esports on aquests aspectes no són tant decisius en el transcurs de la competició, tinguessin aquesta percepció sobre la seva importància. També hem pogut observar que aquests esportistes donen una pitjor puntuació al control de pas de balises, als regals del sorteig de material i paradoxalment a la informació exposada al TOA.

✓ **ROL EN L'EMBARCACIÓ.**

Pel que fa al rol en l'embarcació (patró o tripulant) hem pogut constatar que a causa de la distribució de flotes d'embarcacions dobles (majoritàriament a la zona centre), trobem més tripulants a la zona centre que a la zona sud. Aquest resultat evident reforça la fiabilitat del mètode d'anàlisi.

També hem vist que els tripulants donen més importància a que hi hagi un bon servei de bar. Sovint el bar de les EO esdevé un espai de convivència entre usuaris, on es comparteixen experiències i es reforcen llaços afectius. Com ens diuen Renom i Violán (2002), els tripulants mostren un perfil més extravertit i espontanis que els patrons, raó que podria justificar aquest major interès pel servei del bar. També valoren més positivament la visibilitat del POS i negativament els regals del sorteig de material. Tret d'això no hi ha correlació significativa amb variables que podrien semblar lògiques com la importància en que les línies de sortida estiguin ben orientades al vent o que els recorreguts estiguin perfectament muntats, aspectes que influencien més directament a les funcions del rol de patró.

✓ **ANYS COMPETINT.**

Si ens fixem en els anys que els regatistes porten competint en la navegació a vela observem dos fets que semblen lògics, com més edat tenen els esportistes més anys porten regatejant i a més països han anat a participar en regates. Aquest resultat evident també reforça la fiabilitat del mètode d'anàlisi.

Un fet que cal destacar és que els esportistes que porten més anys en la competició de la vela, donen més importància a les dates en que se celebren les proves. Valorar la importància en l'elecció en que celebren les regates, lògicament, pot donar-se per dos motius principals; un podria ser per factors que condicionin la qualitat de la regata com per exemple els de tipus meteorològic (règim de vents de cada indret segons l'època de l'any), i un altre tipus de motiu podria ser de tipus més personal, és a dir per la dificultat personal per compaginar les dates de les regates amb la resta d'activitats personals. Es podria pensar que com que els esportistes que porten més anys en la competició tenen més edat, això suposarà unes agendes més atapeïdes a causa de l'augment de les responsabilitats i per tant la disminució del temps de lleure, com apunten Renom et al. (2014) una de les causes d'abandonament de la vela de competició és la incompatibilitat amb els estudis. Però hem pogut observar que la variable edat no correlaciona significativament amb la variable d'importància a les dates en que se celebren les regates. Per tant, això ens porta a pensar que la major experiència en la competició de la vela i el coneixement dels diferents camps de regata, així com les seves característiques meteorològiques estacionals, condiciona l'elecció dels camps de regata dependent de les dates en que se celebren.

També donen més importància a que el CR sigui rigorós en l'aplicació de les regles i que les resolucions de les audiències siguin justes. I menys importància a que hi hagi una zona amb comoditats pels regatistes o que hi hagi vaixells per pares, acompanyants o espectadors. A més trobem una correlació inversa amb la nota que posen a factors com la rapidesa en fer els mesuraments i línies de sortida perfectament muntades, els regals dels sorteig de material i la informació que reben els dies posteriors a la regata.

✓ EXPERIÈNCIA COMPETINT EN ALTRES PAÏSOS.

Igual que els esportistes que porten més anys regatejant, els esportistes que han competit en regates a altres països troben més important que la resta, que el comitè sigui rigorós en l'aplicació de les regles i que les resolucions de les audiències siguin justes; aquests últims, a més, donen més importància a la rapidesa en penjar classificacions al TOA. Probablement, el fet de poder comparar la seva experiència en esdeveniments a altres països, els dóna la perspectiva per comparar factors organitzatius. D'aquesta manera trobem que donen pitjor nota a l'exigència en els mesuraments i als regals del sorteig de material; cal dir però, que lògicament, quan els regatistes prenen part en competicions a altres països, normalment ho fan en competicions internacionals de gran importància (tal com hem pogut interpretar en les respostes dels qüestionaris) on les entitats organitzadores dediquen majors recursos i l'experiència i nivell professional del personal implicat és major de l'habitual. Per contra, puntuem millor la justícia en les resolucions d'audiències en les regates del circuit català, així doncs podríem dir que comparativament, en aquest factor, els jutges catalans surten ben parats en relació als de les regates d'altres països on els nostres regatistes han participat.

9.4.2. Reflexions sobre les correlacions entre mitjanes dels blocs

La Taula 52 ens ha mostrat com els usuaris que donen més importància a un dels tres blocs d'aspectes organitzatius, més en donen als altre dos. Per tant, com major és la importància que donen els regatistes i entrenadors als aspectes organitzatius que tenen lloc abans de la regata, també major serà la importància que donin a les activitats a mar i aquelles que succeeixen un cop han tornat a terra.

I el mateix es pot observar a la part de valoració: com majors notes donen a un dels blocs, millors puntuacions donen als altres dos blocs. És a dir, s'observa en general una certa coherència en les mitjanes de les respostes de cada bloc. Però en canvi les correlacions significatives entre les dues parts del qüestionari (*Importància* i *Valoració*) són escasses. Tant sols hem trobat que com major és la importància dels aspectes que succeeixen a mar, majors valoracions reben els blocs de factors organitzatius d'abans de la regata i a mar. La resta de correlacions entre els blocs de les dues parts del qüestionari són pràcticament nul·les. Per tant, dels blocs d'importància a terra, abans i després de la regata, no se'n deriva cap relació amb les valoracions que els usuaris fan de la regata. En canvi, la importància donada al bloc de mar, que per altra banda és el que presenta més rellevància per als usuaris, condicionarà les puntuacions que els esportistes faran de les activitats organitzatives prèvies a la regata i les que tenen lloc a mar durant la mateixa.

9.4.3. Reflexions sobre les correlacions entre ítems

1er Bloc: Importància a terra, abans de la regata.

✓ **Dates en que se celebren les regates.**

Els esportistes que porten més anys com a regatistes donen més importància a les dates en que se celebren les proves. Podria ser que els regatistes amb més experiència, tinguin una major percepció de la rellevància de realitzar regates en un lloc o un altre, en segons quines èpoques de l'any, per les condicions meteorològiques que s'hi poden donar. Però com hem comentat en altres apartats, també podria ser donat per l'augment de responsabilitats lligades a l'increment d'edat, que en general anirà lligat als anys com a regatista. L'augment de responsabilitats i compromisos comportarà una menor disponibilitat de dates per competir. Aquests fets lliguen amb una altra evidència en els resultats obtinguts: els qui més rellevància li donen a les dates en que se celebren les regates, a la vegada també donen més importància a rebre informació del calendari.

Segons els resultats referents a aquest punt, podríem dir que aquests són esportistes exigents i sovint descontents en alguns aspectes organitzatius tant a terra, abans de la regata (instruccions de regates sense errors, el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes); com a mar (recorreguts ben muntats i control dels entrenadors en el seguiment de les proves); o a terra després de les regates (en especial la disponibilitat de vigilància nocturna del material i els regals del sorteig de material).

✓ **Rebre informació del calendari.**

Com més rellevància es dóna a rebre informació del calendari més importància adquireixen altres variables de fiabilitat tècnica, com és que als mesuraments es facin totes les comprovacions necessàries o que les IR no tinguin errors. Així mateix, també adquireixen major pes aspectes com que l'accés per baixar l'embarcació a l'aigua sigui còmode o que hi hagi vigilància nocturna de material i embarcacions. Tanmateix, augmenta la nota que donen als factors organitzatius que tenen lloc abans de la regata, en especial a l'amplitud a les zones d'avarada dels velers i a la informació que reben del calendari. És interessant observar com els regatistes que donen més importància a rebre informació del calendari són els qui millor puntuen aquest factor en el circuit català.

✓ **L'Anunci de Regates.**

Els esportistes que donen més importància a l'AR, en general donen més importància a totes les variable de factors organitzatius a terra, abans de la regata; en especial a tots aquells aspectes relacionats amb qüestions normatives i d'exigència reglamentària. Com hem vist, també donen valor a que hi hagi embarcacions de salvament seguint les proves i que les resolucions de les audiències siguin justes. En canvi, donen menys importància a tots aquells factors relacionats amb les comoditats i serveis complementaris, com per exemple que al club hi hagi un bon servei de bar o a que l'hotel estigui a prop del club.

✓ **Comunicació entre el club organitzador i el regatista.**

Els usuaris que donen major importància a aquesta variable, també ho fan amb la majoria dels factors organitzatius. Però, en canvi, no s'observa relació amb els aspectes relacionats amb les comoditats dels usuaris abans de la regata. A mar, es

relaciona especialment amb aquells factors que fan referència a les esperes, a situacions d'incertesa o aspectes relacionats amb la seguretat. Els subjectes que valoren aquesta variable com a important, puntuen millor la rapidesa dels organitzadors en fer les inscripcions, les condicions de vent dels camps de regata, les línies de sortida perfectament orientades al vent, els recorreguts ben muntats i la rapidesa en les entregues de trofeus. En canvi puntuen pitjor la visibilitat del POS.

✓ **Facilitat per arribar al club amb cotxe, remolc...**

Els qui donen una major importància a aquesta variable també en donen, en gran part, una major importància a aquells aspectes organitzatius a terra, tan abans de la regata com després d'aquesta. A mar, aquests usuaris troben més important que es reparteixi pícnic als regatistes i que s'evitin aplaçaments llargs a l'aigua per falta de vent. Totes dues, variables relacionades amb l'empatia dels organitzadors cara al confort dels usuaris.

En relació a la valoració de les regates del circuit català, els qui donen més rellevància a aquesta variable, puntuen positivament les dates que s'escullen per celebrar les proves, la rapidesa en fer les inscripcions, les atencions per part del personal del club i la rapidesa en les entregues de trofeus. I puntuen pitjor la disponibilitat de vestidors pels usuaris, el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes i la disponibilitat d'aigua dolça pel material. És a dir que, com hem vist, són usuaris exigents quant a aspectes d'empatia de l'EO en relació a comoditats dels regatistes.

✓ **Pàrquing prop de la zona d'avarada.**

Quan es dóna importància a la proximitat del pàrquing a la zona d'avarada, també sembla valorar-se positivament els factors de comoditat i tot el que faciliti les feines d'arribada, preparació i espera per part dels regatistes. A mar, també les variables de confort tenen millors puntuacions. Per altra banda, la nota donada a aspectes que suposen aquest confort desitjat, és valorat negativament, entre les que es troba, justament, la proximitat del pàrquing.

✓ **Zona ampla pels velers.**

La importància de que hi hagi una zona ampla pels velers sembla relacionada de forma directa amb la importància de la resta d'activitats d'organització de la regata. En canvi, no té pràcticament correlació amb les puntuacions donades al funcionament de les regates al circuit català.

✓ **Rapidesa en realitzar les inscripcions.**

Al igual que hem observat en la variable anterior, donar importància a que les inscripcions siguin ràpides, coincideix amb la tendència de donar una major importància a la gran majoria dels ítems, mentre que no presenta pràcticament cap correlació amb les notes atorgades als diferents aspectes organitzatius de les regates del circuit català.

✓ **Rigor en les inscripcions.**

Que a les inscripcions es demanin i comprovin totes les dades, es correlaciona positivament amb totes les variables d'importància, essent de forma destacada amb les activitats prèvies a que les embarcacions vagin a l'aigua. Com en els dos casos anteriors, no presenta correlació amb les puntuacions donades a l'organització de les regates.

✓ **Rapidesa en els mesuraments.**

Amb aquesta variable correlacionen positivament més de la meitat de les importàncies donades als aspectes abans de la regata, essent significativa la mitjana de totes elles. A mar, només presenten correlacions positives dos variables relacionades amb la gestió del CR.

El fet de donar importància a que els mesuraments siguin ràpids sembla afectar poc a les valoracions referents al bon desenvolupament de la regata a mar.

✓ **Informació complerta al TOA.**

La importància de que al TOA hi hagi la informació complerta es correlaciona positivament amb la majoria de variables de caire tècnic i normatiu del funcionament de la regata. Les poques correlacions amb les valoracions de les regates del circuit català són positives i també són aspectes de caire més tècnic que de confort.

✓ **Neteja de les instal·lacions.**

Els regatistes i entrenadors que donen importància a que les instal·lacions estiguin netes, donen importància, també, a quasi la meitat de les variables d'abans de la regata, pràcticament totes relacionades amb els aspectes de comoditats. A mar i a terra, després de la regata, també donen importància a alguns aspectes organitzatius que també tenen relació amb el confort. Respecte les valoracions hi ha poques correlacions.

✓ **Servei de bar.**

Hem pogut observar que aquesta variable presenta un gran nombre de correlacions significatives amb la importància que es dona als altres factors organitzatius. Per tant ens trobem amb persones amb un alt grau d'exigència que, per altra banda explica el fet de que aquests donen unes puntuacions més baixes en alguns factors organitzatius.

✓ **Comoditat per baixar les embarcacions a l'aigua.**

Els usuaris que donen una major importància a aquesta variable, donen majors importàncies a la gran majoria d'aspectes organitzatius, principalment a les activitats a terra, abans de la regata. Per tant podem dir que són subjectes amb un alt grau d'exigència. Es dona el cas que aquests puntuen pitjor l'ordre en la tornada a terra de la flota, evitant embussos a les rampes.

✓ **Rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua.**

En relació a la rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua, ens tornem a trobar un gran nombre de correlacions significatives amb la gran majoria d'aspectes organitzatius. És a dir, que també es poden considerar usuaris exigents. De forma lògica, les variables amb les que trobem una correlació més elevada són la rapidesa en fer les inscripcions i la comoditat en baixar les embarcacions a l'aigua.

✓ Zones amb comoditats per als regatistes.

Aquesta variable sembla tenir relació, amb més o menys incidència, amb totes les parts de la organització de regates, tenint una marcada influència amb les relacionades amb el confort i les facilitats per els regatistes i espectadors, i no tant en els aspectes tècnics. Per altre banda, els esportistes amb més anys de pràctica semblen donar-li menys importància.

2on Bloc: Importància a mar.

✓ Vent adequat per fer les proves.

Els usuaris que més importància donen a les condicions de vent que troben en el camp de regates, són entrenadors i regatistes, que en general donen major importància a tots els factors organitzatius, ja que aquest ítem correlaciona amb les mitjanes dels tres blocs d'importància. En les puntuacions, destaquem per la seva correlació, la informació completa al TOA, la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut i la justícia amb les resolucions d'audiències.

Observant els resultats i la naturalesa dels ítems amb que aquest presenta una major correlació, hem pogut veure com els usuaris que donen importància a que hi hagi un vent adequat per fer les proves, són aquells que fixen la seva atenció en les parts de la regata relatives als aspectes tècnics i de bones pràctiques, i en el desenvolupament de la competició en el seu conjunt.

✓ Proves seguides sense esperes injustificades.

En aquest cas també trobem que aquest ítem correlaciona positivament amb les mitjanes dels tres blocs d'importància, abans, durant i després de la competició. Però presenta un número més elevat, de relacions significatives, en les parts organitzatives a mar, destacant el que hi hagi un vent adequat per fer les proves. A les activitats abans de la regata destaca que les inscripcions siguin ràpides i a les de després, que les resolucions de les audiències siguin justes.

Amb les puntuacions donades pels usuaris que major importància donen a aquest ítem, trobem que puntuen pitjor tots aquells aspectes relacionats amb les facilitats i el confort, mentre que donen millors notes a les accions corresponents a aspectes tècnics i informatius.

✓ Rigor en l'aplicació de les regles per part del comitè.

Hem pogut constatar que diverses variables relacionades amb el grau d'experiència dels esportistes, correlaciona significativament amb la importància que aquests donen al rigor en l'aplicació de les regles per part del CR.

✓ **Llanxes de salvament seguint les proves.**

Aquells qui troben més important que hi hagi llanxes de salvament seguint les proves, donen pitjors puntuacions al control que es fa, en les regates, del creuament de vaixells pel camp. Però en canvi valoren més positivament la disponibilitat de llanxes de salvament. És a dir, quan més importància es dóna a aquesta variable millor puntuació rep a la valoració. Cal recordar que aquesta variable no només ens donarà informació sobre la percepció de qualitat general de la regata, sinó que a més és un indicador de seguretat directament relacionat amb la responsabilitat civil dels organitzadors i dels tècnics implicats (Inglés i Seguí, 2012)

✓ **Control dels entrenadors en el seguiment de les proves.**

Em pogut veure que aquest ítem presenta un gran nombre de correlacions significatives amb la importància d'altres aspectes organitzatius a mar, especialment en l'aplicació de les regles i la justícia en les decisions del CR. És fa evident que totes aquelles accions de l'organització, orientades a vetllar per unes proves justes per a tots els participants, perdran tota efectivitat i sentit si no hi ha un control en les possibles accions antireglamentàries que puguin realitzar els entrenadors, per afavorir als seus regatistes. És per això que podem dir que hi ha una certa coherència en aquestes correlacions trobades.

✓ **Vaixells per pares, acompanyants i espectadors.**

Quan es dóna importància a que hi hagi vaixells per pares, acompanyants i periodistes per poder seguir les proves, també es troba important altres factors de comoditat, facilitats i confort pels regatistes. Les relacions amb les notes donades, a les diferents parts de l'organització, són positives, per tant són ben valorades, destacant la disponibilitats dels vaixells per espectadors i periodistes i l'atenció per part del personal del club. Per altra banda, a més edat i més anys d'experiència dels usuaris, menys importància es dóna a aquesta variable.

✓ **Evitar embussos a les rampes al tornar a terra.**

La importància donada al fet que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra, té una alta correlació amb la importància que es dóna a poder baixar l'embarcació a l'aigua amb rapidesa, abans de la regata. És a dir, que com més importància es dóna a un d'aquests factors, més se'n dóna a l'altre. Però a més, aquesta variable presenta correlació significativa positiva, tant amb la mitjana del bloc de l'organització a mar, com amb la mitjana del bloc de després de la competició. Per tant, aquells qui major importància donin a aquest factor, major importància donaran als dos blocs esmentats. També observem una major correlació amb aquells aspectes que tenen a veure amb la seguretat i la bona organització tècnica de la regata.

Respecte a les notes, a major importància donada a aquest aspecte, majors puntuacions rebran els factors organitzatius relacionats amb aspectes tècnics de competició i amb la logística per al confort abans, durant i després de la regata.

3r Bloc: Importància, després de la regata.

✓ Aigua dolça per al material.

El fet de donar importància a que hi hagi aigua dolça per al material, sembla relacionar-se amb la importància que es dóna a diverses activitats que tenen lloc abans de la regata, la majoria relacionades amb les comoditats facilitades pel club organitzador als regatistes per al material, les embarcacions i la seva mobilitat. També es relaciona amb les activitats a mar que corresponen a aspectes tècnics i de seguretat. De la mateixa manera, quan és important aquest factor també ho són les activitats posteriors a la regata, relacionades amb aspectes pràctics i de confort per als regatistes, així com aquells informatius.

Respecte a les notes donades a les diferents activitats, podem dir que aquells qui donen més importància al fet de disposar d'aigua dolça per al material, puntuen millor totes les accions organitzatives a terra, després de la regata.

✓ Justícia en les resolucions de les audiències.

Aquesta variable correlaciona amb les mitjanes dels tres blocs d'importància, de manera que aquells qui donen més importància a aquest factor organitzatiu, també en donen als tres blocs en general. Però a més trobem, que de forma coherent, aquests donen major importància a altres aspectes que també tenen relació amb la justícia o al rigor en l'aplicació de les regles.

✓ Entregues de trofeus divertides.

S'ha constatat que aquells usuaris de menor edat donen major importància a que els lliuraments de trofeus siguin divertits. Per tant serà una informació a tenir en compte per part de les EO, per tal de dissenyar formats de lliuraments de trofeus en funció de les edats dels regatistes, de manera que per als més petits serà millor dedicar esforços en fer actes entretinguts mentre que per classes amb regatistes de major edat, es podrà prioritzar altres aspectes dels lliuraments com la seva solemnitat o la rapidesa en la seva execució.

✓ Sorteig de material.

Tornem a veure com els regatistes més joves donen una major importància a aquest factor organitzatiu, és a dir, que com més joves són els usuaris major importància donaran al sorteig de material. Altre cop serà un aspecte a tenir en compte per part de les EO a l'hora de dissenyar els actes de lliuraments de trofeus.

✓ Rebre informació de la regata els dies posteriors.

El fet de donar importància a rebre informació de la competició els dies després de la regata, afecta positivament a la importància que els usuaris donen a aspectes relacionats amb l'hospitalitat i amb l'efectivitat de l'organització, activitats en general que augmenten el confort dels regatistes.

Respecta al grau de satisfacció, observem que són ben valorades les activitats relacionades amb hospitalitat i efectivitat. Cal destacar que quan es dóna major importància a rebre informació de la regata posteriorment a aquesta, la nota que es posa a aquest fet es més alta.

4rt Bloc: Valoració, abans de la regata.

✓ **Dates que s'escullen per celebrar les regates.**

Com millor puntuació es dona a les dates que s'escullen per celebrar les regates, també pugen, en general, les notes d'aquells aspectes relacionats amb l'hospitalitat i la capacitat de resposta dels organitzadors. Dels factors organitzatius a mar, puja el grau de satisfacció de dos activitats relacionades amb la fiabilitat de les accions organitzatives i la seguretat de l'esdeveniment.

✓ **El contingut de l'AR.**

Com millor és la puntuació que rep aquest factor, millor grau de satisfacció trobem, en general, als blocs d'aspectes que tenen lloc a terra, abans de la regata i a mar. I específicament, semblen destacar aquells punts relacionats amb la informació, el rigor i la seguretat de la regata.

✓ **Facilitat d'accés al club.**

Al valorar millor el grau de satisfacció en relació a la facilitat per accedir al club, també puja la nota de la gran majoria dels factors organitzatius que es donen en aquests esdeveniments. Especialment està relacionada amb aspectes d'efectivitat i rigor.

✓ **Amplitud de les zona d'avarada dels velers.**

Aquesta variable, quan té un grau de satisfacció alt, també el tenen una part important de les activitats d'abans de la regata referents a l'hospitalitat i efectivitat. A mar pugen les notes relacionades amb la fiabilitat, la capacitat de resposta i la seguretat. Després de la regata també el grau de satisfacció amb les accions relatives a l'hospitalitat, pugen.

✓ **Rapidesa en les inscripcions.**

Els factors organitzatius relacionats amb l'efectivitat, la divulgació i l'hospitalitat, abans de la regata, pugen al augmentar la nota de la rapidesa en les inscripcions. A mar, les activitats relacionades amb el rigor i l'efectivitat també tenen una correlació positiva.

✓ **Informació complerta al TOA.**

Els usuaris que millor puntuen aquest aspecte de les regates, a terra, abans de la regata, també puntuen millor les accions relacionades amb la Part 7 del RRV (organització de regates), les d'hospitalitat i les d'efectivitat. A mar, són més altes les notes donades principalment als aspectes tècnics relacionats amb la direcció de una regata (Part 3 del RRV). Però també als aspectes de seguretat, hospitalitat i efectivitat.

✓ **Neteja de les instal·lacions dels clubs.**

Com major és la satisfacció dels usuaris amb la neteja de les instal·lacions, millors són les valoracions dels aspectes relacionats amb l'hospitalitat o empatia per part dels responsables de l'organització, així com aquells que tenen a veure amb la justícia i la fiabilitat de l'esdeveniment.

✓ **Atencions per part del personal del club.**

En aquest cas, com millor es valora les atencions rebudes per part del personal del club, també trobem una gran correlació amb aquells aspectes que afecten a l'hospitalitat, a la justícia i a la fiabilitat de la regata, així com amb la capacitat de resposta per part de l'organització.

✓ **Comoditat per posar l'embarcació a l'aigua.**

Aquesta variable presenta un gran nombre de correlacions significatives, aproximadament amb el 60% de tots els ítems, i sempre de forma positiva. Destaca la relació amb els factors que tenen a veure amb l'hospitalitat, la justícia i la seguretat de l'esdeveniment.

✓ **Rapidesa en baixar les embarcacions a l'aigua.**

Com millors nota es posa a la rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua en les regates del circuit català, millor es puntuen molts altres aspectes, especialment aquells que tenen lloc a mar (en gairebé un 70% d'ells), però també a terra, abans de la regata (quasi un 60%). Hem pogut observar com la majoria d'aquestes relacions es donen amb factors organitzatius que tenen a veure amb aspectes de seguretat, d'efectivitat en les accions dels organitzadors, d'accessibilitat a les instal·lacions i elements tangibles.

5è Bloc: Valoració, a mar.

✓ **Agilitat en fer proves.**

El usuari que donen bones puntuacions a l'agilitat que tenen els CR en realitzar proves, també valoren més positivament ítems d'aspectes relacionats amb la fiabilitat de les accions dels organitzadors, així com la seva capacitat de resposta. Especialment trobem aquesta relació en els factors organitzatius que es donen a mar.

✓ **Justícia en les decisions del comitè.**

Pel que fa a aquesta variable, veiem com el fet de valorar-la millor es tradueix en una millor nota en aspectes relacionats especialment amb la fiabilitat de les accions dels organitzadors, però també amb l'accessibilitat de les instal·lacions.

✓ **Encert en les decisions del comitè.**

Aquest ítem presenta una destacada correlació amb la mitjana de les notes donades al bloc de mar. Els aspectes que presenten una major correlació amb aquest ítem són aquells que podem relacionar amb la capacitat de resposta dels organitzadors en les diverses situacions de l'esdeveniment, però també, especialment amb aquells que denoten fiabilitat en les accions organitzatives.

✓ **Aplicació de les regles per part del comitè.**

En aquest cas la incidència de correlacions significatives està més repartida entre els tres blocs, amb aproximadament un 50% dels ítems. Tornem a trobar una relació destacada amb aspectes de fiabilitat i capacitat de resposta.

✓ **Línies de sortida perfectament orientades al vent.**

Els usuaris que donen millors puntuacions a les línies de sortida de les regates del circuit català, altre cop trobem que valoren millor els aspectes que tenen a veure amb la capacitat de resposta i la fiabilitat, correlacionant especialment amb els factors organitzatius que es donen a mar.

✓ **Recorreguts ben muntats.**

Quan els usuaris donen millor puntuació a que els recorreguts estiguin ben muntats, s'observa un augment en la valoració de la resta d'ítems, destacant les activitats a mar que presenten correlacions significatives i positives en el 84% dels casos. Abans de la regata, és de prop del 60% i després de la competició, està per sobre del 40%. Les activitats, en aquests tres blocs, que també augmenten de nota són d'aspectes relacionats amb la fiabilitat, la capacitat de resposta, els elements tangibles i la informació, enumerats en aquest ordre segons la seva incidència.

✓ **La correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorreguts.**

Observem que al donar bona nota a la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut, també són valorades positivament la majoria de la resta d'ítems, destacant les activitats abans de la regata, amb més del 70% d'incidència, a mar gairebé el 60% dels casos i després de la competició, el 50%. El aspectes relacionats amb la fiabilitat són els que tenen més relació amb aquest ítem, seguits d'aspectes de capacitat de resposta, elements tangibles, informació i empatia.

✓ **Control del pas de balises.**

Els usuaris que valoren millor el control del pas de balises millors puntuacions donen a la majoria dels altres ítems, destacant les activitats a mar que tenen relació positiva al voltant del 80%. Abans de la regata hi ha un 45% i després d'aquesta, prop del 60%. Aquest ítem té relació amb aspectes de fiabilitat i capacitat de resposta, especialment en el bloc factors organitzatius a mar.

✓ **Control dels entrenadors en el seguiment de les proves.**

El control dels entrenadors en el seguiment de les proves, té una relació directa amb el 30% de les activitats abans de la regata, que pugen de valoració quan aquest ítem incrementa la seva nota. A mar, són prop del 60% i després de la regata observem al voltant del 40%. En aquest cas tornem a trobar una relació amb els aspectes de fiabilitat i de capacitat de resposta.

✓ **Control del creuament de vaixells pel camp de regates.**

Si s'incrementa la valoració del control del creuament de vaixells pel camp de regates, són pocs els ítems que també ho fan en els blocs d'abans de la regata (13%) i a mar (16%). En canvi sí que trobem correlacions significatives amb els aspectes que succeeixen a terra després de la regata (50%), majoritàriament en temes relacionats amb la fiabilitat i els elements tangibles.

✓ **Control de la regla 42 (propulsió).**

Al valorar el control de la regla 42 positivament, també pugen les notes donades al 45% de les activitats abans de la regata i al 53% de les de mar. Després de la competició trobem poca incidència. Destaquen les activitats relacionades amb la informació, abans de la regata, i la fiabilitat a mar.

✓ **Repartiment de pícnic per als regatistes.**

El repartiment de pícnic per als regatistes, al ser valorat amb bona nota, té una relació moderada amb la valoració del resta de ítems. Entre un 25% i un 30% de les activitats a terra, abans i després de la regata, presenten un augment de la seva nota. A mar, observem prop del 50% d'activitats que puguen de valoració. Aquestes activitats semblen estar relacionades amb la capacitat de resposta i els serveis complementaris de les E0.

✓ **Evitar els aplaçaments llargs a l'aigua.**

Quan els usuaris valoren amb bona nota si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua, la incidència d'activitats amb correlació significativa és del 32% abans de la regata, el 68% a mar i el 58% després de la competició. Aquests ítem estan relacionats amb la fiabilitat, la capacitat de resposta, serveis complementaris i la seguretat, nomenats per ordre d'incidència.

✓ **Prevenció de situacions de risc.**

Al valorar positivament la prevenció de les situacions de risc, observem que quan puja aquesta nota, es relaciona positivament amb el 64% de les notes dels ítems del bloc d'abans de la regata, amb el 37% dels que tenen lloc a mar, i el 25% de les valorades després de la regata. Aquests ítems estan relacionats, principalment, amb els elements tangibles que ofereix l'organització i també amb la capacitat de resposta, fiabilitat i serveis complementaris.

✓ **Disponibilitat de llanxes de salvament.**

Si la disponibilitat de llanxes de salvament és ben valorada, al pujar aquesta nota, també puguen un 54% dels ítems d'abans de la regata, un 78% dels que tenen lloc a mar i un 50% dels de terra després de la regata. Els ítems relacionats tenen a veure, principalment, amb la fiabilitat i la capacitat de resposta. També estan relacionats aspectes d'accessibilitat i serveis complementaris.

✓ **Ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes.**

Quan l'ordre en la tornada a terra evitant embussos, és ben valorada, també tenen bona nota el 36% dels ítems d'abans de la regata, el 63% de les activitats a mar i el 66% de les de després de la regata. S'observa que aquestes activitats estan relacionades amb la capacitat de resposta, principalment. També observem alguns relacionats amb la fiabilitat i serveis complementaris.

6è Bloc: Valoració, després de la regata.

✓ **Disponibilitat d'aigua dolça per al material.**

El fet de disposar d'aigua dolça pel material, quant millor notes rep, també millors puntuacions tenen el 64% d'activitats que es donen abans de la regata i el 26% a mar. Després de la regata pràcticament no té relacions. Hi ha tres tipus d'ítems relacionats, aquells que tenen a veure amb els elements tangibles, els serveis complementaris o l'accessibilitat. Es dona el

cas que aquesta variable no depèn de cap aspecte de perfil, és a dir, que les característiques dels usuaris no condicionen la valoració que en fan d'aquest aspecte.

✓ **Rapidesa en penjar classificacions al TOA.**

Quan es valora millor aquest ítem, tant sols hi ha un 13% de les valoracions d'activitats abans de la regata relacionades, un 26% a mar i un 50% a terra després de la competició, que pugen de valoració. Aquests ítems són de fiabilitat i de capacitat de resposta.

✓ **Rapidesa en les audiències de protestes.**

Abans de la regata només el 9% dels ítems pugen quan puja la nota d'aquest ítem. A mar, pugen el 37% i després de la competició tenim un 58% que es relacionen positivament. Els ítems mencionats tenen relació amb aspectes de capacitat de resposta.

✓ **Justícia en les resolucions d'audiències.**

Al valorar amb bona nota la justícia en les resolucions d'audiències, pugen de nota també, el 59% d'ítems d'abans de la regata, 68% a mar i el 42% després de la regata. Els ítems que pugen de valoració estan relacionats, majoritàriament amb la fiabilitat.

✓ **Disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells.**

Aquest ítem presenta un elevat nombre de correlacions amb la resta d'ítems. Al pujar de valoració també pugen el 41% dels ítems d'abans de la regata, el 74% a mar i el 58% a terra després de la competició. Les activitats que pugen de valoració estan relacionades amb la capacitat de resposta, principalment i també amb l'accessibilitat i els serveis complementaris.

✓ **Rapidesa en els lliuraments de trofeus.**

Aquest ítem correlaciona positiva i significativament amb un elevat nombre d'ítems dels tres blocs: el 45% d'abans de la competició, un 79% a mar i un 58% després de la regata. Aquestes activitats estan relacionades principalment amb la fiabilitat i la capacitat de resposta de l'organització.

✓ **Lliuraments de trofeus divertits.**

Quan es valoren amb millor nota les entregues de trofeus com un acte divertit, hi ha un 45% d'ítems d'abans de la regata que pugen de nota, un 63% d'activitats a mar que també ho fan, i un 58% d'activitats a terra, posteriors a la competició, que també tenen millor valoració. Les activitats, tornem a trobar-les relacionades amb la fiabilitat i la capacitat de resposta. També tenim ítems relacionats amb serveis complementaris

✓ **Regals del sorteig de material.**

Si es valoren amb millor nota els regals dels sorteigs de material, també pugen de valoració el 42% a mar i el 50% després de la regata. En canvi només el 9% d'ítems d'abans de la competició presenten correlació significativa. Les activitats que correlacionen són de capacitat de resposta i d'empatia.

✓ **Activitats d'entreteniment pels participants.**

Quan els usuaris manifesten un grau de satisfacció elevat per les activitats d'entreteniment, puguen també de nota el 13% dels ítems d'abans de la regata, el 53% a mar i el 58% de després de la regata, a terra. Estan relacionats amb la capacitat de resposta i els serveis complementaris.

✓ **Informació de la regata els dies posteriors.**

El 41% dels ítems d'abans de la regata puguen de valor, quan la informació que es rep els dies posteriors a la regata es millor valorada. Observem també una millor nota del 68% de les activitats a mar, i un 75% de les activitats a terra, després de la regata. La majoria de les activitats que puguen de valoració estan relacionades amb la capacitat de resposta.

Possibles dimensions detectades:

De les diverses reflexions exposades en referència a les correlacions trobades entre els diferents ítems del *Navigaqualit*, hem anat detectant aquelles preguntes que compartien un mateix criteri general i que agrupades podien formar una categoria o dimensió. Aquestes dimensions s'han anat madurant a partir de les aportacions dels especialistes de l'estudi preliminar, partint de les diferents propostes analitzades al punt 3.2.3 del present estudi, com són les dimensions proposades per Parasuraman et al. (1985). Com hem pogut observar, els ítems que es podrien agrupar en una mateixa categoria, són aquells que presenten un major nombre de correlacions significatives i positives entre ells. És el cas d'aquelles preguntes del qüestionari que per la seva naturalesa correspondrien a les diferents dimensions identificades per aquests autors. En aquest sentit, trobem una sèrie de preguntes que fan referència a la voluntat de les EO en proporcionar el servei de forma ràpida i adaptant-se a les situacions esdevingudes; allò que els autors anomenen *capacitat de resposta*. Unes altres preguntes tenen relació amb l'habilitat dels organitzadors per prestar el servei de forma rigorosa; corresponent a la dimensió de *fiabilitat*. També podem observar algunes de les preguntes del *Navigaqualit* que corresponen a aspectes com la imatge de les instal·lacions, els equipaments, els obsequis o avituallament, que correspondrien allò que Parasuraman et al. (1985) anomenaven *elements tangibles*. Uns altres ítems fan referència a les atencions del personal de l'EO cap als usuaris, la seva amabilitat i disposició en ajudar, així com aquelles decisions organitzatives orientades a proporcionar confort i benestar; aquests pertanyerien a la dimensió *empatia*. Per altra banda hi ha ítems del nostre qüestionari que podem agrupar en unes altres possibles dimensions de l'organització de regates per determinar la percepció de la qualitat, durant les diferents fases del present treball. Una seria la *seguretat*, entesa com tots aquells aspectes organitzatius que tenen per objectiu preservar tant la integritat física dels usuaris com del seu material i embarcacions. Com apunta Fuster (1998, p.211), "el binomi risc-seguretat està present en les activitats en el medi natural", és per això que creiem que aquesta és una categoria rellevant en un esport com la vela. Una altra, podria ser els *serveis complementaris*, on hi trobaríem tots aquells aspectes que no tenen una relació directa amb la competició, que faciliten el transcurs de la mateixa i que poden ésser gestionats de forma independent. També hem observat que algunes de les preguntes es refereixen a les facilitats en l'accés a les instal·lacions i les circulacions dins de les mateixes, i que podríem anomenar *accessibilitat*. Per acabar, hem vist una sèrie d'aspectes organitzatius que tenen a veure amb tot allò pertanyent a la *informació* que reben els usuaris dels diferents àmbits de la competició i de l'esdeveniment.

9.5. Qualitat de l'instrument

El qüestionari que hem dissenyat (Navegaqualit), s'ha estructurat en sis blocs de preguntes, tal com hem exposat. Per tal de determinar les garanties mètriques de l'eina, s'ha analitzat tant el funcionament dels ítems en el bloc al que pertanyen com la fiabilitat del qüestionari. De les dades obtingudes en les dues anàlisis realitzades, a continuació expressem aquelles observacions que se'n deriven.

9.5.1. Idoneïtat dels ítems agrupats per blocs

Amb els criteris exposats a l'apartat 7.5.1 del present estudi i segons els resultats obtinguts, procedim a comentar les reflexions extretes per a cada bloc, analitzant les característiques dels ítems que no discriminen i aquells ítems que presenten una correlació destacada.

- **Bloc Impaban:**

Podem observar que les preguntes Impaban1 i Impaban2 no discriminen, no van en consonància amb el resta del bloc. Coincideix que ambdues preguntes fan referència a qüestions sobre calendaris i dates de celebració de regates, per tant de la planificació de calendari del circuit català i comunicació d'aquest.

- **Bloc Impmar:**

No discrimina la pregunta Impmar3. Es dona el cas que totes les preguntes del bloc tracten temes concrets i observables mentre qu Impmar3 és la única que pregunta sobre un concepte abstracte, la *justícia*.

- **Bloc Impdesp:**

En aquest bloc tots els ítems discriminen i s'observa que les preguntes Impdesp3, Impdesp6, Impdesp9 i Impdesp11 destaquen per la seva correlació amb el bloc. Les 6, 9 i 11 són relacionades amb la diversió i els regals; mentre que la 3 fa referència a poder tenir accés a les classificacions lo abans possible.

- **Bloc Notaban:**

Notaban9 no discrimina. La pregunta fa referència a l'exigència en les inscripcions, terme que pot ser interpretat de diverses maneres. Per això pensem que la pregunta no està ben formulada ja que no concreta suficient i pot portar a confusió. Aquest fet pot ser la causa de la seva baixa correlació.

- **Bloc Notamar:**

Tots els ítems del bloc presenten valors de correlació per sobre del llindar. Les preguntes amb una correlació més elevada són la Notamar2 i Notamar14. Totes dues fan referència a les esperes, al temps entre proves.

- **Bloc Notadesp:**

En aquest bloc tots els ítems també presenten valors de correlació per sobre del llindar i cal destacar que totes les correlacions són elevades. Les preguntes amb una correlació més elevada són la Notadesp7, Notadesp8, Notadesp9, Notadesp11 i Notadesp12. La major part d'elles fan referència a les cerimònies d'entregues de trofeus i en el cas de Notadesp12 (amb l'índex més elevat, 0,72) a la informació rebuda de la regata els dies posteriors.

D'aquesta anàlisi podem concloure que, a trets general, les variables presenten un alt grau de correlació amb el bloc al que pertanyen i que les variables que no discriminen ho fan amb uns valors molt propers al llindar establert. Per tant sembla lícit analitzar les dades com a qüestionaris distribuïts en blocs, tal com es van dissenyar i unificar els resultats en 6 valors corresponents als 6 blocs esmentats.

Aquesta conclusió es reforça amb els resultats dels coeficients de consistència interna Alpha (fiabilitat del qüestionari), especialment en els blocs d'importància.

9.5.2. Fiabilitat dels qüestionaris

La fiabilitat, així com la validesa d'un qüestionari, indica la sensibilitat d'un test, "és una qüestió de grau més que de tot o res" (Renom, 1992, p.15). El *Navigaqualit* presenta, tal com s'ha vist a l'apartat 8.5.2, una fiabilitat dintre dels paràmetres acceptats, en les dues parts (*Importància* i *Valoració*).

En la part d'*Importància* hem pogut observar que, analitzant els tres blocs per separat, Impaban i Impmar presenten variables que caldria modificar o suprimir per tal d'obtenir una fiabilitat òptima del bloc. És per aquest motiu que s'ha explorat la possibilitat de depurar els seus ítems, en dues fases on s'ha extret aquelles preguntes que debilitaven la fiabilitat del bloc (apartat 8.5.2).

En relació a la part del qüestionari sobre *Valoració*, les correlacions de les variables amb els seus blocs corresponents presenten uns valors molt elevats. Per tant podem dir que aquesta part del qüestionari presenta un alt grau de fiabilitat. Tot i així, hem volgut també realitzar una depuració de preguntes per tal de millorar-la. Aquestes depuracions proposades ens donen com a resultat una eina millorada per poder ser utilitzada en posteriors estudis amb majors garanties de fiabilitat.

La validesa de contingut del nostre qüestionari (*Navigaqualit*) ve donada pel contingut dels propis ítems que són representatius de l'objecte d'estudi; és allò que s'anomena validesa de contingut o aparent (Renom, 1992).

CAPÍTOL 10
CONCLUSIONS

10

10. Conclusions

A continuació s'exposen les conclusions més significatives, argumentades a partir dels objectius definits al capítol 5, així com propostes pràctiques per a la millora en la gestió de l'organització de regates. Seguidament veurem aquelles limitacions que presenta el present estudi per les seves característiques específiques i que cal tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats. Finalment, a partir dels resultats, discussió i conclusions de l'estudi, i tenint en compte les limitacions del mateix, proposarem possibles projeccions futures d'aquesta àrea d'investigació que puguin donar continuïtat al present treball.

10.1 Assoliment d'objectius específics

En aquest apartat presentem les conclusions per a cadascun dels 6 objectius específics. A partir de l'anàlisi i la discussió dels resultats d'aquests, s'obtenen les conclusions relatives a l'objectiu general.

10.1.1. Objectiu 1

El primer objectiu específic que ens hem proposat ha estat *conèixer el grau d'importància que donen els usuaris de les regates als diferents factors que determinen la percepció d'èxit organitzatiu*.

Amb els resultats obtinguts i exposats anteriorment de forma detallada, hem pogut conèixer el pes que, segons els usuaris, tindran els diferents factor organitzatius per determinar la qualitat organitzativa d'un esdeveniment del circuit català de vela lleugera. De tots ells, els 3 factors que han obtingut un pes major han estat els següents:

- ✓ Que al tornar a terra hi hagi aigua dolça per al material.
- ✓ Que les decisions del CR siguin justes.
- ✓ Que no hi hagi vaixells creuant el camp de regates.

Els 3 factors que segons els usuaris tenen una menor importància per a la percepció de qualitat de l'esdeveniment han estat:

- ✓ Que hi hagi vaixells per a periodistes.
- ✓ Que s'organitzin activitats d'entreteniment pels participants.
- ✓ Que hi hagi vaixells per pares, acompanyants o espectadors.

Referent al pes que tenen les diferents fases de desenvolupament de la regata per contribuir a la percepció d'èxit organitzatiu, trobem els següents valors:

- A terra, abans de la regata: 7,65.
- A mar: 8,01.
- A terra, després de la regata: 7,76.

De forma general podem dir que, **els usuaris de les regates de vela lleugera del circuit català són força exigents i donen alts valors en importància a la major part dels factors organitzatius, especialment a aquells que tenen lloc a mar.**

10.1.2. Objectiu 2

En segon lloc hem volgut *conèixer el grau de satisfacció dels usuaris en relació als diferents factors organitzatius*. Com en el primer objectiu, l'exposició detallada dels resultats i la seva anàlisi reflexiu que hem presentat en capítols anteriors, ens confirmen l'assoliment d'aquest objectiu.

Els 3 factors organitzatius que presenten un grau de satisfacció més elevat per part dels usuaris són els següents:

- ✓ La disponibilitat d'aigua dolça pel material a l'arribar a terra.
- ✓ La informació completa al TOA.
- ✓ L'accés al TOA.

I els aspectes que presenten un pitjor grau de satisfacció:

- ✓ Les activitats d'entreteniment pels participants.
- ✓ L'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes.
- ✓ La disponibilitat de vaixells per periodistes.

Pel que fa al grau de satisfacció dels usuaris respecte a les diferents fases de desenvolupament de la regata, trobem els següents valors:

- A terra, abans de la regata: 6,36.
- A mar: 5,44.
- A terra, després de la regata: 5,46.

Podem dir que, **el grau de satisfacció dels usuaris de les regates de vela lleugera del circuit català, presenta un "aprovat just" i per tant cal treballar en la línia d'augmentar la percepció de qualitat d'aquests, especialment en els factors que tenen lloc a mar i a terra després de la regata.**

10.1.3. Objectiu 3

El següent objectiu que s'ha plantejat ha estat *identificar els diferents perfils d'usuaris, relacionant-los amb les dades obtingudes i comparant-los entre ells*. Com hem argumentat anteriorment, la mostra de l'estudi presenta dos perfils clarament diferenciats per la seva tipologia: **els regatistes i els entrenadors**; per aquest motiu hem centrat l'anàlisi en aquests dos tipus d'usuari.

Un cop identificats els dos perfils i comparant els resultats obtinguts, hem pogut observar aquelles **discrepàncies destacables** que ens porten a les següents conclusions:

- a) En general els regatistes donen més importància que els entrenadors als diferents factors organitzatius.
- b) Els regatistes donen més importància que els entrenadors a la facilitat per arribar a l'E0 i a la disponibilitat de vestidors.
- c) Els regatistes donen més importància que els entrenadors a tots aquells aspectes que de la seva mala gestió es pugui derivar una estona d'incomoditat o mal estar.
- d) Els regatistes donen més importància que els entrenadors a la disponibilitat de vaixells per a pares i mares, acompanyants o espectadors.
- e) Els regatistes donen més importància que els entrenadors als elements tangibles i als serveis complementaris.
- f) Els entrenadors valoren pitjor que els regatistes la comunicació entre les E0 i els participants a les regates.
- g) Els entrenadors perceben una falta de qualitat en la senyalització dels canvis o escurçaments de recorregut, però aquesta no és percebuda pels regatistes.
- h) Els regatistes donen una pitjor nota que els entrenadors a la gestió de les tornades a terra evitant embussos a les rampes.
- i) Els regatistes donen una pitjor nota que els entrenadors a la disponibilitat de vigilància nocturna de material i embarcacions.

Tot i les discrepàncies observades entre els dos col·lectius i després de fer l'anàlisi corresponent, podem concloure que **és factible considerar els dos perfils d'usuaris com a una sola mostra per les diferents anàlisis proposats pel present estudi**.

10.1.4. Objectiu 4

En quart lloc, ens vam proposar com a objectiu específic *conèixer la relació entre importància i grau de satisfacció per a cada factor organitzatiu per tal d'establir prioritats d'acció i propostes d'actuació.*

En aquest sentit, de l'anàlisi proposat a l'apartat 7.3, els resultats exposats al 8.3 i les reflexions realitzades al 9.3, podem concloure en primer lloc, que tal com ja es va poder apreciar a les conclusions de l'estudi preliminar (Palatzi, 2010) vist a l'apartat 4.1, l'exigència dels usuaris de les regates de vela lleugera del circuit català són elevades. És degut a aquestes altes expectatives per part dels participants, que trobem un desajust entre la importància que aquests donen a la major part dels factors organitzatius i la valoració del seu grau de satisfacció respecte els mateixos. Com a conseqüència, hem pogut observar com **la gran majoria dels factors organitzatius requereixen d'accions de millora per part de les EO.**

Sense perdre de vista els resultats obtinguts en la nota que els usuaris donen als diferents factors organitzatius de les regates, aquesta anàlisi ens permet identificar quins aspectes presenten una necessitat real de millora, alhora que ens permet definir un ordre de prioritització de les accions a dur a terme (Ábalo, et al., 2006).

A continuació, a partir dels resultats obtinguts, exposem una **proposta de prioritització de les accions de millora per a les EO de les regates de vela lleugera del circuit català**, dividida en els tres blocs d'anàlisi corresponents a les tres fases de desenvolupament de les regates.

TAULA 63. Priorització d'accions de millora pel bloc A terra, abans de la regata.

ORDRE	FACTOR ORGANIZATIU	GRAU DE PRIORITAT
1r	Rapidesa per baixar les embarcacions a l'aigua	Molt alt
2n	Rapidesa en fer els mesuraments	Alt
3r	Comoditat per baixar l'embarcació a l'aigua	Alt
4t	Disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes	Alt
5è	Atencions per part del personal de l'EO	Mig
6è	Rapidesa en les inscripcions	Mig
7è	Informació que rep l'usuari del calendari	Mig
8è	Neteja de les instal·lacions	Mig
9è	Proximitat del pàrquing a la zona d'avarada	Mig
10è	Disponibilitat de vestidors pels usuaris	Mig
11è	Visibilitat del POS	Mig
12è	Amplitud a la zona d'avarada dels velers	Mig
13è	Instruccions de Regata sense errors	Mig
14è	Exigència en els mesuraments	Mig
15è	Informació completa al TOA	Mig
16è	Fàcil accés a les EO	Mig
17è	Comunicació entre els club organitzadors i els regatistes	Baix
18è	Fàcil accés al TOA	Baix
19è	Dates que s'escullen per celebrar les regates	Baix

TAULA 64. Priorització d'accions de millora pel bloc A mar.

ORDRE	FACTOR ORGANITZATIU	GRAU DE PRIORITAT
1r	Ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes	Molt alt
2n	Evitar aplaçaments llargs a l'aigua	Alt
3r	Justícia en les decisions del CR	Alt
4t	Condicions de vent dels camps de regata	Alt
5è	Control de creuament de vaixells pel camp de regates	Alt
6è	Encert de les decisions dels CR	Mig
7è	Agilitat en fer proves	Mig
8è	Línies de sortida perfectament orientades al vent	Mig
9è	Control de pas de balises	Mig
10è	Correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut	Mig
11è	Recorreguts ben muntats	Mig
12è	Repartiment de pícnic als regatistes	Mig
13è	Aplicació de les regles per part dels CR	Mig
14è	Control de la regla 42	Mig
15è	Disponibilitat de vaixells per espectadors	Mig
16è	Disponibilitat de vaixells per periodistes	Mig
17è	Prevenió de situacions de risc	Mig
18è	Disponibilitat de llanxes de salvament	Mig
19è	Control dels entrenadors en el seguiment de les proves	Baix

TAULA 65. Priorització d'accions de millora pel bloc A terra, després de la regata.

ORDRE	FACTOR ORGANITZATIU	GRAU DE PRIORITAT
1r	Disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells	Alt
2n	Justícia en les resolucions d'audiències	Mig
3r	Lliuraments de trofeus divertits	Mig
4t	Regals del sorteig de material	Mig
5è	Informació de la regata als participants els dies posteriors	Mig
6è	Rapidesa en les audiències de protestes	Mig
7è	Rapidesa en penjar classificacions al TOA	Mig
8è	Rapidesa en les entregues de trofeus	Mig
9è	Activitat d'entreteniment pels participants	Mig
10è	Disponibilitat d'aigua dolça pel material	Mig
11è	Menjars gratuïts després de les regates	Mig
12è	Proximitat de l'hotel a l'EO	Baix

10.1.5. Objectiu 5

El cinquè objectiu específic de l'estudi ha estat: *explorar les correlacions entre totes les variables analitzades per tenir una imatge global de la qualitat en l'organització de les regates analitzades en el moment de la investigació; identificant les possibles dimensions de qualitat d'aquestes segons els seus usuaris*. A continuació mostrem les principals conclusions obtingudes dels tres anàlisis correlacionals efectuats i una proposta de dimensions per l'anàlisi de la qualitat en l'organització de regates:

✓ Pel que fa al perfil dels usuaris:

- Els usuaris de més edat són més exigents a l'hora de valorar els aspectes organitzatius que tenen lloc a mar i també els de terra després de la regata.
- L'edat dels usuaris condiona les seves respostes tant en importància com en valoració.
- Tot i la major experiència regatejant, les noies assoleixen menys el rol de patró.
- El menjar gratuït després de la regata és més important pels nois que per les noies.
- Els regatistes de menor edat donen més importància a que els lliuraments de trofeus siguin divertits i al sorteig de material.
- A la zona sud es dóna major puntuació que a la zona centre, a aspectes organitzatius que tenen lloc a mar, com són l'agilitat en fer proves, la justícia en les decisions del CR, el control dels entrenadors en el seguiment de les proves i si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua.
- Els regatistes que han competit en un major nombre d'esports relativitzen més la importància del TOA i de les IR.
- Els tripulants donen més importància que els patrons a que hi hagi un bon servei de bar, valoren més positivament la visibilitat del POS i negativament els regals del sorteig de material.
- Els esportistes que porten més anys en la competició de la vela, donen més importància a les dates en que se celebren les proves, que el CR sigui rigorós en l'aplicació de les regles i que les resolucions de les audiències siguin justes.
- Els regatistes que han competit a un major nombre de regates en altres països, puntuen millor la justícia en les resolucions d'audiències en les regates del circuit català.

✓ **Pel que fa a les mitjanes dels sis blocs d'anàlisi:**

- Sembla haver una tendència, en les respostes, a donar major importància a tots els blocs quan major se'n dóna a un d'ells.
- Sembla haver una tendència, en les respostes, a donar millor valoració a tots els blocs quan millor se'n dóna a un d'ells.
- Els usuaris que major importància donen als aspectes organitzatius que tenen lloc a mar, millors puntuacions atorguen a aquests i als que es donen a terra, abans de la regata.
- El fet de donar més o menys importància als factors organitzatius que tenen lloc a terra, abans i després de la regata, no afecta a les valoracions sobre el funcionament de les regates.

✓ **Pel que fa a la totalitat d'ítems de l'estudi:**

- Els esportistes que porten més anys com a regatistes donen més importància a les dates en que se celebren les proves.
- Els esportistes que donen més importància a l'AR, en general donen més importància a tots aquells aspectes relacionats amb qüestions normatives i d'exigència reglamentaria. En canvi, donen menys importància a tots aquells factors relacionats amb les comoditats i serveis complementaris.
- Els usuaris que donen importància a que sigui fàcil arribar al club en cotxe, remolc..., són usuaris exigents quant a aspectes d'empatia de l'EO en referència a comoditats dels regatistes.
- Aquells qui donen major importància a la proximitat del pàrquing a la zona d'avarada mostren estar més descontents en aquest factor organitzatiu.
- Quan es dóna importància a que les instal·lacions del club estiguin netes, majoritàriament, també se'n dóna als aspectes de comoditat i confort en el desenvolupament de la regata.
- Els qui donen major importància a la rapidesa i la comoditat per baixar les embarcacions a l'aigua, a les condicions de vent per fer les proves, a que s'evitin esperes injustificades entre proves o al servei del bar de les EO; són usuaris exigents, ja que també donen una major importància a la gran majoria dels aspectes organitzatius de la regata.
- Els usuaris amb major experiència en el món de les regates troben més important el rigor en aplicar les regles per part del comitè.

- Aquells qui donen una major importància a que hi hagi llanxes de salvament seguint les proves, millor valoren aquest aspecte en les regates del circuit català.
- S'intueixen dues tipologies d'usuaris, aquells qui donen una major importància a aspectes organitzatius orientats a la comoditat, facilitats i confort; i aquells qui troben més importants els aspectes referents al rigor en l'aplicació del reglament i en la justícia de les proves.
- Les preguntes del *Navigaqualit* que fan referència a la voluntat de les EO en proporcionar el servei de forma ràpida i adaptant-se a les diverses situacions, es podria considerar que formen un grup dimensional compatible amb el concepte de *capacitat de resposta* (Parasuraman et al., 1985).
- Les preguntes del *Navigaqualit* que tenen relació amb la prestació del servei de forma rigorosa, podrien correspondre a la dimensió de *fiabilitat* (Parasuraman et al., 1985).
- Les preguntes del *Navigaqualit* que corresponen a aspectes com la imatge de les instal·lacions, els equipaments, els obsequis o avituallament, podrien correspondre allò que Parasuraman et al. (1985) anomenen *elements tangibles*.
- Les preguntes del *Navigaqualit* que fan referència a les atencions del personal de l'EO cap als usuaris, així com aquelles decisions organitzatives orientades a proporcionar confort i benestar; podrien pertànyer a la dimensió *empatia* (Parasuraman et al., 1985).
- Les preguntes del *Navigaqualit* que parlen de tots aquells aspectes organitzatius que tenen per objectiu preservar tant la integritat física dels usuaris com del seu material i embarcacions, podrien agrupar-se en una categoria corresponent a la *seguretat*.
- Les preguntes del *Navigaqualit* que pertanyen a activitats sense una relació directa amb la competició i que poden ésser gestionats de forma independent, podrien dimensionar-se com a *serveis complementaris*.
- Les preguntes del *Navigaqualit* que es refereixen a les facilitats en l'accés a les instal·lacions i les circulacions dins de les mateixes, podrien formar una nova categoria relacionada amb l'*accessibilitat*.
- Les preguntes del *Navigaqualit* sobre aspectes organitzatius que tenen a veure amb tot allò pertanyent a la divulgació que fa l'EO per comunicar-se amb els usuaris sobre els diferents àmbits de la competició i de l'esdeveniment, formarien un grup d'ítems referents a la *informació*.

✓ Proposta de dimensions:

A diferència dels models i propostes de dimensions que hem pogut veure en capítols anteriors, fruit d'estudis que permetien

diferenciar-les i alhora determinar el seu pes en referència al grau de satisfacció general; en el nostre cas es tracta d'una **proposta de dimensions** sense altre objectiu que facilitar el tractament de les dades d'una manera més entenedora. Per altra banda, amb aquesta proposta de dimensions es pretén facilitar futures investigacions que puguin confirmar la seva validesa. La Taula 66 ens mostra la relació dels 53 diferents factors organitzatius del qüestionari (l·listats a l'apartat 6.2.2), agrupats en les vuit dimensions escollides: Informació, Accessibilitat, Fiabilitat, Capacitat de resposta, Empatia, Seguretat, Elements tangibles i Serveis complementaris.

TAULA 66. Classificació dels factors organitzatius del Navigaqualit per dimensions.

DIMENSIONS PROPOSADES	FACTORS ORGANIZATIUS DEL QÜESTIONARI
Informació	2, 3, 4, 12, 53
Accessibilitat	1, 5, 6, 16, 20, 47
Fiabilitat	9, 11, 15, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 34, 46
Capacitat de resposta	8, 10, 21, 24, 27, 32, 33, 36, 41, 44, 45, 49
Empatia	14, 50
Seguretat	37, 40
Elements tangibles	7, 13, 17, 35, 42, 43, 51
Serveis complementaris	18, 19, 22, 38, 39, 43, 48, 52

10.1.6. Objectiu 6

En relació al sisè objectiu (*Elaborar un qüestionari amb garanties mètriques i útil per valorar el grau de satisfacció i d'importància dels diferents factors organitzatius*), tal com hem argumentat anteriorment, s'ha realitzat dos tipus d'anàlisi. En primer lloc s'ha valorat el funcionament dels ítems agrupats en els blocs de preguntes proposats. Posteriorment hem analitzat la fiabilitat, pel procediment de consistència interna, de les puntuacions totals proporcionades per a cadascun dels sis blocs, que alhora ha contribuït a reforçar els resultats de l'apartat anterior sobre el funcionament dels ítems. Dels resultats obtinguts, mostrem les següents conclusions:

✓ **Funcionament dels ítems agrupats per blocs:**

Sembla lícit analitzar les dades com a qüestionaris distribuïts en sis blocs, tal com es van dissenyar. Així com unificar els resultats en 6 valors corresponents als 6 blocs esmentats.

✓ **Fiabilitat del qüestionari:**

L'eina dissenyada (Navigaqualit) presenta un grau de fiabilitat suficient per al seu ús en aquest i posteriors estudis, especialment en la part de valoració, on trobem un alt grau de fiabilitat. No obstant es pot millorar, per a futurs estudis, la fiabilitat de la part d'importància, depurant ítems tal com hem proposat en l'apartat 7.5.2.

Han aparegut, en les correlacions significatives entre ítems, múltiples evidències que, per la seva lògica, reforcen la fiabilitat de l'eina.

10.2. Assoliment de l'objectiu general

De les conclusions extretes dels objectius específics se'n deriva l'assoliment de l'objectiu general de l'estudi: *Conèixer i valorar la qualitat organitzativa en les regates de vela lleugera al circuit català, per tal de donar eines i els fonaments que contribueixin a la millora contínua d'aquest servei.*

Podem afirmar que **la present Tesi Doctoral ens ha aportat coneixement sobre la qualitat d'aquestes regates**, des del punt de vista de la percepció dels entrenadors i regatistes com a clients principals del servei. En aquest sentit, **hem pogut mesurar i valorar tant el grau de satisfacció dels usuaris com la importància que aquests donen als diferents factors organitzatius.**

A més, hem comprovat que els dos col·lectius (entrenadors i regatistes), tot i presentar perfils clarament diferenciats a causa de la seva tipologia, es poden considerar com a una sola mostra en aquest estudi.

De la relació entre la importància dels diferents aspectes organitzatius i la valoració que en fan els usuaris, en surten noves observacions així com possibles propostes de prioritització d'accions per a la gestió de la qualitat en aquests esdeveniments de la costa catalana.

Les correlacions significatives trobades i la seva anàlisi ens han permès explorar en profunditat cadascun dels factors organitzatius en relació a la totalitat de variables de l'estudi. De les corresponents reflexions i de tot el procés de la investigació en general, emergeix una proposta de dimensions per a la mesura de la qualitat percebuda en posteriors projectes investigadors.

A més, un cop comprovades les garanties mètriques del qüestionari i la seva utilitat, juntament amb les aportacions anteriorment comentades, podem afirmar que **la present Tesi Doctoral aporta eines i fonaments per a la millora contínua del servei estudiat.**

10.3. Limitacions de l'estudi

Donades les característiques de la investigació, és necessari indicar quines han estat les limitacions que han pogut condicionar les interpretacions dels resultats, i/o que s'hauran de tenir en compte en futurs projectes de recerca.

1. La primera limitació ha estat la mida de la mostra. A causa de les dificultats per accedir als subjectes en una situació neutra que no condicionés les seves respostes, aquesta ha estat reduïda i no ens permet extrapolar els resultats obtinguts a tots els regatistes de la població objecte d'estudi.
2. L'abast de la investigació només compren les dades obtingudes en dos moments (un al 2012 i un altre al 2013) i per tant no ens permet poder fer una anàlisi de les tendències o les evolucions de les respostes dels usuaris.

3. La investigació ens mostra una fotografia d'un període determinat sobre l'estat de les regates, que ens permet la seva exploració en diversos aspectes, però no exposa la situació actual de les mateixes.
4. L'estudi no té en consideració aspectes emocionals que poden ser rellevants en la percepció de la qualitat, especialment en esdeveniments d'àmbit esportiu en el medi natural. Com ens planteja Roca (1996), cal ampliar l'anàlisi del fet esportiu a l'àmbit de la psicologia.

10.4. Projecció futura

A partir del desenvolupament d'aquest treball d'investigació i de les seves conclusions, suggerim un llistat de recomanacions per a futurs projectes, superant les limitacions detectades i aportant nous elements que enriqueixin el coneixement científic en la gestió de la qualitat en l'organització de regates.

1. Valorar la possibilitat d'incloure les emocions com a variable.

L'esport es diferencia de la majoria dels serveis, per una variable psicològica fonamental: les emocions. Diversos autors han utilitzat aquesta variable a l'hora de mesurar el grau de satisfacció dels usuaris (Luna-Arocas i Mundina, 1998; Farías, Seguí, Fuster i Gil, 2014). Com apunta Calabuig (2006), sembla necessari tenir en compte aquesta variable en futures investigacions, per tal de mesurar el grau de satisfacció dels esportistes.

2. Posar a prova les dimensions proposades en futurs projectes investigadors.

Tal com es pot veure a l'apartat 10.1.5, hem realitzat una proposta de dimensions, partint del model de Parasuraman et al. (1988), per millorar el coneixement de la forma en que els usuaris creen les seves expectatives i percepcions de la qualitat dels serveis que reben. Caldria comprovar el funcionament d'aquestes dimensions en estudis orientats a aquest propòsit.

3. Utilitzar l'eina (*Navigaqualit*) amb les propostes de depuracions.

Un cop comprovada la fiabilitat del nostre qüestionari, s'ha realitzat un procés de depuració (apartat 8.5.2), exclouent aquells ítems amb una baixa qualitat mètrica. Com a resultat hem obtingut les dades necessàries per elaborar una nova versió del qüestionari amb unes majors garanties de fiabilitat, que seria adequat utilitzar en posteriors projectes investigadors.

4. Potenciar els qüestionaris de grau de satisfacció com a indicadors de qualitat del procés d'organització de regates.

Seria d'utilitat oferir aquesta i altres eines de mesura del grau de satisfacció a les EO que tinguin implantades les normes ISO, o altres, en la seva organització. Tot i que en molts casos es té en compte la opinió dels usuaris, com per exemple mitjançant bústies de suggeriments, pensem que seria adequat potenciar una major utilització d'aquests qüestionaris. Per altra banda, el Navigaqualit podria aportar a les federacions, informació sobre la qualitat de les regates que els clubs organitzen.

5. Facilitar el contingut del present estudi com a aportació al currículum dels Cicles Formatius, de Grau Mitjà i Grau Superior, en Vela.

La formació reglada de tècnics i tècniques en vela, per a l'obtenció de la titulació oficial, consta d'un Grau Mitjà i un de Superior, que donen als estudiants la capacitat professional de l'especialitat, així com una via d'accés a estudis superiors. Tal com apareix a la Reial decret 935/2010, de 23 de juliol, pel qual s'estableixen els títols de Tècnic Esportiu en vela i es fixen les seves ensenyances mínimes i els requisits d'accés; el Grau Mitjà conté un mòdul de contingut anomenat: Competicions i esdeveniments de vela; i el Grau Superior conté un mòdul anomenat: Organització de competicions d'alt nivell i grans esdeveniments de vela. Els coneixements i les dades aportades per la present Tesi Doctoral poden contribuir a la millora en la formació d'aquests futurs tècnics.

6. Utilitzar les noves tecnologies per tal de facilitar futures aplicacions del Navigaqualit.

Per tal de millorar la gestió dels serveis esportius cal una avaluació contínua de la qualitat. Són diversos els autors que apunten la necessitat de l'aplicació de les noves tecnologies en la millora dels serveis esportius (Gallardo, García-Gascón i Burrillo, 2008; Perez, 2010). El disseny de nous softwares que facilitin tant l'aplicació del Navigaqualit com el tractament de les dades obtingudes, mitjançant eines telemàtiques, poden proporcionar l'agilitat necessària, als responsables de la gestió, en la presa de decisions per a la millora contínua en l'organització de regates.

7. Realitzar noves anàlisis amb les dades obtingudes en l'estudi.

El disseny del *Navigaqualit* com a eina per recopilar la informació necessària per al present treball, ha proporcionat una gran quantitat de dades que possibiliten noves línies d'anàlisi. Entre elles, poden intuir-se estudis sobre diferents aspectes del perfil dels usuaris, així com la interpretació, en major profunditat, d'algunes variables concretes i les seves correlacions, o les dades obtingudes a l'apartat d'*altres aportacions* del qüestionari. Tanmateix, totes les dades de la nostra investigació poden ser utilitzades com a punt de partida de nous treballs d'investigació que ajudin a ampliar el coneixement en aquest camp.

CAPÍTOL 11

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

11

11. Referències bibliogràfiques

- Ábalo, J.; Varela, J., i Rial, A. (2006). El análisis de importancia-valoración aplicado a la gestión de servicios. *Psicothema*, 18, 730-737.
- Absher, J., Howat, G., Crilley, G., i Milne, I. (1996). Toward Quality Customer Service: Market Segment Differences for Sports and Leisure Centres. *Australian Leisure*, 7(1), 25-28.
- Afloat (2014). Sailing classes: Optimist. Recuperat el 16 de març de 2014, de: <http://afloat.ie/sail/sailing-classes/optimist>
- Agudo, A, i Toyos, F. (2003). *Marketing del fútbol*. Madrid: Pirámide.
- Añó, V. (2003). *La Organización y Gestión de Actividades Deportivas*. Los Grandes Eventos. Barcelona: INDE.
- Ayora, D., García E., i Mestre, J. (2004). *Organización de Eventos Deportivos*. Barcelona: INDE.
- Babakus, E., i Boller, G. (1992): An Emperical Assesment of the SERVQUAL Scale. *Journal of Business Research*, 24, 25368.
- Bacon, D.R. (2003). A comparison of approaches to Importance-Performance Analysis. *International Journal of Market Research*, 45(1), 55-71.
- Barsky, J. (1992). Customer Satisfaction in the Hotel Industry: Meaning and Measurement. *Hospitality Research Journal*, Volumen 16, núm. 1:5173.
- Benavides, J., i Rigau, I. (1990). *Guía de organización de Regatas*. Madrid: RFEV.
- Berdie, D. R., Anderson, J. F., i Niebuhr, M. A. (1986). *Questionnaires: Design and Use*. California: Scarecrow Press.
- Bitner, M. (1990). Evaluating Service Encounters: The Effects of Physical Surroundings and Employee Responses. *Journal of Marketing*, 54, 69-82.
- Blanco, P. (2004). *Equips cooperatius, cultura democràtica i formació contínua, competències per a una transformació adequada dels centres educatius de secundària*. Tesis doctoral Universitat de Lleida.
- Blanco, P. (2006). El rompecabezas cooperativo para adquirir competencias de desarrollo personal y social en Educación Física. *Revista Iberoamericana de Educación*, 39, 1, 33-38.
- Bolton, R., i Drew, H. (1991). A Multistage Model of Customers' Assesments of Servie Quality and Value. *Journal of Consumer Research*, 17, 375-384.
- Bouman, M., i Van der Wiele, T. (1992): "Measuring Service Quality in the Car Service Industry: Building and Testing an Instrument". *International Journal of Service Industry Management*, Vol 3 No. 4, págs, 416.
- Brensinger, R., i Lambert, D. (1990): "Can the SERVQUAL Scale be Generalized to Business-to-Business Services?". *Summer Marketing Educator's Conference*, American Marketing Association.
- Brown, T., Churchill, G., i Peter, J. (1993). Improving the Measurement of Service Quality. *Journal of Retailing*, 66 (1), 127-139.

- Brull, E. (2009). *La Gestió de Processos a les organitzacions catalanes: Proposta de model i aproximació empírica*. Tesis doctoral. Universitat Rovira i Virgili.
- Brunet, I., Pastor, B., i Belzunegui, A. (2002). *Tècniques d'investigació social. Fonaments epistemològics i metodològics*. Barcelona: Pòrtic.
- Burriel, J. C. (2000). Futuro de los estudios universitarios de Gestión Deportiva. La propuesta del Instituto Nacional de Educación Física de Cataluña. *Primer Congreso de Gestión Deportiva de Cataluña*. (203-231). Zaragoza: ACGEP & INDE.
- Cagigal, J.M. (1981). *Oh deporte, anatomía de un gigante*. Valladolid: Miñón.
- Calabuig, F. (2006). *La calidad percibida en los servicios náuticos de la Generalitat de Valencia*. Tesis doctoral Universitat de València.
- Calabuig, J.M., i Crespo, J. (2009). Uso del método Delphi para la elaboración de una medida de la calidad percibida de los espectadores de eventos deportivos. *RETOS. Nuevas tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*. 15, 21-25.
- Campos, C. (1997). *Marketing y Patrocinio Deportivo*. Universidad de Extremadura. Cáceres: GPE.
- Carbonell, L. (2007). *La Facultat de Nàutica de Barcelona dels orígens fins el 2007*. Barcelona: Facultat Nàutica de Barcelona.
- Cardona, G. (2001). *Tendencias educativas para el siglo XXI*. Tesis doctoral. Universidad de Oriente.
- Carlzon, J. (1991). *El momento de la verdad*. Madrid: Díaz de Santos.
- Carman, J.M. (1990). Consumer Perceptions Of Service Quality: An Assessment Of The SERVQUAL Dimensions. *Journal of Retailing*, 66, 33-55.
- Castagna, O., i Brisswalter, J. (2007). Assessment of energy demand in Laser sailing: influences of exercise duration and performance level. *European Journal of Applied Physiology*, 99(2), 95-101.
- Celma, J. (2000). Aproximación al proceso de actuación Deportiva municipal y sus perspectivas de futuro. *Primer Congreso de Gestión Deportiva de Cataluña*. (65-69). Zaragoza: ACGEP & INDE.
- CCJOR (Comitè Català de Jutges i Oficials de Regata) (2006). *Curs d'Oficial i Jutge de Regates: Apunts*. Tarragona: FCV.
- Cliff, A., i Ryan, C. (1994): "Do travel agencies measure up to customer expectation? An empirical investigation of travel agencies. Service Quality as Measured by SERVQUAL". *Proceeding of the Tourism Down Under Conference, Massey University, Nueva Zelanda, Diciembre, págs, 5578*.
- Club Nàutic Salou (2008). *Procediment Específic Organització de Regates*. (Documents de la certificació ISO 9001/2008 del Club Nàutic Salou). Arxiu del Club Nàutic Salou: Salou.
- Colmenares, O., i Saavedra, J. (2007). Aproximación teórica de los modelos conceptuales de la calidad del servicio. *Técnica Administrativa*, Buenos Aires, 06 (04).
- C00B'92 (1990). *Pla director. Plan director. Master plan* (6th. ed. Revised). Barcelona: C00B'92, Divisió de Planificació i Control.
- Cristóbal Fransi, E., i Gómez Adillón, M.J. (1999). La gestión de la calidad en las entidades deportivas. *Actes del 4º Congrés de les Ciències de l'Esport, l'Educació Física i la Recreació*, 295-307. Lleida: INEFC.

- Cronin, J., i Taylor, S. (1992): "Measuring service quality: a reexamination an extension". *Journal of Marketing*, 56, 5568.
- Dal Monte, A., Gallozzi, C., Lupo, S., Macos, E., i Menchinelli, C. (1987). Evaluación funcional del jugador de baloncesto y balonmano. *Apunts: Medicina de l'esport*, 24(94), 243-251.
- Deming, E. (1989). *Calidad, Productividad y Competitividad. La salida de la crisis*. Madrid: Diaz de Santos.
- Desbordes, M., i Folgoux, J. (2006). *Gestión y Organización de un Evento Deportivo*. Barcelona: Inde.
- Dootson, S. (1995). An in-depth study in triangulation. *Journal of Advanced Nursing*, 22(1), 183-187.
- Escola Catalana de Vela (2008). *Informes de l'Escola Catalana de Vela*. Barcelona: FCV.
- Fariás, E., Seguí, J., Fuster, J., i Gil, G. (2014). El deporte para todos en la organización de eventos deportivos. Las motivaciones de participación y el grado de satisfacción como posibles indicadores de control. El caso de la Trekorientación® Bosque de Poblet. *Retos: Nuevas tendencias en Educación Física, Deporte y Recreación*, 25, 73-76.
- Federació Catalana de Vela (2005). *Programes i Projectes de la Federació Catalana de Vela*. Barcelona: FCV.
- Federació Catalana de Vela (2010a). *Calendari de Regates 2010*. Recuperat el 5 de febrer de 2010, de: <http://www.vela.cat/index.php/competicio/calendari>
- Federació Catalana de Vela (2010b). *Guia Esportiva de la FCV*. Recuperat el 5 de febrer de 2010, de: <http://vela.cat/competicio/guia-esportiva>
- Federació Catalana de Vela (2011a) *Calendari de Regates 2011*. Recuperat el 9 de març de 2010, de: <http://www.vela.cat/index.php/competicio/calendari>
- Federació Catalana de Vela (2011b). *Guia Esportiva de la FCV*. Recuperat el 9 de març de 2011, de: <http://vela.cat/competicio/guia-esportiva>
- Federació Catalana de Vela (2012a). *Catalunya, primera nació del món en èxits de la vela esportiva*. Recuperat el 5 d'octubre de 2012, de: <http://www.vela.cat/index.php/noticies/item/771-catalunya-primera-naci%C3%B3-del-m%C3%B3n-en-%C3%A8xits-de-la-vela-esportiva>
- Federació Catalana de Vela (2012b). *Calendari de Regates 2012*. Recuperat el 24 de juny de 2012, de: <http://www.vela.cat/index.php/competicio/calendari>
- Federació Catalana de Vela (2013a) *Calendari de Regates 2013*. Recuperat el 5 de maig de 2013, de: <http://www.vela.cat/index.php/competicio/calendari>
- Federació Catalana de Vela (2013b). *Guia Esportiva de la FCV*. Recuperat el 5 de maig de 2013, de: <http://vela.cat/competicio/guia-esportiva>
- Federació Catalana de Vela (2013c). *Relació centres d'entrenament*. Recuperat el 5 de maig de 2013, de: <http://vela.cat/competicio-/centresentrenament>
- Federació Catalana de Vela (2014) *Calendari de Regates 2014*. Recuperat el 16 de març de 2014, de: <http://www.vela.cat/index.php/competicio/calendari>

- Federació Catalana de Vela (2015). *Guia Esportiva de la FCV*. Recuperat el 30 d'octubre de 2015, de: <http://vela.cat/competicio/guia-esportiva>
- Federació Catalana de Vela (2016). *Disciplines i classes*. Recuperat el 12 de juliol de 2016 de: <http://www.vela.cat/competicio/disciplines-i-classes>
- Ferman, G.S., i Levin, J. (1979). *Investigación en ciencias sociales*. México D.F.: LIMUSA.
- Fernández, M., i Ezquerro, M. (2005). Diferencias tácticas entre los tramos de ceñida de una misma regata. *Kronos. La revista universitaria de la educación física y el deporte*, 4(7), 16-22.
- Fernández-Balboa, J.M. (2003). Postmodernidad e investigación en la educación física. *Ágora para la EF y el Deporte*, nº 2-3, 5-22.
- Fernández-Balboa, J.M. (1993). Aspectos crítico y cívico del rol de los/las profesionales de la educación física y el deporte: conexiones con la política, la economía y el medio ambiente. *Apunts: Educación Física y Deporte*. 34, 74-82.
- Fishbein, M., i Ajzen, I. (1975). *Beliefs, attitudes, intentions and behavior: An introduction to theory and research*. MA: Addison-Wesley.
- Fuster, J. (1995). *Risc i Activitats Físiques en el medi natural: Efectes de la pràctica sobre la resposta emocional*. Tesis doctoral no publicada. Universitat de Barcelona.
- Fuster, J. (1998). El factor riesgo como parámetro significativo de las conductas motrices en el medio natural. *Educación física e deporte no século XXI. VI Congreso Galego de Educación Física*, p. 205-211.
- Gallardo, L. García-Tascón, M., i Burillo, P. (2008). New Sports Management software: a needs analysis by a panel of Spanish Experts. *International Journal of Information Management (UK)*, 4 (28), 235-246.
- Gázquez, I. (2015). *Intervenció Psicològica sobre l'estil interactiu dels entrenadors de vela infantil-classe Optimist*. Tesis doctoral Universitat Autònoma de Barcelona.
- George, L.K. (1992). *Economic Status and Subjective Well-being: a review of de Literatura and an Agenda for Future Research*. New York: Springer.
- Gil, J. (1995). *Como organizar una competición deportiva*. Barcelona: Flash Books.
- Gómez, S. (2012). *Metodología de la investigación*. Estado de México: Red Tercer Milenio S.C.
- Gómez Buendía, H. (1998). *Educación: La agenda del siglo XXI: Hacia un desarrollo humano*. Santafè de Bogotá: TM Editores.
- González, J. M., i González Soto, A. P. (2000). Formación y empresas: Las organizaciones como marco de formación. *Educación XXI: Revista de la Facultad de Educación*, ISSN 1139-613, 163- 218.
- Grönroos, C. (1984). A service quality model and its marketing implications. *European journal of marketing*, 18, 36-44.
- Grönroos, C. (1994). *Marketing y gestión de servicios*. Madrid: Díaz de Santos.
- Hawes, J.M., i Rao, C.P. (1985). Using Importance-Performace Analysis to develop health care marketing strategies. *Journal of Health Care Marketing*, 5(4), 19-25.

- Hernández Mendo, A. (2001). Un cuestionario para evaluar la calidad en programas de actividad física. *Revista de Psicología del Deporte*, 10(2), 179-196.
- Howat, G., Crilley, G., Milne, I., i Absher, J. (1993). The basis for measuring quality customer service in sports and leisure centers. *Leisure Options*, 3(3), 5-13.
- Hudson, S. G Shephard, G.W., (1998). Measuring service quality at tourist destinations: An application of importance-performance analysis to an Alpine ski resort. *Journal of Travel and Tourism Marketing* 7 (3), 61-77.
- I420CA (2016). *Final Brochure*. Recuperat el 12 de juliol de 2016, de: http://www.420sailing.org/uploaded_files/FinalBrochure300315.pdf_694_en.pdf
- IECU (2016). *The Europe Dinghy: Introduction*. Recuperat el 12 de juliol de 2016, de: <http://www.europeclass.org/introduction.html>
- ILCA (2016). *Laser Dimensions*. Recuperat el 12 de juliol de 2016, de: <http://www.laserinternational.org/info/laserdimensions>
- Inglés, E., i Seguí, J. (2012). La responsabilitat civil en les activitats en el medi natural a la comunitat autònoma de Catalunya. Mesures de prevenció. *Apunts: Educació Física i Esport*. 109, 89-97.
- Instrumento de 09 de julio de 1977, de *Adhesión de España al Convenio sobre el Reglamento Internacional para prevenir los abordajes, hecho en Londres el 20 de octubre de 1972*, BOE (1977). Recuperat el 15 d'abril de 2012, de l'Agencia Estatal: <http://www.boe.es/- buscar/doc.php?id=BOE-A-1977-15605>
- IODA (2014). Class Information. Recuperat el 16 de març de 2014, de: <http://www.optiworld.org/default/classinfo/documents/ini/1>
- ISAF (2013). A short history of World Sailing. Recuperat el 3 de febrer de 2013, de: <http://www.sailing.org/about/history.php#-V9BiP50LSi4>
- ISAF (2014). *The Racing Rules of Sailing 2013-2016*. Recuperat el 17 de maig de 2014, de: [http://www.sailing.org/tools/documents/-ISAFRRS20132016Final13376\].pdf](http://www.sailing.org/tools/documents/-ISAFRRS20132016Final13376].pdf)
- ISAF (2015a). *Manual para las MNA de la ISAF*. Recuperat el 6 de juny de 2015, de: <http://www.sailing.org/documents/MNA-manual.php>.
- ISAF (2015b). *Racing Rules of Sailing – Referenced documents*. Recuperat el 6 de juny de 2015, de: <http://www.sailing.org/racingrules/documents>
- ISO (2015). ISO 9001-2015. *Sistemas de gestión de la calidad*. Recuperat el 13 de juny de 2016, de: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:9001:ed-5:v1:es>
- Joaniquet, A. (2007). *Esports de mar*. Museu Marítim de Barcelona. Barcelona: Editorial Angle.
- Kelley, S.W., i Turley, L.W.(2001). Consumer perceptions of service quality attributes at sporting events. *Journal of Business Research*, 54(2), 161-166.
- Kim, D. G Kim, S. (1995). QUESC: An instrument for assessing the service quality of sport centers in Korea. *Journal of Sport Management*, 9, 208-220.

- Ko, Y.J., i Pastore, D.L.(2005). A hierarchical model of service quality for the recreational sport industry. *Sport Marketing Quarterly*, 14(2), 84-97.
- Koelemeijer, K., Roest, H., i Verhallen, T. (1993). An integrative framework of perceived service quality and its relations to satisfaction/insatisfaction, attitude and repurchase intention. A multilevel approach. *European Marketing Academy (EMAC). Conference Proceedings*, 25-28.
- Lam, E. T. C., Zhang, J. J., i Jensen, B. E. (2005). Service quality assessment scale (SQAS): An instrument for evaluating service quality of health-fitness clubs. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 9 (2), 79-111.
- Layder, D. (1993). *New Strategies in Social Research*. Cambridge, Polity Press. 205-216.
- Legg, S.J., Mackie, H.W., i Smith, P. (1999). Temporal patterns of physical activity in Olympic dinghy racing. *Journal of Sport and Medicine and Physical Fitness*, 39 (4), 315.
- Lentell, B. (1996). Quality management methods in sport and recreation services. *Fourth European congress on sport management*, 396-407. Montpellier: EASM.
- Llei 27/1992, de 24 de novembre, de Ports de l'Estat i de la Marina Mercant, BOE (1992).
- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, BOE (1992).
- Llei 3/2008, del 23 d'abril, de l'exercici de les professions de l'esport, BOE (2008).
- Llorens, F.J. (1995). Un análisis de la importancia relativa que tienen las dimensiones de la calidad de servicio en la percepción del cliente. *Cuadernos* (29), 35-45.
- Llorens, F.J., i Fuentes, M. (2000). *Calidad total. Fundamentos e implantación*. Madrid: Pirámide.
- Loo, R.(2002). The Delphi method: a powerful tool for strategic management. *An International Journal of Police Strategies and Management*, 25(4), 762-769.
- López, C., i Martínez, B. (2010). *Manual de organización de eventos deportivos*. Sevilla: Wanceulen Editorial Deportiva, S.L.
- Lozares, C., Martín, A., i López, P. (1998). El tratamiento multiestratégico en la investigación sociológica. *Papers*, 55, 28-39.
- Luna-Arocas, R. y Mundina, J. (1998). El Marketing Estratégico del Deporte: Satisfacción, Motivación y Expectativas. *Revista de Psicología del Deporte*, 13, 169-174.
- Luna, R., Mundina, J., i Carrión, C. (1998). La Satisfacción del Consumidor en un Centro Deportivo. *Deporte y Calidad de Vida*, 299-305. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz.
- Mackie, H.W., i Legg, S.J. (1999). Preliminary assessment of force demands in laser racing. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 2(1), 78-85.
- Magaz-González, A.M., i Fanjul-Suárez, J.L. (2012). Organización de eventos deportivos y gestión de proyectos: factores, fases y áreas. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, 12 (45), 138-169.
- Manzanares, A. (2013). *Análisis del comportamiento visual y del rendimiento logrado en la salida de regatas simuladas: diferencias en función de la experiencia*. Tesis doctoral Universidad Católica San Antonio.

- Manzanares, A., Segado, F., i Menayo, R. (2012). Factores determinantes del rendimiento en vela deportiva: revisión de la literatura. *Cultura, Ciencia y Deporte*, 7 (20), 125-134.
- Mara, C.M. (2000). A strategic planning process for a small nonprofit organizations: a hospice example. *Nonprofit management and Leadership*, 11(2), 211-220.
- Martilla, J.A., i James, J.C. (1977). Importance-Performance Analysis. *Journal of Marketing*, 41, 77-79.
- Martínez, M. (2011). *Tècniques de consum: Disseny i tècniques d'investigació de mercats*. Document no publicat.
- Martínez-Hidalgo, J.M. (1978). Los deportes náuticos en Cataluña 1821-1936. Barcelona: Librería de Náutica.
- Merton, R. K. (1977). *La sociología de la ciencia*. Madrid, Alianza.
- Morín, E. (1981). *La ecología de la civilización técnica*. Valencia: Cuadernos Teorema.
- Myers, J.H., i Alpert, M.I. (1968). Determinant Buying Attitudes: Meaning and Measurement. *Journal of Marketing*, 32(4), 13-20.
- Neslin, S.A. (1981). Linking product features to perceptions: self-stated versus statistically revealed importance weights. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 80-86.
- Nguyen, N. (1991). Un Modèle Explicatif de l'Évaluation de la Qualité d'un Service: une Étude Empirique. *Recherche et Applications en Marketing*, 6, (2), 83-98
- Novatorov, E.V. (1997). An importance-performance approach to evaluating internal marketing in a recreation center. *Managing Leisure*, 2, 1-16.
- Okoli, C., i Pawlowski, S.D. (2004). The Delphi Method as a research tool: and example, design considerations and applications, *Information & Management*, 42(1), 15-29.
- Observatori Català de l'Esport (2014). *L'Esport a Catalunya: Un informe de tendència (2006-2013)*. Barcelona: Grafisme.
- Oliver, R. (1981): Measurement and Evaluation of Satisfaction Processes in Retail Settings. *Journal of Retailing*, 2546.
- Palatzi, J. (2010). *Qualitat en l'organització de regates a Catalunya (Anàlisi explorativa de la qualitat organitzativa en les regates a vela del circuit català)*. Document no publicat.
- Palatzi, J., Renom, J. (2013). Calidad organizativa en regatas a vela en Cataluña según jueces y directores técnicos de clubs. *Revista Internacional de Deportes Colectivos. I Congreso Internacional de Actividad Física y Deporte*, 554.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V., i Berry, L. (1985). A Conceptual Model of Service Quality and its Implications for Future Research. *Journal of Marketing*, 49, 41-50.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V., i Berry, L. (1988). SERVQUAL: A Multiple-Item Scale for Measuring Consumer Perceptions of Service Quality. *Journal of Retailing*, 64 (1), 12-40.
- Peiró, J.M. (1987a). *Estudio psicosocial de la demanda y uso de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana (I)*. Informe per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. València.
- Peiró, J.M. (1987b). *Estudio psicosocial de la demanda y uso de las instalaciones deportivas en la Comunidad Valenciana (II)*. Informe per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. València.

- Pena, C. (1972). *Como organizar una regata. Como evitar una descalificación*. Barcelona: Juventud.
- Pérez, C. (2010). *Análisis de la calidad del servicio en los eventos deportivos. Calidad percibida y satisfacción de los espectadores y de los deportistas*. Tesis doctoral Universitat de València.
- Picazos, J., i Barbany, J.R. (2000). *Frecuencia cardíaca y glucemia en la competición de vela*. I Congreso de la Asociación Española de Ciencias del Deporte, 295-301, Cáceres: Facultad de Ciencias del Deporte, Universidad de Extremadura.
- Puig, N., Viñas, J., Domínguez, R., i Català, P. (1999). *Estructura ocupacional de los licenciados y licenciadas en educación física por el INEF de Cataluña de Barcelona (1980-1997)*, Barcelona: INEF-Catalunya, Diputació de Barcelona.
- Quesada, S., i Díez, M. (2002). *Dirección de centros deportivos. Principales funciones y habilidades del director deportivo*. Barcelona: Paidotribo.
- Quivy, R., i Van Campenhoudt, L. (1997). *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.
- Rahm, E., i Hong, H. (2000). *Data Cleaning: Problems and Current Approaches*. Leipzig: University of Leipzig.
- Real Federación Española de Vela (2010). *Guía 2010*. Madrid: RFEV.
- Real Federación Española de Vela (2013). *Reglamento de Regatas a Vela 2013-2016*. Madrid: RFEV. Traduc. *The Racing Rules Of Sailing for 20013-2016*. Southampton: ISAF.
- Real Federación Española de Vela (2015). *Guía 2015*. Madrid: RFEV.
- Real Federación Española de Vela (2016a). *Prescripciones RRV 2013-2016*. Recuperat el 9 de juny de 2016, de: <http://www.rfev.es/default/documentos/-index/categoria/11>
- Real Federación Española de Vela (2016b). *Reglamento Secciones y Clases 2016*. Recuperat el 9 de juny de 2016, de: <http://www.rfev.es/default/documentos/-index/categoria/11>
- Recoder, M. J. (2012). El Lideratge Femení: La Importància de la Formació. Dia internacional de la dona. Conferència commemorativa. Diputació de Barcelona. Barcelona.
- Reeves, C.A., i Bednar, C. A. (1994). Defining quality: alternatives and implications. *Academy of Management Review*, 19, 419-445.
- Reial Decret 607/1999 del 16 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de l'assegurança de responsabilitat civil de subscripció obligatòria per a les embarcacions d'esbarjo o esportives, BOE (1999).
- Reial Decret 62/2008, de 25 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de les condicions de seguretat marítima, de la navegació i de la vida humana en el mar aplicables a les concentracions nàutiques de caràcter commemoratiu i proves nàutiques esportives, BOE (2008).
- Reial Decret 935/2010, de 23 de juliol, pel qual s'estableixen els títols de Tècnic Esportiu en vela amb aparell fix i Tècnic Esportiu en vela amb aparell lliure, i es fixen les seves ensenyances mínimes i els requisits d'accés. (BOE, núm. 211, 31-8-2010, pàg. 75463-75623)
- Reial Decret 875/2014, de 10 d'octubre, pel qual es regulen les titulacions nàutiques per al govern de les embarcacions d'esbarjo, BOE (2014).

- Renom, J. (1992). *Diseño de Tests*. Barcelona: Idea Investigación y Desarrollo, S.A.
- Renom, J. (2004). *Metodología de la enseñanza de la vela*. Barcelona: Paidotribo.
- Renom, J. (2007). *Aspectos emocionales en la actividad de los Jueces, Oficiales y Medidores*. Seminario de Habilitación 07-08: RFEV.
- Renom, J., i Halcón, A. (2007). Jueces y oficiales de regatas a vela: motivaciones, percepciones y formación. *Revista de Psicología del Deporte*, 16(1), 55-66.
- Renom, J., Subirats, P., Rivas, P., i Rabadà, J. (2014). El cambio de clase en la vela infantil i juvenil: estudios desde 2003 hasta 2013. *Revista Apunts. Educación Física y Deportes*. 117, 51-58.
- Renom, J., i Violán, J.A. (2002). *Entrenamiento psicológico en vela*. Barcelona: Paidotribo.
- Riera, J (1995). Dirección del voluntariado en las organizaciones deportivas. *Revista de Psicología General y Aplicada*, 48 (1-2), 171-183.
- Rigau, I. (2003). *Las claves para garantizar el éxito de la organización de un evento náutico*. Barcelona: FCV.
- Roca, J. (1996). La teoría en la psicología aplicada a la educación física y el deporte. *Apunts: Educación Física y Deporte*. 43, 7-12.
- Roca, J., Solanellas, F., Ventura, C., Prades, E., i Llorach, M. (1996). Concentración y distracción. Aportaciones experimentales. *Apunts: Educación Física y Deporte*. 46, 7-11.
- Roche, M. (2000). *Mega-events and modernity: Olympics and expos in the growth of global culture*. London: Routledge.
- Rojas, R. (1981). *Guía para realizar investigaciones sociales*. México D.F: Universidad Nacional Autónoma de México.
- Rosenberg, M.J. (1956). Cognitive Structure and Attitudinal Affect. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 53 , 367-372.
- Saleh, F., i Ryan, C. (1991): "Analyzing service quality in the hospitality industry Using the SERVQUAL Model". *Service Industries Journal*, V11n3 PP: 324345 Julio.
- Sampieri, R.H., Fernández, C., i Baptista, P. (2006). *Metodología de la investigación*. México, D.F.: McGRAW-HILL/Interamericana Editores, S.A.
- Sampson, S.E., i Showalter, M.J. (1999). The performance-importance response function: Observations and implications. *Service Industries Journal*, 19(3), 1-26.
- Schneider, B., Wheeler, J., i Cox, J. (1992): "A passion for service: using content analysis to explicate service climate themes". *Journal of Applied Psychology*, Vol. 77, No. 5, págs, 70516.
- Sethna, B.N. (1982). Extensions and Testing of Importance-Performance Analysis. *Business Economics*, 20, 28-31.
- Shone, A., i Bryan, P. (2001). *Successful event management: a practical handbook*. London: CENGAGE Learning.
- Solà, J. (2005). Caracterización funcional de la táctica deportiva. Propuesta de clasificación de los deportes. *Apunts: Educación Física y Deporte*, 4 (82), 36-44.
- Spurway, N.C. (2007). Hiking physiology and the "quasi-isometric" concept. *Journal of Sport Sciences*, 25 (10), 1081-1093.

- Tamayo, M. (2009). *El proceso de la investigación científica*. México: Limusa.
- Taylor, S.A. (1997). Assessing regression-based importance weights for quality perceptions and satisfaction judgments in the presence of higher order and/or interaction effects. *Journal of Retailing*, 73(1), 135-159.
- Tejada, V. (2012). *Análisis de las variables antropométricas y su influencia sobre el rendimiento deportivo en regatistas de la clase optimist de vela*. Tesis doctoral Universitat de Granada.
- Theodorakis, N., Kambitsis, C., Laios, A., i Koutelios, A. (2001). Relationship between measures of service quality and satisfaction of spectators in professional sports. *Managing Service Quality*, 11(6), 413-438.
- Valero, R. (2000). La gestión deportiva de calidad. *Primer Congreso de Gestión Deportiva de Cataluña*. (79-82). Zaragoza: ACGEP & INDE.
- Varela, J., Picón, E., i Braña, T. (2004). Segmentation of the Spanish domestic tourism market. *Psicothema*, 16, 76-83.
- Varela, J., Prat, R., Voces, C., i Rial, A. (2006). Una nueva escala para la evaluación de la calidad de los servicios de hostelería. *Psicothema*, 18, 135-142.
- Weinberg, R.S., Gould, D. (1996). *Fundamentos de psicología del deporte y el ejercicio físico*. Barcelona: Editorial Ariel S.A.
- Wilkie, W.L., i Pessemier, E.A. (1973). Issues in Marketing's Use of Multi-attribute Attitude Models. *Journal of Marketing Research*, 10(4), 428-441.
- Wright, B. Z, Duray, N., i Goodale, T. L. (1992). Assessing Perceptions of Recreation Centre Service Quality: an Application of Recent Advancements in Service Quality Research. *Journal-of-park-andrecreation-administration*, 10 (3), 33-47.
- Zieschang, D., i Bezold, T. (1996). On the importance and analysis of service quality in sport management. *Fourth European congress on sport management*, 426-434. Montpellier: EASM.

CAPÍTOL 12
ANNEXOS

12

ANNEX 1

(Qüestionari per als regatistes, **Navigaqualit.reg**)

ASPECTES PERSONALS

EDAT	ANYS	NOI	NOIA
------	------	-----	------

CLASSE EN QUE COMPETEIXES ACTUALMENT

PATRÓ	TRIPULANT
-------	-----------

CLASSES EN QUE HAS COMPETIT

NÚM. D'ANYS COMPETINT EN EL CIRCUIT CATALÀ	ANYS
--	------

POSICIÓ ACTUAL EN EL RÀNQUING

ZONA DE CATALUNYA ON MÉS ENTRENES (NORD=1, CENTRE=2, SUD=3)	
HAS PARTICIPAT EN REGATES A ESPANYA FORA DE CATALUNYA?	
EN QUINS ALTRES PAÏSOS HAS COMPETIT?	
EN QUINS ALTRES ESPORTS HAS COMPETIT?	
ACTIVITATS EXTRAESCOLARS QUE REALITZES?	

IMPORTÀNCIA

Quina importància dones a les diferents parts de l'organització de regates?

Sobre l'organització de regates trobo important...

0=Gens 10= Màxim

A TERRA, ABANS DE LA REGATA	
1) Les dates en que se celebren	
2) rebre informació del calendari	
3) l'anunci de la regata	
4) la comunicació entre el club organitzador i el regatista	
5) que sigui fàcil arribar al club amb el cotxe, remolc...	
6) que el pàrquing estigui a prop de la zona d'avarada	
7) que hi hagi una zona àmplia pels velers	
8) que les inscripcions siguin ràpides	

9)	que a les inscripcions em demanin i comprovin totes les dades	
10)	que les mesuraments siguin ràpides	
11)	que a les mesuraments facin totes les comprovacions necessàries	
12)	que al TOA (Taulell Oficial d'Anuncis) la informació sigui completa	
13)	que les instal·lacions del club estiguin netes	
14)	que els treballadors del club ens ajudin amb amabilitat	
15)	que les instruccions de regata no tinguin errors	
16)	que l'accés al TOA sigui fàcil	
17)	que el POS (Pal Oficial de Senyals) estigui ben visible	
18)	que el club disposi de vestidors per als regatistes	
19)	que al club hi hagi un bon servei de bar	
20)	que l'accés per baixar l'embarcació a l'aigua sigui còmode	
21)	poder baixar l'embarcació a l'aigua amb rapidesa	
22)	que hi hagi una zona amb comoditats pels regatistes	

A MAR		
23)	que hi hagi el vent adequat per fer les proves	
24)	que es facin les proves seguides sense esperes injustificades	
25)	que les decisions del comitè siguin justes	
26)	que es reparteixi pícnic als regatistes	
27)	que s'evitin aplaçaments llargs a l'aigua per falta de vent	
28)	que el comitè sigui rigorós en l'aplicació de les regles	
29)	que la línia de sortida estigui perfectament orientada al vent	
30)	que els recorreguts estiguin perfectament muntats	
31)	canvis o escurçament de recorregut ben senyalitzats	
32)	que hi hagi llanxes de salvament seguint les proves	
33)	que els comitès no cometin errors	
34)	que hi hagi control de la regla 42 (Propulsió)	
35)	que es controli el pas de balises	
36)	que es controli als entrenadors en els seguiment de les proves	
37)	que no hi hagi vaixells creuant el camp de regates	

38) que s'evitin les situacions de risc	
39) que hi hagi vaixells per pares / acompanyants / espectadors	
40) que hi hagi vaixells per periodistes	
41) que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra	

A TERRA, DESPRÉS DE LA REGATA

42) que hi hagi aigua dolça pel material	
43) que hi hagi menjar gratuït després de la regata	
44) la rapidesa en penjar classificacions al TOA	
45) la rapidesa en les audiències de protestes	
46) que les resolucions de les audiències siguin justes	
47) que s'organitzin activitats d'entreteniment pels participants	
48) que l'hotel estigui prop del club	
49) que les entregues de trofeus siguin ràpides	
50) que les entregues de trofeus siguin divertides	
51) que hi hagi vigilància nocturna de material i vaixells	
52) que hi hagi sorteig de material	
53) rebre informació de la regata els dies posteriors a la regata	

ALTRES TEMES QUE NO HAGIN SORTIT I CREGUIU QUE SÓN IMPORTANTS (ESCRIU L'ENUNCIAT I LA TEVA VALORACIÓ)

COM FUNCIONEN LES REGATES DEL CIRCUIT CATALÀ?

Quina nota li poses al funcionament de les regates del circuit català?

Escriu un valor de 0 a 10 considerant que:

5=Aprovat

A TERRA, ABANS DE LA REGATA

1) les dates que s'escullen per celebrar les regates	
2) informació que rebo del calendari	

3)	el contingut dels anuncis de regata	
4)	la comunicació entre els club organitzadors i els regatistes	
5)	el fàcil accés als clubs	
6)	proximitat del pàrquing a la zona d'avarada	
7)	amplitud a les zones d'avarada dels velers	
8)	rapidesa en les inscripcions	
9)	exigència en les inscripcions	
10)	rapidesa en fer les mesuraments	
11)	exigència en les mesuraments	
12)	la informació completa al TOA	
13)	neteja de les instal·lacions dels clubs	
14)	les atencions per part del personal dels clubs	
15)	Instruccions de Regata sense errors	
16)	el fàcil accés al TOA	
17)	visibilitat del POS (Pal Oficial de Senyals)	
18)	la disponibilitat de vestidors pels usuaris	
19)	el servei de bar dels clubs	
20)	la comoditat per posar l'embarcació a l'aigua	
21)	la rapidesa per baixar totes les embarcacions a l'aigua	
22)	el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes	

A MAR

23)	condicions de vent dels camps de regata	
24)	l'agilitat en fer proves	
25)	justícia en les decisions del comitè	
26)	encert en les decisions dels comitès	
27)	l'aplicació de les regles per part dels comitès	
28)	línies de sortida perfectament orientades al vent	
29)	recorreguts ben muntats	
30)	la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut	
31)	control de pas de balises	
32)	control dels entrenadors en el seguiment de les proves	

33) control de creuament de vaixells pel camp de regates	
34) control de la regla 42 (Propulsió)	
35) repartiment de pícnic als regatistes	
36) si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua	
37) la prevenció de les situacions de risc	
38) disponibilitat de vaixells per espectadors	
39) disponibilitat de vaixells per periodistes	
40) disponibilitat de llanxes de salvament	
41) l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes	

A TERRA, DESPRÉS DE LA REGATA

42) disponibilitat d'aigua dolça pel material	
43) menjars gratuït després de les regates	
44) la rapidesa en penjar classificacions al TOA	
45) rapidesa en les audiències de protestes	
46) justícia en les resolucions d'audiències	
47) la proximitat de l'hotel al club	
48) la disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells	
49) la rapidesa en les entregues de trofeus	
50) entregues de trofeus divertides	
51) els regals dels sorteigs de material	
52) les activitats d'entreteniment pels participants	
53) la informació que rebo de la regata els dies posteriors	

ALTRES TEMES QUE NO HAGIN SORTIT I CREGUIU QUE SÓN IMPORTANTS (ESCRIU L'ENUNCIAT I LA TEVA VALORACIÓ)

GRÀCIES PER LA TEVA COL-LABORACIÓ!!!

ANNEX 2

(Qüestionari per als entrenadors, **Navigaqualit.ent**)

ASPECTES PERSONALS

EDAT	ANYS	HOME	DONA
------	------	------	------

CLASSE QUE ENTRENES ACTUALMENT	
--------------------------------	--

CLASSES EN QUE HAS COMPETIT	
-----------------------------	--

EN QUINS ALTRES ESPORTS HAS COMPETIT?	
---------------------------------------	--

NÚM. D'ANYS FENT D'ENTRENADOR EN EL CIRCUIT CATALÀ	ANYS
--	------

NÚM. DE REGATISTES AL TEU CÀRREC	
----------------------------------	--

ZONA DE CATALUNYA ON FAS D'ENTRENADOR HABITUALMENT		
ZONA NORD=1, ZONA CENTRE=2, ZONA SUD=3		
HAS FET D'ENTRENADOR A REGATES D'ESPANYA FORA CATALUNYA?	SI	NO
ALTRES PAÏSOS ON HAS ANAT COM ENTRENADOR?		

IMPORTÀNCIA

Quina importància dones a les diferents parts de l'organització de regates?

Sobre l'organització de regates trobo important...

0=Gens 10= Màxim

A TERRA, ABANS DE LA REGATA	
23) Les dates en que se celebren	
24) rebre informació del calendari	
25) l'anunci de la regata	
26) la comunicació entre el club organitzador i el regatista	
27) que sigui fàcil arribar al club amb el cotxe, remolc...	
28) que el pàrquing estigui a prop de la zona d'avarada	
29) que hi hagi una zona àmplia pels velers	
30) que les inscripcions siguin ràpides	
31) que a les inscripcions em demanin i comprovin totes les dades	

32)	que les mesuraments siguin ràpides	
33)	que a les mesuraments facin totes les comprovacions necessàries	
34)	que al TOA (Taulell Oficial d'Anuncis) la informació sigui completa	
35)	que les instal·lacions del club estiguin netes	
36)	que els treballadors del club ens ajudin amb amabilitat	
37)	que les instruccions de regata no tinguin errors	
38)	que l'accés al TOA sigui fàcil	
39)	que el POS (Pal Oficial de Senyals) estigui ben visible	
40)	que el club disposi de vestidors per als regatistes	
41)	que al club hi hagi un bon servei de bar	
42)	que l'accés per baixar l'embarcació a l'aigua sigui còmode	
43)	poder baixar l'embarcació a l'aigua amb rapidesa	
44)	que hi hagi una zona amb comoditats pels regatistes	

A MAR

42)	que hi hagi el vent adequat per fer les proves	
43)	que es facin les proves seguides sense esperes injustificades	
44)	que les decisions del comitè siguin justes	
45)	que es reparteixi pícnic als regatistes	
46)	que s'evitin aplaçaments llargs a l'aigua per falta de vent	
47)	que el comitè sigui rigorós en l'aplicació de les regles	
48)	que la línia de sortida estigui perfectament orientada al vent	
49)	que els recorreguts estiguin perfectament muntats	
50)	canvis o escurçament de recorregut ben senyalitzats	
51)	que hi hagi llanxes de salvament seguint les proves	
52)	que els comitès no cometin errors	
53)	que hi hagi control de la regla 42 (Propulsió)	
54)	que es controli el pas de balises	
55)	que es controli als entrenadors en els seguiment de les proves	
56)	que no hi hagi vaixells creuant el camp de regates	
57)	que s'evitin les situacions de risc	
58)	que hi hagi vaixells per pares / acompanyants / espectadors	

59) que hi hagi vaixells per periodistes	
60) que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra	

A TERRA, DESPRÉS DE LA REGATA

54) que hi hagi aigua dolça pel material	
55) que hi hagi menjar gratuït després de la regata	
56) la rapidesa en penjar classificacions al TOA	
57) la rapidesa en les audiències de protestes	
58) que les resolucions de les audiències siguin justes	
59) que s'organitzin activitats d'entreteniment pels participants	
60) que l'hotel estigui prop del club	
61) que les entregues de trofeus siguin ràpides	
62) que les entregues de trofeus siguin divertides	
63) que hi hagi vigilància nocturna de material i vaixells	
64) que hi hagi sorteig de material	
65) rebre informació de la regata els dies posteriors a la regata	

ALTRES TEMES QUE NO HAGIN SORTIT I CREGUIS QUE SÓN IMPORTANTS (ESCRIU L'ENUNCIAT I LA TEVA VALORACIÓ)

COM FUNCIONEN LES REGATES DEL CIRCUIT CATALÀ?

Quina nota li poses al funcionament de les regates del circuit català?

Escriu un valor de 0 a 10 considerant que:

5=Aprovat

A TERRA, ABANS DE LA REGATA

23) les dates que s'escullen per celebrar les regates	
24) informació que rebo del calendari	
25) el contingut dels anuncis de regata	

26)	la comunicació entre els club organitzadors i els regatistes	
27)	el fàcil accés als clubs	
28)	proximitat del pàrquing a la zona d'avarada	
29)	amplitud a les zones d'avarada dels velers	
30)	rapidesa en les inscripcions	
31)	exigència en les inscripcions	
32)	rapidesa en fer les mesuraments	
33)	exigència en les mesuraments	
34)	la informació completa al TOA	
35)	neteja de les instal·lacions dels clubs	
36)	les atencions per part del personal dels clubs	
37)	Instruccions de Regata sense errors	
38)	el fàcil accés al TOA	
39)	visibilitat del POS (Pal Oficial de Senyals)	
40)	la disponibilitat de vestidors pels usuaris	
41)	el servei de bar dels clubs	
42)	la comoditat per posar l'embarcació a l'aigua	
43)	la rapidesa per baixar totes les embarcacions a l'aigua	
44)	el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes	

A MAR

42)	condicions de vent dels camps de regata	
43)	l'agilitat en fer proves	
44)	justícia en les decisions del comitè	
45)	encert en les decisions dels comitès	
46)	l'aplicació de les regles per part dels comitès	
47)	línies de sortida perfectament orientades al vent	
48)	recorreguts ben muntats	
49)	la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut	
50)	control de pas de balises	
51)	control dels entrenadors en el seguiment de les proves	
52)	control de creuament de vaixells pel camp de regates	

53) control de la regla 42 (Propulsió)	
54) repartiment de picnic als regatistes	
55) si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua	
56) la prevenció de les situacions de risc	
57) disponibilitat de vaixells per espectadors	
58) disponibilitat de vaixells per periodistes	
59) disponibilitat de llanxes de salvament	
60) l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes	

A TERRA, DESPRÉS DE LA REGATA

54) disponibilitat d'aigua dolça pel material	
55) menjars gratuït després de les regates	
56) la rapidesa en penjar classificacions al TOA	
57) rapidesa en les audiències de protestes	
58) justícia en les resolucions d'audiències	
59) la proximitat de l'hotel al club	
60) la disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells	
61) la rapidesa en les entregues de trofeus	
62) entregues de trofeus divertides	
63) els regals dels sorteigs de material	
64) les activitats d'entreteniment pels participants	
65) la informació que rebo de la regata els dies posteriors	

ALTRES TEMES QUE NO HAGIN SORTIT I CREGUIS QUE SÓN IMPORTANTS (ESCRIU L'ENUNCIAT I LA TEVA VALORACIÓ)

GRÀCIES PER LA TEVA COL-LABORACIÓ!!!

ANNEX 3

(Manual pels qüestionaris)

Introducció

Aquestes instruccions pretenen ser una eina a l'abast de les persones encarregades de passar els qüestionaris a les diferents persones objecte d'estudi, usuaris de les regates de vela del circuit català. Es tracta que en qualsevol moment que els enquestadors tinguin dubtes referents a la forma d'implementar o interpretar el qüestionari i en cas de no poder recórrer directament a la persona encarregada de l'estudi, tinguin recollides les principals indicacions dels passos a seguir, les interpretacions i possibles exemples de respostes a les preguntes del qüestionari.

Dades de la sessió

En aquest full les persones responsables anotaran un seguit de dades en relació a les sessions realitzades per passar els qüestionaris per tal de tenir un registre de les circumstàncies en que s'han dut a terme. Aquest full s'haurà d'omplir un cop tots els enquestats hagin entregat el qüestionari.

Es relacionen en aquest quadre:

- el nom del club o centre d'entrenament on s'ha efectuat la sessió.
- lloc físic on s'han passat el qüestionaris (aula amb cadires, aire lliure, gimnàs...)
- la data de la sessió
- la hora d'inici de la sessió
- la durada de la sessió en minuts
- nom de la/s persona/es encarregada/es de dirigir la sessió
- el número de qüestionaris realitzats a regatistes
- el número de qüestionaris realitzats a entrenadors
- observacions: Descripció del circumstàncies en que s'ha dut a terme la sessió, així com aspectes rellevants per a la validesa de les respostes (p. ex.: els entrevistats parlaven entre ells, hi havia molt de soroll extern, tenien pressa per acabar..., no entenien les preguntes, hi havia interferències que destorbaven la concentració dels entrevistats, etc.)

Presentació de la sessió i qüestionari. Instruccions pels entrevistats

Al començar la sessió l'entrevistador dirà/llegirà literalment aquest fragment:

"Bon dia/Bona tarda.

Som . . . . . (nom dels entrevistadors) i estem realitzant, amb la col·laboració de la Federació Catalana de Vela, un estudi sobre l'organització de regates a vela del circuit català. Per això venim a passar-vos un qüestionari per saber les vostres opinions ja que sou els principals protagonistes de les regates.

Els qüestionaris són anònims per tal que pugueu ser el màxim de sincers i us demanem que sigueu seriosos a l'hora de contestar les preguntes ja que així, amb els resultats, es podrà millorar l'organització de les regates a les que assistiu.

*El qüestionari està dividit en dues parts, us reparteixo la primera part (repartir els fulls), un cop acabada ens la torneu i us donarem la segona. Com veieu en aquest full us demana primer una sèrie de dades sobre vosaltres i després hi trobareu un llistat d'aspectes sobre l'organització de regates i vosaltres haureu de posar a la casella de la dreta, la **importància** que li doneu; si poseu un "0" seria Gens d'importància i si poseu "10" seria el màxim d'importància. Per exemple en la primera pregunta "les dates en que se celebren", si penseu que és molt important perquè us afecta quan coincideixen amb exàmens, o perquè en algunes dates no fa prou vent en alguns llocs, o perquè fa massa fred/calor: li poseu per exemple un "7", si ho trobeu poc important perquè penseu que no us afecta massa, podeu posar un "3". Si no ho trobeu gens important li poseu un "0" o si penseu que és el màxim d'important li poseu un "10". Ho heu entès? Hi ha dubtes? (respondre possibles preguntes o tornar a explicar)"*

Un cop acaben el primer full i el retornen, se'ls entrega el segon full amb la mateixa numeració que el primer (especificat a la capçalera del qüestionari). En el moment que aproximadament el 50% dels enquestats han acabat el primer full, es farà l'explicació de la segona part:

*"En aquesta segona part hi trobareu el mateix llistat d'aspectes organitzatius però en aquest cas haureu de posar el **grau de satisfacció**, és ha dir, quina nota li poses a cadascun dels factors en les regates del circuit català a les que assistiu. Per exemple en la primera pregunta "les dates en que se celebren", si penseu que totes les dates estan equivocades i mal escollides, hi poseu un "0", en canvi si penseu que les dates sempre estan ben escollides hi poseu un "10". Un "5" seria aprovat. Ho heu entès? Hi ha dubtes? (respondre possibles preguntes o tornar a explicar)"*

A mesura que els enquestats van acabant i entregant el segon full, l'entrevistador l'haurà d'adjuntar amb el primer full amb el mateix número de qüestionari i grapar-los.

ANNEX 4

(Fitxa de dades de la sessió)

DADES DE LA SESSIÓ

Dades i circumstàncies en que s'han dut a terme les sessions per passar els qüestionaris:

DATA:	
NOM DEL CLUB O CENTRE D'ENTRENAMENT:	
LLOC FÍSIC ON S'HAN PASSAT EL QÜESTIONARIS (AULA AMB CADIRES, AIRE LLIURE, GIMNÀS...):	
NOM DE LA/ES PERSONA/ES ENCARREGADA/ES DE DIRIGIR LA SESSIÓ:	
NÚMERO DE QÜESTIONARIS REALITZATS A REGATISTES:	
NÚMERO DE QÜESTIONARIS REALITZATS A ENTRENADORS:	
OBSERVACIONS (DESCRIPCIÓ DE LES CIRCUMSTÀNCIES EN QUE S'HA DUT A TERME LA SESSIÓ):	

ANNEX 5

(Mail als clubs i centres d'entrenament)

Benvolgut _____,

Tal com hem parlat per telèfon, t'escric un parell de línies sobre el tema:

Estem realitzant un estudi per a la tesi amb en Jordi Renom i en Joan Fuster com a directores i amb la col·laboració de la FCV, per tal de conèixer la qualitat de les regates de vela lleugera al circuit català.

Amb aquest objectiu s'estan passant uns qüestionaris als regatistes i entrenadors de la flota catalana (que són els dos principals usuaris del servei), anant pel clubs amb major nombre de regatistes els dies d'entrenament.

El qüestionari consta de dues parts, la primera és per conèixer la importància que donen als diferents aspectes organitzatius de les regates i la segona per conèixer el grau de satisfacció dels diferents factors.

Per tal de poder-ho dur a terme en el vostre club, us demanaria la possibilitat de poder disposar d'uns 15 minuts (abans de l'entrenament, p. ex.:10AM) d'un dia que tingueu el màxim de flota entrenant al club per tal de passar-los el qüestionari en els propers caps de setmana.

Moltes gràcies pel teu temps i per la teva bona disposició.

Seguim en contacte,

Jordi Palatzi

ANNEX 6

(Taula de categorització de les respostes del **Bloc Perfil**)

-	PAISENTE
7	ITÀLIA
5	FRANÇA
1	PORTUGAL
1	FRANÇA
1	ESLOVÈNIA
1	BÈLGICA
1	ARGENTINA
1	HOLANDA
1	IRLANDA
1	ILLES VERGES
1	ANGLATERRA

	PAISENTE N°
6	0 PAÏSOS
5	1 PAÍS
2	2 PAÏSOS
1	3 PAÏSOS
1	4 PAÏSOS
1	6 PAÏSOS
1	5 PAÏSOS

-	EXTRAES
54	ESPORT
33	ARTS
41	LLENGÜES
82	REFORÇ
2	ALTRES

	EXTRAES N°
37	0 EXTRAESCOLARS
50	1 EXTRAESCOLARS
27	2 EXTRAESCOLARS
13	3 EXTRAESCOLARS
2	4 EXTRAESCOLARS
1	5 EXTRAESCOLARS
1	6 EXTRAESCOLARS

-	PAÍS
40	ITÀLIA
28	FRANÇA
14	ANGLATERRA
8	HOLANDA
6	PORTUGAL
6	BÈLGICA
5	SUÏSSA
2	ESLOVÈNIA
2	ALEMÀNIA
2	BRASIL
2	CROÀCIA
2	GRÈCIA
2	ISRAEL
1	CHIPRE
1	EUA
1	FINLÀNDIA
1	POLÒNIA
1	IRLANDA
1	NOVA ZELANDA

	ESPORT N°
31	0 ESPORTS
58	1 ESPORT
23	2 ESPORTS
12	3 ESPORTS
4	4 ESPORTS
1	5 ESPORTS
1	6 ESPORTS

-	ESPORT
32	FUTBOL
21	BÀSQUET
18	TENNIS
15	NATACIÓ
7	ESQUÍ
7	GIMNÀSTICA
7	JUDO
6	ATLETISME
5	PÀDEL
5	VOLEIBOL
4	TAEKWONDO
4	HANDBOL
3	HÍPICA
3	KARATE
3	HOKEY
2	BICICLETA
2	TENNIS TAULA
2	ESCACS
1	GOLF
1	AERÒBIC
1	RUGBI

	PAÍS N°
71	0 PAÏSOS
25	1 PAÍS
12	2 PAÏSOS
16	3 PAÏSOS
1	4 PAÏSOS
2	5 PAÏSOS
1	6 PAÏSOS
1	7 PAÏSOS
1	8 PAÏSOS

ANNEX 7

(Categories i codificació de les respostes del **Bloc Perfil**)

Període	
0	Primavera 2012
1	Primavera 2013

Club	
1	BALIS
2	SALOU
3	ALTAFULLA
4	MASNOU
5	TORREDEMBARRA
6	ARENYS
7	HOSPITALET
8	CAMBRILS
9	BLANES

Tipus	
0	Regatista
1	Entrenador

Edat	
0	Noi
1	Noia

Sex	
0	Noi
1	Noia

Zona	
1	Nord
2	Centre
3	Sud

clasant1	Optimist
0	No
1	Si

clasant2	Laser
0	No
1	Si

clasant3	Europe
0	No
1	Si

clasant4	420
0	No
1	Si

clasant5	Altres
0	No
1	Si

Esport0	Cap
0	No
1	Si

esport1	FÚTBOL
0	No
1	Si

esport2	BASQUET
0	No
1	Si

esport3	TENNIS
0	No
1	Si

esport4	NATACIÓ
0	No
1	Si

esport5	ESQUÍ
0	No
1	Si

esport6	GIMNÀSTICA
0	No
1	Si

esport7	JUDO
0	No
1	Si

esport8	ATLETISME
0	No
1	Si

esport9	PÀDEL
0	No
1	Si

esport10	VOLEYBOL
0	No
1	Si

esport11	ALTRES
0	No
1	Si

esport nº	Cap
0	Cap
1	1
2	2
3	3
4	més de 3

Clasentre	
1	Optimist
2	Laser
3	Europe
4	420

anysentre	
0	No
1	Si

regcarreg	
0	No
1	Si

Entrefora	
0	No
1	Si

Paisentre1	ITÀLIA
0	No
1	Si

Paisentre2	FRANÇA
0	No
1	Si

Paisentre3	ALTRES
0	No
1	Si

Paisentre nº	
0	cap
1	1 país
2	2 països
3	més de 2 països

Classe	
1	Optimist
2	Laser
3	Europe
4	420

Rol	
1	patró
2	tripulant

anysreg	
0	No
1	Si

rank	
0	No
1	Si

regatfora	
0	No
1	Si

paisreg1	ITÀLIA
0	No
1	Si

paisreg2	FRANÇA
0	No
1	Si

paisreg3	ANGLATERRA
0	No
1	Si

paisreg4	HOLANDA
0	No
1	Si

paisreg5	PORTUGAL
0	No
1	Si

paisreg6	BÈLGICA
0	No
1	Si

paisreg7	SUÏSSA
0	No
1	Si

paisreg8	ALTRES
0	No
1	Si

Pais Nº	cap
0	cap
1	1
2	2
3	3
4	més de 3

Extres1	ESPORT
0	No
1	Si

Extres2	ARTS
0	No
1	Si

Extres3	LLENGÜES
0	No
1	Si

Extres4	REFORÇ
0	No
1	Si

Extres5	ALTRES
0	No
1	Si

Extraes nº	cap
0	cap
1	1
2	2
3	3
4	més de 3

ANNEX 8

(Taula de variables i etiquetes)

PERÍODE	any en que es realitza el qüestionari (2012 o 2013)	ZONA	zona de Catalunya en que l'enquestat entrena
EDAT	edat de l'usuari enquestat	CLUB	club al qual pertany l'enquestat
SEX	sexe de l'usuari enquestat	ROL	rol que desenvolupa el regatista en l'embarcació (patró/ tripulant)
ESPORT	esport en que l'enquestat ha competit	PAÍSREG	països on ha participat com a regatista
ESPORT N°	nombre d'esports en que l'enquestat ha competit	PAÍS N°	nombre de països on a regatejat
TIPUS	tipus d'usuari del servei (entrenador o regatista)	PAÍSENTRE	països on ha participat com a entrenador
CLASSE	classe en que navega el regatista enquestat	PAÍSENTRE N°	nombre de països on ha participat en regates com a entrenador
RANK	posició que el regatista enquestat ocupa en el rànquing	CLASANT	classes en que el regatista ha competit anteriorment a l'actual
REGATFORA	participació com regatista en altres comunitat autònomes	CLASENTE	classe que entrena actualment
ENTREFORA	participació com entrenador en altres comunitat autònomes	ANYENTRE	nombre d'anys exercint d'entrenador en vela
EXTRES	extraescolars que realitzar el regatista	REGCARREG	nombre de regatistes que té al seu càrrec
EXTRAES N°	nombre d'extraescolars que realitza el regatista	ANYSREG	nombre d'anys competint en vela
IMPABAN1	les dates en que se celebren	NOTAABAN1	les dates que s'escullen per celebrar les regates
IMPABAN2	rebre informació del calendari	NOTAABAN2	informació que rebo del calendari
IMPABAN3	l'anunci de la regata	NOTAABAN3	el contingut dels anuncis de regata
IMPABAN4	la comunicació entre el club organitzador i el regatista	NOTAABAN4	la comunicació entre els club organitzadors i els regatistes
IMPABAN5	que sigui fàcil arribar al club amb el cotxe, remolc...	NOTAABAN5	el fàcil accés als clubs
IMPABAN6	que el pàrquing estigui a prop de la zona d'avarada	NOTAABAN6	proximitat del pàrquing a la zona d'avarada
IMPABAN7	que hi hagi una zona àmplia pels velers	NOTAABAN7	amplitud a les zones d'avarada dels velers
IMPABAN8	que les inscripcions siguin ràpides	NOTAABAN8	rapidesa en les inscripcions
IMPABAN9	que a les inscripcions em demanin i comprovin totes les dades	NOTAABAN9	exigència en les inscripcions
IMPABAN10	que els mesuraments siguin ràpids	NOTAABAN10	rapidesa en fer els mesuraments
IMPABAN11	que en els mesuraments es facin totes les comprovacions necessàries	NOTAABAN11	exigència en els mesuraments
IMPABAN12	que al TOA (Taulell Oficial d'Anuncis) la informació sigui completa	NOTAABAN12	la informació completa al TOA
IMPABAN13	que les instal·lacions del club estiguin netes	NOTAABAN13	neteja de les instal·lacions dels clubs
IMPABAN14	que els treballadors del club ens ajudin amb amabilitat	NOTAABAN14	les atencions per part del personal dels clubs
IMPABAN15	que les instruccions de regata no tinguin errors	NOTAABAN15	Instruccions de Regata sense errors
IMPABAN16	que l'accés al TOA sigui fàcil	NOTAABAN16	el fàcil accés al TOA
IMPABAN17	que el POS (Pal Oficial de Senyals) estigui ben visible	NOTAABAN17	visibilitat del POS (Pal Oficial de Senyals)
IMPABAN18	que el club disposi de vestidors per als regatistes	NOTAABAN18	la disponibilitat de vestidors pels usuaris
IMPABAN19	que al club hi hagi un bon servei de bar	NOTAABAN19	el servei de bar dels clubs
IMPABAN20	que l'accés per baixar l'embarcació a l'aigua sigui còmode	NOTAABAN20	la comoditat per posar l'embarcació a l'aigua
IMPABAN21	poder baixar l'embarcació a l'aigua amb rapidesa	NOTAABAN21	la rapidesa per baixar totes les embarcacions a l'aigua
IMPABAN22	que hi hagi una zona amb comoditats pels regatistes	NOTAABAN22	el disposar d'una zona amb comoditats pels regatistes

IMPABAN23	mitjana del bloc impaban	NOTAABAN23	mitjana del bloc notaaban
IMPMAR1	que hi hagi el vent adequat per fer les proves	NOTAMAR1	condicions de vent dels camps de regata
IMPMAR2	que es facin les proves seguides sense esperes injustificades	NOTAMAR2	l'agilitat en fer proves
IMPMAR3	que les decisions del comitè siguin justes	NOTAMAR3	justícia en les decisions del comitè
IMPMAR4	que es reparteixi pícnic als regatistes	NOTAMAR4	encert en les decisions dels comitès
IMPMAR5	que s'evitin aplaçaments llargs a l'aigua per falta de vent	NOTAMAR5	l'aplicació de les regles per part dels comitès
IMPMAR6	que el comitè sigui rigorós en l'aplicació de les regles	NOTAMAR6	línies de sortida perfectament orientades al vent
IMPMAR7	que la línia de sortida estigui perfectament orientada al vent	NOTAMAR7	recorreguts ben muntats
IMPMAR8	que els recorreguts estiguin perfectament muntats	NOTAMAR8	la correcta senyalització de canvis o escurçaments de recorregut
IMPMAR9	canvis o escurçament de recorregut ben senyalitzats	NOTAMAR9	control de pas de balises
IMPMAR10	que hi hagi llanxes de salvament seguint les proves	NOTAMAR10	control dels entrenadors en el seguiment de les proves
IMPMAR11	que els comitès no cometin errors	NOTAMAR11	control de creuament de vaixells pel camp de regates
IMPMAR12	que hi hagi control de la regla 42 (Propulsió)	NOTAMAR12	control de la regla 42 (Propulsió)
IMPMAR13	que es controli el pas de balises	NOTAMAR13	repartiment de pícnic als regatistes
IMPMAR14	que es controli als entrenadors en els seguiment de les proves	NOTAMAR14	si s'eviten prou els aplaçaments llargs a l'aigua
IMPMAR15	que no hi hagi vaixells creuant el camp de regates	NOTAMAR15	la prevenció de les situacions de risc
IMPMAR16	que s'evitin les situacions de risc	NOTAMAR16	disponibilitat de vaixells per espectadors
IMPMAR17	que hi hagi vaixells per pares / acompanyants / espectadors	NOTAMAR17	disponibilitat de vaixells per periodistes
IMPMAR18	que hi hagi vaixells per periodistes	NOTAMAR18	disponibilitat de llanxes de salvament
IMPMAR19	que no es formin embussos a les rampes al tornar a terra	NOTAMAR19	l'ordre en la tornada a terra, evitant embussos a les rampes
IMPMAR20	mitjana del bloc impmar	NOTAMAR20	mitjana del bloc notamar
IMPDESP1	que hi hagi aigua dolça pel material	NOTADESP1	disponibilitat d'aigua dolça pel material
IMPDESP2	que hi hagi menjar gratuït després de la regata	NOTADESP2	menjars gratuït després de les regates
IMPDESP3	la rapidesa en penjar classificacions al TOA	NOTADESP3	la rapidesa en penjar classificacions al TOA
IMPDESP4	la rapidesa en les audiències de protestes	NOTADESP4	rapidesa en les audiències de protestes
IMPDESP5	que les resolucions de les audiències siguin justes	NOTADESP5	justícia en les resolucions d'audiències
IMPDESP6	que s'organitzin activitats d'entreteniment pels participants	NOTADESP6	la proximitat de l'hotel al club
IMPDESP7	que l'hotel estigui prop del club	NOTADESP7	la disponibilitat de vigilància nocturna de material i vaixells
IMPDESP8	que els lliuraments de trofeus siguin ràpids	NOTADESP8	la rapidesa en els lliuraments de trofeus
IMPDESP9	que els lliuraments de trofeus siguin divertits	NOTADESP9	lliuraments de trofeus divertits
IMPDESP10	que hi hagi vigilància nocturna de material i vaixells	NOTADESP10	els regals dels sorteigs de material
IMPDESP11	que hi hagi sorteig de material	NOTADESP11	les activitats d'entreteniment pels participants
IMPDESP12	rebre informació de la regata els dies posteriors a la regata	NOTADESP12	la informació que rebo de la regata els dies posteriors
IMPDESP13	mitjana del bloc impdesp	NOTADESP13	mitjana del bloc notadesp

ANNEX 9

(Taules de correlacions entre variables)

Correlacions significatives a les variables de "Perfil"

PERÍODE	
zona	0,36
pais nº	-0,25
impaban 1	-0,23
impaban 19	-0,27
impmar 2	-0,23
impesp 7	-0,24
notaaban 11	0,27
notaaban 20	0,24
notamar 1	0,24
notamar 10	0,23
notamar 18	0,24
notamar 19	0,34
notadesp 7	0,31

ESPORT Nº	
impaban 12	-0,25
impaban 15	-0,24
impaban 16	-0,24
notaaban 12	-0,31
notamar 9	-0,23
notadesp 10	-0,27

ROL	
sex	0,25
zona	-0,23
impaban 19	0,23
notaaban 17	0,23
notadesp 10	-0,26

EXTRAES Nº	
impaban 19	0,22
impmar 1	0,25
impmar 6	0,22
impdesp 6	0,24

EDAT	
anisreg	0,46
pais nº	0,43
impmar 2	0,35
impmar 5	0,29
impmar 6	0,25
impmar 9	0,24
impmar 17	-0,27
impdesp 4	0,27
impdesp 5	0,34
impesp 9	-0,44
impdesp 11	-0,29
impdesp 12	-0,24
notaaban 2	-0,32
notaaban 9	0,27
notaaban 14	-0,25
notaaban 22	-0,24
notamar 10	-0,24
notamar 13	-0,26
notamar 15	-0,26
notamar 17	-0,27
notamar 20	-0,24
notadesp 5	0,23
notadesp 7	-0,25
notadesp 10	-0,43
notadesp 12	-0,45
notadesp 13	-0,32

SEX	
rol	0,25
anysreg	0,26
impaban 3	-0,31
impdesp 2	-0,28
notaaban 19	0,22
notamar 3	0,26
notadesp 7	-0,32
notadesp 9	-0,23

ANYSREG	
edat	0,46
sex	0,26
pais nº	0,66
impaban 1	0,24
impaban 22	-0,24
impmar 6	0,25
impmar 17	-0,24
impdesp 5	0,32
notaaban 10	-0,27
notamar 6	-0,3
notadesp 10	-0,38
notadesp 11	-0,23
notadesp 12	-0,23

PAIS Nº	
periode	-0,25
edat	0,43
anysreg	0,66
impmar 6	0,36
impdesp 3	0,24
impdesp 5	0,31
notaaban 11	-0,25
notadesp 5	0,22
notadesp 10	-0,39

ZONA	
periode	0,36
rol	-0,23
impaban 3	0,23
impaban 19	-0,26
notamar 2	0,3
notamar 3	0,24
notamar 10	0,23
notamar 14	0,32

Correlacions significatives a les variables d' "Importància abans de la regata"

IMPABAN 1	
periode	-0,23
anysreg	0,24
impaban 2	0,47
impaban 5	0,29
impmar 5	0,24
impmar 15	0,23
notaaban 15	-0,31
notaaban 22	-0,28
notamar 7	-0,35
notamar 10	-0,29
notamar 20	-0,26
notadesp 7	-0,23
notadesp 10	-0,24
notadesp 13	-0,23

IMPABAN 2	
impaban 1	0,47
impmar 11	0,28
impmar 15	0,44
impmar 20	0,24
impdesp 10	0,28
notaaban 2	0,25
notaaban 7	0,23
notaaban 23	0,22

IMPABAN 3	
sex	0,31
zona	0,23
impaban 4	0,31
impaban 8	0,24
impaban 9	0,42
impaban 11	0,26
impaban 12	0,48
impaban 15	0,33
impaban 16	0,24
impaban 23	0,39
impmar 10	0,24
impmar 19	-0,26

impdesp 5	0,28
impdesp 7	-0,25
notaaban 3	0,23
notamar 1	0,22
notamar 11	-0,36
notamar 14	0,25

IMPABAN 4	
impaban 3	0,31
impaban 5	0,44
impaban 6	0,29
impaban 7	0,36
impaban 8	0,34
impaban 9	0,39
impaban 10	0,33
impaban 11	0,25
impaban 12	0,29
impaban 14	0,4
impaban 15	0,35
impaban 16	0,41
impaban 19	0,32
impaban 21	0,22
impaban 23	0,65
impmar1	0,24
impmar 5	0,23
impmar 6	0,31
impmar 9	0,23
impmar 10	0,27
impmar 20	0,33
impdesp 5	0,3
impdesp 7	0,28
impdesp 13	0,3
notaaban 8	0,24
notaaban 17	-0,25
notamar 1	0,28
notamar 6	0,26
notamar 7	0,24
notadesp 8	0,27

IMPABAN 5	
impaban 1	0,29
impaban 4	0,44
impaban 6	0,7
impaban 7	0,42
impaban 10	0,2
impaban 12	0,32
impaban 13	0,24
impaban 14	0,37
impaban 15	0,4
impaban 16	0,34
impaban 17	0,23
impaban 19	0,35
impaban 20	0,43
impaban 21	0,34
impaban 22	0,25
impaban 23	0,67
impmar 4	0,33
impmar 5	0,3
impmar20	0,26
impdesp 1	0,38
impdesp 2	0,3
impdesp 3	0,25
impdesp 7	0,42
impdesp 10	0,25
impdesp 11	0,41
impdesp 12	0,31
impdesp 13	0,43
notaaban 1	0,28
notaaban 8	0,23
notaaban 14	0,22
notaaban 18	-0,24
notaaban 22	-0,24
notadesp 1	-0,27
notadesp 8	0,26

IMPABAN 6	
impaban 4	0,29
impaban 5	0,7

impaban 7	0,51
impaban 8	0,3
impaban 10	0,3
impaban 14	0,31
impaban 15	0,27
impaban 16	0,31
impaban 19	0,36
impaban 20	0,54
impaban 21	0,4
impaban 22	0,28
impaban 23	0,61
impmar 4	0,35
impmar 5	0,32
impmar 18	0,34
impmar 20	0,28
impdesp 7	0,41
impdesp 8	0,34
impdesp 11	0,46
impdesp 13	0,43
notaaban 6	-0,28
notaaban 18	-0,24
notaaban 21	-0,24
notamar 3	-0,24
notamar 15	-0,29
notamar 18	-0,24
notadesp 1	-0,23

IMPABAN 7	
impaban 4	0,36
impaban 5	0,42
impaban 6	0,51
impaban 8	0,29
impaban 10	0,23
impaban 12	0,39
impaban 13	0,42
impaban 14	0,33
impaban 15	0,31
impaban 16	0,33
impaban 19	0,33

impaban 20	0,43
impaban 22	0,32
impaban 23	0,62
impmar 10	0,26
impmar 18	0,3
impmar 20	0,22
impdesp 1	0,37
impdesp 2	0,32
impdesp 11	0,24
impdesp 12	0,34
impdesp 13	0,35
notaaban 9	0,23
notadesp 5	-0,27

IMPABAN 8

impaban 3	0,24
impaban 4	0,34
impaban 6	0,3
impaban 7	0,29
impaban 9	0,26
impaban 10	0,31
impaban 12	0,26
impaban 14	0,26
impaban 16	0,44
impaban 18	0,3
impaban 19	0,31
impaban 20	0,26
impaban 21	0,38
impaban 22	0,41
impaban 23	0,57
impmar 1	0,43
impmar 2	0,43
impmar 5	0,44
impmar 6	0,3
impmar 7	0,36
impmar 9	0,33
impmar 10	0,38
impmar 13	0,3
impmar 14	0,39
impmar 20	0,53
impdesp 1	0,31

impdesp 2	0,32
impdesp 4	0,23
impdesp 5	0,28
impdesp 6	0,45
impdesp 8	0,39
impdesp 12	0,35
impdesp 13	0,4
notaaban 3	0,29
notadesp 5	0,22

IMPABAN 9

impaban 3	0,42
impaban 4	0,39
impaban 8	0,26
impaban 11	0,43
impaban 12	0,25
impaban 13	0,26
impaban 14	0,31
impaban 15	0,23
impaban 16	0,23
impaban 23	0,51
impmar 6	0,25
impmar 7	0,26
impmar 10	0,37
impmar 12	0,37
impmar 16	0,29
impmar 20	0,27
impdesp 5	0,27
impdesp 6	0,34
impdesp 12	0,25
impdesp 13	0,27

IMPABAN 10

impaban 4	0,33
impaban 5	0,26
impaban 6	0,3
impaban 7	0,23
impaban 8	0,31
impaban 11	0,4
impaban 12	0,25
impaban 13	0,25

impaban 15	0,23
impaban 17	0,24
impaban 19	0,22
impaban 20	0,26
impaban 21	0,3
impaban 23	0,52
impmar 2	0,31
impmar 3	0,45
impdesp 2	0,23
notaaban 6	-0,36
notaaban 7	-0,23
notaaban 17	-0,29
notadesp 2	-0,31
notadesp 10	-0,24
notadesp 12	-0,23

IMPABAN 11

zona	0,25
impaban 3	0,26
impaban 4	0,25
impaban 9	0,43
impaban 10	0,4
impaban 12	0,36
impaban 13	0,26
impaban 14	0,25
impaban 15	0,32
impaban 23	0,39
impmar 3	0,23
impmar 6	0,35
impmar 7	0,26
impmar 8	0,37
impdesp 5	0,3
notamar 2	0,25
notamar 6	0,29
notamar 14	0,27
notamar 20	0,24
notadesp 2	-0,27

IMPABAN 12

esport nº	-0,25
impaban 3	0,48

impaban 4	0,29
impaban 5	0,32
impaban 7	0,39
impaban 8	0,26
impaban 9	0,25
impaban 10	0,25
impaban 11	0,36
impaban 13	0,3
impaban 14	0,24
impaban 15	0,69
impaban 16	0,52
impaban 17	0,46
impaban 23	0,57
impmar 1	0,46
impmar 6	0,3
impdesp 1	0,35
impdesp 2	0,23
impdesp 5	0,32
notaaban 3	0,34
notaaban 4	0,25
notaaban 12	0,36
notadesp 8	0,24

IMPABAN 13

impaban 5	0,24
impaban 7	0,42
impaban 9	0,26
impaban 10	0,25
impaban 11	0,2
impaban 12	0,3
impaban 14	0,31
impaban 20	0,22
impaban 22	0,25
impaban 23	0,48
impmar 3	0,33
impmar 4	0,31
impdesp 1	0,43
impdesp 2	0,38
impdesp 10	0,24
impdesp 11	0,32
impdesp 13	0,28

notaaban 7	0,25
notamar 6	0,24
notadesp 5	-0,24
notadesp 9	0,24

IMPABAN 14

impaban 4	0,4
impaban 5	0,37
impaban 6	0,31
impaban 7	0,33
impaban 8	0,26
impaban 9	0,31
impaban 11	0,25
impaban 12	0,24
impaban 13	0,31
impaban 15	0,29
impaban 16	0,23
impaban 19	0,24
impaban 20	0,2
impaban 22	0,4
impaban 23	0,56
impmar 5	0,25
impmar 9	0,23
impmar 10	0,36
impmar 20	0,28
impdesp 1	0,36
impdesp 2	0,35
impdesp 10	0,34
impdesp 12	0,3
impdesp 13	0,35
notaaban 5	0,25
notaaban 16	0,23
notamar 3	0,25
notamar 4	0,24
notamar 5	0,37
notamar 6	0,39
notamar 20	0,25

IMPABAN 15

esport nº	-0,24
impaban 3	0,33

impaban 4	0,35
impaban 5	0,4
impaban 6	0,27
impaban 7	0,31
impaban 9	0,23
impaban 10	0,23
impaban 11	0,32
impaban 12	0,69
impaban 14	0,29
impaban 16	0,64
impaban 17	0,44
impaban 23	0,55
impmar 1	0,37
impmar 6	0,31
impdesp 1	0,29
impdesp 4	0,27
impdesp 5	0,35
notaaban 3	0,24
notaaban 6	-0,24
notaaban 12	0,26
notaaban 18	-0,34
notamar 1	0,34
notamar 14	0,28
notamar 17	-0,26

IMPABAN 16

esport nº	-0,24
impaban 3	0,24
impaban 4	0,41
impaban 5	0,34
impaban 6	0,31
impaban 7	0,33
impaban 8	0,44
impaban 9	0,23
impaban 12	0,52
impaban 14	0,23
impaban 15	0,64
impaban 17	0,35
impaban 18	0,23
impaban 20	0,26
impaban 22	0,22

impaban 23	0,6
impmar 1	0,42
impmar 5	0,29
impmar 6	0,43
impmar 13	0,26
impmar 14	0,32
impmar 20	0,3
impdesp 1	0,27
impdesp 2	0,29
impdesp 4	0,27
impdesp 5	0,3
impdesp 6	0,36
impdesp 12	0,25
impdesp 13	0,35
notaaban 3	0,32
notaaban 7	-0,26
notaaban 18	-0,33
notamar 1	0,24
notadesp 1	-0,3
notadesp 2	-0,25
notadesp 3	-0,26

IMPABAN 17

impaban 5	0,23
impaban 10	0,24
impaban 12	0,46
impaban 15	0,44
impaban 16	0,35
impaban 23	0,36
impdesp 2	0,25
notaaban 1	0,24

IMPABAN 18

impaban 8	0,3
impaban 16	0,23
impaban 23	0,32
impmar 10	0,22
impdesp 8	0,28
impdesp 9	0,26
impdesp 13	0,26
notamar 7	0,26

notamar 10	0,23
------------	------

IMPABAN 19

periode	-0,27
zona	-0,26
rol	0,23
extraes nº	0,22
impaban 4	0,32
impaban 5	0,35
impaban 6	0,36
impaban 7	0,33
impaban 8	0,31
impaban 10	0,22
impaban 14	0,24
impaban 20	0,57
impaban 21	0,37
impaban 22	0,49
impaban 23	0,48
impmar 4	0,34
impmar 6	0,31
impmar 9	0,23
impmar 10	0,26
impmar 14	0,24
impmar 18	0,28
impmar 20	0,36
impdesp 2	0,24
impdesp 3	0,34
impdesp 7	0,48
impdesp 11	0,35
impdesp 12	0,24
impdesp 13	0,41
notaaban 12	-0,23
notaaban 22	-0,24
notamar 1	-0,26
notamar 2	-0,37
notadesp 10	-0,25

IMPABAN 20

impaban 5	0,43
impaban 1	0,26
impaban 19	0,54

impaban 21	0,48
impaban 22	0,34
impaban 23	0,53
impmar 5	0,37
impmar 6	0,43
impmar 10	0,32
impmar 13	0,25
impmar 14	0,24
impmar 18	0,27
impmar 20	0,42
impdesp 2	0,27
impdesp 3	0,35
impdesp 4	0,28
impdesp 7	0,32
impdesp 11	0,29
impdesp 13	0,37
notamar 19	-0,26

IMPABAN 21

impaban 4	0,22
impaban 5	0,34
impaban 6	0,4
impaban 8	0,38
impaban 10	0,3
impaban 19	0,37
impaban 20	0,48
impaban 22	0,28
impaban 23	0,38
impmar 2	0,33
impmar 5	0,3
impmar 7	0,26
impmar 9	0,23
impmar 19	0,26
impmar 20	0,34
impdesp 1	0,24
impdesp 2	0,31
impdesp 7	0,24
impdesp 13	0,26
notaaban 14	0,23
notamar 4	0,23
notamar 8	0,24

IMPABAN 22

anysreg	-0,24
impaban 5	0,25
impaban 6	0,28
impaban 7	0,32
impaban 21	0,28
impaban 23	0,46
impmar 4	0,25
impmar 7	0,44
impmar 10	0,29
impmar 17	0,28
impmar 20	0,34
impdesp 1	0,33
impdesp 2	0,55
impdesp 6	0,42
impdesp 7	0,31
impdesp 9	0,41
impdesp 11	0,26
impdesp 12	0,38
impdesp 13	0,48
notaaban 4	0,24
notaaban 14	0,23
notaaban 15	0,23
notamar 7	0,29
notamar 11	0,28
notamar 16	0,44
notamar 17	0,26
notamar 20	0,24
notadesp 9	0,31

IMPABAN 23

impaban 3	0,39
impaban 4	0,65
impaban 5	0,67
impaban 6	0,61
impaban 7	0,62
impaban 8	0,57
impaban 9	0,51
impaban 10	0,52
impaban 11	0,39
impaban 12	0,57

impaban 13	0,48
impaban 14	0,56
impaban 15	0,55
impaban 16	0,6
impaban 17	0,36
impaban 18	0,32
impaban 19	0,48
impaban 20	0,53
impaban 21	0,38
impaban 22	0,46
impmar 1	0,31
impmar 2	0,32
impmar 4	0,25
impmar 14	0,26
impmar 20	0,5
impdesp 1	0,43
impdesp 2	0,45
impdesp 3	0,26
impdesp 5	0,32
impdesp 6	0,32
impdesp 7	0,27
impdesp 8	0,23
impdesp 9	0,26
impdesp 10	0,22
impdesp 11	0,25
impdesp 12	0,36
impdesp 13	0,55
notaaban 18	-0,29
notamar 6	0,23
notamar 7	0,23
notadesp 1	-0,27
notadesp 2	-0,28
notadesp 8	0,23

Correlacions significatives a les variables d' "Importància a mar"

IMPMAR 1	
extraes nº	0,25
impaban 4	0,24
impaban 8	0,43
impaban 12	0,46
impaban 15	0,37
impaban 16	0,42
impaban 23	0,31
impmar 2	0,52
impmar 5	0,31
impmar 6	0,46
impmar 13	0,44
impmar 14	0,24
impmar 20	0,39
impdesp 4	0,37
impdesp 5	0,41
impdesp 6	0,27
impdesp 8	0,26
impdesp 13	0,26
notaaban 3	0,31
notaaban 4	0,32
notaaban 12	0,49
notaaban 13	0,28
notaaban 14	0,28
notamar 3	0,27
notamar 4	0,28
notamar 7	0,25
notamar 8	0,39
notamar 9	0,23
notamar 11	0,26
notamar 20	0,27
notadesp 5	0,4
notadesp 8	0,31
notadesp 9	0,29

IMPMAR 2	
periode	-0,23
edat	0,35
impaban 8	0,43

impaban 10	0,31
impaban 21	0,33
impaban 23	0,32
impmar 1	0,52
impmar 3	0,39
impmar 5	0,3
impmar 6	0,38
impmar 13	0,37
impmar 14	0,33
impmar 20	0,47
impdesp 4	0,34
impdesp 5	0,41
impdesp 8	0,32
impdesp 13	0,26
notaaban 3	0,33
notaaban 4	0,26
notaaban 12	0,27
notamar 12	0,28
notamar 13	-0,29
notamar 19	-0,26
notadesp 4	-0,23
notadesp 7	-0,25
notadesp 12	-0,24

IMPMAR 3	
impaban 10	0,45
impaban 11	0,23
impaban 13	0,33
impmar 2	0,39
impmar 11	0,37
impmar 14	0,34
impmar 20	0,23
impdesp 1	0,26
impdesp 5	0,25
notamar 7	0,22
notamar 11	-0,26
notadesp 7	-0,27
notadesp 10	-0,27

IMPMAR 4	
impaban 5	0,33
impaban 6	0,35
impaban 13	0,31
impaban 19	0,34
impaban 22	0,25
impaban 23	0,25
impmar 17	0,25
impmar 18	0,32
impdesp 7	0,46
impdesp 11	0,59
impdesp 13	0,25
notadesp 4	0,23

IMPMAR 5	
edat	0,29
impaban 1	0,24
impaban 4	0,23
impaban 5	0,3
impaban 6	0,32
impaban 8	0,44
impaban 14	0,25
impaban 1	0,29
impaban 20	0,37
impaban 21	0,3
impaban 23	0,32
impmar 1	0,31
impmar 2	0,3
impmar 6	0,26
impmar 10	0,25
impmar 13	0,31
impmar 19	0,28
impmar 20	0,47
impdesp 5	0,23
impdesp 7	0,29
impdesp 13	0,27
notaaban 3	0,34
notaaban 10	-0,31
notaaban 12	0,24

notaaban 16	0,2
notaaban 17	0,25
notamar 4	0,34
notamar 8	0,25
notadesp 5	0,38

IMPMAR 6	
edat	0,25
anysreg	0,25
país nº	0,3
extraes nº	0,22
impaban 4	0,31
impaban 8	0,3
impaban 9	0,25
impaban 11	0,35
impaban 12	0,3
impaban 15	0,31
impaban 16	0,43
impaban 19	0,31
impaban 20	0,43
impaban 23	0,42
impmar 1	0,46
impmar 2	0,38
impmar 5	0,26
impmar 9	0,41
impmar 10	0,24
impmar 13	0,39
impmar 14	0,35
impmar 20	0,47
impdesp 3	0,42
impdesp 4	0,59
impdesp 5	0,58
impdesp	0,23
impdesp 8	0,23
impdesp 13	0,39
notaaban 1	0,31
notaaban 18	-0,23
notamar 8	0,27
notamar 9	0,24

notamar 18	0,33
notamar 19	-0,23
notadesp 5	0,36

IMPMAR 7

impaban 8	0,36
impaban 9	0,26
impaban 11	0,26
impaban 21	0,26
impaban 22	0,44
impaban 23	0,26
impmar 8	0,59
impmar 10	0,39
impmar 13	0,25
impmar 14	0,39
impmar 20	0,41
impdesp 1	0,25
impdesp 2	0,25
impdesp 6	0,26
impdesp 12	0,49
impdesp 13	0,27
notaaban 7	0,27
notaaban 14	0,23
notaaban 21	0,24
notaaban 22	0,32
notaaban 23	0,23
notamar 13	0,32
notamar 14	0,33
notamar 15	0,31
notamar 20	0,22
notadesp 8	0,33

IMPMAR 8

impaban 11	0,37
impmar 7	0,59
impmar 10	0,23
impmar 11	0,3
impmar 20	0,26
notaaban 6	0,27
notaaban 7	0,28
notaaban 13	0,26

notaaban 14	0,23
notaaban 21	0,28
notaaban 23	0,23
notamar 9	0,27
notamar 12	0,28
notamar 13	0,23
notamar 14	0,23

IMPMAR 9

edat	0,24
impaban 4	0,23
impaban 8	0,33
impaban 14	0,23
impaban 19	0,23
impaban 21	0,23
impaban 23	0,22
impmar 6	0,41
impmar 10	0,49
impmar 12	0,3
impmar 14	0,27
impmar 16	0,3
impmar 19	0,58
impmar 20	0,56
impdesp 1	0,26
impdesp 3	0,39
impdesp 4	0,44
impdesp 8	0,24
impdesp 13	0,33
notaaban 6	0,23
notaaban 16	0,49
notaaban 23	0,27
notamar 1	0,23
notamar 3	0,27
notamar 5	0,34
notamar 6	0,23
notamar 8	0,24
notamar 18	0,35
notadesp 5	0,28
notadesp 8	0,27
notadesp 9	0,28

IMPMAR 10

impaban 3	0,24
impaban 4	0,27
impaban 7	0,26
impaban 8	0,38
impaban 9	0,37
impaban 14	0,36
impaban 18	0,22
impaban 19	0,26
impaban 20	0,32
impaban 22	0,29
impaban 23	0,4
impmar 5	0,25
impmar 6	0,24
impmar 7	0,32
impmar 8	0,23
impmar 9	0,49
impmar 12	0,26
impmar 13	0,26
impmar 14	0,36
impmar 16	0,47
impmar 19	0,3
impmar 20	0,59
impdesp 1	0,25
impdesp 2	0,23
impdesp 3	0,33
impdesp 4	0,33
impdesp 6	0,3
impdesp 7	0,24
impdesp 9	0,26
impdesp 12	0,48
impdesp 13	0,47
notaaban 15	0,24
notaaban 21	0,31
notaaban 23	0,25
notamar 5	0,29
notamar 7	0,33
notamar 8	0,25
notamar 9	0,28
notamar 11	-0,27
notamar 13	0,32

notamar 18	0,34
notamar 20	0,26
notadesp 8	0,26
notadesp 12	0,24

IMPMAR 11

impaban 2	0,28
impmar 3	0,37
impmar 8	0,3
impmar 12	0,32
impmar 15	0,26
impmar 20	0,34
impdesp 2	0,23
impdesp 4	0,26
impdesp 9	0,31
notaaban 19	0,29

IMPMAR 12

impaban 9	0,37
impmar 9	0,3
impmar 10	0,26
impmar 11	0,32
impmar 16	0,24
impmar 20	0,38
impdesp 10	0,23
notaaban 2	0,43
notaaban 3	0,27
notaaban 5	0,49
notaaban 8	0,27
notaaban 15	0,35
notaaban 15	0,37
notaaban 18	0,24
notaaban 21	0,25
notaaban 23	0,36
notamar 1	0,24
notamar 2	0,29
notamar 5	0,32
notamar 8	0,23
notamar 18	0,23
notamar 20	0,3
notadesp 2	0,25

IMPMAR 13	
impaban 8	0,3
impaban 16	0,26
impaban 20	0,25
impaban 23	0,23
impmar 1	0,44
impmar 2	0,37
impmar 5	0,31
impmar 6	0,39
impmar 7	0,25
impmar 10	0,26
impmar 14	0,58
impmar 20	0,63
impdesp 4	0,46
impdesp 5	0,52
impdesp 8	0,28
impdesp 13	0,26
notaaban 3	0,23
notaaban 12	0,3
notamar 7	0,28
notamar 8	0,29
notamar 9	0,25
notamar 19	-0,26
notadesp 4	-0,24
notadesp 5	0,3

IMPMAR 14	
impaban 8	0,39
impaban 16	0,32
impaban 19	0,24
impaban 20	0,24
impaban 23	0,26
impmar 1	0,24
impmar 2	0,33
impmar 3	0,34
impmar 6	0,35
impmar 7	0,39
impmar 9	0,27
impmar 10	0,36
impmar 13	0,58
impmar 16	0,28

impmar 20	0,65
impdesp 3	0,25
impdesp 4	0,41
impdesp 5	0,37
impdesp 6	0,28
impdesp 12	0,41
impdesp 13	0,31
notaaban 3	0,27
notamar 12	0,24
notamar 14	0,36
notamar 19	-0,25

IMPMAR 15	
impaban 1	0,23
impaban 2	0,44
impmar 11	0,26
impmar 17	0,26
impdesp 4	0,25
notaaban 7	0,26
notadesp 9	0,27

IMPMAR 16	
impaban 9	0,29
impmar 9	0,3
impmar 10	0,47
impmar 12	0,24
impmar 14	0,28
impmar 19	0,39
impmar 20	0,48
impdesp 3	0,49
impdesp 4	0,32
impdesp 7	0,28
impdesp 8	0,31
impdesp 9	0,25
impdesp 11	0,27
impdesp 12	0,32
impdesp 13	0,44
notaaban 6	0,23
notaaban 7	0,33
notaaban 13	0,28
notaaban 19	0,26

notamar 4	0,23
notadesp 7	-0,22
notadesp 12	0,26

IMPMAR 17	
edat	-0,27
anysreg	-0,24
impaban 22	0,28
impmar 4	0,25
impmar 15	0,26
impmar 18	0,42
impmar 20	0,36
impdesp 2	0,25
impdesp 7	0,25
impdesp 8	0,26
impdesp 9	0,31
impdesp 11	0,4
impdesp 12	0,3
impdesp 13	0,37
notaaban 6	0,27
notaaban 7	0,23
notaaban 10	0,25
notaaban 11	0,24
notaaban 14	0,32
notaaban 19	0,24
notamar 16	0,35
notamar 17	0,31

IMPMAR 18	
impaban 6	0,34
impaban 7	0,3
impaban 19	0,28
impaban 20	0,27
impmar 4	0,32
impmar 17	0,42
impmar 20	0,4
impdesp 7	0,23
impdesp 11	0,33
impdesp 12	0,26
impdesp 13	0,25
notaaban 9	0,25

notamar 2	-0,3
notamar 3	-0,28
notamar 12	-0,23
notamar 17	0,26
notadesp 3	-0,27
notadesp 5	-0,24
notadesp 10	-0,33

IMPMAR 19	
impaban 3	-0,26
impaban 21	0,26
impmar 5	0,28
impmar 9	0,58
impmar 10	0,3
impmar 16	0,39
impmar 20	0,5
impdesp 2	0,28
impdesp 3	0,39
impdesp 4	0,47
impdesp 7	0,23
impdesp 11	0,25
impdesp 13	0,31
notaaban 4	0,23
notaaban 6	0,23
notaaban 7	0,29
notaaban 8	0,27
notaaban 15	0,23
notaaban 16	0,23
notaaban 18	0,29
notaaban 23	0,32
notamar 4	0,28
notamar 5	0,23
notamar 8	0,24
notadesp 2	0,3
notadesp 5	0,3
notadesp 6	0,29
notadesp 8	0,25
notadesp 13	0,23

IMPMAR 20	
impaban 2	0,24
impaban 4	0,33
impaban 5	0,26
impaban 6	0,28
impaban 7	0,22
impaban 8	0,53
impaban 9	0,27
impaban 14	0,28
impaban 16	0,3
impaban 19	0,36
impaban 20	0,42
impaban 21	0,34
impaban 22	0,34
impaban 23	0,5
impmar 1	0,39
impmar 2	0,47
impmar 3	0,23
impmar 5	0,47
impmar 6	0,47
impmar 7	0,41
impmar 8	0,26
impmar 9	0,5
impmar 10	0,59
impmar 11	0,34
impmar 12	0,38
impmar 13	0,63
impmar 14	0,65
impmar 16	0,48
impmar 17	0,36
impmar 18	0,4
impmar 19	0,5
impdesp 2	0,26
impdesp 3	0,44
impdesp 4	0,56
impdesp 5	0,41
impdesp 6	0,35
impdesp 7	0,35
impdesp 8	0,4
impdesp 9	0,24
impdesp 11	0,34

impdesp 12	0,45
impdesp 13	0,65
notaaban 3	0,29
notaaban 12	0,26
notaaban 15	0,24
notaaban 16	0,3
notaaban 21	0,23
notaaban 23	0,32
notamar 5	0,24
notamar 5	0,23
notamar 7	0,29
notamar 8	0,31
notamar 16	0,26
notamar 20	0,23
notadesp 5	0,23
notadesp 8	0,25
notadesp 10	-0,24

Correlacions significatives a les variables d' "Importància després de la regata"

IMPDESP 1	
impaban 5	0,38
impaban 7	0,37
impaban 8	0,31
impaban 12	0,35
impaban 13	0,43
impaban 14	0,36
impaban 15	0,29
impaban 16	0,27
impaban 21	0,24
impaban 22	0,33
impaban 23	0,43
impmar 3	0,26
impmar 7	0,25
impmar 9	0,2
impmar 10	0,25
impdesp 2	0,52
impdesp 3	0,23
impdesp 10	0,26
impdesp 12	0,36
impdesp 13	0,38
notaaban 1	0,22
notaaban 4	0,31
notadesp 8	0,28
notadesp 9	0,32
notadesp 13	0,22

IMPDESP 2	
sex	-0,28
impaban 5	0,3
impaban 7	0,32
impaban 8	0,32
impaban 10	0,23
impaban 12	0,23
impaban 13	0,38
impaban 14	0,35
impaban 16	0,29

impaban 17	0,25
impaban 19	0,24
impaban 20	0,27
impaban 21	0,31
impaban 22	0,55
impaban 23	0,45
impmar 7	0,25
impmar 10	0,23
impmar 11	0,23
impmar 17	0,25
impmar 19	0,28
impmar 20	0,26
impdesp 1	0,52
impdesp 3	0,32
impdesp 9	0,4
impdesp 12	0,26
impdesp 13	0,5
notaaban 14	0,23
notaaban 22	0,24
notamar 6	0,23
notamar 7	0,27
notamar 10	0,27
notamar 16	0,29
notamar 18	0,23
notamar 20	0,25
notadesp 8	0,25
notadesp 9	0,23

IMPDESP 3	
pais nº	0,24
impaban 5	0,25
impaban 19	0,34
impaban 20	0,35
impaban 23	0,26
impmar 6	0,42
impmar 9	0,39
impmar 10	0,33
impmar 14	0,25

impmar 16	0,49
impmar 19	0,39
impmar 20	0,44
impdesp 1	0,23
impdesp 2	0,32
impdesp 4	0,55
impdesp 5	0,3
impdesp 7	0,38
impdesp 8	0,31
impdesp 9	0,36
impdesp 10	0,23
impdesp 11	0,45
impdesp 12	0,31
impdesp 13	0,7
notaaban 1	0,33
notaaban 13	0,23

IMPDESP 4	
edat	0,27
impaban 8	0,23
impaban 15	0,27
impaban 16	0,27
impaban 20	0,28
impaban 23	0,26
impmar 1	0,37
impmar 2	0,34
impmar 6	0,59
impmar 9	0,44
impmar 10	0,33
impmar 11	0,26
impmar 13	0,46
impmar 14	0,41
impmar 15	0,25
impmar 19	0,47
impmar 20	0,56
impdesp 3	0,55
impdesp 5	0,51
impdesp 8	0,31

impdesp 13	0,51
notaaban 13	0,23
notaaban 16	0,23
notamar 8	0,25
notamar 9	0,24
notamar 19	-0,26

IMPDESP 5	
edat	0,34
anysreg	0,32
pais nº	0,31
impaban 3	0,28
impaban 4	0,3
impaban 8	0,28
impaban 9	0,27
impaban 11	0,3
impaban 12	0,32
impaban 15	0,35
impaban 16	0,3
impaban 23	0,32
impmar 1	0,41
impmar 2	0,41
impmar 3	0,25
impmar 5	0,23
impmar 6	0,58
impmar 13	0,52
impmar 14	0,37
impmar 20	0,41
impdesp 3	0,3
impdesp 4	0,51
impdesp 8	0,33
impdesp 13	0,32
notaaban 3	0,29
notaaban 6	-0,29
notaaban 12	0,23
notamar 19	-0,23
notadesp 4	-0,29
notadesp 5	0,32

IMPDESP 6	
extraes nº	0,24
impaban 8	0,45
impaban 9	0,34
impaban 16	0,36
impaban 22	0,42
impaban 23	0,32
impmar 1	0,27
impmar 6	0,23
impmar 7	0,26
impmar 10	0,3
impmar 14	0,28
impmar 20	0,35
impdesp 9	0,39
impdesp 11	0,26
impdesp 12	0,33
impdesp 13	0,56
notaaban 4	0,26
notamar 1	0,28
notamar 9	0,34
notamar 16	0,39
notamar 17	0,25
notamar 18	0,25
notamar 20	0,25
notadesp 7	0,27
notadesp 9	0,27
notadesp 11	0,25

IMPDESP 7	
periode	-0,24
impaban 3	-0,25
impaban 4	0,28
impaban 5	0,42
impaban 6	0,41
impaban 19	0,48
impaban 20	0,32
impaban 21	0,24
impaban 22	0,31
impaban 23	0,27
impmar 4	0,46
impmar 5	0,29

impmar 10	0,24
impmar 16	0,28
impmar 17	0,25
impmar 18	0,23
impmar 19	0,23
impmar 20	0,35
impdesp 3	0,38
impdesp 8	0,33
impdesp 9	0,38
impdesp 10	0,3
impdesp 11	0,54
impdesp 12	0,26
impdesp 13	0,61
notamar 2	-0,27
notamar 3	-0,27
notamar 15	-0,27
notamar 16	0,24
notamar 17	0,29

IMPDESP 8	
impaban 6	0,34
impaban 8	0,39
impaban 18	0,28
impaban 23	0,23
impmar 1	0,26
impmar 2	0,32
impmar 6	0,23
impmar 9	0,24
impmar 13	0,28
impmar 16	0,31
impmar 17	0,26
impmar 20	0,4
impdesp 3	0,31
impdesp 4	0,31
impdesp 5	0,33
impdesp 7	0,33
impdesp 9	0,28
impdesp 11	0,38
impdesp 13	0,53
notaaban 12	0,23
notaaban 14	0,25

notamar 15	-0,27
notadesp 2	0,25
notadesp 6	0,26

IMPDESP 9	
edat	-0,44
impaban 18	0,26
impaban 22	0,41
impaban 23	0,26
impmar 10	0,26
impmar 11	0,31
impmar 16	0,25
impmar 17	0,31
impmar 20	0,24
impdesp 2	0,4
impdesp 3	0,36
impdesp 6	0,39
impdesp 7	0,38
impdesp 8	0,28
impdesp 11	0,37
impdesp 12	0,33
impdesp 13	0,62
notaaban 14	0,32
notaaban 19	0,22
notaaban 22	0,24
notamar 16	0,27
notamar 17	0,23
notadesp 12	0,23

IMPDESP 10	
impaban 2	0,28
impaban 5	0,25
impaban 13	0,24
impaban 14	0,34
impaban 23	0,22
impmar 12	0,23
impdesp 1	0,26
impdesp 3	0,23
impdesp 7	0,3
impdesp 13	0,38
notaaban 5	0,23

notaaban 7	0,24
notaaban 15	0,24
notaaban 16	0,24
notaaban 20	0,53
notaaban 23	0,3
notamar 5	0,33
notamar 6	0,25
notamar 18	0,32
notadesp 8	0,27
notadesp 9	0,38

IMPDESP 11	
edat	-0,29
impaban 5	0,41
impaban 6	0,46
impaban 7	0,24
impaban 13	0,32
impaban 19	0,35
impaban 20	0,29
impaban 22	0,26
impaban 23	0,25
impmar 4	0,59
impmar 16	0,27
impmar 17	0,4
impmar 18	0,36
impmar 19	0,25
impmar 20	0,34
impdesp 3	0,45
impdesp 6	0,26
impdesp 7	0,54
impdesp 8	0,38
impdesp 9	0,37
impdesp 13	0,63
notaaban 1	0,23
notaaban 5	-0,25
notamar 3	-0,24
notamar 15	-0,24

IMPDESP 12	
edat	-0,24
impaban 5	0,31

impaban 7	0,34
impaban 8	0,35
impaban 9	0,25
impaban 14	0,3
impaban 14	0,25
impaban 19	0,24
impaban 22	0,38
impaban 23	0,36
impmar 7	0,49
impmar 10	0,48
impmar 14	0,41
impmar 1	0,32
impmar 17	0,3
impmar 18	0,26
impmar 20	0,45
impdesp 1	0,36
impdesp 2	0,26
impdesp 3	0,31
impdesp 6	0,33
impdesp 7	0,26
impdesp 9	0,33
impdesp 13	0,58
notaaban 7	0,28
notaaban 14	0,25
notaaban 20	0,26
notaaban 21	0,33
notaaban 22	0,29
notaaban 23	0,25
notamar 7	0,25
notamar 13	0,31
notamar 14	0,27
notamar 20	0,24
notadesp 8	0,43
notadesp 9	0,25
notadesp 12	0,37
notadesp 13	0,24
IMPDESP 13	
impaban 4	0,3
impaban 5	0,43
impaban 6	0,43

impaban 7	0,35
impaban 8	0,4
impaban 9	0,27
impaban 13	0,28
impaban 14	0,35
impaban 16	0,35
impaban 18	0,26
impaban 19	0,41
impaban 20	0,37
impaban 21	0,26
impaban 22	0,48
impaban 23	0,55
impmar 1	0,26
impmar 2	0,26
impmar 4	0,25
impmar 5	0,27
impmar 6	0,39
impmar 7	0,27
impmar 9	0,33
impmar 10	0,47
impmar 13	0,26
impmar 14	0,31
impmar 16	0,44
impmar 17	0,37
impmar 18	0,25
impmar 19	0,31
impmdesp 1	0,38
impdesp 2	0,5
impdesp 3	0,7
impdesp 4	0,51
impdesp 5	0,32
impdesp 6	0,56
impdesp 7	0,61
impdesp 8	0,53
impdesp 9	0,62
impdesp 10	0,38
impdesp 11	0,63
impdesp 12	0,58
notaaban 1	0,23
notaaban 14	0,28
notamar 9	0,26

notamar 16	0,33
notadesp 8	0,29
notadesp 9	0,33

Correlacions significatives a les variables de "Valoració abans de la regata"

NOTAABAN 1	
impaban 5	0,28
impaban 17	0,24
impdesp 1	0,22
impdesp 3	0,33
impdesp 11	0,23
impdesp 13	0,23
notaaban 2	0,49
notaaban 8	0,53
notaaban 12	0,24
notaaban 13	0,38
notaaban 14	0,34
notaaban 19	0,3
notaaban 23	0,41
notamar 8	0,36
notamar 15	0,26

NOTAABAN 2	
edat	-0,32
impaban 2	0,25
impmar 12	0,43
notaaban 1	0,49
notaaban 3	0,29
notaaban 4	0,36
notaaban 5	0,34
notaaban 8	0,46
notaaban 12	0,26
notaaban 14	0,45
notaaban 16	0,32
notaaban 18	0,26
notaaban 19	0,23
notaaban 23	0,49
notamar 2	0,23
notamar 4	0,25
notamar 5	0,35
notamar 8	0,28
notamar 9	0,46
notamar 13	0,25

notamar 15	0,36
notamar 17	0,27
notamar 19	0,26
notamar 20	0,41
notadesp 1	0,25
notadesp 2	0,23
notadesp 4	0,25
notadesp 5	0,28
notadesp 7	0,25
notadesp 12	0,34
notadesp 13	0,38

NOTAABAN 3	
impaban 3	0,23
impaban 8	0,29
impaban 12	0,34
impaban 15	0,24
impaban 16	0,32
impmar 1	0,31
impmar 2	0,33
impmar 5	0,34
impmar 12	0,27
impmar 13	0,23
impmar 14	0,27
impmar 20	0,29
impdesp 5	0,29
notaaban 2	0,29
notaaban 4	0,4
notaaban 9	0,28
notaaban 12	0,43
notaaban 14	0,29
notaaban 16	0,34
notaaban 17	0,26
notaaban 23	0,37
notamar 2	0,29
notamar 4	0,23
notamar 5	0,26
notamar 6	0,29

notamar 8	0,28
notamar 12	0,47
notamar 18	0,3
notamar 20	0,32
notadesp 5	0,3

NOTAABAN 4	
impaban 12	0,25
impaban 22	0,24
impmar 1	0,32
impmar 2	0,26
impmar 19	0,23
impdesp 1	0,31
impdesp 6	0,26

notaaban 2	0,36
notaaban 3	0,4
notaaban 5	0,23
notaaban 6	0,26
notaaban 7	0,27
notaaban 8	0,34
notaaban 12	0,45
notaaban 13	0,24
notaaban 14	0,3
notaaban 15	0,45
notaaban 16	0,29
notaaban 21	0,23
notaaban 22	0,26
notaaban 23	0,52
notamar 1	0,41
notamar 2	0,42
notamar 3	0,46
notamar 4	0,35
notamar 5	0,26
notamar 6	0,31
notamar 7	0,46
notamar 8	0,48
notamar 9	0,39
notamar 10	0,32

notamar 11	0,32
notamar 12	0,44
notamar 14	0,34
notamar 16	0,23
notamar 18	0,38
notamar 20	0,59
notadesp 5	0,34
notadesp 7	0,27
notadesp 8	0,28
notadesp 9	0,28
notadesp 11	0,27
notadesp 12	0,23
notadesp 13	0,37

NOTAABAN 5	
impaban 14	0,25
impmar 12	0,49
impdesp 10	0,23
impdesp 11	-0,25
notaaban 2	0,34
notaaban 4	0,23
notaaban 6	0,38
notaaban 7	0,35
notaaban 8	0,42
notaaban 12	0,24
notaaban 13	0,27
notaaban 14	0,29
notaaban 15	0,39
notaaban 16	0,33
notaaban 17	0,29
notaaban 18	0,37
notaaban 20	0,42
notaaban 21	0,36
notaaban 23	0,58
notamar 1	0,35
notamar 2	0,42
notamar 3	0,37
notamar 4	0,34

notamar 5	0,41
notamar 6	0,37
notamar 7	0,42
notamar 8	0,34
notamar 9	0,26
notamar 12	0,27
notamar 13	0,25
notamar 15	0,34
notamar 18	0,32
notamar 19	0,32
notamar 20	0,5
notadesp 1	0,37
notadesp 3	0,31
notadesp 5	0,39
notadesp 7	0,33
notadesp 12	0,24
notadesp 13	0,37

NOTAABAN 6

impaban 6	-0,28
impaban 10	-0,36
impaban 15	-0,24
impmar 8	0,27
impmar 9	0,23
impmar 16	0,23
impmar 17	0,27
impmar 19	0,23
impdesp 5	-0,29
notaaban 4	0,26
notaaban 5	0,38
notaaban 7	0,6
notaaban 8	0,38
notaaban 13	0,49
notaaban 14	0,22
notaaban 15	0,27
notaaban 16	0,37
notaaban 17	0,47
notaaban 18	0,3
notaaban 19	0,27
notaaban 20	0,39
notaaban 21	0,33

notaaban 23	0,57
notamar 3	0,33
notamar 8	0,25
notamar 13	0,26
notamar 14	0,24
notamar 15	0,25
notamar 18	0,25
notamar 20	0,28
notadesp1	0,31
notadesp 2	0,34
notadesp 3	0,27
notadesp 6	0,24
notadesp 13	0,28

NOTAABAN 7

impaban 2	0,23
impaban 10	-0,23
impaban 13	0,25
impaban 16	-0,26
impmar 7	0,27
impmar 8	0,28
impmar 15	0,26
impmar 16	0,33
impmar 17	0,23
impmar 19	0,29
impdesp 10	0,24
impdesp 12	0,28
notaaban 4	0,27
notaaban 5	0,35
notaaban 6	0,6
notaaban 8	0,29
notaaban 11	0,28
notaaban 13	0,35
notaaban 14	0,3
notaaban 15	0,45
notaaban 17	0,45
notaaban 18	0,3
notaaban 20	0,48
notaaban 21	0,4
notaaban 22	0,28
notaaban 23	0,6

notamar 2	0,28
notamar 3	0,3
notamar 4	0,23
notamar 7	0,36
notamar 14	0,24
notamar 15	0,28
notamar 20	0,28
notadesp 1	0,35
notadesp 2	0,28
notadesp 8	0,29
notadesp 12	0,25
notadesp 13	0,28

NOTAABAN 8

impaban 4	0,24
impaban 5	0,23
impmar 12	0,27
impmar 19	0,27
notaban 1	0,53
notaban 2	0,46
notaban 4	0,34
notaban 5	0,42
notaban 6	0,32
notaban 7	0,29
notaban 12	0,31
notaban 13	0,23
notaban 14	0,42
notaban 15	0,24
notaban 17	0,22
notaban 19	0,25
notaban 21	0,32
notaban 23	0,5
notamar 4	0,37
notamar 5	0,38
notamar 6	0,24
notamar 7	0,34
notamar 8	0,48
notamar 9	0,32
notamar 15	0,27
notamar 18	0,22
notamar 20	0,35

notadesp 2	0,26
notadesp 5	0,25

NOTAABAN 9

edat	0,27
impaban 7	0,23
impmar 18	0,25
notaban 3	0,28
notaban 10	0,23
notaban 11	0,3
notaban 23	0,3
notamar 6	0,31
notamar 7	0,28
notadesp 3	-0,36

NOTAABAN 10

anyreg	-0,27
impmar 5	-0,31
impmar 17	0,25
notaban 9	0,23
notaban 11	0,71
notaban 23	0,28
notamar 6	0,23
notamar 16	0,34
notadesp 7	0,34
notadesp 9	0,39
notadesp 11	0,34
notadep 12	0,26
notadesp 13	0,25

NOTAABAN 11

periode	0,27
pais nº	-0,25
impmar 17	0,24
notaban 7	0,28
notaban 9	0,3
notaban 10	0,71
notaban 15	0,26
notaaban 22	0,24
notaaban 23	0,36
notamar 1	0,27

notamar 2	0,23
notamar 3	0,25
notamar 7	0,23
notamar 16	0,33
notmar 17	0,23
notmar 20	0,26
notadesp 9	0,27
notadesp 11	0,35
notadesp 12	0,23
notadesp 13	0,26

NOTAABAN 12

esport nº	-0,31
impaban 12	0,36
impaban 15	0,26
impaban 19	-0,23
impmar 1	0,49
impmar 2	0,27
impmar 5	0,24
impmar 13	0,3
impmar 20	0,26
impdesp 5	0,23
impdesp 8	0,23
notaaban 1	0,24
notaaban 2	0,26
notaaban 3	0,43
notaaban 4	0,45
notaaban 5	0,24
notaaban 8	0,31
notaaban 13	0,4
notaaban 14	0,44
notaaban 15	0,31
notaaban 16	0,32
notaaban 17	0,26
notaaban 19	0,26
notaban 20	0,23
notaaban 21	0,36
notaaban 22	0,23
notaaban 23	0,49
notamar 4	0,35
notamar 7	0,38

notamar 8	0,44
notamar 9	0,3
notamar 10	0,23
notamar 11	0,23
notamar 12	0,4
notamar 16	0,25
notamar 18	0,28
notamar 19	0,32
notamar 20	0,43
notadesp 1	0,27
notadesp 5	0,44
notadesp 8	0,36
notadesp 9	0,31
notadesp 10	0,3
notadesp 13	0,32

NOTAABAN 13

impmar 1	0,28
impmar 8	0,26
impmar 16	0,28
impdesp 3	0,23
impdesp 4	0,23
notaaban 1	0,38
notaaban 4	0,24
notaaban 5	0,27
notaaban 6	0,49
notaaban 7	0,35
notaaban 8	0,23
impmar 1	0,28
impmar 8	0,26
impmar 16	0,28
impdesp 3	0,23
impdesp 4	0,23
notaaban 1	0,38
notaaban 4	0,24
notaaban 5	0,27
notaaban 6	0,49
notaaban 7	0,35
notaaban 8	0,23
notaaban 12	0,4
notaaban 14	0,31

notaaban 15	0,34
notaaban 16	0,29
notaaban 17	0,38
notaaban 19	0,42
notaaban 20	0,28
notaaban 21	0,3
notaaban 23	0,57
notamar 3	0,22
notamar 7	0,29
notamar 8	0,39
notamar 15	0,26
notadesp 1	0,25
notadesp 5	0,31
notadesp 8	0,27

NOTAABAN 14

edat	-0,25
impaban 5	0,22
impaban 21	0,23
impaban 22	0,23
impmar 1	0,28
impmar 7	0,23
impmar 8	0,23
impmar 17	0,32
impdesp 2	0,23
impdesp 8	0,25
impdesp 9	0,32
impdesp 12	0,25
impdesp 13	0,28
notaaban 1	0,34
notaaban 2	0,45
notaaban 3	0,29
notaaban 4	0,3
notaaban 5	0,29
notaaban 6	0,22
notaaban 7	0,3
notaaban 8	0,42
notaaban 12	0,44
notaaban 13	0,31
notaaban 15	0,23
notaaban 16	0,29

notaaban 17	0,39
notaaban 18	0,26
notaaban 19	0,38
notaaban 20	0,25
notaaban 23	0,54
notamar 4	0,25
notamar 6	0,3
notamar 7	0,27
notamar 8	0,41
notamar 9	0,28
notamar 10	0,28
notamar 11	0,31
notamar 12	0,28
notamar 15	0,32
notamar 19	0,32
notamar 20	0,44
notadesp 1	0,31
notadesp 2	0,28
notadesp 5	0,29
notadesp 6	0,28
notadesp 8	0,42
notadesp 9	0,28
notadesp 10	0,29
notadesp 12	0,39
notadesp 13	0,45

NOTAABAN 15

impaban 1	-0,31
impaban 22	0,23
impmar 10	0,24
impmar 12	0,35
impmar 19	0,23
impmar 20	0,24
impdesp 10	0,24
notaaban 4	0,45
notaaban 5	0,39
notaaban 6	0,27
notaaban 7	0,45
notaaban 8	0,24
notaaban 11	0,26
notaaban 12	0,31

notaaban 13	0,34
notaaban 14	0,23
notaaban 16	0,55
notaaban 17	0,35
nogtaaban 20	0,38
notaaban 21	0,33
notaaban 22	0,38
notaaban 23	0,63
notamar 1	0,47
notamar 2	0,48
notamar 3	0,43
notamar 4	0,34
notamar	0,35
notamar 7	0,45
notamar 8	0,42
notamar 9	0,29
notamar 10	0,24
notamar 12	0,24
notamar 14	0,3
notamar 15	0,26
notamar 18	0,32
notamar 20	0,51
notadesp 5	0,37
nogtadesp 7	0,24
notadesp 8	0,33
notadesp 9	0,23
notadesp 13	0,3

NOTAABAN 16

impaban 14	0,23
impmar 5	0,24
impmar 6	0,31
impmar 9	0,49
impmar 12	0,37
impmar 19	0,23
impmar 20	0,3
impdesp 4	0,23
impdesp 10	0,24
notaaban 2	0,32
notaaban 3	0,34
notaaban 4	0,29

notaaban 5	0,33
notaaban 6	0,37
notaaban 12	0,32
notaaban 13	0,29
notaaban 14	0,29
notaaban 15	0,55
notaaban 17	0,47
notaaban 18	0,31
notaaban 20	0,35
notaaban 21	0,23
notaaban 22	0,3
notaaban 23	0,56
notamar 1	0,31
notamar 3	0,43
notamar 5	0,31
notamar 6	0,34
notamar 8	0,31
notamar 18	0,39
notamar 20	0,38
notadesp 1	0,27
notadesp 5	0,38
notadesp 7	0,3
notadesp 8	0,26
notadesp 9	0,31
notadesp 13	0,31

NOTAABAN 17

rol	0,23
impaban 4	-0,25
impaban 10	-0,29
impmar 5	0,25
notaaban 3	0,26
notaaban 5	0,29
notaaban 6	0,47
notaaban 7	0,45
notaaban 8	0,22
notaaban 12	0,26
notaaban 13	0,38
notaaban 14	0,39
notaaban 15	0,35
notaaban 16	0,47

notaaban 18	0,36
notaaban 20	0,49
notaaban 21	0,39
notaaban 22	0,35
notaaban 23	0,61
notamar 1	0,25
notamar 3	0,34
notamar 4	0,29
notamar 8	0,33
notamar 9	0,26
notamar 12	0,27
notamar 13	0,29
notamar 15	0,35
notamar 18	0,32
notamar 20	0,37
notadesp 1	0,36
notadesp 5	0,29
notadesp 8	0,26
notadesp 13	0,3

NOTAABAN 18

impaban 5	-0,24
impaban 6	-0,24
impaban 15	-0,34
impaban 16	-0,33
impaban 23	-0,29
impmar 6	-0,23
impmar 12	0,24
impmar 19	0,29
notaaban 2	0,26
notaaban 5	0,37
notaaban 6	0,3
notaaban 7	0,3
notaaban 14	0,26
notaaban 16	0,31
notaaban 17	0,36
notaaban 19	0,32
notaaban 20	0,28
notaaban 22	0,27
notaaban 23	0,49
notamar 6	0,25

notamar 15	0,31
notamar 19	0,23
notamar 20	0,26
notadesp 1	0,43
notadesp 2	0,28
notadesp 5	0,24
notadesp 6	0,22
notadesp 13	0,27

NOTAABAN 19

sex	0,22
impmar 11	0,29
impmar 11	0,26
impmar 17	0,24
impdesp 9	0,22
notaaban 1	0,3
notaaban 2	0,23
notaaban 6	0,27
notaaban 8	0,25
notaaban 12	0,26
notaaban 13	0,42
notaaban 14	0,38
notaaban 18	0,32
notaaban 21	0,23
notaaban 23	0,34
notamar 8	0,25
notamar 15	0,24
notadesp 1	0,31
notadesp 2	0,4

NOTAABAN 20

periode	0,24
impdesp 10	0,53
impdesp 12	0,26
notaaban 5	0,42
notaaban 6	0,39
notaaban 7	0,48
notaaban 13	0,28
notaaban 14	0,25
notaaban 15	0,38
notaaban 16	0,35

notaaban 17	0,49
notaaban 18	0,28
notaaban 21	0,67
notaaban 22	0,42
notaaban 23	0,64
notamar 1	0,28
notamar 2	0,25
notamar 3	0,35
notamar 4	0,24
notamar 5	0,28
notamar 6	0,28
notamar 7	0,25
notamar 8	0,3
notamar 12	0,27
notamar 13	0,22
notamar 14	0,31
notamar 18	0,49
notamar 19	0,4
notamar 20	0,45
notadesp 1	0,37
notadesp 4	0,3
notadesp 5	0,27
notadesp 7	0,38
notadesp 8	0,4
notadesp 9	0,41
notadesp 12	0,26
notadesp 13	0,44

NOTAABAN 21

impaban 6	-0,24
impmar 7	0,24
impmar 8	0,28
impmar 10	0,31
impmar 12	0,25
impdesp 12	0,33
notaaban 4	0,23
notaaban 5	0,36
notaaban 6	0,33
notaaban 7	0,4
notaaban 8	0,32
notaaban 12	0,36

notaaban 13	0,3
notaaban 15	0,33
notaaban 16	0,23
notaaban 17	0,39
notaaban 19	0,23
notaaban 20	0,67
notaaban 22	0,61
notaaban 23	0,65
notamar 1	0,25
notamar 3	0,24
notamar 5	0,27
notamar 7	0,4
notamar 8	0,27
notamar 9	0,36
notamar 10	0,26
notamar 12	0,4
notamar 13	0,39
notamar 14	0,45
notamar 15	0,37
notamar 18	0,38
notamar 19	0,29
notamar 20	0,49
notadesp 7	0,37
notadesp 8	0,32
notadesp 9	0,36
notadesp 13	0,36

NOTAABAN 22

edat	-0,24
impaban 1	-0,28
impaban 5	-0,24
impaban 19	-0,24
impmar 7	0,32
impdesp 2	0,24
impdesp 9	0,24
impdesp 12	0,29
notaaban 4	0,2
notaaban 7	0,28
notaaban 11	0,24
notaaban 12	0,23
notaaban 15	0,38
notaaban 16	0,3

notaaban 17	0,35
notaaban 18	0,27
notaaban 20	0,42
notaaban 21	0,61
notaaban 23	0,56
notamar 6	0,26
notamar 7	0,24
notamar 9	0,31
notamar 10	0,41
notamar 12	0,33
notamar 13	0,39
notamar 14	0,35
notamar 15	0,45
notamar 18	0,29
notamar 19	0,26
notamar 20	0,45
notadesp 1	0,28
notadesp 7	0,45
notadesp 9	0,35
notadesp 12	0,25
notadesp 13	0,35

NOTAABAN 23

impaban 2	0,22
impmar 7	0,23
impmar 8	0,23
impmar 9	0,27
impmar 10	0,25
impmar 12	0,36
impmar 19	0,32
impmar 20	0,32
impdesp 10	0,3
impdesp 12	0,25
notaaban 1	0,41
notaaban 2	0,49
notaaban 3	0,37
notaaban 4	0,52
notaaban 5	0,58
notaaban 6	0,57
notaaban 7	0,6
notaaban 8	0,5
notaaban 9	0,3

notaaban 10	0,28
notaaban 11	0,36
notaaban 12	0,49
notaaban 13	0,57
notaaban 14	0,54
notaaban 15	0,3
notaaban 16	0,56
notaaban 17	0,1
notaaban 18	0,49
notaaban 19	0,34
notaaban 20	0,64
notaaban 21	0,65
notaaban 22	0,56
notamar 1	0,4
notamar 2	0,39
notamar 3	0,45
notamar 4	0,39
notamar 5	0,37
notamar 6	0,41
notamar 7	0,51
notamar 8	0,54
notamar 9	0,37
notamar 10	0,28
notamar 12	0,4
notamar 13	0,38
notamar 14	0,35
notamar 15	0,5
notamar 16	0,27
notamar 18	0,42
notamar 19	0,32
notamar 20	0,68
notadesp 1	0,43
notadesp 2	0,34
notadesp 4	0,25
notadesp 5	0,41
notadesp 6	0,23
notadesp 7	0,4
notadesp 8	0,44
notadesp 9	0,45
notadesp 12	0,37
notadesp 13	0,55

Correlacions significatives a les variables de "Valoració a mar"

NOTAMAR 1	
periode	0,24
impaban 3	0,22
impaban 4	0,28
impaban 15	0,34
impaban 16	0,24
impaban 19	-0,26
impmar9	0,23
impmar12	0,24
impdesp6	0,28
notaaban4	0,41
notaaban5	0,35
notaaban11	0,27
notaaban15	0,47
notaaban16	0,31
notaaban17	0,25
notaaban20	0,28
notaaban21	0,25
notaaban23	0,4
notamar2	0,75
notamar3	0,46
notamat4	0,32
notamar6	0,33
notamar7	0,32
notamar8	0,23
notamar9	0,38
notamar10	0,41
notamar13	0,32
notamar14	0,55
notamar18	0,29
notamar19	0,43
notamar20	0,63
notadesp4	0,26
notadesp5	0,25
notadesp7	0,44
notadesp8	0,32
notadesp9	0,3
notadesp10	0,29
notadesp11	0,41

notadesp12	0,34
notadesp13	0,47

NOTAMAR 2	
zona	0,3
impaban 11	0,25
impaban 19	-0,37
impmar 12	0,29
impmar 18	-0,3
impdesp 7	-0,27
notaaban 2	0,23
notaaban 3	0,29
notaaban 4	0,42
notaaban 5	0,42
notaaban 7	0,28
notaaban 11	0,23
notaaban 15	0,48
notaaban 20	0,25
notaaban 23	0,39
notamar 1	0,75
notamar 3	0,63
notamar 4	0,46
notamar 5	0,32
notamar 6	0,43
notamar 7	0,4
notamar 8	0,24
notamar 9	0,38
notamar 10	0,47
notamar 12	0,28
notamar 13	0,32
notamar 14	0,56
notamar 15	0,23
notamar 18	0,26
notamar 19	0,4
notamar 20	0,68
notadesp 3	0,3
notadesp 5	0,39
notadesp 7	0,28
notadesp 8	0,26

notadesp 10	0,31
notadesp 11	0,34
notadesp 12	0,34
notadesp 13	0,41

NOTAMAR 3	
sex	0,26
zona	0,24
impaban 6	-0,24
impaban 14	0,25
impmar 1	0,27
impmar 9	0,27
impmar 18	-0,28
impdesp 7	-0,27
impdesp 11	-0,24
notaaban 4	0,46
notaaban 5	0,37
notaaban 6	0,33
notaaban 7	0,3
notaaban 11	0,25
notaaban 13	0,22
notaaban 15	0,43
notaaban 16	0,43
notaaban 17	0,34
notaaban 20	0,35
notaaban 21	0,24
notaaban 23	0,45
notamar 1	0,46
notamar 2	0,63
notamar 4	0,62
notamar 5	0,47
notamar 6	0,36
notamar 7	0,39
notamar 8	0,33
notamar 9	0,26
notamar 10	0,38
notamar 12	0,36
notmar 14	0,39
notamar 18	0,42

notamar 19	0,28
notamar 20	0,62
notadesp 1	0,24
notadesp 3	0,24
notadesp 5	0,53
notadesp 7	0,28
notadesp 8	0,25
notadesp 9	0,34
notadesp 11	0,34
notadesp 12	0,29
notadesp 13	0,42

NOTAMAR 4	
impaban 14	0,24
impaban 21	0,23
impmar 1	0,28
impmar 5	0,34
impmar 16	0,23
impmar 19	0,28
notaaban 2	0,25
notaaban 3	0,23
notaaban 4	0,35
notaaban 5	0,34
notaaban 7	0,23
notaaban 8	0,37
notaaban 12	0,35
notaaban 14	0,25
notaaban 15	0,34
notaaban 17	0,29
notaaban 20	0,24
notaaban 23	0,39
notamar 1	0,32
notamar 2	0,46
notamar 3	0,62
notamar 5	0,55
notamar 6	0,27
notamar 7	0,44
notamar 8	0,45
notamar 9	0,23

notamar 10	0,31
notamar 12	0,3
notamar 13	0,23
notamar 14	0,24
notamar 18	0,28
notamar 19	0,31
notamar 20	0,56
notadesp 3	0,25
notadesp 5	0,44
notadesp 8	0,3
notadesp 11	0,23
notadesp 13	0,32

NOTAMAR 5

impaban 14	0,37
impmar 9	0,34
impmar 10	0,29
impmar 12	0,32
impmar 19	0,23
impmar 20	0,24
impdesp 10	0,33
notaaban 2	0,35
notaaban 3	0,26
notaaban 4	0,26
notaaban 5	0,41
notaaban 8	0,38
notaaban 16	0,31
notaaban 20	0,28
notaaban 21	0,27
notaaban 23	0,37
notamar 2	0,32
notamar 3	0,47
notamar 4	0,55
notamar 6	0,57
notamar 7	0,27
notamar 8	0,37
notamar 9	0,29
notamar 12	0,37
notamar 18	0,3
notamar 19	0,34
notamar 20	0,53

notadesp 1	0,29
notadesp 4	0,31
notadesp 5	0,26
notadesp 7	0,31
notadesp 8	0,31
notadesp 9	0,24
notadesp 12	0,29
notadesp 13	0,4

NOTAMAR 6

anysreg	-0,3
impaban 4	0,26
impaban 11	0,29
impaban 13	0,24
impaban 14	0,39
impaban 23	0,23
impmar 9	0,23
impmar 20	0,23
impdesp 2	0,23
impdesp 10	0,25
notaban 3	0,29
notaban 4	0,31
notaban 5	0,37
notaban 8	0,24
notaban 9	0,31
notaban 10	0,23
notaban 14	0,3
notaban 15	0,35
notaban 16	0,34
notaban 18	0,25
notaban 20	0,28
notaaban 22	0,26
notaaban 23	0,41
notamar 1	33
notamar 2	0,43
notamar 3	0,36
notamar 4	0,27
notamar 5	0,57
notamar 7	0,51
notamar 8	0,32
notamar 9	0,32

notamar 10	0,46
notamar 12	0,26
notamar 13	0,33
notamar 14	0,3
notamar 18	0,25
notamar 19	0,39
notamar 20	0,64
notadesp 7	0,3
notadesp 8	0,39
notadesp 9	0,31
notadesp 10	0,24
notadesp 13	0,34

NOTAMAR 7

impaban 1	-0,35
impaban 4	0,24
impaban 18	0,26
impaban 22	0,29
impaban 23	0,23
impmar 1	0,25
impmar 3	0,22
impmar 10	0,33
impmar 13	0,28
impmar 20	0,29
impdesp 2	0,27
impdesp 12	0,25
notaaban 4	0,4
notaaban 5	0,42
notaaban 7	0,36
notaaban 8	0,34
notaaban 9	0,28
notaaban 11	0,23
notaaban 12	0,38
notaaban 13	0,29
notaaban 14	0,27
notaaban 15	0,45
notaaban 20	0,25
notaaban 21	0,4
notaaban 22	0,24
notaaban 23	0,51
notamar 1	0,32

notamar 2	0,4
notamar 3	0,39
notamar 4	0,44
notamar 5	0,27
notamar 6	0,51
notamar 8	0,53
notamar 9	0,36
notamar 10	0,43
notamar 12	0,34
notamar 13	0,41
notamar 14	0,41
notamar 15	0,28
notamar 16	0,23
notamar 18	0,27
notamar 19	0,24
notamar 20	0,65
notadesp 5	0,32
notadesp 8	0,3
notadesp 9	0,22
notadesp 11	0,23
notadesp 12	0,26
notadesp 13	0,31

NOTAMAR 8

impaban 21	0,24
impmar 1	0,39
impmar 5	0,25
impmar 6	0,27
impmar 9	0,24
impmar 10	0,25
impmar 12	0,23
impmar 13	0,29
impmar 19	0,24
impmar 20	0,31
impdesp 4	0,25
notaaban 1	0,36
notaaban 2	0,28
notaaban 3	0,28
notaaban 4	0,48
notaaban 5	0,34
notaaban 6	0,25

notaaban 8	0,48
notaaban 12	0,44
notaaban 13	0,39
notaaban 14	0,41
notaaban 15	0,42
notaaban 16	0,31
notaaban 17	0,37
notaaban 19	0,25
notaaban 20	0,3
notaaban 21	0,27
notaaban 23	0,54
notamar 1	0,23
notamar 2	0,24
notamar 3	0,33
notamar 4	0,45
notamar 5	0,37
notamar 6	0,32
notamar 7	0,53
notamar 9	0,47
notamar 12	0,41
notamar 15	0,28
notamar 18	0,35
notamar 20	0,55
notadesp 5	0,41
notadesp 6	0,23
notadesp 7	0,34
notadesp 8	0,37
notadesp 9	0,32
notadesp 13	0,36

NOTAMAR 9

esport nº	-0,23
impmar 1	0,23
impmar 6	0,24
impmar 8	0,27
impmar 10	0,28
impmar 13	0,25
impdesp 4	0,24
impdesp 6	0,34
impdesp 13	0,26
notaaban 2	0,4

notaaban 4	0,39
notaaban 5	0,26
notaaban 8	0,32
notaaban12	0,3
notaaban 14	0,28
notaaban 15	0,29
notaaban 17	0,26
notaaban 21	0,36
notaaban 22	0,31
notaaban 23	0,37
notamar 1	0,38
notamar 2	0,38
notamar 3	0,26
notamar 4	0,23
notamar 5	0,29
notamar 6	0,32
notamar 7	0,36
notamar 8	0,47
notamar 10	0,36
notamar 12	0,35
notamar 13	0,25
notamar 14	0,38
notamar 16	0,31
notamar 18	0,36
notamar 19	0,26
notamar 20	0,62
notadesp 3	0,28
notadesp 4	0,24
notadesp 5	0,35
notadesp 7	0,39
notadesp 8	0,23
notadesp 9	0,39
notadesp 12	0,29
notadesp 13	0,4

NOTAMAR 10

periode	0,23
edat	-0,24
zona	0,23
impaban 1	-0,29
impaban 18	0,23

impdesp 2	0,27
notaaban 4	0,32
notaaban 12	0,23
notaaban 14	0,28
notaaban 15	0,24
notaaban 21	0,26
notaaban 22	0,41
notaaban 23	0,28
notamar 1	0,41
notamar 2	0,47
notamar 3	0,38
notamar 4	0,31
notamar 6	0,46
notamar 7	0,43
notamar 9	0,36
notmar 11	0,36
notamar 13	0,3
notamar 14	0,39
notamar 19	0,37
notamar 20	0,59
notadesp 5	0,32
notadesp 7	0,32
notadesp 8	0,27
notadesp 10	0,44
notadesp 12	0,32
notadesp 13	0,38

NOTAMAR 11

impaban 3	-0,35
impaban 22	0,28
impmar 1	0,26
impmar 3	-0,26
impmar 10	-0,27
notaaban 4	0,32
notaaban 12	0,23
notaaban 14	0,31
notamar 10	0,36
notamar 16	0,25
notamar 20	0,31
notadesp 1	0,24
notadesp 5	0,31

notadesp 6	0,25
notadesp 8	0,24
notadesp 10	0,37
notadesp13	0,35

NOTAMAR 12

impmar 2	0,28
impmar 8	0,28
impmar 14	0,24
impmar 18	-0,23
notaaban 3	0,47
notaaban 4	0,44
notaaban 5	0,27
notaaban 12	0,4
notaaban 14	0,28
notaaban 15	0,24
notaaban 17	0,27
notaaban 20	0,27
notaaban 21	0,4
notaaban 22	0,33
notaaban 23	0,4
notamar 2	0,28
notamar 3	0,36
notamar 5	0,37
notamar 6	0,26
notamar 7	0,34
notamar 8	0,41
notamar 9	0,35
notamar 14	0,29
notamar 15	0,25
notamar 18	0,3
notamar 20	0,48
notadesp 1	0,28
notadesp 5	0,34

NOTAMAR 13

edat	-0,26
impmar 2	-0,29
impmar 7	0,32
impmar 8	0,23
impmar 10	0,32

impdesp 12	0,31
notaaban 2	0,25
notaaban 5	0,25
notaaban 6	0,26
notaaban 17	0,29
notaaban 20	0,22
notaaban 21	0,39
notaaban 22	0,39
notaaban 23	0,38
notamar 2	0,32
notamar 4	0,23
notamar 6	0,33
notamar 7	0,41
notamar 9	0,25
notamar 10	0,3
notamar 14	0,48
notamar 15	0,38
notamar 19	0,23
notamar 20	0,53
notadesp 7	0,35
notadesp 8	0,24
notdesp 12	0,3
notadesp 13	0,32

NOTAMAR 14

zona	0,32
impaban 3	0,25
impaban 11	0,27
impaban 15	0,28
impmar 7	0,33
impmar 8	0,23
impmar 14	0,36
impdesp 12	0,27
notaaban 4	0,34
notaaban 6	0,24
notaaban 7	0,24
notaaban 15	0,3
notaaban 20	0,31
notaaban 21	0,45
notaaban 22	0,35
notaaban 23	0,35

notamar 1	0,55
notamar 2	0,56
notamar 3	0,39
notamar 4	0,24
notamar 6	0,3
notamar 7	0,41
notamar 9	0,38
notamar 10	0,39
notamar 12	0,29
notamar 13	0,48
notamar 15	0,34
notamar 18	0,36
notamar 19	0,33
notamar 20	0,64
notadesp 3	0,26
notadesp 7	0,39
notadesp 8	0,42
notadesp 9	0,29
notadesp 10	0,22
notadesp 11	0,45
notadesp 12	0,35
notadesp 13	0,44

NOTAMAR 15

edat	-0,26
impaban 6	-0,29
impmar 7	0,31
impdesp 7	-0,27
impdesp 8	-0,27
impdesp 11	-0,24
notaaban 1	0,26
notaaban 2	0,36
notaaban 5	0,34
notaaban 6	0,25
notaaban 7	0,28
notaaban 8	0,27
notaaban 13	0,26
notaaban 14	0,32
notaaban 15	0,26
notaaban 17	0,35
notaaban 18	0,31

notaaban 19	0,24
notaaban 21	0,37
notaaban 22	0,45
notaaban 23	0,5
notamar 2	0,23
notamar 7	0,28
notamar 8	0,28
notamar 12	0,25
notamar 13	0,38
notamar 14	0,34
notamar 18	0,24
notamar 20	0,46
notadesp 1	0,36
notadesp 7	0,39
notadesp 12	0,22
notadesp 13	0,29

NOTAMAR 16

impaban 22	0,44
impmar 17	0,35
impmar 20	0,26
impdesp 2	0,29
impdesp 6	0,39
impdesp 7	0,24
impdesp 9	0,27
impdesp 13	0,33
notaaban 4	0,23
notaaban 10	0,34
notaaban 11	0,33
notaaban 12	0,25
notaaban 23	0,27
notamar 7	0,23
notamar 9	0,31
notamar 11	0,25
notamar 17	0,69
notamar 18	0,43
notamar 20	0,43
notadesp 4	0,23
notadesp 7	0,31
notadesp 9	0,49
notadesp 10	0,23

notadesp 11	0,36
notadesp 12	0,28
notadesp 13	0,38
notadesp 4	0,23
notadesp 7	0,31
notadesp 9	0,49
notadesp 10	0,23
notadesp 11	0,36
notadesp 12	0,28
notadesp 13	0,38

NOTAMAR 17

edat	-0,27
impaban 15	-0,26
impaban 22	0,26
impmar 17	0,31
impmar 18	0,26
impdesp 6	0,25
impdesp 7	0,29
impdesp 9	0,23
notaaban 2	0,27
notaaban 11	0,23
notamar 16	0,69
notamar 18	0,24
notamar 20	0,26
notadesp 4	0,3
notadesp 9	0,25
notadesp 11	0,41
notadesp 12	0,28
notadesp 13	0,28

NOTAMAR 18

periode	0,24
impaban 6	-0,24
impmar 6	0,33
impmar 9	0,35
impmar 10	0,34
impmar 12	0,23
impdesp 2	0,23
impdesp 6	0,25
impdesp 10	0,32

notaaban 3	0,3
notaaban 4	0,38
notaaban 5	0,32
notaaban 6	0,25
notaaban 8	0,22
notaaban 12	0,28
notaaban 15	0,32
notaaban 16	0,39
notaaban 17	0,32
notaaban 20	0,49
notaaban 21	0,38
notaaban 22	0,29
notaaban 23	0,42
notamar 18	0,29
notamar 2	0,26
notamar 3	0,42
notamar 4	0,28
notamar 5	0,3
notamar 6	0,25
notamar 7	0,27
notamar 8	0,35
notamar 9	0,36
notamar 12	0,3
notamar 14	0,36
notamar 15	0,24
notamar 16	0,43
notamar 17	0,24
notamar 19	0,37
notamar 20	0,58
notadesp 4	0,34
notadesp 5	0,37
notadesp 7	0,44
notadesp 8	0,28
notadesp 9	0,35
notadesp 11	0,33
notadesp 13	0,39
NOTAMAR 19	
periode	0,34
impaban 20	-0,26
impmar 2	-0,26

impmar 6	-0,23
impmar 13	-0,26
impmar 14	-0,25
impdesp 4	-0,26
impdesp 5	-0,23
notaaban 2	0,26
notaaban 5	0,32
notaaban 12	0,32
notaaban 14	0,32
notaaban 18	0,23
notaaban 20	0,4
notaaban 21	0,29
notaaban 22	0,26
notaaban 23	0,32
notamar 19	0,43
notamar 2	0,4
notamar 3	0,28
notamar 4	0,31
notamar 5	0,34
notamar 6	0,39
notamar 7	0,24
notamar 9	0,2
notamar 10	0,37
notamar 13	0,23
notamar 14	0,33
notadesp 8	0,41
notadesp 9	0,4
notadesp 10	0,32
notadesp 11	0,47
notadesp 12	0,41
notadesp 13	0,57
NOTAMAR 20	
edat	-0,24
impaban 1	-0,26
impaban 11	0,24
impaban 14	0,25
impaban 22	0,24
impmar 1	0,27
impmar 7	0,22
impmar 10	0,26

impmar 12	0,3
impmar 20	0,23
impdesp 2	0,25
impdesp 6	0,25
impdesp 12	0,24
notaaban 2	0,41
notaaban 3	0,32
notaaban 4	0,59
notaaban 5	0,5
notaaban 6	0,28
notaaban 7	0,28
notaaban 8	0,35
notaaban 11	0,26
notaaban 12	0,43
notaaban 14	0,44
notaaban 15	0,51
notaaban 16	0,38
notaaban 17	0,37
notaaban 18	0,26
notaaban 20	0,45
notaaban 21	0,49
notaaban 22	0,45
notaaban 23	0,68
notamar 1	0,63
notamar 2	0,68
notamar 3	0,62
notamar 4	0,56
notamar 5	0,53
notamar 6	0,64
notamar 7	0,65
notamar 8	0,55
notamar 9	0,62
notamar 10	0,59
notamar 11	0,31
notamar 17	0,26
notamar 18	0,58
notamar 19	0,57
notadesp 1	0,29
notadesp 3	0,26
notadesp 4	0,32
notadesp 5	0,51

notadesp 7	0,58
notadesp 8	0,51
notadesp 9	0,49
notadesp 10	0,34
notadesp 11	0,48
notadesp 12	0,51
notadesp 13	0,69

Correlacions significatives a les variables de "Valoració després de la regata"

NOTADESP 1

impaban 5	-0,27
impaban 6	-0,23
impaban 16	-0,3
impaban 23	-0,27
notaban 2	0,25
notaban 5	0,37
notaban 6	0,31
notaban 7	0,35
notaban 12	0,27
notaban 13	0,25
notaban 14	0,31
notaban 16	0,27
notaban 17	0,36
notaban 18	0,43
notaban 19	0,31
notaban 20	0,37
notaban 21	0,31
notaban 22	0,28
notaban 23	0,43
notamar 3	0,24
notamar 5	0,29
notamar 11	0,24
notamar 12	0,28
notamar 15	0,36
notamar 20	0,29
notadesp 2	0,32
notadesp 5	0,4
notadesp 13	0,41

NOTADESP 2

impaban 10	-0,31
impaban 11	-0,27
impaban 16	-0,25
impaban 23	-0,28
impmar 12	0,25
impmar 19	0,3

impdesp 8	0,25
notaaban 2	0,23
notaaban 6	0,34
notaaban 7	0,28
notaaban 8	0,26
notaaban 14	0,28
notaaban 18	0,28
notaaban 19	0,4
notaaban 23	0,34
notadesp 1	0,32
notadesp 3	0,29
notadesp 6	0,34
notadesp 12	0,27
notadesp 13	0,39

NOTADESP 3

impaban 16	-0,26
impmar 18	-0,27
notaaban 5	0,31
notaaban 6	0,23
notaaban 9	-0,36
notamar 2	0,3
notamar 3	0,24
notamar 4	0,25
notamar 9	0,28
notamar 14	0,26
notamar 20	0,26
notadesp 2	0,29
notadesp 4	0,34
notadesp 5	0,24
notadesp 10	0,3
notadesp 11	0,33
notadesp 12	0,43
notadesp 13	0,53

NOTADESP 4

impmar 2	-0,23
----------	-------

impmar 4	0,23
impmar 13	-0,24
impdesp 5	-0,29
notaaban 2	0,25
notaaban 20	0,3
notaaban 23	0,25
notamar 1	0,26
notamar 5	0,31
notamar 9	0,24
notamar 1	0,23
notamar 17	0,3
notamar 18	0,34
notamar 19	0,45
notamar 20	0,32
notadesp 3	0,34
notadesp 6	0,28
notadesp 7	0,41
notadesp 8	0,41
notadesp 9	0,35
notadesp 11	0,35
notadesp 12	0,43
notadesp 13	0,59

NOTADESP 5

edat	0,23
pais nº	0,22
impaban 7	-0,27
impaban 8	0,22
impaban 13	-0,24
impmar 1	0,4
impmar 5	0,38
impmar 6	0,36
impmar 9	0,28
impmar 13	0,3
impmar 18	-0,24
impmar 19	0,3
impmar 20	0,23

impdesp 5	0,32
notaaban 2	0,28
notaaban 3	0,3
notaaban 4	0,34
notaaban 5	0,39
notaaban 8	0,25
notaaban 12	0,44
notaaban 13	0,31
notaaban 14	0,29
notaaban 15	0,37
notaaban 16	0,38
notaaban 17	0,29
notaaban 18	0,24
notaaban 20	0,27
notaaban 23	0,41
notamar 1	0,25
notamar 2	0,39
notamar 3	0,53
notamar 4	0,44
notamar 5	0,26
notamar 7	0,32
notamar 8	0,41
notamar 9	0,35
notamar 10	0,32
notamar 11	0,31
notamar 12	0,34
notamar 18	0,37
notamar 19	0,24
notamar 20	0,51
notadesp 1	0,4
notadesp 3	0,24
notadesp 7	0,31
notadesp 8	0,38
notadesp 9	0,23
notadesp 13	0,48

NOTADESP 6

impmar 19	0,29
impdesp 8	0,26
notaaban 6	0,24
notaaban 14	0,28
notaaban 18	0,22
notaaban 23	0,23
notamar 8	0,23
notamar 11	0,25
notadesp 2	0,34
notadesp 4	0,28
notadesp 12	0,25
notadesp 13	0,4

NOTADESP 7

periode	0,31
edat	-0,25
sex	-0,32
periode	0,31
edat	-0,25
sex	-0,32
impaban 1	-0,23
impmar 2	-0,25
impmar 3	-0,27
impmar 16	-0,22
impdesp 6	0,27
notaaban 2	0,25
notaaban 4	0,27
notaaban 5	0,33
notaaban 10	0,34
notaaban 15	0,24
notaaban 16	0,3
notaaban 20	0,38
notaaban 21	0,37
notaaban 22	0,45
notaaban 23	0,4
notamar 1	0,44
notamar 2	0,28
notamar 3	0,28
notamar 5	0,31
notamar 6	0,3

notamar 8	0,34
notamar 9	0,39
notamar 10	0,32
notamar 13	0,35
notamar 14	0,39
notamar 15	0,39
notamar 16	0,31
notamar 18	0,44
notamar 19	0,44
notamar 20	0,58
notadesp 4	0,41
notadesp 5	0,31
notadesp 8	0,43
notadesp 9	0,49
notadesp 10	0,23
notadesp 11	0,42
notadesp 12	0,47
notadesp 13	0,68

NOTADESP 8

impaban 4	0,27
impaban 5	0,26
impaban 12	0,24
impaban 23	0,23
impmar 1	0,31
impmar 7	0,33
impmar 9	0,27
impmar 10	0,26
impmar 19	0,25
impmar 20	0,25
impdesp 1	0,28
impdesp 2	0,25
impdesp 10	0,27
impdesp 12	0,43
impdesp 13	0,29
notaaban 4	0,28
notaaban 7	0,29
notaaban 12	0,36
notaaban 13	0,27
notaaban 14	0,42
notaaban 15	0,33

notaaban 16	0,26
notaaban 17	0,26
notaaban 20	0,4
notaaban 21	0,32
notaaban 23	0,44
notamar 1	0,32
notamar 2	0,26
notamar 3	0,25
notamar 4	0,3
notamar 5	0,31
notamar 6	0,39
notamar 7	0,3
notamar 8	0,37
notamar 9	0,23
notamar 10	0,27
notamar 11	0,24
notamar 13	0,24
notmar 14	0,42
notmar 18	0,28
notamar 19	0,41
notamar 20	0,51
notadesp 4	0,41
notadesp 5	0,38
notadesp 7	0,43
notadesp 9	0,52
notadesp 10	0,25
notadeb 11	0,32
notadesp 12	0,43
notadesp 13	0,66

NOTADESP 9

sex	-0,23
impaban 13	0,24
impaban 22	0,31
impmar 1	0,29
impmar 9	0,28
impmar 15	0,27
impdesp 1	0,32
impdesp 2	0,23
impdesp 6	0,27
impdesp 10	0,38

impdesp 12	0,25
impdesp 13	0,33
notaaban 4	0,28
notaaban 10	0,39
notaaban 11	0,27
notaaban 12	0,31
notaaban 14	0,28
notaaban 15	0,23
notaaban 16	0,31
notaaban 20	0,41
notaaban 21	0,36
notaaban 22	0,35
notaaban 23	0,45
notamar 1	0,3
notamar 3	0,34
notamar 5	0,24
notamar 6	0,31
notamar 7	0,22
notamar 8	0,32
notamar 9	0,39
notamar 14	0,29
notamar 16	0,49
notamar 17	0,25
notamar 18	0,35
notamar 19	0,4
notamar 20	0,49
notadesp 4	0,35
notadesp 5	0,23
notadesp 7	0,49
notadesp 8	0,52
notadesp 10	0,28
notadesp 11	0,44
notadesp 12	0,41
notadesp 13	0,65

NOTADESP 10

edat	-0,43
esport nº	-0,27
rol	-0,26
anysreg	-0,38
pais nº	-0,39

impaban 1	-0,24
impaban 10	-0,24
impaban 19	-0,25
impmar 3	-0,27
impmar 18	-0,33
impmar 20	-0,24
notaaban 12	0,3
notaaban 14	0,29
notamar 1	0,29
notamar 2	0,31
notamar 6	0,24
notamar 10	0,44
notamar 11	0,37
notmar 14	0,22
notamar 16	0,23
notmar 19	0,32
notmar 20	0,34
notadesp 3	0,3
notadesp 7	0,23
notadesp 8	0,25
notadesp 9	0,28
notadesp 11	0,33
notadesp 12	0,47
notadesp 13	0,55

NOTADESP 11

anysreg	-0,23
impdesp 6	0,25
notaaban 4	0,27
notaaban 10	0,34
notaaban 11	0,35
notamar 1	0,41
notamar 2	0,44
notamar 3	0,44
notamar 4	0,23
notamar 7	0,23
notamar 14	0,45
notamar 16	0,36
notamar 17	0,41
notamar 18	0,33
notmar 19	0,47

notamar 20	0,48
notadesp 3	0,33
notadesp 4	0,35
notadesp 7	0,42
notadesp 8	0,32
notadesp 9	0,44
notadesp 10	0,33
notadesp 12	0,54
notadesp 13	0,63

NOTADESP 12

edat	-0,45
anysreg	-0,23
impaban 10	-0,23
impmar 2	-0,24
impmar 10	0,24
impmar 16	0,26
impdesp 9	0,23
impdesp 12	0,37
notaaban 2	0,34
notaaban 4	0,23
notaaban 5	0,24
notaaban 7	0,25
notaaban 10	0,26
notaaban 11	0,23
notaaban 14	0,39
notaaban 20	0,26
notaaban 22	0,25
notaaban 23	0,37
notamar 1	0,34
notamar 2	0,34
notamar 3	0,29
notamar 5	0,29
notamar 7	0,26
notamar 9	0,29
notamar 10	0,32
notamar 13	0,3
notamar 14	0,35
notamar 15	0,22
notamar 16	0,28
notamar 17	0,28

notamar 19	0,41
notamar 20	0,51
notadesp 2	0,27
notadesp 3	0,43
notadesp 4	0,43
notadesp 6	0,25
notadesp 7	0,47
notadesp 8	0,43
notadesp 9	0,41
notadesp 10	0,47
notadesp 11	0,54
notadesp 13	0,77

NOTADESP 13

edat	-0,32
impaban 1	-0,23
impmar 19	0,23
impdesp 1	0,22
impdesp 12	0,24
notaaban 2	0,38
notaaban 4	0,37
notaaban 5	0,37
notaaban 6	0,28
notaaban 7	0,28
notaaban 10	0,25
notaaban 11	0,26
notaaban 12	0,32
notaaban 14	0,45
notaaban 15	0,3
notaaban 16	0,31
notaaban 17	0,3
notaaban 18	0,27
notaaban 20	0,44
notaaban 21	0,36
notaaban 22	0,35
notaaban 23	0,55
notamar 1	0,47
notamar 2	0,41
notamar 3	0,42
notamar 4	0,32
notamar 5	0,4

notamar 6	0,34
notamar 7	0,31
notamar 8	0,36
notamar 9	0,4
notamar 10	0,38
notamar 11	0,35
notamar 13	0,32
notamar 14	0,44
notamar 15	0,29
notamar 1	0,38
notamar 17	0,28
notamar 18	0,39
notamar 19	0,57
notamar 20	0,69
notadesp 1	0,41
notadesp 2	0,39
notadesp 3	0,53
notadesp 4	0,59
notadesp 5	0,48
notadesp 6	0,4
notadesp 7	0,68
notadesp 8	0,66
notadesp 9	0,65
notadesp 10	0,55
notadesp 11	0,63
notadesp 12	0,77

ANNEX 10

(Exemple de sol·licitud a Capitania Marítima
d'autorització de prova nauticoesportiva)

SOLICITUD DE AUTORIZACIÓN DE PRUEBA NÁUTICO-DEPORTIVA

La entidad organizadora abajo firmante, solicita autorización para la realización de la siguiente prueba náutico-deportiva, en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 11 del Real Decreto 62/2008, de 25 de enero.

Entidad organizadora:					NIF:
Nombre y tipo de prueba: <small>Tipo (de circuito, de altura, costera)</small>					
Coordinador de seguridad:	Nombre:			Nacionalidad:	
	DNI:				
Medios y procedimientos de contacto con el Coordinador:	Tfno.:	Email:		Fax:	
	Canal o canales de VHF:				
Fecha/Hora - Comienzo/Fin.					
Límites Geográficos <small>(Acompañar superponible a carta zona)</small>					
Nº de embarcaciones y Clase: <small>(Vela ligera, crucero)</small>					
Condiciones Meteorológicas límite: Propuestas:	Estado de la Mar:		Fuerza de Viento:		Visibilidad:
Medios de salvamento: <small>(Detalle de las embarcaciones, características)</small>	Nombre	Matrícula	Eslora	Manga	Motor/Potencia
Relación de embarcaciones:	La relación de embarcaciones participantes, así como los datos personales de los participantes se encontrarán en poder de los organizadores a disposición de la Capitanía.				

Asimismo declaro que la regata se celebrará con sujeción a las condiciones de seguridad marítima que le son aplicables de conformidad con lo dispuesto en el Real Decreto 62/2008. Que, a través del Coordinador de Seguridad, se comprobará que los patrones disponen del certificado de navegabilidad de sus respectivas embarcaciones, y que todas las embarcaciones participantes han suscrito el seguro de responsabilidad civil previsto en el Art. 6 del citado Real Decreto. Que se mantendrá a disposición de la Capitanía Marítima/Distrito Marítimo la documentación y datos personales de los participantes en los correspondientes boletines de inscripción. Que se informará, al Centro de Coordinación de Salvamento Marítimo de Tarragona, (Tarragona Tráfico VHF Canal 74 Fax 977 21 62 09, Tel. 977 21 62 15), la celebración de la prueba, el número de participantes, una vez se disponga del número exacto, su inicio y finalización y cualquier incidente que se produzca. Que aplicará las condiciones particulares establecidas por el Capitán Marítimo para esta prueba, si las hubiese.

Adjuntamos documentación adicional por ser necesario para completar la información referente a la prueba.

Lugar y fecha:

La Entidad Organizadora

CAPITÁN MARÍTIMO DE TARRAGONA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Formació
del Professorat

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya

Generalitat
de Catalunya